

ဝိပဿနာအခြေခံတာရှားတော်

၅၄

၁၃၂၀ခုနှစ်၊ သင်္ကြန်အခါ၌
ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

၂၉၄-၃၆၄
အဘဉ်း
၆၂၇၀

ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်

၂၉၄-၃၆၄
အဘဉ်း
၁၄၇၄၈
၈၆-၄
၈၆-၁၈

သာသနာ-၂၅၂၃

ကောဇာ-၁၃၄၁

အခြေခံ-က [တတိယအကြိမ်]

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ် (၂၀၆)

တတိယအကြိမ်

—

အုပ်ရေ- ၂၀၀၀

—

၁၉၈၀-ခု

—

မတ်လ

—

ပန်းချီ-စံတိုင်း

—

အဖုံး-စကားဝါ

—

စာအုပ်ချုပ်-အေးမိသားစု

—

တန်တိုး ၆-ကျပ်

ဦးမြိုင် (၀၁၅၈၇) ဝေဒစာပေ၊ ၆၊ မာလာမြိုင်လမ်း၊
ဘောက်ထော်၊ ရန်ကုန်မြို့က ထုတ်ဝေ၍၊ ဦးတင်မောင်(၀၂၅၆-မြ)
စာပေပေါင်းကူး ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊ အေ၊ဘီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊
(၈) ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်သည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အခြေခံ နိဒါန်း

ဤ စာ အုပ်

ဤ“ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်” စာအုပ်ထက်ပေ၂လာ
 ခြင်း၏ အကြောင်းမှာ....လွန်ခဲ့သော ၁၃၂၀-ပြည့်နှစ် သင်္ကြန်
 အခါတော်တွင်းက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ ဖလ်ယဉ်
 ဓမ္မာရုံတော်ကြီး၌ များစွာသော ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ်တို့အား
 “ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်” ဟူသော အမည်ဖြင့် ဤစာအုပ်
 ပါ ဝိပဿနာတရားကို ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်
 အခါက တရားတော်ကို နာယူမှုတ်သားကြရသော ရဟန်း ရှင် လူ
 အပေါင်းသူတော်ကောင်းတို့သည် နှစ်ထောင်းအားရ အလွန်ပင်
 သဘောကျကြလေသည်။ ထို့ပြင် ထိုအခါက တိပ်ရကော်ဒါ အသံ
 ဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူထားသော ထိုတရားတော်ကို နာကြား
 ရသော သူတော်စင် အပေါင်းတို့သည်လည်း နှစ်ထောင်းအားရ
 အလားတူပင် သဘောကျကြလေသည်။ ထိုသို့ သဘောကျကြ
 သောကြောင့်ထိုတရားတော်ကို စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန်
 ကမ္ဘောဇာနာစရိယ ဆရာတော်တို့အား လျှောက်ထား တောင်းပန်
 ကြလေသည်။

ထိုသို့ လူရှင်အများ လျှောက်ထား တောင်းပန်သောကြောင့်
 ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်

(၁)

ဝိပဿနာ အခြေခံ တရားတော်

ဘုရားကြီး၏ လက်ထောက် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ နာယက ဆရာတော် တပါးဖြစ်သော ဦးဝဏ္ဏိတ အရှင်သူမြတ်သည် ၁၃၂၂-ခုနှစ် ဝါတွင်း၌ တရားအားထုတ်၍ ပြီးဆုံးကြပြီးသော တပည့် ရဟန်းတော်များအား တိပ်ရကော်ဒါအသံဖမ်းစက်မှ ထိုတရား ကို ဖွင့်ထုတ် နာကြား ရေးသား ကူးယူစေခဲ့ပေသည်။ ထိုစာမူကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ တင်ပြ၍ ပုံနှိပ်ရန် ခွင့်ပန်ကြလေသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကြည့်ရှုစစ်ဆေး၍ အခွင့်ပြုတော်မူသဖြင့် ၁၃၂၂-ခုနှစ် နတ္တော်လတွင် ကျင်းပမည့် ၁၁-ကြိမ်မြောက် သာသနာ့ရိပ်သာ နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲတွင် ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဝေဠုပူဇော်နိုင်ရန် စီမံအားထုတ် ခဲ့ကြလေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုစဉ်အခါက ပုံနှိပ်စက္ကူချောများရရန် မလွယ် ကူခြင်း၊ အချိန်အနည်းငယ် နှောင်းသွားခြင်း ဟူသော အကြောင်း များကြောင့် ဤတရားတော်သည် ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက် ပဲ ဖိုင်တဲမူချောအဖြစ်ဖြင့်သာ တည်လျက်ရှိခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မွေးနေ့

ယခုတဖန် ပုံနှိပ်ဝေငှရန် အကြောင်းပေါ်လာပြန်သည်မှာ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၂၆၆-ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၃-ရက် (၂၉-၇-၁၉၀၄) သောကြာ နေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ထိုရက်ကို အမှတ် အသားပြု၍ ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ဆရာတော်ဘုရား ကြီးအတွက် မွေးနေ့မင်္ဂလာ ပူဇော်ဒါနသဘင်ကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း

ပင် တပည့်ဒါယကာ ဒါယိကာမအပေါင်းတို့က အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်သော သဒ္ဓါဆန္ဒဖြင့် ကျင်းပဆင်ယင်မြဲ ဖြစ်ပေ သည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခုလာမည့် ၁၃၂၃-ခုနှစ် ဒုတိယ ဝါဆိုလံ ပြည့်ကျော် ၃-ရက်နေ့၌ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သက်တော် ၅၇-နှစ်ပြည့်မြောက်သည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် ကျင်းပမည် ဖြစ်သော အဆိုပါ မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲတွင် ဤ ဝိပဿနာအခြေခံ တရားတော်ကို စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ဝေငှပူဇော်နိုင်ရန် ရည်သန် မျှော်လင့်၍ တပည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့က ထပ်လောင်း ဆောင်ရွက်ကြပြန်သောကြောင့် အဆိုပါ ဝိပဿနာ တရားတော်သည် စာအုပ်ကလေးအသွင်အားဖြင့် ထင်ရှား ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပေသည်။

အရသာပေါ်အောင်ဖတ်နည်း

ဤစာအုပ်ကလေးမှာ ကျမ်းစာတရားအဖြစ်ဖြင့် တမင်္ဂလာ စီစဉ် ရေးသားထားအပ်သည် မဟုတ်ပေ။ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပရိသတ်အများအား တထိုင်အတွင်း၌ပင် ဟောကြားထားသော တရားအစဉ်မျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှု သူတို့သည် ကျမ်းစာအုပ် အနေအားဖြင့် ဖတ်သွားလျှင် တရား အရသာ ပေါ်သင့်သလောက် ပေါ်မည်မဟုတ်ပေ။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုယ်တော်တိုင် ဟောပြော နေသည်ကို နာယူနေ သကဲ့သို့ နှလုံးသွင်းလျက် ဖတ်ရှုသွားမှသာလျှင် တရားအရသာ အပြည့်အစုံပေါ်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း အထူး သတိပြုစေလိုပါ သည်။

(ဃ)

ဝိပဿနာ အခြေခံ တရားတော်

ငယ်သော်လည်း အနှစ်အပြည့်

ဆိုပြင် ဤစာအုပ်တွင် ဝိပဿနာဆိုင်ရာ သိသင့် သိထိုက်
 သော အခြေအမြစ်များနှင့်တကွ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အထိ ဉာဏ်
 အဆင့်ဆင့် တိုးတက် ဆိုက်ရောက်သွားပုံများကို အပြည့်အစုံ
 ဖော်ပြထားသည့်ပြင် ဒါန သီလ ဆိုင်ရာတရားများကိုလည်း
 အခွင့်သင့်သည်အားလျော်စွာ ဖော်ပြထားပေးသေးသည်။ သို့
 ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်မှာ ငယ်ပင်ငယ်သော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
 တိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် ဒါန သီလ ဘာဝနာ အနှစ်သာရ
 တို့နှင့် ပြည့်ဝနေကြောင်းကို ဖတ်ရှုသူတိုင်း တွေ့မြင်ကြပါလိမ့်
 မည်။ ထို့ပြင် ဤစာအုပ်ပါ တရားတော်တွင် သီလ သမာဓိ
 ပညာတို့နှင့်စပ်၍ ညွှန်ပြခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း
 များကို မိမိ၏ ကိုယ်တွေ့အနေအားဖြင့်၎င်း၊ တပည့်ယောဂီ
 တို့၏ ကိုယ်တွေ့အနေအားဖြင့်၎င်း၊ ရဲရင့်ခိုင်လုံစွာ ဖော်ပြထား
 သည့်ပြင် သီလ သမာဓိ ပညာ တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓသာသနာ
 တော်၏ အနှောင့်အယှက် အန္တရာယ်များကိုလည်း အရာအား
 လျော်စွာ ပယ်ရှား ဖြေရှင်းထားသောကြောင့် ဤစာအုပ်ငယ်
 သည် သူ့အင်အားအလျောက် အစွမ်းကုန် ချီးမြှောက်ကာ
 သာသနာပြုသွားမည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း
 သူတော်ကောင်း ပညာရှိတို့ မြင်သိတော်မူကြပါလိမ့်မည်။

အထူးသတိပြုဘုယ်

ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းတရားကို ဟောလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကျမ်းရေး
 လျှင်ဖြစ်စေ ထို ဆရာသည် မိမိ ဟောပြောရေးသားသော

ထို ဝိပဿနာလုပ်ငန်းကို ထိထိရောက်ရောက် အားထုတ်ဘူးသူ ဖြစ်ဖို့ ရှေးဦးစွာ အရေးတကြီး လိုပါသည်။ ထို့ပြင် ထိုနည်း အရ အားထုတ်သူ တပည့်များစွာတို့ ပေါက်ရောက် အောင် မြင်၍ ထောက်ခံချက်များစွာ ရရှိထားသော နည်းဖြစ်ဖို့ လည်း ဒုတိယ အရေးတကြီး လိုပါသည်။ ဤအရာ၌ မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ (၁၅၇) မဟာဝစ္ဆသုတ်မှ သာဓကတခုကို အကျဉ်း ချုပ် ထုတ်ပြလိုပါသည်။

ထိုသုတ်တွင် ဝစ္ဆပရိဗိုဇ်က “မြတ်စွာဘုရားမှတပါး တရား ထူးကို ရသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိပါ၏လော”ဟု မေး လျှောက်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက—

“ရဟန္တာ ဖြစ်ကြသော ငါ၏ တပည့် ရဟန်းယောကျ်ား၊ ရဟန်းမိန်းမတို့သည် တရာ နှစ်ရာ သုံး လေး ငါးရာ မက များစွာပင် ရှိကြသည်။ အနာဂါမ် သကဒါဂါမ် သောတာပန် ဖြစ်ကြသော ငါ၏ တပည့် လူ ဥပုသကာ၊ ဥပါသိကာမတို့ သည်လည်း တရာ နှစ်ရာ သုံး လေး ငါးရာ မက များစွာပင် ရှိကြသည်” ဟု ဖြေကြားတော်မူလေသည်။ ထို စကားကို ကြားရ၍ ဝစ္ဆပရိဗိုဇ်က—

“အရှင်ဂေါတမ အကယ်၍ အရှင်ဂေါတမ ဟောပြောသော ဤတရားသည် အရှင်ဂေါတမတပါးသာ ပြီးစီးပေါက်ရောက်၍ အခြားသူတို့ မပေါက်ရောက်ခဲ့ပါလျှင် အရှင်ဂေါတမ ဟောပြော သော ဤ အကျင့်မြတ်သည် မပြည့်စုံဘဲ ရှိရာပါသည်။ ယခု မူကား ထိုသို့ မဟုတ်ပါဘဲ အရှင်ဂေါတမလည်း ပေါက်ရောက် ပေသည်။ တပည့် ရဟန်းယောကျ်ား၊ ရဟန်းမိန်းမ၊ လူ ဥပါ-

(၈) ဝိပဿနာ အခြေခံ တရားတော်

သကာ၊ ဥပါသိကာမ တို့လည်း ပေါက်ရောက်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အရှင်ဂေါတမ ဟောပြောသော အကျင့်မြတ်သည် ပြည့်စုံလှပါပေသည်” ဟု ချီးကျူးလျှောက်ထားလေသည်။

ဤ ဝိပဿနာ အခြေခံ တရားတော်ကို ဖတ်ရှုသူတို့သည် လည်း ဤစာအုပ်တွင် ထိုသို့သော ချီးကျူးဘွယ် အချက်များကို နေရာပေါင်းများစွာ၌ တွေ့မြင်ကြရပါလိမ့်မည်။ အောက်ပါ စကားတရပ်မှာ ထိုသို့သော ချီးကျူးဘွယ် အချက်တခု ဖြစ်ပေသည်။

“ဘုန်းကြီးက မိမိ တဦးတည်း ထင်မြင် သဘောကျတာ တွေကို လျှောက်ဟောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တပည့်ယောဂီ လေး ငါး ဆယ်ယောက်လောက် တွေ့မြင်ရုံနဲ့လဲ ဟောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ယောဂီတွေ ရာပေါင်းများစွာ ဒီအတိုင်း တွေ့မြင်နေပြီ။ ယခုလဲ တချို့က တွေ့မြင်နေဆဲ ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဟောနေတာပါ”။ (ဤစာအုပ် နံပါတ် ၁၂၂၊ စာကြောင်း ၁၉)

အားတက်ဖွယ်

အထက်ပါ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မိန့်ခွန်းထဲတွင် “ယောဂီတွေ ရာပေါင်းများစွာ” ဟူရာ၌ ရာပေါင်းမည်မျှ များသည်ကို တင်ပြလိုပါသည်။ ၁၃၂၀ - ပြည့်နှစ် နတ်တော်လဆန်း ၁၁-ရက် (၂၁-၁၂-၅၀) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ကျင်းပသော ၉-ကြိမ်မြောက် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒခံယူ

အခြေခံနိဒါန်း

(ဆ)

ပူဇော်ပွဲတွင် တင်ပြသော ယောဂီစာရင်းကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရသည်။

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သာသနာ့ရိပ်သာ အတွင်း၌ ဝိပဿနာတရား စတင် ပြတော် မူသည့် ၁၃၁၁-ခုနှစ် နတ်တော်လမှစ၍ ၁၃၂၀-ပြည့်နှစ် တန်ဆောင်မုန်းလကုန် အထိ ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာတွင် တရားအားထုတ်ပြီးသော ယောဂီဦးရေမှာ—

- ၁။ ရဟန်းတော်ယောဂီ ၂၄ ၁၉-ပါး။
- ၂။ အမျိုးသားယောဂီ ၂၀၄၆-ဦး။
- ၃။ အမျိုးသမီးနှင့်သီလရှင်ယောဂီ ၅၃၃၅-ဦး။

စုစုပေါင်း ၉၈၀၀-ဦးရှိခဲ့ပါသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာပြည် အရပ်ရပ်၌ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒခံ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနခွဲပေါင်း ၁၅၀-ကျော်ရှိရာ ထိုဌာနများမှ ရရှိသော ယောဂီဦးရေစာရင်း မှာ ၁၄၇၅၈၁-ဦး ရှိ၍ အားလုံးပေါင်း မြန်မာပြည်တွင်း ယောဂီဦးရေမှာ ၁၅၇၃၈၁-ဦး (တသိန်း ငါးသောင်း ခုနှစ် ထောင် သုံးရာ့ ရှစ်ဆယ် တဦး) ရှိပါသည်။

ထို့ပြင် ယိုးဒယားနိုင်ငံ ၌လည်း ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဦးအာသဘ နှင့် ဦးဣန္ဒဝံသ တို့ ကြီးမှူး၍ ၁၃၁၄-ခုနှစ်မှ အစပြုကာ သတိပဋ္ဌာန် အမှတ်တရားကို ညွှန်ကြားပြသခဲ့ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနခွဲ

(၉) ဝိပဿနာ အ ခြေခံ တရားတော်

ပေါင်း ၃၀၀-ကျော်ရှိ၍ အားထုတ်ပြီးသော ယောဂီပေါင်းမှာ တသိန်းကျော် ရှိပြီဟု ကြားသိရပါသည်။ ထို့ပြင် သီဟိုဠ်၊ အိန္ဒိယ၊ ဥရောပ အစရှိသော အခြားနိုင်ငံတို့၌လည်း ကျေးဇူးရှင်မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ အရ အားထုတ်ပြီးသော ယောဂီများမှာလည်း ရာပေါင်း များစွာပင် ရှိပါသေးသည်။

အထက်ပါ စာရင်းများအရ တပည့်ယောဂီ နှစ်သိန်း ငါးသောင်းကျော်တို့တွင် ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့မြင်၍ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ကောင်းကောင်းဖြစ်ဘူးသော ယောဂီများမှာ တသိန်းထက် နည်းမည်မဟုတ်ပေ။ ဤမျှ များပြားစွာသော တပည့်ယောဂီတို့ကို ရည်ရွယ်၍ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ယောဂီတွေ ရာပေါင်းများစွာ ဟု မိန့်ဆိုတော်မူပါသည်။ အလွန်ပင် အားတက်ဖွယ် ကောင်းပါပေစွ။

ယောဂီများ ၃-သိန်းကျော်

လွန်ခဲ့သော ၁၃၂၂-ခုနှစ် နတ်တော်လက နှစ်ပတ်လည် စာရင်းအရဆိုလျှင် သာ၍ပင် အားတက်ဖွယ် ကောင်းပေသည်။ ထိုစာရင်းကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပေသည်။

၁။ ရဟန်းတော်ယောဂီ	၂၉၇၁-ပါး။
၂။ အမျိုးသားယောဂီ	၂၃၈၈-ဦး။
၃။ အမျိုးသမီးနှင့်သီလရှင်ယောဂီများ....		၆၁၇၄-ဦး။

ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာ ယောဂီပေါင်း....၁၁ ၅၃၃-ဦး-
ရှိခဲ့ပါသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာပြည်အရပ်ရပ် ဌာနခွဲများမှ ယောဂီပေါင်း ၂၃၄၁၅၆-ဦး ရှိပါသည်။ ၂-ရပ်ပေါင်းလျှင် မြန်မာပြည်တွင်း ယောဂီပေါင်း ၂၄၅၆၈၉-ဦး (နှစ်သိန်း လေးသောင်း ငါးထောင် ခြောက်ရာ ရှစ်ဆယ် ကိုးဦး) ရှိပါသည်။ *ယိုးဒယား စသော နိုင်ငံခြားယောဂီများပါ ပေါင်းလိုက်လျှင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒခံ ယောဂီပေါင်းမှာ သုံး သိန်း ကျော် လေး သိန်း ခန့် ရှိကြောင်း သိရပါသည်။ ထို သုံး လေး သိန်း ခန့် ယောဂီတို့တွင် ရုပ်နာမ်

* အမှာ -

၁၃၃၄-ခုနှစ် နတ်တော်လက နှစ်ပတ်လည် စာရင်းအရ ဖော်ပြရလျှင်-

၁။ ရဟန်းတော်ယောဂီ	၇၈၀၄-ပါး။
၂။ အမျိုးသားယောဂီ	၄၈၅၆-ဦး။
၃။ သီလရှင်ယောဂီ	၁၆၂၈-ပါး။
၄။ အမျိုးသမီးယောဂီ	၁၁၄၇၁-ဦး။
ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ယောဂီ စုစုပေါင်း	၂၅၇၅၉-ဦး။

မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်ရှိ မဟာစည် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနများမှ တင်ပြသော ယောဂီများမှာ ၆၁၃၅၅၇-ဦး ရှိသည်။ နှစ်ရပ်ပေါင်းလျှင် ၆၃၉၃၁၆-ဦး ဖြစ်ပါသည်။

(၃)

ဝိပဿနာ အခြေခံ တရားတော်

အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့မြင်၍ အနိစ္စာနုပဿနာ ဉာဏ် ကောင်းကောင်း ဖြစ်ဘူးသော ယောဂီများမှာလည်း တသိန်းခွဲထက်နည်းမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် “ယောဂီတွေ ရာပေါင်းများစွာ ဒီအတိုင်း တွေ့မြင်နေပြီ၊ ယခုလဲ တချို့က တွေ့မြင်ဆဲ ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဟောနေတာပါ” ဟု ရဲရဲ ရင့်ရင့် ဝန်ခံ၍ မိန့်မြှောက်အားပေးတော်မူသော ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ မိန့်ခွန်းတော်သည် အလွန်အလွန်ပင် အားတက် ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ပညာရှိများသို့

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဘုရား ဟော ပါဠိတော်ကို အထူးသဖြင့် ရှိသေ လေးစားလျက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယူဆဟောပြောလေ့ ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတစုံတခု၌ တိုက်ရိုက် ဖြောင့်ဖြောင့်ရနေသော အနက် သည် အခြား ပါဠိတော်များနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိဘဲ ညီညွတ် နေလျှင် ထိုအနက်ကိုပင် ရှိသေလေးစားသောအားဖြင့် အတိ အကျ ယူဆ ဟောပြော ရေးသားတော်မူပေသည်။ အဘယ် ကြောင့်နည်းဟူမ-

“သုတ္တံ အပ္ပဋ္ဌိဗာဟိယံ၊ တံ ပဋ္ဌိဗာဟန္တေန ဗုဒ္ဓေါ ပဋ္ဌိ ဗာဟိတော ဟောတိ-ပိဋကသုံးပုံ ပါဠိတော်ဟူသော သုတ်ကို မမြစ်ပယ်အပ်၊ ၎င်းပါဠိတော်သုတ်ကို မြစ်ပယ်လျှင် မြစ်စွာ ဘုရားကိုပင် မြစ်ပယ်ရာ ရောက်လေတော့၏” (ဒီဋ္ဌ-၂၁၅၈) ဟူသော အဋ္ဌကထာ သြဝါဒနှင့်အညီ အခြားပါဠိတော်များ

နှင့်လည်း မဆန့်ကျင်၊ အပြစ်လည်း မရှိ၊ သင့်လည်း သင့်လျော်သော ပါဠိ၏ အနက်ကို လျှော့၍ဖြစ်စေ၊ တမျိုးပြင်၍ ဖြစ်စေ ယူလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို မြစ်ပယ်ရာရောက်မည်စိုးရိမ်သောကြောင့် ဟူ၏။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်၌ဖြစ်စေ၊ ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား ရေးသား ဟောပြောထားသော အခြား စာအုပ် စာတမ်းများ၌ဖြစ်စေ ပါဠိ အနက် တစ်ခုတရာတွင် မိမိဘို့ဉာဏ် မသက်ဝင်နိုင်လျှင် အခြား ပါဠိတော်များနှင့် နှိုင်းနှိုင်း၍ ယူသင့်ပါကြောင်း သူတော်ကောင်း ပညာရှိတို့အား အမြက်အားဖြင့် ညွှန်ကြားလိုပါသည်။

နိဂုံးချုပ်

နိဂုံးချုပ်အနေအားဖြင့် ဤ ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်သည် လက်တွေ့အဖြစ်ဖြင့် ဟောထားသော တရားတော် ဖြစ်သောကြောင့် ဤ တရားတော်ကို စာတွေ့မျှဖြင့် မဝေဘန် မဆုံးဖြတ်ပဲ လက်တွေ့ကျင့်သုံးကာ ဝေဘန်သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြပါစေ ဟူသော ဆုတောင်း ပတ္တနာ မင်္ဂလာ စကားဖြင့် ဤ အခြေခံနိဒါန်းကို အပြီးသတ်အပ်ပါသည်။

၁၃၂၃-ခုနှစ်
နယုန်လဆန်း ၁၂-ရက်။

အရှင်ပညာဇောတ
(နာယကဆရာတော်)
သာသနာ့မဏ္ဍိုင်
ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်
ပဲခူးမြို့။

မ ဝ တိ က ဝ

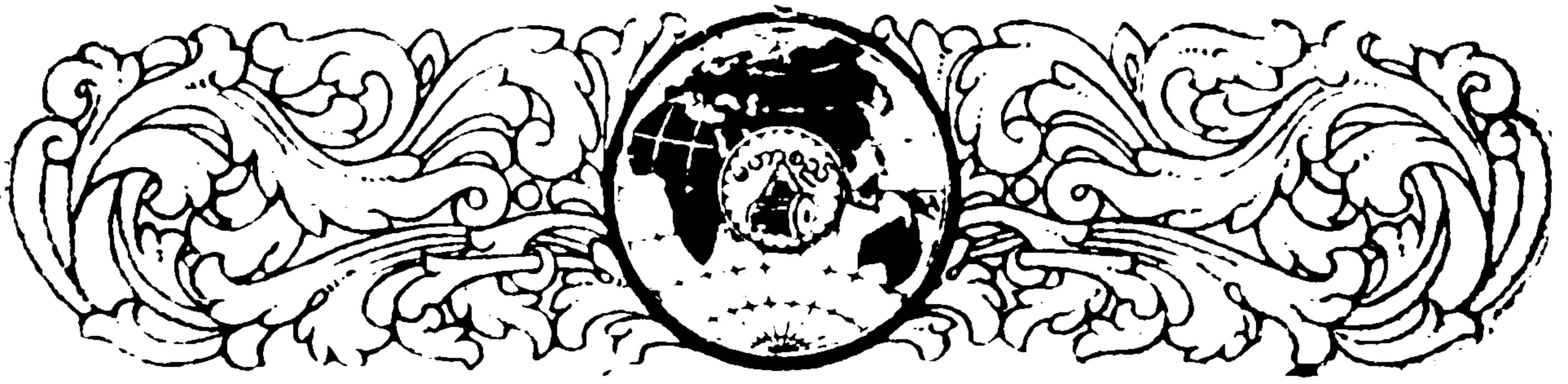
		စာမျက်နှာ
အကြောင်းအရာ		
အခြေခံနိဒါန်းက-မူ ၄-ထိ
စကားပလ္လင်	၁
သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)	—	၄
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး	၈
ကွေးတာ ခန္ဓငါးပါး	၉
လက်ကို ကွေးရာ၌ စွဲလမ်းပုံ	၁၁
မြင်ရာ၌ စွဲလမ်းပုံ	၁၄
တရားစာဆိုတာ မူရိုမူ ရေးရတယ်	၁၇
တရားစည်းမျဉ်းနှင့် ညီစေရတယ်	၁၇
ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်	၁၉
သီလဝန္တသုတ်	၂၁
ရူလျှင် သောတာပန်ဖြစ်မည်	၂၆
ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်တယ်	၂၇
ရဟန္တာလဲ ရှုရတယ်	၂၈
ရဟန္တာမှာ ရှုခြင်း၏အကျိုး	၂၉
ဒွါရ ခြောက်ပါးက စွဲလမ်းပုံ	— ၃၂
ရှုနည်းမှန်မှ ဝိပဿနာ	၃၄
ရှုပုံ အကျဉ်းချုပ်	၃၅

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အားထုတ်ခါစ ရှုပုံ ရှုနည်း	၃၅
ဝါယောဇာတ်၏ လက္ခဏာ စသည်	၃၇
ဝေဒနာကို လက်တွေ့ ရှုမှတ်ကြည့်ရန်	၅၁
စိတ်ကို ရှုမှတ်ရန်	၅၄
ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနုမာန	၆၁
အတိတ်ကို စ၍ မရှုရ	၆၃
အနာဂတ်ကို စ၍ မရှုရ	၆၅
ကာလဝိမုတ်ကို မရှုရ	၆၅
ပစ္စုပ္ပန်ကို စ၍ ရှုရသည်	၆၆
အသောက ကျောက်စာ	—	၆၈
မုန်ကန်သော စွဲလမ်းမှု	၇၀
ကုသိုလ်အကျိုးလဲ ဒုက္ခဘဲ	—	၇၁
အကုသိုလ်အကျိုးက သာပြီး ကြောက်စရာ			
ကောင်းတယ်	၇၅
မှားယွင်းသော စွဲလမ်းမှု	၇၆
ဒုဿိမာရ်နတ် ဝတ္ထု	၇၇
ကိုယ်တွေ့နဲ့ စဉ်းစားကြည့်ရန်	၇၉
ဘုရားမေးခွန်းတော်များ	၈၃
ဝိပဿနာက အကြွေးမရ	၉၀
ဝီထိစိတ်ဖြစ်စဉ်	၉၁
အပြည့်အစုံ အားထုတ်ပုံ	၁၀၁
နာမ်ရုပ်ကွဲပုံ ဥပမာ	—	၁၀၅

		စာမျက်နှာ
အကြောင်းအရာ		
အနိစ္စလက္ခဏာ	၁၁၃
ပညတ်ဆိုတာ ထင်ရှားမရှိဘူး	၁၁၄
အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်	၁၂၀
ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု အကျဉ်းချုပ်	၁၃၂
မြင်ကြား ကြားတိုင်း အသစ်ချည်း....	၁၃၆
ဒုက္ခထင်ပုံ	၁၃၇
အနတ္တထင်ပုံ	၁၃၈
မဂ်လမ်းပေါက်ပုံ	၁၄၂
တရားအရသာတွေ	၁၄၅
တရားက တယ်ရလွယ်တယ်	၁၆၇
ရက်ကန်းသည်မ ဝတ္ထု	၁၆၉
တရုတ်ဒကာကြီးတဦး ဝတ္ထု	၁၈၃
ဗမာတွေ နိုင်ငံခြားဖြစ်မှာ စိုးရိမ်တယ်	၁၈၆
သဒ္ဓါတရား ခိုင်မြဲတဲ့ လိုတယ်	၁၈၈
ဥပေါသထာနတ်သွီး ဝတ္ထု	၁၉၀
သရဏဂုံ ဆောက်တည်ပုံ	၁၉၄
အရိယာတို့၏ တရား	၂၀၆
မူလရင်း ဆောင်ပုဒ်များ	၂၂၆
နိဂုံးဆုတောင်း	၂၂၇
ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ	၂၂၈

ဝိပဿနာ အခြေခံ တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

စကားပလ္လင်

ဝိပဿနာ ရူဘာ ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်တာကို “ကောင်းတယ်” လို့ ယခုနေအခါမှာ အထူးပြောဟောနေတဲ့ မလိုဘူး။ အများစု သဘောပေါက် နားလည်နေကြပါပြီ။ ဟို ရှေးတုန်းက၊ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၂၀-ကျော်လောက်ဆိုတုန်းက ဆိုယင်တော့ “ဝိပဿနာကို လူတိုင်း လူတိုင်း အားထုတ် ကောင်းတယ်” လို့ မယူဆကြသေးဘူး။ “ဝိပဿနာ အလုပ်ဟာ မထေရ်ကြီးများ၊ ရဟန်းတော်များ၊ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်သာ ဆိုင်တယ်။ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူး” လို့ ထင်မှတ်ပြီးတော့ အဲဒီ တုန်းက လူတွေဟာ ဝိပဿနာမှာ သိပ်ပြီး စိတ်ဝင်စားကြ သေးဘူး။ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းတရားကို ဟောလို့ရှိယင် လူတွေ နှင့် မထိုက်မတန်တာကို ဟောသလို ဖြစ်ပြီးနေတယ်။ အဲဒီ

တုန်းက ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ ဝိပဿနာကို စပြီး ဟောခါစရှိသေး
တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းကဆိုယင် တော်တော်ကို တိုက်
တွန်းပြီး ဟောရပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ယခုတော့ “ဝိပဿနာအလုပ် ဆိုတာဟာ
လူတိုင်းလူတိုင်း အားထုတ်ကောင်းတယ်၊ တရားအားထုတ်ယင်
ဝိပဿနာအလုပ်ဟာ အကောင်းဆုံးဘဲ” လို့ လူတွေက ဒီလို
ဆဘောပေါက်နေကြပါပြီ။ ဒါကြောင့် တရားဟောမယ်ဆိုယင်
တရားနာမည့်လူတွေက “ဝိပဿနာတရားကို ဟောပါဘုရား” လို့
ဒီလိုတောင် လျှောက်ထား တတ်ကြသေးတယ်။ ဒါပေမယ့်
ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ်ရိုးရိုးကလေး ဟောယင် တချို့က ကောင်း
ကောင်းမနာတတ်ကြဘူး၊ တရားနာနေယင်းကတောင် တချို့က
ထသွားတတ်ကြသေးတယ်။ အဲဒီလို ထသွားတဲ့ သူတွေကိုလဲ
အပြစ်တင်စရာတော့ မရှိပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် သူတို့
မှာ နားလည်နိုင်တဲ့ အသိဉာဏ် အခြေခံကမူ မရှိသေးလို့ပါဘဲ။

တချို့က သမထကို ဝိပဿနာအနေနဲ့ ယုံကြည်ပြောဟော
နေကြတယ်။ တချို့ကလဲ ဝိပဿနာအစစ်ကို သမထလို့ဘဲ
ထင်နေကြတယ်။ ဘာမျှ မဟုတ်ဘူးလို့လဲ တချို့က ပြောဆို
နေကြတယ်။ တချို့ဟောတဲ့ ဝိပဿနာက စာသံပေသံ ပြောင်
သော်လဲ တကယ်အားထုတ်ပြီး ကိုယ်တိုင်တွေ သိဘို့ကျတော့
မဖြစ်နိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဝိပဿနာနှင့် စပ်ပြီး မဝေခွဲနိုင်ဘဲ ရှိနေကြတယ်။
ဒါကြောင့် ဒီကနေ ဝိပဿနာအကြောင်း ကောင်းကောင်း

သဘောပေါက်သွားအောင် ဝိပဿနာအခြေခံတရားကို ဟော
ရမယ်။ ယခုဟောမည့် ဝိပဿနာ အခြေခံတရားဟာ တိုတို
စာလေးနဲ့ ပြည့်လဲ ပြည့်စုံတယ်။ ရှင်းလဲ ရှင်းတယ်၊ ကောင်းလဲ
ကောင်းတယ်။

ဒီတရားထဲမှာ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံတွေကို လွယ်လွယ်ကူကူ
နှင့် မှတ်သား ထားရအောင် ခေါင်းစဉ် ဆောင်ပုဒ်ကလေး
တွေပါ စီစဉ်ထားတယ်။ ဒါကလဲ ယခုမှ စီစဉ်တာ မဟုတ်
ပါဘူး။ ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ ၁၅-နှစ်လောက်ကတည်းကဘဲ စီစဉ်ပြီး
ဟောနေပါတယ်။ ဒီတရားကို ဟောဘူးတာလဲ အကြိမ်ပေါင်း
တော်တော် များပါပြီ။ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာ မှာလဲ အယင်က
ဟောဘူးပါပြီ။ ဒါကြောင့် ရှေးက နာကြားဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တွေမှာတော့ “နာဘူး ထပ်မံ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း “ထပ်ပြီး ဟော
တယ်၊ ထပ်ပြီးနာရတယ်” လို့ မှတ်ကြပေတော့။ ဒီလို ဟောဘူး
တာတွေကို ထပ်ပြီး မဟောတော့ဘဲ အသစ်အသစ်ချည်း
လျှောက်ဟော နေလို့ ရှိယင် ဒီတရားကို မကြားဘူးသေးတဲ့
လူသစ်တွေမှာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ ဒီလိုတရားမျိုးကို မနာ
ရတော့ဘဲ ဖြစ်နေမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အရေးကြီးတဲ့ ဒီလို
တရားတွေဟာ ထပ်ကာထပ်ကာ မကြာမကြာ ဟောသင့်တဲ့
တရားတွေပါဘဲ။

ဒီကနေ့အတွက် ထူးတာကတော့ သင်းကြန့်အခါတွင်း
ဖြစ်တဲ့အတွက် ပရိသတ်တွေကလဲ စုံသင်နေတယ်။ ပြီးတော့
ရက်အနည်းငယ်လောက်သာ တရားအားထုတ်ခွင့်ရတဲ့ ယောဂီ

အသစ်တွေကလဲ တော်တော် များနေတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ ဒီကနေ့ ဒီ ဝိပဿနာအခြေခံတရား ကို ဟောတာပါဘဲ။

ပဌမခေါင်းစဉ်ဆောင်ပုဒ်က-

ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်းတဲ့။
ကဲ ဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း။
(ဆို ၃-ခေါက်)

“ဝိပဿနာ ဉာဏ် ဆိုတာဟာ ဘယ်လိုဟာကို ရှုရသလဲ၊ ဘယ်လိုဟာကို ရှုပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်သလဲ” လို့ ဒီ မေးခွန်းက မေးထားတယ်။ ဒီအချက်ဟာ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့-

သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)

“ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာအနေနှင့် ရှုတယ်” ဆိုတာက သမာဓိ ဖြစ်အောင်လို့ ရှုတာက တမျိုး၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်အောင်လို့ ရှုတာက တမျိုး၊ ဒီလို နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ပထဝီ-မြေကသိုဏ်း၊ အာပေါ-ရေကသိုဏ်း၊ တေဇော-မီးကသိုဏ်း၊ ဝါယော-လေကသိုဏ်းအစရှိတဲ့ ကသိုဏ်းအာရုံ ၁၀-မျိုးကိုရှုယင် သမာဓိ သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာ မဟုတ်ဘူး။

ပြီးတော့ ဥဒ္ဓုမာတက-ဖူးဖူးရောင်နေတဲ့ သူ့ဒသကောင်ကြီး၊ ဝိနီလက-ညိုမဲနေတဲ့ သူ့သေကောင်ကြီး အစရှိတဲ့ အသုဘ

အာရုံ ၁၀-မျိုးကို ရှုယင်လဲ သမာဓိသာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါလဲ
ဝိပဿနာ မဟုတ်ဘူး။

ပြီးတော့ အနုဿတိ ၁၀-ပါးထဲက ဗုဒ္ဓါနုဿတိ-မြတ်စွာ
ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တွေကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တာ၊ ဓမ္မာ-
နုဿတိ-တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်တွေကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်
တာ၊ သံဃာနုဿတိ-သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တော်တွေကို နှလုံး
သွင်း ဆင်ခြင်တာ၊ သီလာနုဿတိ-မိမိ၏ သီလဂုဏ်ကို နှလုံး
သွင်း ဆင်ခြင်တာ၊ စာဂါနုဿတိ-မိမိစွန့်ကြဲ ပေးလှူဘူးတဲ့
ဒါနဂုဏ်ကို နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်တာ၊ ဒေဝတာနုဿတိ-နတ်တို့၏
သဒ္ဓါသီလ စသောဂုဏ်နှင့် ဥပမာပြုပြီးတော့ မိမိ၏ သဒ္ဓါသီလ
စသော ဂုဏ်တွေကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တာ၊ ဥပသမာနုဿတိ-
နိဗ္ဗာန်၏ဂုဏ်ကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တာ၊ မရဏာနုဿတိ-
သေခြင်းတရား သေခြင်းအကြောင်းကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်
တာ၊ ဒါတွေဟာ သမာဓိဖြစ်တဲ့ အလုပ်တွေဘဲ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်
ဖြစ်တဲ့ အလုပ် မဟုတ်ဘူး။

ပြီးတော့ ကာယဂတာသတိ-ဆံပင် မွှေးညှင်း ခြေသည်း
လက်သည်း သွား အရေ အသား အကြော အရိုး ရိုးတုင်း
ခြင်ဆီ အညှို့ စသည်ဖြင့် ကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ၃၂-မျိုးသော
အဘို့အစုတွေကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပြီး ရှုနေတာလဲ သမာဓိ
ဖြစ်တဲ့ အလုပ်ဘဲ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်တဲ့အလုပ် မဟုတ်ဘူး။

ပြီးတော့ ဝင်သက် ထွက်သက်ကို ရှုရတဲ့ အာနာပါနုဿတိ
ဆိုတာလဲ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းဘဲ၊ သို့ပေမဲ့ ဒီ အာနာပါနု ကမ္မ-

ဋ္ဌာန်းမှုတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်အောင် ရှုတဲ့နည်းလဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်က သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းထဲမှာ ပြုထားလို့ ဒီမှာလဲ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ အမည်ပေးလိုက်ရတာဘဲ။

ပြီးတော့ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းက ၄-ပါး၊ အရူပဈာန်တွေကိုရအောင် အားထုတ်ရတဲ့ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းက ၄-ပါး၊ ဒီ ၈-ပါးလဲ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းချည်းဘဲ။

ပြီးတော့ စားသောက်တဲ့ အစာအာဟာရတွေကို စက်ဆုပ်ဖွယ် ထင်အောင် ဆင်ခြင်ရတာက အာဟာရေ ပဋိက္ခလသညာတဲ့၊ အဲဒါလဲ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းဘဲ။

ပြီးတော့ မိမိကိုယ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ဓာတ် ၄-ပါးကို ခွဲခြားပြီး ရှုတာက စတုဓာတု ဝဝတ္ထာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းတဲ့၊ ဒါကတော့ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုပေမယ့်လို့ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်တဲ့ အတွက် ဝိပဿနာနှင့်လဲ ဆိုင်ပါတယ်။

အဲ ယခုပြောခဲ့တာတွေဟာ အရေအတွက်အားဖြင့် အမျိုးပေါင်း (၄၀) ရှိပါတယ်။ သမာဓိ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေချည်းဘဲ။ ဒါတွေထဲက ဝိပဿနာနှင့်ဆိုင်တဲ့ အာနာပါန တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းနဲ့ စတုဓာတု ဝဝတ္ထာန်မှ တပါး ကျန်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတွေကို ရှုယင် သမာဓိသာ ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာတော့ မဖြစ်ဘူး။ ဝိပဿနာ ဖြစ်စေချင်ယင် အဲဒီ သမာဓိကို ထပ်ပြီး ရှုမှ ဖြစ်နိုင်

တယ်။ ဒါကြောင့် “ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုတရား
တွေကို ရှုရသလဲ” လို့ မေးခွန်းထုတ်ပြထားတာ။

ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်းတဲ့၊
ဒီမေးခွန်းကို ယခု အဖြေပေးလိမ့်မယ်။

စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။

အဲဒါက အဖြေဘဲ၊ စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို အမှန်
အတိုင်း ရှုပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ သတ္တဝါ
တို့၏ သန္တာန်မှာရှိတဲ့ လောကီ ရုပ်နာမ် တွေကို ပါဠိလို
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါကို ဗမာလို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့
ဘာသာပြန်ဆိုထားကြတယ်။ ဥပါဒါန-က စွဲလမ်းတာ၊ ခန္ဓာ
ကတော့ ရုပ်နာမ်အစု၊ “စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်အစုတရား
တွေ” လို့ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒါတွေကို ကာမုပါဒါန်ခေါ်တဲ့ တဏှာ
နဲ့လဲ သာယာပြီး စွဲလမ်းနိုင်တယ်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ခေါ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ
အထင်မှားပြီးတော့ စွဲလမ်းနိုင်တယ်။ ဒီလို တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့
စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေ
ဘဲ။ ဒီခန္ဓာငါးပါး တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း သိအောင်
ရှုရတယ်။ အဲဒါတွေကို မရှုလို့ အမှန်အတိုင်း မသိယင် တဏှာ
ဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲလမ်းနိုင်တယ်။ ရှုလို့ အမှန်အတိုင်း သိသွားယင်တော့
မစွဲလမ်းနိုင်ဘူး။ အစွဲအလမ်း ကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့်
မစွဲလမ်းနိုင်အောင် အစွဲအလမ်းကင်းအောင်လို့ အဲဒါတွေကို
အမှန်အတိုင်းသိဘို့ ရှုရတယ်။ အဲဒါတွေကို အမှန်အတိုင်း

ရှုသိပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးကို သိနားလည်အောင်လို့ တဖြေးဖြေးရှင်းပြီးတော့ ပြောရမယ်။ ကဲ ယခု ပဌမဆောင်ပုဒ်ကလေးက စပြီး ဆိုကြဦးစို့။

ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ဖြစ်သနည်း။ (ဆို)

အဲဒါက အမေး၊ အဖြေကတော့—

စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။ (ဆို)

စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို အမှန်အတိုင်း ရှုပြီးတော့ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ စာသိုဏ်းအာရုံကို ရှုလို့လဲ မဖြစ်ဘူး၊ အသုဘအာရုံကို ရှုလို့လဲ မဖြစ်ဘူး၊ အနုဿတိ၊ မေတ္တာစသည်အရ ရှုလို့လဲ မဖြစ်ဘူး။ ဒါဖြင့် ဘာကို ရှုရမလဲဆိုယင် စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုရမယ်တဲ့။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး

စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာ ရုပ်ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာခန္ဓာ၊ သညာခန္ဓာ၊ သင်္ခါရခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒီငါးပါးဘဲ။ ဒီ “ခန္ဓာငါးပါး” ဆိုတဲ့ အမည်ကတော့ ဗမာပြည်မှာ လူတိုင်း လို့လို့ နှုတ်တက်နေတာပါ။ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးတွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရမယ်။ ဒီလိုရှုပြီး အမှန်အတိုင်းသိယင် ဝိပဿနာဉာဏ်ပါဘဲ။ ဒီခန္ဓာငါးပါးတွေကို အမှန်အတိုင်း မသိ

ယင်တော့ ဥပါဒါန်လိုခေါ်တဲ့ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိက စွဲလမ်းသွား
တယ်၊ တဏှာက သာယာပြီးတော့ စွဲလမ်းတယ်၊ ဒိဋ္ဌိက
အထင်မှားပြီးတော့ စွဲလမ်းတယ်။

အဲဒီ ဥပါဒါန်ကုန္ဒာတွေက ဘယ်ဟာတွေလဲဆိုယင် ယခု
လူတွေ အမြဲမပြတ် တွေ့နေကြရတဲ့ တရားတွေပါဘဲ၊ တခြား
သွားပြီးတော့ ရှာယူရမည့်တရားတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကိုယ်ကိုယ်
ထဲမှာ ထင်ရှားတွေ့နေရတာတွေပါဘဲ။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုယင်-
မြင်တဲ့ အခါမှာ မြင်ရာက ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ ကြားတဲ့ အခါ
မှာ ကြားရာက တွေ့ရတယ်၊ အနံ့နံတဲ့အခါမှာ နံရာက တွေ့ရ
တယ်၊ အရသာကိုစားသိတဲ့အခါမှာ အဲဒီသိရာက တွေ့ရတယ်၊
ကိုယ်က တွေ့ထိတဲ့အခါမှာ တွေ့ထိရာက တွေ့ရတယ်၊ စိတ်ကူး
စဉ်းစားကြံစည်နေတဲ့ အခါမှာ ကြံသိရာက တွေ့ရတယ်။ လက်
ခြေကို ကျွေးလိုက်ယင် ဆန့်လိုက်ယင် လှုပ်ရှားလိုက်ယင် အဲဒီ
ကျွေးရာ ဆန့်ရာ လှုပ်ရှားရာက ဒီခန္ဓာငါးပါးကို တွေ့ရတယ်၊
ခန္ဓာငါးပါး သဘောတရားမှန်း မသိရတာလောက်ပဲ လိုတယ်၊
အဲဒါကလဲ သိအောင် မရှုတဲ့အတွက် အမှန်အတိုင်း မသိဘဲ
ရှိနေတာပါဘဲ။ မရှုလို့ မသိကြတဲ့ အတွက် အဲဒါတွေကိုဘဲ
တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲလမ်းပြီး နေကြတာဘဲ။

ကျေးတာ ခန္ဓာငါးပါး

ကဲ-ယခု လက် ခြေ ကျွေးတာလေးက စပြီး ပုံစံထုတ်
ပြောမယ်။ ကျွေးတဲ့အခါ ဘာတွေဖြစ်သလဲ? ကျွေးမယ်လို့ကြံတဲ့

စိတ်ကလေးက စပြီး ဖြစ်လာတယ်။ ပြီးတော့မှ ကွေးတဲ့ရုပ်
 ကလေးတွေ တရွေ့ချင်း တရွေ့ချင်း ဖြစ်လာတယ်။ ဒီလိုဖြစ်လာ
 ရာမှာ ကွေးမယ်ကြံတဲ့ စိတ်ကလေးထဲ ဘာတွေပါသလဲဆိုယင်
 နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး ပါတယ်။ ပါပုံကတော့ ကွေးမယ်လို့ကြံသိ
 တဲ့စိတ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာဘဲ။ ကွေးမယ်ကြံပြီး ကွေးရာမှာ ဝမ်း
 မြောက် ဝမ်းသာနဲ့ ကွေးတာလဲရှိတယ်။ စိတ်နှလုံးမသာဖြစ်ပြီး
 ကွေးတာလဲရှိတယ်။ စိတ်မရှင် မညှိုး ရိုးရိုး အနေအထားနဲ့
 ကွေးတာလဲ ရှိတယ်။ ဒီလို ၃-မျိုးရှိတယ်။ ဒီ ၃-မျိုးထဲမှာ
 ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ကွေးယင် အဲဒီ ဝမ်းသာတာကို သော
 မနုဿဝေဒနာလို့ခေါ်တယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဘဲ။ စိတ်နှလုံးမသာ
 ဖြစ်ပြီး စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်ပြီး ကွေးယင် အဲဒီ စိတ်နှလုံးမသာ
 တာကို ဒေါမနုဿဝေဒနာလို့ ခေါ်တယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဘဲ။
 မရှင် မညှိုး ရိုးရိုးစိတ်အနေအထားနဲ့ ကွေးယင် အဲဒီ ရိုးရိုးစိတ်
 အနေအထားကို ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့ ခေါ်တယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
 ဘဲ။ ဒါကြောင့် ကွေးမယ်လို့ ကြံရာမှာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာလဲ
 ပါတယ်။

ပြီးတော့ ကွေးမယ်လို့မှတ်သားတဲ့ သညာလဲပါတယ်။ အဲဒါ
 က သညာက္ခန္ဓာဘဲ။ ပြီးတော့ ကွေးဘို့ရာ စေ့ဆော်တိုက်တုန်း
 ပေးတဲ့ သဘောကလေးလဲ ပါတယ်။ သူကတော့ “ကွေးလို့က်
 ကွေးလို့က်” လို့ မဆိုသော်လဲ ဆိုဘိသကဲ့သို့ စိတ်ထဲကနေပြီး
 တိုက်တုန်းနေတဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒီလို စိတ်ထဲကတိုက်တုန်း
 နေတဲ့သဘောကလေးဟာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဘဲ။ ဒါကြောင့် ကွေး

မယ်ကြံ့တဲ့ သဘောကလေးထဲမှာ ဝေဒနာလဲပါတယ်၊ သညာ
 လဲပါတယ်၊ သင်္ခါရလဲ ပါတယ်၊ ဝိညာဏ်လဲ ပါတယ်၊ နာမ်
 ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးပါတယ်။ “ကွေးတယ်” ဆိုတဲ့ လှုပ်ရှားမှုထဲမှာ
 တော့ ရုပ်တရားချည်းဘဲ၊ သူကတော့ ရုပ်ခန္ဓာသက်သက်ပဲ။
 အဲဒီတော့ ကွေးချင်တာနဲ့ ကွေးတာ ဒီနှစ်ခုပေါင်းလိုက်ယင်
 ခန္ဓာငါးပါးဘဲ။ ဒါကြောင့် လက်ကလေး တကွေးထဲမှာ ခန္ဓာ
 ငါးပါးပါနေတယ်။ တရွှေ ရွှေလိုက်ယင် ခန္ဓာငါးပါးဘဲ၊
 နောက်တရွှေ ရွှေလိုက်ယင်လဲ ခန္ဓာငါးပါးဘဲ၊ ရွှေတိုင်း
 ရွှေတိုင်း ခန္ဓာငါးပါးတွေချည်း အဆင့်ဆင့် ဖြစ်နေတယ်။
 အဲဒါတွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် မရှုမိလို့ မှန်မှန်ကန်ကန်မသိဘူး
 ဆိုယင် ဘယ်လို ထင်မှတ်သွားသလဲဆိုတော့ အဲဒါကိုဘုန်းကြီး
 တို့ကတောင် ဖြေပြနေစရာ မလိုပါဘူး။ လက်ကိုကွေးနေကြတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကိုယ့်ဟာကိုဘဲ စဉ်းစားပြီး ဖြေနိုင်ပါတယ်။

လက်ကိုကွေးရာ၌ စွဲလမ်းပုံ

ဘယ်လိုထင်မှတ်သလဲဆိုတော့ “ကွေးမယ်ကြံ့တာလဲ ငါဘဲ၊
 လက်ကို ကွေးလိုက်တာလဲ ငါဘဲ” လို့ ဒီလို ထင်နေကြတယ်
 မဟုတ်လား။ အဲလူတိုင်း ဒီလိုဘဲထင်နေကြပါတယ်။ ကလေး
 တွေကို မေးကြည့်ပါ ဒီအတိုင်းပြောမှာဘဲ၊ စာမတတ်တဲ့
 လူကြီးတွေကို မေးကြည့်ယင်လဲ ဒီအတိုင်းပြောမှာဘဲ။ စာတတ်
 တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မေးကြည့်ယင်လဲ ပကတိ စိတ်အထင်ကို ပြောယင်
 ဒီအတိုင်း ပြောမှာဘဲ။ သို့သော်လဲ သူကတော့ စာတတ်တာနဲ့
 စာနဲ့ကိုက်အောင် “ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေဘဲ” လို့ ဒီလိုလဲ

ပြောချင် ပြောမယ်၊ အဲဒါက သူ့ဉာဏ်ထဲ ထင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ကိုယ်တိုင် သိတာမဟုတ်ဘူး၊ စာပေကျမ်းဂန်ထဲက ပါတဲ့ အတိုင်း စာနဲ့ ပေနဲ့ ကိုက်ညီအောင်လို့ ကြံဆပြီး ပြောတာဘဲ ဖြစ်မယ်။

လက် ခြေကို ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း သူ့စိတ်ထဲ တကယ်ထင် နေတာကတော့ “ကွေးမယ် ဆန့်မယ် ကြံတာလဲ ငါဘဲ။ ကွေး တာ ဆန့်တာလဲ ငါဘဲ၊ လှုပ်ရှားဘို့ ကြံတာလဲ ငါဘဲ၊ လှုပ်ရှား တာလဲ ငါဘဲ” လို့ ဒီလိုသာ ထင်မှတ်နေပါတယ်။ “ဒီ ငါဟာ ရှေးကလဲ ရှိနေတယ်၊ ယခုလဲရှိနေတယ်၊ နောင်ကလဲရှိဦးမယ်၊ အစဉ်ထာဝရ ရှိနေတယ်။” လို့ ဒီလိုလဲ ထင်နေပါတယ်။ အဲဒါကို နိစ္စသညာလို့ ခေါ်တယ်။

“ကွေးမယ်ကြံတဲ့ စိတ်ကလေးက ယခုမှ ဖြစ်လာတယ်” လို့ ဒီလိုကတော့ ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာ မထင်ကြပါဘူး။ “ဒီ စိတ်ကလေးဟာ ရှေးကတည်းက ရှိနေတယ်၊ အယင်က ရှိနေတဲ့ ငါကဘဲ ကွေးမယ်လို့ ယခုကြံတယ်” လို့ ဒီလိုထင်မှတ် နေကြပါတယ်။ အဲဒီ ကြံတဲ့ငါဟာ ယခုလဲရှိနေတယ်၊ နောင်လဲ ရှိဦးမှာဘဲ” လို့ ဒီလိုလဲ ထင်နေကြပါတယ်။

လက်တို့ ခြေတို့ ကွေးလိုက် ရှေ့လိုက်ပြန်တော့လဲ အယင်က ရှိနေတဲ့လက်ခြေ၊ အယင်ကရှိနေတဲ့ ငါကဘဲ ရှေ့သွားတယ်လို့ ဒီလို ထင်ပြန်တယ်။ ရှေ့ပြီးတဲ့နောက်လဲ “ဒီလက် ဒီခြေ ဒီငါ ဟာ အစဉ်မပြတ် ရှိမြဲရှိနေတယ်” လို့ဘဲ ထင်တယ်။ ပျောက်

သွားတယ်လို့တော့ မထင်ဘူး၊ အဲဒါလဲ နိစ္စသညာဘဲ၊ အဲဒါဟာ မမြဲတဲ့တရားကို မြဲတယ်လို့ စွဲလမ်းတာဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားကို ငါကောင် သတ္တဝါ ကောင် အနေနဲ့ စွဲလမ်းတာဘဲ။

ဒီအထဲမှာ ကိုယ်သဘောကျ ကွေးလိုက်ရ ဆန့်လိုက်ရတဲ့ အတွက် အဲဒီကွေးလိုက်ရ ဆန့်လိုက်ရတာကိုဘဲ ကောင်းတယ် လို့လဲ ထင်သွားတတ်သေးတယ်။ ဥပမာ.... ညောင်းနေရာက လက်ကလေးကို ရှေ့လိုက်ရ ပြင်လိုက်ရလို့ရှိယင် အညောင်း ပြေပြီး နေသာ ထိုင်သာ ဖြစ်သွားတတ်တယ်၊ အဲဒါကိုကောင်း တယ်လို့ ထင်လိုက်သေးတယ်၊ အဲဒါဟာ ချမ်းသာလို့ ထင်တာ ပါဘဲ၊ ကချေသည်တို့ အပျော်တမ်း ကတဲ့သူတို့ ဒီလိုလူတွေ ဟာ ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက်လုပ်ပြီး ကနေတဲ့အခါမှာ သိပ်ကောင်း တယ်လို့ ထင်နေတယ်၊ ကိုယ့်ဟာကို သိပ်သာယာပြီး သဘော ကျနေတယ်၊ အချင်းချင်း စကားပြောတဲ့ အခါများမှာလဲ လက်တွေ့ ခေါင်းတွေလှုပ်ပြီး အားရဝမ်းသာနဲ့ ပြောနေတာတွေ ရှိတတ်ပါတယ်၊ အဲဒီလိုပြောနေတဲ့သူက အဲဒီလို လှုပ်ရှားပြီး ပြောနေရတာကိုဘဲ သာယာနေတယ်၊ သဘောကျနေတယ်၊ ဒါတွေလဲ ချမ်းသာလို့ ထင်နေတာတွေဘဲ။ ပြီးတော့ ကိုယ်လုပ် ချင်တဲ့ အလုပ်ကလေး လုပ်လိုက်ရလို့ ပြီးမြောက် အောင်မြင် သွားယင် အဲဒါကို ကောင်းတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ ထင်နေ တယ်၊ အဲဒါဟာ တဏှာနဲ့ သာယာပြီးတော့ စွဲလမ်းနေတာဘဲ၊ မမြဲတဲ့တရားကို မြဲတဲ့အနေနဲ့လဲ သာယာတယ်၊ ချမ်းသာ

မဟုတ်တာကို ချမ်းသာအနေ၊ ကောင်းတဲ့အနေနဲ့လဲ သာယာ
တယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်တဲ့ ရုပ်နာမ်အစုကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
အနေနဲ့လဲ သာယာတယ်၊ သာယာပြီးစွဲလမ်းနေတယ်၊ ငါ့ကောင်
သတ္တဝါကောင်အနေနဲ့ ထင်မှားပြီးတော့လဲ စွဲလမ်းနေတယ်။

ဒါကြောင့် လက်ခြေကို ကွေးဆန့်လှုပ်ရှားရာမှာ “ကွေး
မယ်”လို့ ကြံတာလဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ၊ ကွေးလိုက်တာလဲ
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ “ဆန့်မယ်”လို့ ကြံတာလဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ၊
ဆန့်တာလဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ “လှုပ်ရှားမယ်”လို့ ကြံတာလဲ
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ လှုပ်ရှားတာတော့လဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတော့ဘဲ၊
ဝိပဿနာရှုရမည့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ ဒါမျိုးတွေကို ပြော
တာဘဲ။

မြင်ရာ၌ စွဲလမ်းပုံ

ထို့အတူ မြင်ရာ ကြားရာ စသည်မှာလဲ အကုန်လုံး ဒီနည်း
ချည်းပါဘဲ။ မြင်တဲ့အခါမှာ မြင်မှု၏ တည်ရာဌာန မျက်စိ
ဆိုတာလဲ ထင်ရှားတယ်၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းဆိုတာလဲ ထင်ရှား
တယ်၊ သူတို့နှစ်မျိုးက ရုပ်တရားဘဲ၊ သူတို့ကတော့ ဘာမှမသိ
တတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် မြင်ခိုက်မှာ မရူမိယင် သူတို့ကိုလဲ စွဲလမ်း
သွားတာဘဲ၊ မျက်စိနှင့်တကွ တကိုယ်လုံးကို မြဲတဲ့အနေ ချမ်း
သာတဲ့အနေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းသွားတယ်၊
မြင်ရတဲ့အဆင်းနှင့်တကွ အထည်ဝတ္ထုကြီး တခုလုံးကိုလဲ မြဲတဲ့
အနေ လှပတင့်တယ်တဲ့အနေ ကောင်းတဲ့ ချမ်းသာတဲ့အနေ

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ ထင်မြင် စွဲလမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မျက်စိရုပ်နှင့် အဆင်းရုပ်ကို ဥပဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်။

ပြီးတော့ အဲဒီ မြင်တဲ့ အခါမှာ “မြင်တယ်” ဆိုတာကလဲ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒါကတော့ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး အပေါင်းဘဲ။ မြင်သိရုံမျှ စိတ်ကလေးက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ မြင်လို့ ကောင်းတာ၊ မကောင်းတာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ မြင်ရတဲ့အာရုံကို မှတ်သားလိုက်တာက သညာက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ မြင်အောင်လို့ စူးစိုက်လှည့်သွင်းတာက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ အဲဒါဟာ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးဘဲ။ မြင်ခိုက်မှာ မရူမိယင် အဲဒီမြင်တာကို “အယင်ကလဲ ရှိနေတယ်။ အခုလဲ ရှိနေတယ်” လို့ မြဲတဲ့အနေနဲ့ ထင်မှတ်သွားတယ်။ ကောင်းကောင်းကလေးတွေကို မြင်ရတဲ့အခါမှာ “မြင်ရတာ ကောင်းတယ်” လို့ ဒီလိုလဲ ထင်မှတ်သွားတယ်။ ဒီလိုထင်တဲ့အတွက် အမြင်ကောင်းတွေကို မြင်ရအောင်လို့ ထူးထူးဆန်းဆန်းတွေ အကောင်းတွေကို လိုက်ပြီး ကြည့်ရှုနေကြတာဘဲ။ ပဲ့တွေ ရုပ်ရှင်တွေကို စရိတ်စကအကုန်ခံ အိပ်ရေးအပျက်ခံ ကိုယ်အပင်ပန်းခံပြီး တော့ သွားကြည့်နေကြတာဟာ ကောင်းတယ်ထင်လို့ လုပ်နေကြတာဘဲ။ ကောင်းတယ် မထင်ယင်တော့ ဒီလို စရိတ်ကုန်လှူပန်းခံပြီး ဘယ်သူမှ သွားပြီးကြည့်ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် မြင်နေရတာ ခံစားနေရတာကို “ငါဘဲ၊ ငါကောင်းနေတာဘဲ” လို့ ထင်မှတ် နေတာဟာ တဏှာဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲလမ်းနေ

တာတဲ။ ဒီလိုစွဲလမ်းနိုင်လို့ မြင်ခိုက်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်နာမ် တွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ရတယ်။

အဲဒီမြင်ရာမှာ စွဲလမ်းသလိုဘဲ ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ ကြံသိရာတွေမှာလဲ အကုန်လုံး နည်းတူဘဲ စွဲလမ်းနေတယ်။ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်နေတဲ့ စိတ်ကလေးကို တော့ ငါ့ကောင် သတ္တဝါကောင်အနေနဲ့ သာပြီးတော့တောင် စွဲလမ်းတတ်သေးတယ်။ ဒါကြောင့် “စွဲလမ်းနိုင်ရာ ငါးခန္ဓာ” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ “စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး” ဆိုတာဟာ တခြားကမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ် ထဲက မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ထင်ရှားနေတဲ့ သဘောတရားတွေဘဲ။ အဲဒီ ထင်ရှားနေတာ တွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဘဲ။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရမယ်။ အမှန်အတိုင်းရှုလို့ အမှန်အတိုင်းသိတာဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ—

“ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း။

စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။”

လို့ ဆိုထားတာ။

ကဲ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို တခေါက်စီ ဆိုကြဦး။

ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း။ (ဆို)

စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။ (ဆို)

တရားစာဆိုတာ မှီရာမှ ရေးရတယ်

“ဝိပဿနာဆိုတာ ဘယ်တရားကို ရှုရသလဲ၊ စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုရတယ်” ဆိုတဲ့ ဒီဆောင်ပုဒ်တွေဟာ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် ရေးချင်ရာကို ရေးထားတာမဟုတ်ဘူး။ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတွေအရ အတိုချုံးပြီး ရေးထားတာ။ တရား စာဆိုတာ မှီရာ မှ အထောက်အထားရှိမှ ရေးရတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောထားတဲ့ ပါဠိဖြစ်စေ၊ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီး တွေ ဟောထားတဲ့ ပါဠိဖြစ်စေ၊ အဋ္ဌကထာဖြစ်စေ၊ ဒီလို ခိုင်လုံတဲ့ ကျမ်းဂန်သာမက ရှိရတယ်။ အဲဒီလိုသာမကတွေ့ကို မှီငြမ်းပြုပြီး ရေးရတယ်။ တရားဟောယင်လဲ ဒီလို ကျမ်းဂန် တွေကို အမှီပြုပြီး ဟောရတယ်။ တရား ကျင့်ကြံ အားထုတ် ယင်လဲ ဒီလိုကျမ်းဂန်တွေကို အမှီပြုပြီး ကျင့်ရတယ်။

တရားစည်းမျဉ်းနှင့် ညီစေရတယ်

မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတရားတော်တွေကို လက်သမားဆရာတို့၏ “သုတ္တ” ခေါ် မျဉ်းကြိုးနှင့်တူလို့ သုတ္တ လို့ ခေါ်ပါတယ်တဲ့။ တူပုံကတော့.... လက်သမားဆရာများဟာ သစ်လုံးများကို ရွှေတော့မယ် ခွဲတော့မယ် စိတ်တော့မယ် ဆိုယင် ရှေးဦးစွာ မျဉ်းချရတယ်။ မျဉ်းမချဘဲ မျက်မှန်းရမ်း ပြီးတော့ ခုတ်လိုက် ခွဲလိုက် စိတ်လိုက်ယင် မလိုရာလဲ ရောက် သွားတတ်တယ်။ လိုတဲ့ အစိတ်အပိုင်း သစ်သားတွေလဲ ပျက် စီးသွားတတ်တယ်။ ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ် မသွားနိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် မျဉ်းကလေး ချပြီးတော့မှ အဲဒီ မျဉ်းကြောင်းက
လေးအတိုင်း ခုတ်ရ ခွဲစိတ်ရတယ်။ ပြုပြင်ရတယ်။ အဲဒါလိုပါ
ဘဲတဲ့။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာလဲ “သီလ သမာဓိ
ပညာ ဆိုတဲ့ သိက္ခာ ၃-ပါး အကျင့်တရားတွေကို ကျင့်ချင်တဲ့
သူတော်ကောင်းတွေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားတွေဟာ
မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရားတော်ကို မျဉ်းကြောင်း
ကလေးလို သဘောထားပြီးတော့ ကျင့်ရတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက တရားမျဉ်းကြောင်း တရားစည်းကမ်း
တွေကို ချထားပါတယ်။ “သီလကို ဘယ်လိုကျင့်ရမယ်၊ သမာ
ဓိကို ဘယ်လိုပွားစေရမယ်၊ ပညာကို ဘယ်လိုဖြစ်စေရမယ်” လို့
မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားထားပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ
တရားစည်းမျဉ်းတွေပါဘဲ။ အဲဒီ တရားမျဉ်းကြောင်း စည်းကမ်း
နည်းလမ်းကလေးများအတိုင်း ကျင့်ရတယ်။ စာတွေကျမ်းတွေ
ရေးယင်လဲ အဲဒီ စည်းမျဉ်းအတိုင်း ရေးရတယ်။ တရားဟော
ယင်လဲ အဲဒီစည်းမျဉ်းအတိုင်း ဟောရတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကူးရှိ
တိုင်း ထင်ရာတွေကို လျှောက်ပြီး ရေးရတာ မဟုတ်ဘူး။ တချို့
ကတော့ တရားကျမ်းဂန်ရယ်လို့ မရှိပေမယ့် သူထင်တဲ့အတိုင်း
သူတွေ့တဲ့အတိုင်း လျှောက်ပြီးရေးသား ဟောကြားတော့တာဘဲ။
အဲဒါမျိုးကိုတော့ စာကြည့်ပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တွေက
စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ တရားဆိုတာ စည်းကမ်းရှိ
ရတယ်။ ဘုရားဟောဒေသနာမှ မလွတ်စေရဘူး။ ခေတ်လူတွေ
နားလည်အောင် ခေတ်ကာလသုံး ဝေါဟာရ လောကီသဘာဝ

ပြောင်းလဲပြီးဟောရတယ်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုတော့ မပြောင်း
လဲဘူး။ ဘုရားဟော ဒေသနာတော်အတိုင်းဘဲ ဖြစ်စေရတယ်။
ဒါကြောင့် ယခုပေးထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ “စွဲလမ်းနိုင်တဲ့
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုရတယ်”ဆိုတဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဟာ
ဘယ်က ရသလဲလို့ဆိုယင် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ ခန္ဓာ
ငါးပါးဆိုင်ရာ ဒေသနာတော်တွေက ရပါတယ်။ တသုတ်
နှစ်သုတ်လောက်ကို အကျဉ်းချုပ် ထုတ်ပြဦးမယ်။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် (သံ ၂-၁၉)

ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ- ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် မမြဲ။
ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ- မမြဲသောတရားသည် ဆင်းရဲပေတည်း။
ယံ ဒုက္ခံ၊ တဒနတ္တာ- ဆင်းရဲ တရားသည် အတ္တကောင်
မဟုတ်ပေ။

ယဒနတ္တာ၊ တံ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော
အတ္တာ”တိ ဝေမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်။
တံ၊ ထို အတ္တကောင် မဟုတ်သော သဘောကို။ န တေံ မမ၊
ဤသည်ကား ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာအနေအားဖြင့် သာယာ
သိမ်းပိုက်ထိုက်သော တရားမဟုတ်။ န သေသော အဟံ အသ္မိ၊
ဤသည်ကား ငါမဟုတ်၊ ငါဟု မာန်မာန ထောင်လွှားထိုက်
သော တရားမဟုတ်။ န မေ သေသော အတ္တာ၊ ဤသည်ကား
ငါ၏ အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တကောင် ငါကောင် အနေအားဖြင့်

ထင်မှားထိုက်သော တရားမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ၊ ဤ မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အတ္တကောင်မဟုတ်သော ရုပ်သဘောကို။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုမြင်အပ်၏။

အဲဒီ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမည်တဲ့ ရုပ်တရားကို မမြဲတဲ့အနေ အားဖြင့် သိအောင်၊ ကြောက်ဖွယ် ကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲ အနေ အားဖြင့် သိအောင်၊ အတ္တကောင် ငါကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘော တရားမျှ အနေအားဖြင့် သိအောင် ရှုရမယ်တဲ့။ ယခု ထုတ်ပြ ခဲ့တဲ့ ပါဠိကတော့ ရုပ်ကိုရှု၍ ညွှန်ပြတဲ့ ဒေသနာပါဠိ တစ်စိတ်ပဲ။ ထို့အတူ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့ကို ရှု၍အတွက် လဲ ဝေဒနာ အနိစ္စ၊ သညာ၊ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် နည်းတူဘဲ ညွှန်ပြထားပါတယ်။

ဒီရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ယခု ညွှန်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောမျှဘဲလို့ သိမြင်ယင် ဘယ်လို အကျိုးရှိပါသလဲလို့ဆိုတော့....

“ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပါ တယ်။

ခန္ဓာငါးပါးကို အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဘဲလို့ သိမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရုပ်အပေါ်မှာလဲ ငြီးငွေ့သွားတော့တာဘဲ၊ ဝေဒ- နာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တွေ အပေါ်မှာလဲ ငြီးငွေ့သွား တော့တာဘဲ တဲ့။

နိဗ္ဗိန္ဒိ ဝိရဇ္ဇတိ- ငြီးငွေ့တော့ ထိုခန္ဓာတွေအပေါ်မှာ တပ်မက် ကင်းသွားတယ်၊ တပ်မက်တယ်တာမှုကင်းတဲ့ အရိယမဂ်ကို ရောက်သွားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ- တပ်မက်မှုကင်းတဲ့ အရိယမဂ်ကို ရောက်သွားလျှင် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်တဲ့ ဖိုလ် ၄-ပါးကိုလဲ ရောက်သွားတော့တာတဲ့။

“ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။”

ဝိမုတ္တသ္မိံ၊ လွတ်မြောက်သွားသည်ရှိသော်။ ဝိမုတ္တံ ဣတိ၊ ငါ၏စိတ် လွတ်မြောက်သွားပြီဟု၊ ဉာဏံ၊ ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်သော ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

လွတ်မြောက်သွားယင် လွတ်မြောက်သွားမှန်း အလိုလိုဘဲ ဆင်ခြင်ပြီး သိသွားပါတယ်တဲ့၊ အထူးအားဖြင့် ဆိုယင်တော့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ကိလေသာ ငြိမ်းသွားယင် ကိလေသာ ငြိမ်းသွားတာကို ကိုယ်တိုင်ဘဲ သိသွားပါတယ်တဲ့။

ယခု ပြောခဲ့တာတွေဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ ယဒနိစ္စသုတ် ဒေသနာတော်က တရားတွေဘဲ၊ ဒီလိုသုတ်တွေဟာ အများကြီးဘဲရှိပါတယ်၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် တကျမ်းလုံးမှာ ဒီသုတ်မျိုးတွေချည်းဘဲ ဟောထားပါတယ်။

သီလဝန္တသုတ် (သံ ၂-၁၃၆)

အဲဒီသုတ်တွေထဲက ဒီနေရာမှာ အထူးမှတ်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ သီလဝန္တသုတ်နှင့် သုတဝန္တသုတ်ဆိုတာတွေရှိတယ်။ အဲဒီသုတ်

၁၄၂၄ ၈

၂-ခုဟာ အရှင်မဟာကောဠိက-က မေးလို့ အရှင်သာရိပုတြာ မထေရ်မြတ်က ဖြေရှင်း ဟောကြားထားတဲ့ သုတ်တွေဘဲ၊ တိုတိုကလေးနဲ့ အလွန်ရှင်း အလွန်ကောင်းတဲ့ သုတ်တွေပါဘဲ၊ အဲဒီမှာ အရှင်မဟာကောဠိကမထေရ်က ဒီလိုစပြီး မေးတယ်။

သီလဝတာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုနာ ကတမေ ဓမ္မာ၊ ယောနိသော မနသိကာတဗ္ဗာ တဲ့။

အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင် သာရိပုတြာ။ သီလဝတာ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ယောနိသော၊ နည်းမှန်လမ်းမှန်အားဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗာ၊ နှလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်ပါကုန်သနည်း တဲ့။

သီလကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးလို့ သီလပြည့်စုံ စင်ကြယ် နေပြီဆိုယင် အဲဒီလို သီလပြည့်စုံ စင်ကြယ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တရားကို ရှုရပါသလဲတဲ့။ အဲဒီ အမေးထဲမှာ “သီလဝတာ၊ သီလပြည့်စုံလျှင်” ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ကလေးပါတာကိုသတိပြုရမယ်၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် တရားအားထုတ်မယ် ဆိုယင် “အောက်ထစ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သီလကိုတော့ စင်ကြယ်အောင် သုတ် သင်ရတယ်၊ သီလလောက်မှ မပြည့်စုံယင် သမာဓိ ပညာ ဆိုတဲ့ အထက်တရားထူးတွေကို မရနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် “သီလနဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့သူဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်အောင် ဘယ်တရားကိုရှုရပါသလဲ” လို့ အရှင်မဟာကောဠိက မထေရ်က မေးပါတယ်၊ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတြာ မထေရ်မြတ်က ဒီလို ဖြေထားတယ်။

သီလဝတာဝုသော ကောဠိက ဘိက္ခုနာ ပဉ္စပါဒါ-
နက္ခန္ဓာ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ဝေပဂတော ဂဏ္ဍတော-
သလ္လတော အသတော အာဗာဓတော ပရတော ပလော-
ကတော သုညတော အနတ္တတော ယောနိသော မနသိ
ကာတဗ္ဗာ တံ။

အာဝုသော ကောဠိက၊ ငါ့ရှင်ကောဠိက။ သီလဝတာ၊
သီလနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ ပဉ္စ
ပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝါ၊
တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲလမ်းနိုင်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။ ယော-
နိသော၊ နည်းမှန် လမ်းမှန် အားဖြင့် မနသိကာတဗ္ဗာ၊
နှလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်ကုန်၏ တံ။

သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်ကို ရချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သီလနှင့်ပြည့်စုံလို့ရှိယင် တဏှာ
ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို
ရှုရမယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ဒီမထေရ်မြတ် နှစ်ပါးတို့၏ အမေး
အဖြေကို ယူပြီးတော့—

“ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း။
စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။”

လို့ ဆောင်ပုဒ်ကဆိုထားတာ။ ဒီဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “စွဲလမ်းနိုင်ရာ
ငါးခန္ဓာ” လို့ ဆိုတာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးပါဘဲ။ ဒီဥပါ
ဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုရှုရမှာလဲဆိုယင်—

အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု၊ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု၊ အနတ္တ-
တော၊ အတ္တကောင်မဟုတ်ဟု၊ ယောနိသော၊ နည်းမှန်၊
လမ်းမှန်အားဖြင့်၊ မနသိကာတဗ္ဗာ၊ နှလုံးသွင်းအပ်ရှုအပ်
ကုန်၏တဲ့။

အနိစ္စ-မမြဲဘူးလို့လဲ ရှုရမယ်၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲလို့လဲ ရှုရမယ်၊
အနတ္တ-အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့လဲ ရှုရမယ်
တဲ့၊ ပြီးတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဆိုတဲ့ ဒီ ၃-ပုဒ်နှင့် ဝေါဟာရ
မျှသာ ကဲ့ပြီး အနက်တူတဲ့ ပရိယာယ်ပုဒ်တွေကလဲ ဒီသုတ်
ပါဠိမှာ အခြံအရံအဖြစ်နဲ့ ဟောထားတာ ရှစ်ပုဒ်တောင်
ရှိသေးတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့....

ရောဂ-အနာရောဂါနှင့် တူတယ်လို့လဲ ရှုရမယ် တဲ့၊
ကိုယ်ထဲမှာ အမြဲမပြတ်စွဲကပ်ပြီး တရှောင်ရှောင်နဲ့ ဘိစီး
နှိပ်စက်နေတဲ့ နာတာရှည်ရောဂါများလိုဘဲ အမြဲမပြတ်
နှိပ်စက်နေတယ်လို့ ထင်မြင်အောင် ရှုဘို့ပါဘဲ၊ ခဏမစဲ
မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုနေရတဲ့ယောဂီမှာ
အဲဒီ နာတာရှည်ရောဂါလိုဘဲ အမြဲနှိပ်စက်နေတယ်လို့ ရုပ်
နာမ်တရားတွေကို အပြစ်မြင်ပြီး ရှုမိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို
ရှုမြင်ပုံမျိုးကို ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့ ဂဏ္ဍ-အိုင်းအမာ
အဖူးအလုံး အနာစိမ်းကြီးများနှင့် တူတယ်လို့လဲ ရှုရမယ်၊
သလ္လ-ငြောင့်စူးနေတာနဲ့ တူတယ်လို့လဲ ရှုရမယ်၊ အဃ-
အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ မကောင်းမှုနဲ့ တူတယ်လို့လဲ
ရှုရမယ်၊ အာဗာဓ-တရံတခါဖြစ်လာတဲ့ အဖျားဆောဂါနဲ့

တူတယ်လို့လဲ ရှုရမယ်၊ ပရ-ကိုယ်စီမံတဲ့အတိုင်း မဖြစ်လို့
သူတစ်စိမ်းနဲ့ တူတယ်လို့လဲ ရှုရမယ်၊ သုည-မူလက ထင်မြင်
တဲ့အတိုင်းမဟုတ်ပဲ အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင် အနေမှ
ဆိတ်သုဉ်းနေတယ်လို့လဲ ရှုရမယ်၊ ပလောက-ခဏမစဲ
အလွန်ပျက်စီးလွယ်တယ်လို့လဲ ရှုရမယ်တဲ့။

ဒီ ရှစ်ပုဒ်ကတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတဲ့ မူလ ၃-ပုဒ်
ထဲမှာ ပါဝင်နေပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ပလောက-
ခဏမစဲ အလွန်ပျက်လွယ်တယ်ဆိုတာဟာ မြဲတဲ့သဘောပါဘဲ၊
ဒါကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာ ထဲမှာ ပါဝင်နေပါတယ်။ ပရ-
သူတစ်စိမ်းနဲ့တူတယ်၊ သုည-အသက်ကောင် ငါကောင်မှ ဆိတ်
သုဉ်းနေတယ်ဆိုတာတွေဟာ အစိုးမပိုင်တဲ့ ငါကောင်မဟုတ်တဲ့
သဘောပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ၂-ပုဒ်က အနတ္တလက္ခဏာ
ထဲမှာ ပါဝင်နေပါတယ်။ ကျန်တဲ့ (ရောဂ၊ ဂဏှ၊ သလ္လ၊ အဿ၊
အာဗာဓ ဆိုတဲ့) ငါးပုဒ်ကတော့ ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့
ဆင်းရဲသဘောတွေချည်းပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ငါးပုဒ်က
ဒုက္ခလက္ခဏာ ထဲမှာ ပါဝင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် လိုရင်း
အတိုချုပ် ရှုစရာကတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဒီ ၃-ပုဒ်ပါဘဲ။
ဒီ ၃-ပုဒ်အရ လက္ခဏာ ၃-ပါးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိလျှင်
ဝိပဿနာကိစ္စ ပြီးစီးပြည့်စုံပါတယ်။ အခြား ဝိပဿနာဆိုင်ရာ
သုတ်ဒေသနာတော်တွေမှာလဲ အများအားဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တ ဒီ ၃-ပုဒ်ကိုသာ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု
ရှုမြင်ရတယ်လို့ အတိုချုပ် မှတ်ထားကြရမယ်။

ရှုလျှင် သောတာပန်ဖြစ်မည်

အဲဒီလိုရှုတော့ ဘာအကျိုးရှိသလဲလို့ မေးစရာရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတြာ မထေရ်မြတ်က ဆက်လက်ပြီး ဒီလိုဖော်ပြသွားပါတယ်။

ဌာနံ ခေါ ပနေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ ယံ သီလဝါ
ဘိက္ခု ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော။၁။
အနတ္တတော ယောနိသော မနသိကဇောန္ဓော သောတာ-
ပတ္တိဖလံ သစ္စိကရေယျ။

အာဝုသော ကောဠိက၊ ငါ့ရှင်ကောဠိက။ သီလဝါ၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲဟု။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ အနတ္တတော၊ အတ္တကောင်မဟုတ်ဟု။ ယောနိသော၊ နည်းမှန်လမ်းမှန်အားဖြင့်။ မနသိကဇောန္ဓော၊ နှလုံးသွင်းသည် ရှုသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ နှလုံး သွင်းနေသော ရှုနေသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ ဝါ၊ သောတာပန်အဖြစ်ကို။ ယံ သစ္စိကရေယျ၊ အကြင်မျက်မှောက်ပြုရ၏။ တံ ဌာနံ၊ ဤသို့ မျက်မှောက် ပြုနိုင်သော အကြောင်းအခွင့်အရေးသည်။ ခေါ၊ စင်စစ်ကေန အမှန်အားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိပါပေ၏-တဲ့။

အဲဒီလို ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ထင်အောင် ရှုနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီလို ရှုနေယင်းပင်

ပုထုဇဉ်အဖြစ်က သောတာပန် ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ဒီလိုဖြစ်နိုင်တဲ့ အကြောင်းအခွင့်အရေး ရှိပါတယ်-တဲ့။ “သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်-ဉာဏ်” ဆိုတဲ့ နောက်ဆုံးလောကအောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှုသွားယင် သောတာပန်ဖြစ်သွားမယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီတော့ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး အပါယ် ၄-ပါးက အစဉ်ထာဝရ လွတ်မြောက် ချင်ယင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး တရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ထင်မြင်အောင် ရှုကြရုံဘဲ၊ အပြည့်အစုံရှုယင် အရှင် သာရိပုတြာမထေရ်မြတ် မိန့်တော်မူတဲ့အတိုင်း သောတာပန် ဖြစ်သွားမှာကတော့ သေချာနေတာဘဲ။

ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်တယ်

ဒါလောက်တွင်လဲ မကသေးပါဘူး။ အလိုရှိယင် ရဟန္တာ အထိလဲ ဖြစ်နိုင်ပါ သေးတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်မဟာကောဠိက က ဆက်ပြီးတော့ မေးပြန်တယ်။

“အရှင်သာရိပုတြာ တဲ့၊ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးလျှင် အဲဒီ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဘယ်တရားကို ရှုရပါသလဲ” လို့ မေးပြန်ပါတယ်။ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတြာက ဒီလို ဖြေကြား တော်မူပြန်ပါတယ်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကိုဘဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အားဖြင့် ရှုရပါတယ် တဲ့။ ဒီလိုရှုတော့ ဘာဖြစ်သွားတုံးဆိုယင် သောတာပန် အဖြစ်က သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ် တဲ့။

အဲဒီ သကဒါဂါမ်ကကော ဘာကို ရှုရသလဲ လို့ ဆိုတော့ သကဒါဂါမ်ကလဲ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကိုဘဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် ရှုရပါတယ်တဲ့။ ဒီလိုရှုယင် အနာဂါမ် ဖြစ် သွားနိုင်ပါတယ်-တဲ့။ အနာဂါမ်ကကော ဘာကို ရှုရပါသလဲလို့ ဆိုတော့—အနာဂါမ်ကလဲ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကိုဘဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် ရှုရပါတယ်-တဲ့။ ဒီလို ရှုတော့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်-တဲ့။

ရဟန္တာလဲ ရှုရတယ်

ရဟန္တာဖြစ်သွားတော့ ဘာကိုရှုရသေးသလဲလို့ အရှင်မဟာ ကောဠိက-က မေးပြန်တယ်။ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတြာမထေရ် မြတ်က “ရဟန္တာလဲ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကိုဘဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် မှန်စွာ ရှုရတယ်” လို့ ဖြေကြားပါတယ်။ ဒီ ဖြေကြားချက်ကို ထောက်ပြီးတော့ “ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရား တွေဟာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသည့်တိုင်အောင် ရှုရတဲ့တရားတွေဘဲ” လို့ သန္တိဋ္ဌာန်ကျ ခိုင်မြဲစွာ မှတ်ထားကြရမယ်။

ဒီလိုရှုတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်လိုအကျိုးကို ရပါ သေးသလဲ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်သွားဦးမှာလား သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်သွားဦးမှာလားလို့ ဒီလို တွေးစရာ မေးစရာ တွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတော့ မဖြစ်ပါဘူး။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ဘဲ သံသရာဘဝဇာတ် ချုပ် ငြိမ်းပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံသွားရပါတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ရဟန္တာမှာ မပယ်ရသေးတဲ့ ကိလေ
 သာ၊ မငြိမ်းသေးတဲ့ ကိလေသာရယ်လို့ မရှိတော့ဘူး။ ကိလေ
 သာတွေ အားလုံးပယ်ပြီးသား ငြိမ်းပြီးသားချည်း ဖြစ်နေတယ်။
 ဒါကြောင့် မပယ်ရသေးတဲ့ ကိလေသာကို ပယ်နိုင်အောင် မငြိမ်း
 သေးတဲ့ ကိလေသာ ကင်းငြိမ်းရအောင် ကျင့်စရာ မရှိတော့
 ပါဘူး။ ပြီးတော့ ရဟန္တာမှာ မပြည့်စုံသေးတဲ့ သီလ သမာဓိ
 ပညာရယ်လို့လဲ မရှိတော့ဘူး။ ပြည့်စုံသင့်တဲ့ သီလ သမာဓိ
 ပညာတွေဟာ အားလုံး ပြည့်စုံပြီးသားချည်း ဖြစ်နေတယ်။
 ဒါကြောင့် မပြည့်စုံသေးတဲ့ တရားကို ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဖို့
 ဆိုတာလဲ မလိုတော့ပါဘူး။ ပြီးတော့ ရပြီးဖြစ်တဲ့ တရားတွေ
 တိုးတက်အောင်လို့ ကျင့်စရာလဲ မလိုတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့်
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိပဿနာရှုတဲ့အတွက် မပြည့်စုံသေးတဲ့
 တရားအသစ် တိုးတက်ခြင်းအကျိုးလဲ မရှိပါဘူး။ ပြည့်စုံပြီး
 တရားဟောင်း တိုးပွားခြင်းလဲ မရှိပါဘူး-တဲ့။

ရဟန္တာမှာ ရှုခြင်း၏ အကျိုး

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုတဲ့အတွက်
 ရရှိတဲ့အကျိုးကတော့- “ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ” ခေါ်တဲ့ မျက်
 မှောက်ဘဝမှာ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း အကျိုးလဲ ရှိပါတယ်
 တဲ့။ ချမ်းသာစွာ နေရပုံကတော့- ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပေမယ်လို့
 ဝိပဿနာမရှုဘဲ အလွတ်နေလို့ရှိယင် အာရုံ ၆-ပါးတွေက
 ဟိုကပေါ်လိုက် ဒီကပေါ်လိုက်နဲ့ မချမ်းမြေ့စရာ စိတ်မသက်

သာစရာ ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့။ ဒီနေရာမှာ စိတ်မချမ်းမြေ့စရာ ဆိုပေမယ်လို့ စိတ်နှလုံးမသာ ဖြစ်တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အလို မရှိပါဘဲနဲ့ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေကို မပြတ်တွေ့နေရတဲ့အတွက် စိတ်သက်သာရာ မရတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ရဟန္တာကို မပြောနဲ့တော့ တရားထဲမှာ စိတ်ဝင်စားနေတဲ့ ယခုကာလ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အချို့တောင်မှ ဒီလိုအာရုံအမျိုးမျိုးတွေကို တွေ့နေရတာဟာ စိတ်မသက်သာဘဲ ဖြစ်နေတတ်သေးတယ်။ ဒါကြောင့် အချို့ ယောဂီ ဒကာ ဒကာမတွေဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းက အိမ်ပြန်သွားတဲ့အခါမှာ အရပ်ထဲရောက်သွားတော့ ဟိုအာရုံမြင်ရာ၊ ဒီအာရုံကြားရာ၊ အလုပ်အကိုင် အမျိုးမျိုးနဲ့ စပ်ပြီး ပြောဆို လုပ်ကိုင်နေတာတွေကို တွေ့ရနဲ့ စိတ်မအေး ချမ်းဘဲ မနေတတ်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တချို့က ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကို ပြန်လာတတ်ကြတယ်။ တချို့ကတော့လဲ ဒီလို အိမ်မှာ မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်တယ် ဆိုတာဟာ တယ်မကြာပါဘူး။ လေး ငါး ဆယ်ရက်လောက်ပါဘဲ၊ တော် တော်ကြာတော့ အိမ်စိတ်ဝင်ပြီး ရှေးကလိုဘဲ ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့် အလုပ်နဲ့ပျော်ပြီး နေတတ်သွားတာပါ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် ကတော့ အဲဒီလို မူလမပြန်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အာရုံ အမျိုး မျိုးတွေကို ဝိပဿနာမရှုဘဲ တွေ့နေရယင် စိတ်မသက်သာဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှုပြီးနေမှ ဝိပဿနာသုခကို ရပြီး ချမ်းသာနေပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ရှုနေတဲ့အတွက် မျက်မှောက် ဘဝမှာ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးကိုလဲ ရပါတယ်တဲ့။

ပြီးတော့ အမြဲမပြတ် နှလုံးသွင်း ရှုမှတ် လေ့လာနေတဲ့ အတွက် အမှတ်ရတဲ့ သတိနှင့် အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေကို အမှန်အတိုင်း မျက်မှောက်သိတဲ့ သမ္မုဇဉ်ဉာဏ် ဆိုတာတွေဟာ မပြတ်ဖြစ်ပွားနေတယ်။ အဲဒီလို သတိသမ္မုဇဉ် မပြတ်ဖြစ်ပွား နေခြင်းအကျိုးလဲ ရှိပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလိုမပြတ်ရှုပြီး သတိသမ္မုဇဉ် မပြတ်ပွားနေတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို သတတဝိဟာရီပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖလသမာပတ်ကို အလိုရှိတဲ့အခါ အချိန်မရွေး ဝင်စားနိုင်တယ်။ ကာလအပိုင်းအခြား အားဖြင့်လဲ အလိုရှိသလောက် တည်တံ့စေနိုင်တယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရနှင့် သတိသမ္မုဇဉ် ဆိုတဲ့ ဒီ အကျိုးနှစ်ပါး အတွက် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဝိပဿနာ ရှုရပါတယ်တဲ့။

ယခု ပြောခဲ့တာတွေဟာ သီလဝန္တသုတ်မှာ အရှင်သာရိ- ပုတြာ ဖြေကြားထားပုံတွေဘဲ။ သုတဝန္တသုတ်မှာလဲ ဒီနည်း အတိုင်းဘဲ ဖြေထားပါတယ်။ ထူးတာကတော့ သီလဝန္တ-သီလ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းဆိုတာနဲ့ သုတဝန္တ-သုတပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းလို့ ဆိုတာလောက်ပဲ ထူးပါတယ်။ ကျန်တဲ့စကားရပ်တွေကတော့ အကုန်လုံး တထပ်တည်း တူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ သီလ- ဝန္တသုတ်၊ သုတဝန္တသုတ်များနှင့်တကွ ခန္ဓာငါးပါးဆိုင်ရာ အခြားသုတ်များကိုပါ အမှီပြုပြီးတော့—

“ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း။

စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။” ဆိုတဲ့ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ရေးထားတယ်။ အဲဒါကို အထူး

သတိပြုပြီးတော့ မှတ်ထားကြပါ။ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “စွဲလမ်းနိုင်ရာ ငါးခန္ဓာ” လို့ ဆိုတာဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဘဲ ဆိုတာလဲ ခုနကပြောခဲ့ပြီ။ မမြဲတာကို မြဲတဲ့အနေ စွဲလမ်းတယ်။ ဆင်းရဲကို ချမ်းသာအနေနဲ့ စွဲလမ်းတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါကောင် မဟုတ်တာတွေကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါကောင် အနေနဲ့ စွဲလမ်း တယ်။ ဒီလိုစွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို “ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ” ခေါ်တယ် ဆိုတဲ့အကြောင်းလဲ အတော်အတန် ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် သာဓကပါဠိတွေ ထုတ်ပြနေတာနဲ့ အဆက် ပြတ်သွား သလို ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒွါရ ၆-ပါးက စွဲလမ်းနေကြ ပုံကို ယခု ထပ်ပြီးတော့ ပြောဦးမယ်။

ဒွါရခြောက်ပါးက စွဲလမ်းပုံ

ယခု လူတွေဟာ မြင်ရာကလဲ ကိုယ့်ကိုယ်ရော၊ သူများ ကိုယ်ရော မြဲတဲ့အနေအားဖြင့်လဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်။ ရှေးကလဲရှိ၊ ယခုလဲရှိ၊ နောင်လဲရှိ၊ အမြဲတမ်း ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ လှပ တင့် တယ်တယ်လို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ အသက်ရှင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကောင်တွေဘဲလို့လဲ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီမြင်ရာကလိုဘဲ ကြားရာကလဲ ဒီနည်းအတိုင်းဘဲ ထင်မြင် စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အနံ့ကို နံရာကလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ထင်မြင် စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အရသာကို စားသိရာကလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြ တယ်။ တွေ့သိရာကလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေကြတယ်။

တွေ့ထိတာတွေကတော့ တကိုယ်လုံးမှာ အနှံ့အပြား အင်မတန် ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ အသွေးအသားစို့နေတဲ့ နေရာတိုင်းက အတွေ့အထိ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အတွေ့အထိ တိုင်းက စွဲလမ်းမှု ဖြစ်နိုင်တယ်။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ လက် ခြေ ကျေးတာ ဆန့်တာ လှုပ်ရှားတာတွေလဲ အကုန်လုံး အတွေ့အထိတွေ့ချည်းဘဲ။ ဗိုက်ထဲက ဖောင်းလိုက်ပိန်လိုက်နဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားနေတာတွေ လဲ အတွေ့အထိတွေ့ဘဲ။ တော်တော်ကြာမှ အဲဒါတွေကို အသေးစိတ်ရှင်းပြီး ပြောရဦးမယ်။

ပြီးတော့ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်နေတာကိုလဲ “အယင်က ရှိနေတဲ့ ငါကဘဲ ယခုကြံစည်တယ်။ ကြံပြီးတော့လဲ ရှိမြဲရှိနေ တယ်” လို့ မြဲတဲ့အနေနဲ့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ငါကောင် အနေနဲ့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည် နေရတာကို “ပျော်စရာ ကောင်းတယ်။ သာယာစရာ ကောင်းတယ်” လို့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒါဟာ ချမ်းသာ လို့ ထင်နေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလို စိတ်ကူးစဉ်းစားကြံစည် နေရတာတွေ အကုန်လုံး ပျောက်သွားမယ်ဆိုယင် လက်မခံနိုင် ကြဘူး။ သဘောမကျနိုင်ကြဘူး။ အဲဒါဟာ သာယာ စွဲလမ်း နေလို့ပေါ့။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးကထင်ပေါ်လာတဲ့ တရား တွေကို မြဲတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ ငါကောင် သတ္တဝါ ကောင်အနေနဲ့ စွဲလမ်းနေတယ်။ တဏှာနဲ့လဲ သာယာပြီး စွဲလမ်း

တယ်၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ အထင်မှားပြီး စွဲလမ်းတယ်၊ အဲဒီလို စွဲလမ်း နိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေကို ရှုရတာပါဘဲ။

ရှုနည်းမှန်မှ ဝိပဿနာ

ရှုတော့လဲ “ယောနိသော မနုဿိကာတဗ္ဗာ” လို့ ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း နည်းမှန် လမ်းမှန်အတိုင်း ရှုဘို့လိုပါတယ်။ ရှုပုံက နည်း လမ်း မှန်ပါမှ ဝိပဿနာ ဖြစ်တယ်၊ မမှန်ယင်တော့ ဝိပဿနာ မဖြစ်ဘူး၊ ဟုတ်လား။ မြဲတဲ့အနေနဲ့ ရှုနေယင်ဘယ်မှာ ဝိပဿနာ ဖြစ်မှာလဲ။ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ လှပတင့်တယ်တဲ့အနေ၊ အသက် ကောင် သတ္တဝါကောင်အနေနဲ့ ရှုနေယင် ဘယ်မှာ ဝိပဿနာ ဖြစ်မှာလဲ။ နည်းလမ်းမှန် အတိုင်း ရှုမှ ဝိပဿနာဉာဏ်တ ဖြစ်တာ။

ရုပ်နာမ်တရားတွေ ဆိုတာက မမြဲတဲ့တရားတွေဘဲ၊ အဲဒီ မမြဲ တာတွေကို မမြဲတဲ့အနေနဲ့ အမှန်အတိုင်းသိအောင်လို့ ရှုရတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တရားတွေက ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ မပြတ်နှိပ်စက်နေလို့ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ အဲဒီ ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲတွေကို ကြောက်စရာ ထောင်းတဲ့ ဆင်းရဲအနေနဲ့လဲ အမှန်အတိုင်းသိအောင်လို့ ရှု ရတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီ တရားတွေက ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကောင် ငါကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားတွေချည်းဘဲ၊ အဲဒါတွေကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကောင် ငါကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရား အနေနဲ့လဲ အမှန်အတိုင်းသိအောင်လို့ ရှုရတယ်။ ဒါကြောင့် “စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း” လို့ ဆောင်

ပုဒ်က ဆိုထားတာ။ “မုန်ကန်စွာ ရှုရမယ်၊ မုန်ကန်စွာ ရှုမှ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်တယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ရှုပုံ အကျဉ်းချုပ်

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်း ရှုရတယ်။ မြင်ယင် မြင်တာဟာ မှန်နေတာဘဲ၊ အဲဒါကို “မြင် တယ် မြင်တယ်” လို့ ရှုရတယ်။ ထိုအတူ ကြားယင်လဲ “ကြား တယ်” လို့ ရှုရတယ်။ နံယင်လဲ “နံတယ်” လို့ ရှုရတယ်။ အရသာ ကို စားသိယင်လဲ “သိတယ်” လို့ ရှုရတယ်။ ကိုယ်ထဲက တွေ့ထိ ယင်လဲ “ထိတယ်” လို့ ရှုရတယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာ၊ ဒီလို အခဲခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေလဲ တွေ့ထိရာက ဖြစ်ပေါ်လာတာတွေဘဲ၊ အဲဒါတွေလဲ “ညောင်းတယ်၊ ပူတယ်၊ နာတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုရတယ်။ စိတ်ကူး စဉ်းစားတာတွေ ဖြစ် ပေါ်လာယင်လဲ “စိတ်ကူးတယ်၊ စဉ်းစားတယ်၊ လိုချင်တယ်၊ နှစ်သက်တယ်၊ သာယာတယ်” စသည်ဖြင့် သူဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အတိုင်းဘဲ ရှုရတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ ပဌမ ရှုခါစ ပုဂ္ဂိုလ်တတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ဖြစ် ပေါ်လာသမျှကို အကုန်လုံး စေ့ငအောင်လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေး ဘူး။ ဒါကြောင့် နည်းနည်းက စပြီးတော့ ရှုရတယ်။

အားထုတ်ခါစ ရှုပုံရှုနည်း

ရှုပုံကတော့ အသက်ရှူတိုင်း ရှိုက်တိုင်း ဝမ်းဗိုက်ကဖောင်း လိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ရုပ်ဟာ အထူးသဖြင့် ထင်ရှား

နေတယ်၊ အဲဒီ လှုပ်ရှားရုပ်ကလေးက စပြီး ရှုရတယ်၊ ဖောင်းတက်လာတဲ့ လှုပ်ရှားရုပ်ကလေးကို “ဖောင်းတယ်” လို့ ရှုရတယ်၊ ပိန်ကျသွားတဲ့ လှုပ်ရှားရုပ်ကလေးကို “ပိန်တယ်” လို့ ရှုရတယ်။ ဒီ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” ဆိုတဲ့ ရှုပုံကလေးက စာသံ ပေသံ မပါတဲ့အတွက် ဘာမှမဟုတ်သလိုလဲ ထင်နေတတ်ကြတယ်။ ဝိပဿနာအကြောင်း ကောင်းကောင်း မသိသေးတဲ့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက “ဖောင်းတာ ပိန်တာဟာ စာနဲ့ ပေနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး၊ ဘာမှ မဟုတ်ပါဘူး” လို့လဲ ပစ်ပယ်ပြီး ပြောနေကြတယ်။ ဟုတ်တယ် သူ့ဥစ္စာ စာသံ ပေသံက မပါတော့ “ဘာမှမဟုတ်ဘူး” လို့ ထင်မယ်ဆိုယင်လဲ ထင်စရာပါဘဲ။

ဒါပေမယ့် သဘောတရား အနေနဲ့ကတော့ တကယ်ကို ဟုတ်နေတာ၊ ဖောင်းတက်လာတာလဲ တကယ်ကို ဟုတ်နေတာဘဲ၊ ပိန်ကျသွားတာလဲ တကယ်ကို ဟုတ်နေတာဘဲ၊ လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောရုပ်သဘော တကယ်ကို ဟုတ်နေတာဘဲ။ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” ဆိုတဲ့ အမည်ကတော့ ခေါ်လို့ ပြောလို့ လွယ်အောင် အရပ်သုံးစကားအတိုင်း ဘုန်းကြီးတို့က ညွှန်ကြားပြသနေတာဘဲ။ အမှန်ကတော့ ကျမ်းဂန်စကားနဲ့ ပြောရယင် ဖောင်းတာ ပိန်တာ ဟာ ဝါယောဓာတ်ပဲ။ ဖောင်းတိုင်း ပိန်တိုင်း ဗိုက်ကို ဉာဏ်နဲ့စိုက်ပြီး ကြည့်နေယင် ဘာထင်ရှားသလဲ လို့ဆိုတော့ - တောင့်တင်းတဲ့သဘောလဲ ထင်ရှားတယ်၊ လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောလဲ ထင်ရှားတယ်၊ တနေရာက တနေရာကို ရှေ့ဆောင်နေတဲ့ သဘောလဲ ထင်ရှားတယ်။

ဝါယောဓာတ်၏ လက္ခဏာစသည်

ဒီအထဲမှာ တောင့်တင်းတဲ့ သဘောက ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ဝိတ္တမ္မနလက္ခဏာဘဲ၊ လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောက ဝါယောဓာတ်ရဲ့ သမုဒ္ဓိရဏရသဘဲ၊ တနေရာက တနေရာကို ရွှေ့ဆောင်နေသလို ထင်တာက ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာန် ဘဲ၊ ဝါယောဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်းသိယင် ဒီ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တွေနဲ့ သိရတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ အမှန်အတိုင်း သိရအောင်လို့ ရှုရတာဘဲ။ ဝိပဿနာ ဆိုတာ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို သဘောမှန် အတိုင်းသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ကစပြီး အားထုတ်ရတယ်၊ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးထဲကလဲ (ဝိပဿနာသက်သက်က စပြီးရှုတဲ့) ဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရုပ်တရားကစပြီး ရှုရတယ်၊ ရှုတော့ ဘယ်လို ရှုရသလဲဆိုယင်—

“လက္ခဏရသာဒိဝသေန ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ” လို့—
 (ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၂၂) ဝိသုဒ္ဓိမဂ်က မိန့်ဆိုထားပါတယ်။

လက္ခဏရသာဒိဝသေန၊ သဘာဝလက္ခဏာ၊ ရသ စသည် ဘို့၏ အလိုအားဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ သိမ်းဆည်းအပ် ရှုအပ်ကုန်၏ တဲ့။

ရုပ်တရားဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နာမ်တရားဘဲ ဖြစ်ဖြစ် ဝိပဿနာ စပြီး ရှုလျှင် သဘောလက္ခဏာနဲ့ယင်လဲ ရှုရမယ်၊ ရသနဲ့ယင်လဲ ရှုရ မယ်၊ ပြီးတော့ “အာဒိ-စသည်” ဆိုတဲ့ စကားအရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့

ယင်လဲ ရှုရမယ် တဲ့။ ဒီနေရာမှာ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းက ပြဆိုထားတာလဲ တိုတိုကလေးနဲ့ အင်မတန် ရှင်းပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့—

လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန ပဒဋ္ဌာန ဝသေန နာမရူပပရိဂ္ဂဟော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ တဲ့။

လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန ပဒဋ္ဌာန ဝသေန၊ လက္ခဏာအလို ရာအလို ပစ္စုပဋ္ဌာန်အလို ပဒဋ္ဌာန်အလို အားဖြင့်။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟော၊ နာမ်ရုပ်တို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ရှုခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ မည်ပါတယ် တဲ့။

ဆိုလိုတာကတော့ ဝိပဿနာ ဆိုတာ အခြေခံ အဖြစ်ဖြင့် (နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းတဲ့) နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က စ,ရတယ်။ ဝိသုဒ္ဓိ(၇)ပါးထဲမှာလဲ သီလဝိသုဒ္ဓိ, စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံ ပြီးတဲ့နောက် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကဘဲ စ,ရတယ်။ အဲဒီ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံအောင် နာမ်တရားရုပ်တရားတွေကို လက္ခဏာအလိုအားဖြင့်လဲ သိမ်းဆည်း ရှုမှတ်ပြီး သိရတယ်။ ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်တို့အလိုအားဖြင့်လဲ သိရတယ်။ ဒီလို သိမ်းဆည်း ရှုမှတ်ပြီးတော့ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးကို ပိုင်းခြားပြီး, သိတာကို “နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်” ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဉာဏ် ရင့်ကျက်တဲ့အခါမှာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ် လို့ ဒီလို ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီအထဲမှာ “လက္ခဏာအလိုအားဖြင့် သိတယ်” ဆိုတာဟာ ရုပ်နာမ်တို့၏ အထည်ကိုယ်ဖြစ်တဲ့ သဘောလက္ခဏာ ကို သိတာ

ပါဘဲ။ “ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့အလိုအားဖြင့် သိတယ်” ဆိုတာ
လဲ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ ကိစ္စရသကို သိတာ၊ ထင်ပေါ်တဲ့ အခြင်း
အရာ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို သိတာတွေပါဘဲ။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကိုသိဘို့ကတော့
ဝိပဿနာ ရှုခါစမှာ မလိုလှသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ
လက္ခဏာရယ်၊ ရသရယ်၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရယ် ဒီ ၃-မျိုးနဲ့ သိပုံ
ကိုသာ ရှင်းပြသွားမယ်။

ယခုထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာရော၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟကျမ်း
မှာရော နာမ်ရုပ်တို့ကို အမည်နာမနှင့် ရှုရမယ်လို့လဲ မပြဘူး။
အရေအတွက် ဂဏန်းသင်္ချာနှင့် ရှုရမယ်လို့လဲ မပြဘူး။ အမှုန်
အမှုန် အထည်ခြစ်နှင့် ရှုရမယ်လို့လဲ မပြဘူး။ ဖွားဖွား ဖွားဖွား
ဖြစ်နေပုံနှင့် ရှုရမယ်လို့လဲ မပြဘူး။ အမှုန်ပြတာကတော့
လက္ခဏာ၊ ရသ စသည်တို့နှင့်သာ ရှုရမယ်လို့ ပြထားတယ်။
အဲဒါကိုအထူးသတိပြုကြရမယ်။ အဲဒါကို သတိမပြုယင် ဖွားဖွား
ဖွားဖွား ပညတ်၊ အမှုန်အမှုန် ပညတ်၊ အရေအတွက် ပညတ်၊
အမည်နာမ ပညတ်တွေ ရောက်ကုန်တတ်တယ်။

နာမ်တရားရုပ်တရားတွေကို လက္ခဏာ၊ ရသစသည်နဲ့ ရှုရ
မယ်လို့ အဋ္ဌကထာများက ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း၊ ဝါယော
ဓာတ်ရုပ်ကို ရှုလျှင် သူ့ လက္ခဏာ၊ သူ့ ရသ၊ သူ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များနဲ့
ရှုရလိမ့်မယ်။ အဲဒီတော့ “ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာ က
ဘာလဲ” လို့ ဆိုယင် “ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏာ ဝါယောဓာတ်” တဲ့။
ဝါယောဓာတ်၊ ဝါယော ဓာတ်သည်။ ဝိတ္ထမ္ဘန လက္ခဏာ၊
ထောက်ကန် တောင့်တင်းခြင်းလက္ခဏာရှိပါတယ်တဲ့။ ဝါယော

ဓာတ်၏ လက္ခဏာ ဆိုတာ ဝါယောဓာတ်၏ အထည်ကိုယ် သဘောရင်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ထောက်ကန်တာ တောင့်တာ တင်းတာဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အထည်ကိုယ်ဘဲ။ အဲဒီထောက် ကန်တာ တောင့်တာ တင်းတာသည်ပင်လျှင် ဝါယောဓာတ်ပဲ လို့ မှတ်ရမယ်။

ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ရသ—က ဘာလဲဆိုယင် “သမုဒီရဏ ရသာ” လို့ မိန့်ဆိုထားတဲ့အတိုင်း လှုပ်ရှားခြင်းဟာ သူ့ရသ သူ့ ကိစ္စပါဘဲတဲ့။ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ပစ္စုပ္ပန်က ဘာလဲဆိုယင် “အဘိနိဟာရပစ္စုပ္ပန်နာ” လို့ မိန့်ဆိုထားတဲ့အတိုင်း ရှေးရှု ဆောင်ခြင်းဟာ သူ့ ပစ္စုပ္ပန်ပါဘဲ။ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာ ရှုနေတဲ့ ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ပေါ်လာတဲ့ အခြင်းအရာပါဘဲ။ ဝါယောဓာတ်ကို ရှုနေယင် “တနေရာမှ တနေရာကို ရှေ့ဆောင် နေတယ်၊ တွန်းဆောင်နေတယ်၊ ဆွဲဆောင်နေတယ်” လို့ ယောဂီ၏ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ပါဘဲ။

ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကို ရှုမှတ်နေယင် ဗိုက်ထဲ ကတောင့်တင်းတာ လှုပ်ရှားတာတွေ၊ တရွေ့ တရွေ့ချင်း ရှေ့ ဆောင်နေတာတွေ၊ ဒါတွေကို ထင်ရှားသိနေတာဘဲ။ ဟုတ် လား။ အဲဒါတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန် တွေဘဲ။ ဒီ ဝါယောဓာတ်က အရေးကြီးတယ်။ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာ ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပိုင်းနဲ့ သမ္မုဇည ပိုင်းမှာ အဋ္ဌကထာဆရာက ဒီဝါယောဓာတ်ကိုချည်း ပဓာန

အားဖြင့် ဖွင့်ပြထားတယ်၊ ဖွင့်ပုံကို ပါဠိတော်ကစပြီး ထုတ်ပြမယ်။

ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ၊ ဒါက ဘုရားဟောပါဠိတော်။

ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော်လည်း။ ဝါ၊ သွားလျှင်လည်း။ ဂစ္ဆာမိတိ၊ သွားသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏တဲ့။ သွားတိုင်း သွားတိုင်း သွားတဲ့အမှုအရာရုပ်ကို “သွားတယ်၊ သွားတယ်” လို့ မပြတ်ရှုပြီး သိဘို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဲဒီလိုရှုတော့ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားပြီး သိပုံကို အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားတယ်။

ဂစ္ဆာမိတိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယ ဝါယောဓာတု ဝိပ္ပါရေန သကလကာယဿ ပုရတော အဘိနိဟာရော ဂမနန္တိ ဝုစ္စတိ—တဲ့။

ဂစ္ဆာမိတိ စိတ္တံ၊ သွားမည်ကြံသောစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဝါယံ၊ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှု လေရုပ်ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ဝါယော၊ လေရုပ်သည်။ ဝိညတ္တိံ၊ တွန်းကန်မှု သတ္တိအထူးဟူသော ဝိညတ်ရုပ်ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ စိတ္တကိရိယ ဝါယောဓာတု ဝိပ္ပါရေန၊ စိတ်ကပြုအပ်သော (ဝါ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော) တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှု၏ ပြန့်နှံ့လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်။

သကလကာယဿ၊ တကိုယ်လုံး၏။ ပုရတော အဘိနိဟာရော၊ ရှေ့ဘက်သို့ ရှေးရှုဆောင်သွားခြင်းကို။ ဂမနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ သွားခြင်းဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။ ဒီလိုသိပါတယ်တဲ့။

ဆိုလိုတာကတော့—သွားတိုင်း သွားတိုင်း “သွားတယ်၊ သွားတယ်” လို့ မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီက ဒီလို သိပါတယ်တဲ့။ “သွားမယ်” ကြံတဲ့ စိတ်ကလေးက ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ်ကြောင့် တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှုတွေ ကိုယ်ထဲမှာ အနွံအပြား ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုတွေ ကိုယ်ထဲမှာ အနွံအပြားဖြစ်ပေါ်ပြီး လှုပ်ရှားတုန်းကန်သောကြောင့် ရုပ်ကိုယ်ကြီး တရွေ့ချင်း ရွေ့ရွေ့သွားတာကို “ငါ့သွားတယ်၊ သူ့သွားတယ်” လို့ ခေါ်ရတာဘဲ။ အမှန်မှာတော့ သွားတတ်တဲ့ ငါ့ကောင်၊ သူ့ကောင်ရယ်လို့ ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ သွားချင်တဲ့စိတ်နဲ့ လှုပ်ရှားရုပ် ဒီနှစ်မျိုးဘဲ ရှိတယ်လို့ ဒီလို သိသွားပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားပုံပါဘဲ။ ဒီ အဋ္ဌကထာစကားထဲမှာ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှု ဝါယောဓာတ်သိပ္ပံကို ပဓာနပြုပြီး ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဝါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ကျကျနန နားလည်ထားယင် မိမိတို့ရှုနေတာ သဘာဝ ကျမကျကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ ဝါယောဓာတ်ကို တိုတိုနဲ့ မှတ်ရအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးဦးမယ်။ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလဲ အသစ်အဆန်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မကြာ မကြာ ဟောနေကျ ဆောင်ပုဒ် အဟောင်းပါဘဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်က-

ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျော့ခြင်း တမည်၊
ယိမ်း ယိုင် လှုပ်ရှား ရွေ့သွားတတ်သည်၊
သူ လိုရာဘက် တွန်းလျက် ဆောင်သည်၊
ဝါယောဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂီ တဲ့၊ ဒါပါဘဲ။

ဒီဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျော့ခြင်း တမည်” ဆိုတဲ့ ပဌမအပိုဒ်က “ဝိတ္ထမ္မနလက္ခဏာ ဝါယောဓာတ်” ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာအရ စီကုံးထားတာပါ။ အဲဒီမှာ ထောက်ကန်တယ် ဆိုတာက စာပေကျမ်းဂန်ထဲမှာ သုံးတဲ့ စာသုံးစကားဘဲ၊ အရပ်ထဲမှာတော့ အဲဒါကို သုံးလေ့မရှိဘူး။ ဘော့လုံးထဲမှာ အတွင်းက လေတွေက ပြည့်ပြီး တောင့်ခံထားတော့ အဲဒီဘော့လုံးဟာ ဘေးကိုကားပြီး တောင့်တင်းနေတယ်။ အဲဒါကို စာသုံးနဲ့ပြောရယ် ထောက်ကန်ထားတယ်လို့ ပြောရတယ်၊ အရပ်သုံးစကားနဲ့ ဆိုယင်တော့ အဲဒါဟာ တောင့်တင်းနေတာပါ။ လက်ကို ဒီလိုဆန့်တန်းထားလိုက်ယင် လက်ထဲမှာ တောင့်တင်းတာတွေ ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ထောက်ကန်မှုတွေ ပါဘဲ။ ထောက်ကန်ဝါယော တွေလို့လဲ ခေါ်ရပါတယ်။

ဥပမာ-လေခေါင်းအုံးပေါ် လေမွှေရာဒပေါ်မှာလူကခေါင်းနဲ့ ကိုယ်နဲ့ ဘိပြီးနေယင် အဲဒီ ခေါင်းတို့ ကိုယ်တို့ဟာ အောက်ကို ကျုံ့ကျမသွားဘဲ အပေါ်မှာမြင့်ပြီး တည်နေတယ်။ အဲဒါဟာ ခေါင်းအုံးထဲ မွှေရာထဲက တောင့်တင်းမှု ဝါယောဓာတ် လေရုပ်တွေက တောင့်ခံပြီး ထမ်းထားလို့ဘဲ၊ အုဋ်ခဲပုံကြီးတွေ မြင့်တက်

နေတာလဲ အောက်အောက် အုဋ်ခဲတွေထဲမှာရှိတဲ့ တောင့်တင်းမှု ဝါယောဓာတ်တွေက တောင့်ခံပြီး ထမ်းထားလို့ပါဘဲ။ အကယ် ရှိသာ အောက်အောက် အုဋ်ခဲတွေက တောင့်ခံမထားယင်တော့ အပေါ်ကအုဋ်ခဲတွေဟာ အောက်ကိုကျပြီး နိမ့်ကျသွားကုန်မှာ ဘဲ။ လူ့ကိုယ်ထဲမှာလဲ ဒီနည်းအတိုင်းဘဲ ထောက်ကန်တောင့် တင်းတဲ့ ဝါယောဓာတ် ဆိုတာတွေက ရုပ်ကိုယ်ကြီးထဲမှာ အနံ့ အပြည့်ရှိနေလို့ ဒီကိုယ်ကြီးဟာ အတုံးအခဲကြီး အထည် ဖြစ်ကြီးအနေနဲ့ ထူထောင်နေနိုင်တာ။ အဲဒီထောက်ကန် တောင့် တင်းတာဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အထည်ကိုယ်ပါဘဲ။ ဒီနေရာမှာ “တောင့်တင်းတယ်” ဆိုတာကလဲ သူ့လောက် မတောင့်တင်း တာကိုထောက်ဆပြီး ခေါ်ရတာဘဲ။ သူ့ထက်တောင့်တင်းတာနဲ့ ထောက်ဆလိုက်ယင်တော့ သူ့ကို လျော့တယ်လို့ဘဲ ခေါ်ရ ပြန်တယ်။ ထို့အတူ “လျော့တယ်” ဆိုတာကလဲ သူ့ထက်တင်း တာကို ထောက်ဆပြီး ခေါ်ရတာဘဲ။ သူ့ထက်လျော့တာနဲ့ ထောက်ဆလိုက်ယင်တော့ သူ့ကို တောင့်တင်းတယ်လို့ခေါ် ရပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် လျော့တယ် ဆိုတာလဲ ဝါယောဓာတ် ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် “ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျော့ခြင်း တမည်” လို့ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြထားတယ်။ ကဲ-အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုရမယ်။

ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျော့ခြင်း တမည်။ (ဆို)

ယိုမ်း ယိုင်လှုပ်ရှား ရွှေသွားတတ်သည်။ (ဆို)

ဒါကတော့ သမုဒီရဏရသာလို့ မိန့်ဆိုထားတဲ့ အဋ္ဌကထာ
 အရ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ကိစ္စရသကိုပြတဲ့ ဆောင်ပုဒ်စာပိုဒ်ပဲ။
 ရှေးရှားတာ လှုပ်ရှားတာဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အလုပ်ပဲ။
 ဝါယောဓာတ်ဟာ သူ့အားကောင်းယင် တနေရာမှ တနေရာကို
 ရှေ့ရှေ့သွားတယ်။ ကိုယ်ထဲမှာ ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် ထိုင်လိုက်
 ထလိုက် သွားလိုက် လာလိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတာတွေဟာ
 ဝါယောဓာတ်ချည်းဘဲ။ အဲဒါဟာ သူ့ကိစ္စ သူ့အလုပ်နဲ့
 ထင်ရှားနေတာတွေဘဲ။ ဝိပဿနာကို ကောင်းကောင်း အားမ
 ထုတ်ဘူးတဲ့ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက “ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်လို့
 မှတ်ယင် လက်ခြေပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်တွေ ထင်နေမှာပေါ့၊ ညာ
 လှမ်းတယ်၊ ဗယ်လှမ်းတယ်လို့ မှတ်ယင် ခြေကားယား သဏ္ဍာန်
 ပညတ်ထင်နေမှာပေါ့၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ မှတ်ယင်
 ဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်ကြီး ထင်နေမှာပေါ့”လို့ ဒီလို သူတို့ရဲ့ ထင်
 မြင်ချက်ကိုပြောကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောတာဟာ ရှုခါစ ပုဂ္ဂိုလ်
 အတွက်တော့ မှန်သင့်သလောက် မှန်မှာပါဘဲ။ သို့ပေမယ့်
 သူတို့ထင်တဲ့အတိုင်း ပညတ်ချည်း ထင်နေမယ် ဆိုတာကတော့
 မမှန်ပါဘူး။ ရှုခါစမှာ ပညတ်လဲ ထင်ပါတယ်၊ ပရမတ် လှုပ်
 ရှားမှုလဲ ထင်ပါတယ်။ တချို့ကလဲ ပရမတ်လှုပ်ရှားမှု သဘော
 ကိုသာ ရှုရမယ်လို့ ညွှန်ပြကြတယ်။ အဲဒါကလဲ အားထုတ်ခါစ
 ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် မဖြစ်နိုင်တဲ့ အလုပ်ပါဘဲ။ အားထုတ်ခါစမှာ
 ပညတ်ကို လုံးလုံးမေ့ပျောက်ထားဘို့ ဆိုတာဟာ လက်တွေ့
 မှာတော့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အလုပ်ပါဘဲ။

ဖြစ်နိုင်တာကတော့ လောကဝေါဟာရအတိုင်း ပညတ်နဲ့ တွဲပြီး ရှုမှတ် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကိုက “ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ—သွားသည်ဟု သိ၏။ သမိဉ္ဇိတေ-ကွေးသည်ရှိသော်။ ပသာရိတေ—ဆန့်သည်ရှိသော်” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပညတ်ဝေါဟာရနဲ့ဘဲ ဟောထားပါတယ်။ “ဝိတ္တမ္ဘတိတိ ပဇာနာတိ— တောင့်တင်းသည်ဟု သိ၏။ သမုဒီရတိတိ ပဇာနာတိ—ရွှေရှားသည်ဟု သိ၏” ဤသို့ စသည်ပရမတ်ဝေါဟာရ သက်သက်နဲ့ မဟောခဲ့ပါဘူး။ အမှန်မှာတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့အတိုင်း “သွားတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်” စသည်ဖြင့် ပညတ်ဝေါဟာရနဲ့ ရှုနေပေမယ့်လို့ သတိ သမာဓိက ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါမှာ ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်တွေ အကုန်ပျောက်ပြီးတော့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ သဘာဝ သက်သက်သာထင်ပါတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်အဆင့် ရောက်တဲ့အခါမှာ “သွားတယ် သွားတယ်” လို့ ရှုနေပေမယ့်လို့လဲ ခြေထောက်တွေလဲ မထင်ဘူး၊ ကိုယ်ကြီးလဲ မထင်ဘူး၊ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ရွှေရှားမှအဆင့်ဆင့်သာ ထင်နေတယ်။ “ကွေးတယ် ကွေးတယ်” လို့ ရှုနေပေမယ့်လို့ လက်ခြေပုံသဏ္ဍာန် မထင်တော့ဘူး၊ တရွှေရွှေ လှုပ်ရှားနေတဲ့ သဘောသာ ထင်တယ်။ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” လို့ ရှုမှတ်နေပေမယ့်လို့ ဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန်လဲ မထင်ဘူး၊ ကိုယ်ကြီးလဲ မထင်ဘူး၊ အပြင်ဘက် ရွှေသွားလိုက်၊ အတွင်းဘက် ရွှေလာလိုက်နဲ့ တရိပ်ရိပ်ရွှေရှားနေတဲ့ သဘောသာ ထင်နေတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ သမုဒီရဏရသ ပါဘဲ။ ပြီးတော့ ယိမ်းတယ် ယိုင်ဘယ်ဆိုတာတွေကလဲ လှုပ်ရှားတာတွေချည်းပါဘဲ။

ဒါကြောင့် “ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား ရှေ့သွားတတ်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။

ပြီးတော့ “အဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာနာ” လို့ မိန့်ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း အလိုရှိရာဘက်ကို တွန်းပို့နေသလို ဆွဲဆောင်နေသလို ယောဂီရဲ့ဉာဏ်ထဲ ထင်ပေါ်နေတာဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဘဲ။ လက်ကို ကျွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့ အခါမှာ အတွင်းဘက်ကို ဆွဲဆွဲယူလာသလို၊ အပြင်ဘက်ကို တွန်းတွန်းပို့နေသလို ထင်ရှားတယ်။ လမ်းလျှောက်နေတဲ့အခါမှာ သာပြီး ထင်ရှားတတ်တယ်။ “ညာလှမ်းတယ်၊ ဗယ်လှမ်းတယ်၊ ကြာတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်” လို့ ရှုမှတ်ပြီး လမ်းလျှောက်နေတဲ့ ယောဂီမှာ သမာဓိဉာဏ်က အားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ နောက်ကနေပြီး တွန်းတွန်းပို့နေသလို တရွေ့ချင်း ရွေ့ရွေ့ပြီး သွားနေတာကလေးတွေဟာ အင်မတန်ကို ထင်ရှားပါတယ်။ ခြေထောက်တွေက သူ့အလိုလို တွန်းတွန်းပြီးတော့ ပို့နေသလို၊ ဆွဲဆွဲပြီးတော့ ယူသွားသလို ဖြစ်နေတယ်။ ယောဂီက ဘာမျှ အားမထုတ်ရဘဲ သူ့ သဘောအတိုင်း ရွေ့ရွေ့သွားနေတာကလေးတွေဟာ သိပ်ထင်ရှားတာဘဲ။ တချို့များ ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး သွားနေရတာက ကောင်းတာနဲ့ အချိန်တွေတောင် လွန်သွားတတ်သေးတယ်။ ယခု ဒီမှာ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတွေထဲမှာ ဒီလို တွေ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တော်တော်များများ ရှိနေပါတယ်။ မတွေ့ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဆက်လက် အားထုတ်သွားယင် ဒီလို တွေ့သွားကြမှာပါ။

ဒါကြောင့် “သုလိရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။ သုလိရာဘက်ဆိုတာ ဝါယော ဓာတ် အလိုရှိရာဘက် ဝါယောဓာတ် ဦးတမ်းမိရာဘက်ပါ။ ဒါပေမယ့် ကျေးမှု ဆန့်မှု အစရှိတဲ့ ကိုယ်အမှုအရာတွေ ပြုရာမှာ တော့ စိတ်အလိုရှိရာဘက်နဲ့ အတူတူပါ။ ဒါကြောင့် ကျေး တယ် ဆန့်တယ် လှမ်းတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရာမှာ စိတ်အလို ရှိရာဘက်ကို တွန်းပို့ဆွဲဆောင်နေသလို ထင်ရတာဟာ ဝါ ယောဓာတ်ရဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ “ဥပဋ္ဌာနာကာ ရော၊ ယောဂီ၏ ဉာဏ်ထဲ၌ ထင်ပေါ်သော အခြင်းအရာသည်၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နာမ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မည်တယ်” လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း လှုပ်ရှားမှုကို ရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီမှာ တွန်းပို့နေသလို ဆွဲဆောင် နေသလို ဉာဏ်ထဲ ထင်ပေါ်လာတဲ့ အခြင်းအရာဟာ ဝါယော ဓာတ်ရဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဘဲ။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုရမယ်။

သုလိရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်၊ (ဆို)
 ဝါယောဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂီ၊ (ဆို)

ဒီ နောက်ဆုံး အပိုဒ်ကတော့ “ဝါယောဓာတ်ကို ရှုယင် ဒီ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်း ထောက်ကန်တောင့်တင်းတဲ့ လက္ခဏာနဲ့ယင်လဲ သိရမယ်။ သို့မဟုတ် လှုပ်ရှားရွေ့လျားသွားတဲ့ ရသနဲ့ယင်လဲ သိရမယ်။ သို့မဟုတ် လိုရာဘက်သို့ ရှေးရှုဆောင်တဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ယင်လဲ သိရမယ်။ ဒီသုံးနည်းထဲက တနည်းနည်းနဲ့ သိရမယ်။ ဒီလိုသိမှ သဘာဝ ကျတယ်။ အသိ မှန်တယ်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါဖြင့် ဒီ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ဆိုတာတွေကို ရှေးဦးစွာ ကျက်မှတ်ပြီး ရှုမှ ဖြစ်မှာလားလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ ဒီလို မဟုတ်ပါဘူး။ ကျက်မှတ်နေဘို့တော့ မလိုပါဘူး။ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို စူးစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီ ရုပ်နာမ်၏ လက္ခဏာ ကိုလဲ သိနိုင်ပါတယ်။ ရသကိုလဲ သိနိုင်ပါတယ်။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကိုလဲ သိနိုင်ပါတယ်။ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို ရှုပြီး သိယင် လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ မသိဘဲ တခြားနည်းဖြင့် သိလို့ကို မဖြစ်နိုင် ပါဘူး။

ဥပမာ— မိုးရွာနေတဲ့အခါ ကောင်းကင်မှာ လျှပ်လက် တယ်။ အဲဒီ လျှပ်လက်နေတုန်း ကြည့်မိလို့ မြင်တဲ့သူဟာ ဝင်း ကနဲ လက်သွားတာကို မြင်ရတယ်။ အဲဒီ ဝင်းကနဲ လက်သွား တာဟာ လျှပ်ရဲ့ လက္ခဏာဘဲ။ လျှပ်ဆိုတာ ဝင်းလက် သွား တာချည်းဘဲ။ ပြီးတော့ လျှပ်လက်လိုက်တဲ့အခါ အမှောင်တွေ ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒါကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ လျှပ်က အမှောင်ကို ပယ်ဖျောက်တယ် ဆိုတာဟာ လျှပ်ရဲ့ ရသဘဲ။ လျှပ်ရဲ့ ကိစ္စ လျှပ်ရဲ့ အလုပ်ဘဲ။ အလင်းရောင်ဆိုတာ အမှောင်ကို ပယ်ဖျောက် တာချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် လျှပ် လက်နေတုန်း ကြည့်မိတဲ့သူဟာ လျှပ်ရောင်က အမှောင်ကို ပယ်ဖျောက်တတ်တယ်ဆိုတဲ့ လျှပ်ရဲ့ ရသကိုလဲ သိသွားတာဘဲ။ ပြီးတော့ လျှပ်လက်ပုံ ခြုံ အရာ ကိုလဲ အဲဒီ ကြည့်မိတဲ့သူက သိသွားပါတယ်။ လျှပ်ရောင်က ရှည် ရှည်ဘဲ၊ တိုတိုဘဲ၊ ကောက်ကောက်ပဲ၊ ဝိုင်းဝိုင်းဘဲ၊ ဖြောင့် ဖြောင့်ဘဲ၊ ပြန့်ကျယ်ကြီးဘဲ စသည်ဖြင့် လျှပ်လက်ပုံ အခြင်း

အခြေခံ—၄ [တတိယအကြိမ်]

အရာကိုလဲသိသွားပါတယ်။ ဘယ်သူဘဲဖြစ်ဖြစ် လျှပ်ရောင်လက်
 နေတုန်း ကြည့်မိယင် အဲဒီလျှပ်၏ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
 တွေကို တွေ့မြင်သွားတာချည်းဘဲ။ ကျက်မှတ်နေဘို့ မလိုပါဘူး။
 သို့သော် ကျက်မှတ်ထားတာ မဟုတ်တဲ့အတွက် “ဝင်းလက်တာ
 က လက္ခဏာခေါ်တယ်။ အမှောင်ကို ဖျောက်တာက ရသ
 ခေါ်တယ်။ ပုံသဏ္ဍာန်အခြင်းအရာက ပစ္စုပဋ္ဌာန်ခေါ်တယ်” လို့
 ဒီလိုတော့ ခွဲခြားပြီး မပြောတတ်ပေဘူး။ အဲဒါလောက်သာ
 လိုပါတယ်။ သိမြင်ရာမှာတော့ ဘာမှမလိုပါဘူး။ အကုန်လုံးဘဲ
 သိမြင်သွားပါတယ်။

အဲဒါလိုပါဘဲ။ ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေကို ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ခိုက်
 မှာ ရှုနေလျှင် သူ့လက္ခဏာနဲ့ သူ့ရသနဲ့ သူ့ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့
 အကုန်လုံးဘဲ သိသွားပါတယ်။ ကျက်နေဘို့ မလိုပါဘူး။ ဒါ
 ပေမယ့် စာပေကျမ်းဂန် ဗဟုသုတရှိတဲ့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
 တော့ “ဒီလက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တွေကို ကျက်မှတ်ပြီး
 ရှုရမယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး ကျက်ထားလို့
 မှတ်မိနေတာတွေက သညာ၏ အာရုံအမည်ပညတ် တွေဘဲ။
 ကိုယ်ထဲက သဘောတရား အစစ်တွေကို မရောက်ပါဘူး။ ဖြစ်
 ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ကိုယ်ထဲက
 တကယ်ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားအစစ်တွေကို လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်
 သလို သေသေချာချာ တွေ့ပြီး သိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 ကျက်မှတ်နေဘို့ မလိုပါဘူး။ ဥပမာအားဖြင့် ဆင်ကောင်ကြီး
 ကို တွေ့နေယင် ဆင်ရုပ်ကို ကြည့်နေဘို့ မလိုတာလိုပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဝမ်းဗိုက်ထဲက ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကို ဖောင်း
 ခိုက် ပိန်ခိုက်မှာ ရှုနေတဲ့ ယောဂီဟာ ဝမ်းဗိုက်ထဲက တောင့်
 တင်းတာ လျော့တာကိုလဲ သိရတယ်။ အဲဒါဟာဝါယော
 ဓာတ်၏ ဝိတ္တမ္ဘနလက္ခဏာဘဲ။ ပြီးတော့အပြင်ဘက်ကို ရွှေ့သွား
 လိုက်။ အတွင်းဘက်ကို ရွှေ့လာလိုက်နဲ့ တရိပ်ရိပ် ရွှေ့ရှားနေ
 တာကိုလဲ သိရတယ်။ အဲဒါက သမုဒီရဏရသဘဲ။ ပြီးတော့
 တနေရာက တနေရာကို တွန်းပို့နေသလို ဆွဲဆောင်နေသလို
 အခြင်းအရာကိုလဲ သိရတယ်။ အဲဒါက အဘိနိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
 ဘဲ။ ဒီလို ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုရုံနဲ့ လက္ခဏာ စသည်ကို အမှန်အတိုင်း
 သိနေယင် ကျက်မှတ်ဘို့ လိုပါဦးမလား။ ကိုယ်တိုင်ရဲ့ဘိအတွက်
 ဆိုယင်တော့ မလိုပါဘူး။ သူတပါးကို ဟောပြောဘို့ဆိုယင်
 တော့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ပြီးတော့ “ဗယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်း
 တယ်” လို့ ရှုမှတ်နေယင်လဲ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်းမှာ
 တောင့်တင်းတာကိုလဲ သိရှိတယ်။ ဝိတ္တမ္ဘနလက္ခဏာဘဲ။ ရွှေ့ရွှေ့
 သွားတာကိုလဲ သိရတယ်။ သမုဒီရဏရသဘဲ။ တွန်းတွန်းပို့နေသလို
 အခြင်းအရာကိုလဲ သိရတယ်။ အဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာန်ဘဲ။ ဒီလို
 လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ သိနေတာဟာ သဘာဝကျတဲ့
 အသိ၊ မှန်ကန်တဲ့အသိဘဲ။

ဝေဒနာကို လက်တွေ့ ရှုမှတ်ကြည့်ရန်

ဒီနေရာမှာ “ဖြစ်ခိုက်ကို ရှုမှတ်ရုံနဲ့ လက္ခဏာ စသည်ကို
 သိနိုင်တယ်” ဆိုတာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ မှတ်သားနိုင်အောင်

လက်တွေ့ရှုမှတ်ကြည့်ပါ။ ယခုအနေမှာဆိုယင် ကိုယ်ထဲကပူတာ ဖြစ်စေ၊ နာတာ ဖြစ်စေ၊ ညောင်းတာဖြစ်စေ၊ ကျဉ်တာ ဖြစ်စေ တခုခုတော့ ထင်ရှား တွေ့နေကြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါ တွေဟာ အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေဘဲ။ အဲဒီ အခံခက်နေတဲ့ သဘောကလေးကို ဉာဏ်နဲ့စူးစိုက်ပြီးတော့ “ပူတယ် ပူတယ်၊ နာတယ် နာတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြည့်ပါ။ မကောင်းတဲ့ အတွေ့တွေနဲ့ တွေ့ပြီးတော့ ဆင်းရဲခံနေရတာကို တွေ့ပါလိမ့် မယ်။ အဲဒါဟာ “အနိဋ္ဌ ဗောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ ဒုက္ခံ” လို့ မိန့်ဆိုထားတဲ့အတိုင်း အတွေ့ဆိုးကို ခံစားနေရတဲ့ သဘာဝ လက္ခဏာ ဘဲ။ အဲဒါကို တိုတိုနဲ့ မှတ်သားနိုင်အောင်လို့ ဆောင် ပုဒ်ကလေးစီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အတွေ့ဆိုးများ ခံစားတတ်သည်။ (ဆို)

အတွေ့ဆိုးတွေကို ခံစားနေရတာဟာ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့လက္ခဏာ ဘဲ။ အဲဒါကို ရှုနေရုံနဲ့ သိနိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒီအခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဟာ သူဖြစ်လာယင် စိတ်အားကို လျော့သွားစေ တတ်တယ်။ ဒုက္ခက နဲ့နဲ့ဖြစ်ယင် စိတ်အားဟာလဲ နဲ့နဲ့လျော့သွား တယ်။ ဒုက္ခက အပြင်းအထန် အများကြီး ဖြစ်လာယင်တော့ စိတ်အားတွေဟာလဲ အများကြီး လျော့ဆင်းသွားတယ်။ ဘယ်လို စိတ်အားထက်သန်နေတဲ့ သူပေမယ်လို့ ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင်ခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေက အပြင်းအထန် ဖြစ်လာ ယင် စိတ်ဓာတ်ဟာ ကျဆင်းသွားတာဘဲ။ အလွန်ပင်ပန်းလာ တော့ လှုပ်တောင် မလှုပ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို စိတ်အားတွေ

ကို လျော့စေတာဟာ “သမ္ပယုတ္တာနံ မိလာပနရသံ” လို့ မိန့်ဆို ထားတဲ့ ဒွိကာအရ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ ရသပါဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ “စိတ်အား ကုန်ခန်း ညှိုးနှမ်းစေသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

စိတ်အားကုန်ခန်း ညှိုးနှမ်းစေသည်။ (ဆို)

ဒီဆောင်ပုဒ်မှာ စိတ်ကိုသာ ပခာနပြုပြီး ပြုထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် စိတ်အားကုန်တယ်၊ ညှိုးနှမ်းတယ်” ဆိုမှတော့ သူ့ ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက် စေတသိက်တွေလဲ အားကုန်တယ် ညှိုးနှမ်း တယ်လို့ ယူဘို့ပါဘဲ။ ပြီးတော့ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ကတော့ “ကာယိကာဗာပေစ္စုပဋ္ဌာနံ” ကိုယ်ထဲကနှိပ်စက်နေတဲ့ သဘော အခံခက်နေတဲ့သဘောအနေအားဖြင့် ယောဂီ၏ ဉာဏ် ထဲမှာ ရှေးရှုထင်ပါတယ် တဲ့။ “ပူတယ် ပူတယ်၊ နာတယ် နာတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာကလေး ဟာ ကိုယ်ထဲက မပြတ်နှိပ်စက်နေတယ်လို့လဲ ထင်ပါတယ်။ အခံ ခက်တဲ့သဘောဘဲလို့လဲ ထင်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ထင်ရှား လွန်းအားကြီးလို့ ညည်းတောင်မှ ညည်းနေကြရသေးတယ်။ အဲဒါကိုလဲ “ကိုယ်ထဲနှိပ်စက် ခံခက်ထင်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ်ထဲနှိပ်စက် ခံခက်ထင်သည်။ (ဆို)

ကိုယ်ဆင်းရဲ သိမြဲ မြတ်ယောဂီ။ (ဆို)

ကိုယ်ထဲက အခံခက်နေတဲ့ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ် နေယင် အတွေ့ဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ပြီး ဆင်းဆင်းရဲရဲ ခံစားနေရ

တယ် ဆိုတဲ့ သူ့ လက္ခဏာကိုလဲ သိတယ်။ စိတ်အားကို လျော့စေ
တယ်ဆိုတဲ့ သူ့ ရသကိုလဲ သိတယ်။ ကိုယ်ထဲက မခံသာအောင်
နှိပ်စက်နေတဲ့ အခံရခက်တာကလေးဘဲလို့ သူ့ ပစ္စုပ္ပန်ကိုလဲ
သိတယ်။ အဲဒါဟာ ယောဂီတွေ သိမြဲ လမ်းမှန်ဘဲ။ ဒီအတိုင်းဘဲ
သိရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

စိတ်ကို ရှုမှတ်ရန်

စိတ်ကိုလဲ လက်တွေ့ ရှုမှတ်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ စိတ်ဆိုတာ
အာရုံကို သိတတ်တယ်။ ကြံစည်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ကူး
စဉ်းစားကြံစည်နေတာတွေဟာ စိတ်ပဲ။ အဲဒီစိတ်ကို ဖြစ်တိုင်း
ဖြစ်တိုင်း စိတ်ကူးတယ် စဉ်းစားတယ် ကြံတယ် သိတယ်စသည်
ဖြင့် ရှုမှတ်ကြည့်ပါ။ အာရုံဆီကို သွားတဲ့သဘော အာရုံကိုသိတဲ့
သဘောဘဲလို့ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါဟာ “ဝိဇာနန လက္ခဏံ
စိတ္တံ” လို့ မိန့်ဆိုချက်အရ စိတ်ရဲ့လက္ခဏာပါဘဲ။ စိတ်တိုင်း
စိတ်တိုင်း အာရုံကို သိတတ်တာချည်းဘဲ။ မြင်တဲ့စိတ်လဲအာရုံကို
သိတာဘဲ။ ကြားတဲ့စိတ် နံတဲ့စိတ် စားသိတဲ့စိတ် ထိသိတဲ့စိတ်
ကြံသိတဲ့စိတ် အဲဒါတွေလဲ အာရုံကို သိတာချည်းဘဲ။ စိတ်ဆို
ယင် အာရုံကို သိခြင်းသဘောရှိတာချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် “အာ
ရုံသိသော သဘောရှိသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ ကဲ
ဆိုကြရမယ်။

- အာရုံသိသော သဘောရှိသည်။ (ဆို)
- ခေါင်းဆောင်အလား ရှေ့သွားတတ်သည်။ (ဆို)

လူစုလူဝေးနဲ့ အလုပ်လုပ်ရာမှာ ခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်က ရှေ့ဆောင်ပြီး လုပ်ရတယ်။ စိတ်ကလဲ အဲဒီ ခေါင်းဆောင်လိုဘဲ ဒွါရမှာ ထင်လာတဲ့အာရုံကို ရှေ့ဆောင်ပြီး သိသိသွားတယ်။ မျက်စိမှာ အဆင်းထင်လာယင် စိတ်ကရှေးဦးစွာ မြင်သိသွားတယ်။ ပြီးတော့မှ နောက်လိုက်အနေနဲ့ ခံစားမှု မှတ်သားမှု တပ်မက်မှု နှစ်သက်မှု ပြစ်မှားမှု ကြည်ညိုမှု အစရှိတဲ့ သဘောတရားတွေက ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။ နားမှာ အသံထင်လို့ ကြားသိရာစသည်မှာလဲ ဒီအတိုင်းပါဘဲ။ စိတ်ကရှေ့သွားအနေနဲ့ သိသိသွားတာချည်းပါဘဲ။ စိတ်ကူးကြံစည်ရာမှာဆိုယင် သာပြီး ထင်ရှားပါတယ်။ ယောဂီက “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” စသည်ဖြင့် မပြတ် ရှုမှတ် နေစဉ်မှာ စိတ်ကူးကြံစည်မှု ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီစိတ်ကိုလဲ ရှုမှတ်ရတယ်။ ဖြစ် ဖြစ်ခြင်း ရှုမိယင်၊ တကြိမ်တည်းနဲ့ အဲဒီစိတ်ကူးဟာ ပြတ်စဲသွားတယ်။ ဖြစ် ဖြစ်ခြင်း မရှုမိယင်တော့ နှစ်သက်မှု လိုချင်မှု အစရှိတဲ့ နောက်လိုက်သဘော တရားတွေ တော်တော် များများဆက်ပြီး ဖြစ်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီက “စိတ်ဟာ ခေါင်းဆောင် ရှေ့သွားလုပ်တတ်တယ်” လို့ သိရတယ်။ အဲဒီလို သိတာဟာ စိတ်ကို ပုဗ္ဗင်္ဂမရသနဲ့ သိသွားတာပါဘဲ။ ဓမ္မပဒပါဠိတော် မှာလဲ စိတ်ကို—

“မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ” လို့ ဟောထားပါတယ်။

ဓမ္မာ၊ အသိနာမ်တရားတို့သည်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကြပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် စိတ်ကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း

လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေယင် ဟိုအာရုံဆီ ဖြုတ်ကနဲ ရောက်သွား
 လိုက်၊ ဒီအာရုံဆီ ဖြုတ်ကနဲ ရောက်လာလို့လဲနဲ့ စိတ်ကလေး
 ရှေ့ဆောင် ရှေ့သွား ဖြစ်နေတာကို ထင်ရှား တွေ့ရပါတယ်။
 ပြီးတော့ “သန္တဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ— အစဉ်မပြတ် ဆက်စပ်သည့်
 အနေအထားအားဖြင့် ထင်သော အခြင်းအရာရှိတယ်” လို့မိန့်
 ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာစကားအရ စိတ်ရဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကိုလဲ ထင်ရှား
 သိရတယ်။ သိပုံကတော့ “ဖောင်းကယ်၊ ပိန်တယ်” စသည်ဖြင့်
 မပြတ် ရှုမှတ်နေယင်း တခါတရံ စိတ်က အပြင်ထွက်သွားတယ်။
 အဲဒီစိတ်ကို ရှုမှတ်လိုက်တော့ သူက ပျောက်သွားတယ်။ ပြီး
 တော့လဲ အခြားစိတ်တခုက ဆက်ပြီး ပေါ်လာပြန်တယ်။ အဲဒီ
 စိတ်ကိုလဲ မှတ်လိုက်တော့ ပျောက်သွားပြန်တယ်။ ပြီးတော့လဲ
 နောက်စိတ်တခုက ပေါ်လာပြန်တယ်။ ဒီလို စိတ်အဆင့်ဆင့်
 ဆက်ပြီးဖြစ်နေတာတွေကို တခါတရံမှာ တော်တော်များများဘဲ
 ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ဒီတော့ ယောဂီက ဒီလို သဘောကျသွားတတ်
 ပါတယ်။ “စိတ်ဆိုတာဟာ တခုချင်း ဆက်ကာ ဆက်ကာ
 မပြတ် ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားဘဲ။ ရှေးစိတ် တခုခု ပျောက်
 သွားယင် နောက်စိတ် တခုတခု ချက်ချင်း ဆက်စပ်ပြီး မပြတ်
 ဖြစ်နေတာဘဲ” လို့ ဒီလို သဘောကျသွားတတ်ပါတယ်။ အဲဒါ
 ဟာ စိတ်ရဲ့ သန္တဟနပစ္စုပဋ္ဌာန် ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိတာပါဘဲ။
 ဒီလို သိတဲ့ယောဂီဟာ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေ အကြောင်းကိုလဲ
 သဘောပေါက်သွားတယ်။ “သေတယ် ဆိုတာလဲ ဘာမှ မထူး
 ဆန်းဘူး။ ယခု မှတ်သိရတဲ့ စိတ်ကလေး တခုတခု ချုပ်ပျောက်
 သွားတာမျိုးဘဲ။ ဘဝအသစ်ဖြစ်တယ် ဆိုတာလဲ ယခု မှတ်သိ

ရတဲ့ စိတ်ကလေး တခုတခု ရှေးစိတ်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတာမျိုးဘဲ”လို့ ဒီလို သဘောပေါက်သွားပါတယ်။ အဲဒီသန္ဓဟနပစ္စုပဋ္ဌာန် ကိုလဲ တိုတိုနဲ့ မှတ်ရအောင် “ရှေးစိတ်နဲ့စပ်အထပ်ထပ် ဖြစ်သည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရှေးစိတ်နှင့်စပ် အထပ်ထပ် ဖြစ်သည်။ (ဆို)

စိတ်တရား မှတ်သား မြတ်ယောဂီ။ (ဆို)

“စိတ်ဆိုတာ လက္ခဏာ အားဖြင့် အာရုံကို သိတတ်တဲ့ သဘောဘဲ။ ရသ အားဖြင့် ခေါင်းဆောင် ရှေ့သွားတတ်တဲ့ သဘောဘဲ။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်အားဖြင့် ရှေးနောက်မပြတ် ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့သဘောဘဲ”လို့ ဒီလို မှတ်သားထားရမယ်လို့ ဆိုလို့ ပါတယ်။

ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို စူးစိုက်ပြီး ရှုနေလျှင် ကျက်မှတ်မထားသော်လဲ လက္ခဏာ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ သဘောမှန်ကို သိနိုင်ကြောင်း ရုပ်တရားထဲက ဝါယောဓာတ်ကို ပုံစံထုတ်ပြီး ရှင်းပြခဲ့ပြီ။ နာမ်ထဲကလဲ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ စိတ်ကို ပုံစံထုတ်ပြီး ရှင်းပြခဲ့ပြီ။ အဲဒီပုံစံထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဝါယောရုပ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် စိတ်လိုဘဲ ကျန်တဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကိုလဲ ဖြစ်ခိုက်မှာ စူးစိုက်ပြီးရှုယင် လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ သဘောမှန်ကို သိနိုင်တာချည်းပါဘဲ။ ရှုခါစ အားထုတ်ခါစ ယောဂီကတော့ ဒီရုပ်နာမ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတရားတွေကို ယခုပြောခဲ့တဲ့ လက္ခဏာ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့လောက်သာ ရှုနိုင်သိနိုင်သေးတယ်။ ဝိပဿနာ

၏ အခြေမူလဖြစ်တဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ၊ ပစ္စယာဒိဂ္ဂဟ ဉာဏ် အဆင့်မှာတော့ ဒါလေ့ကံပဲ သိဘို့လို့ပါတယ်။ အစဉ်အတိုင်း ရှုလို့ သမ္မသနဉာဏ် အစရှိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်တွေ ထောက်တဲ့ အခါကျတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေကိုလဲ အမှန် အတိုင်း သိရပါတယ်။ သိဘို့လဲ လို့ပါတယ်။ အဲဒီလို သူ့ အဆင့် အတန်းအလိုက် ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတွေကို ရှုရမယ်ဆိုတာကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့—

“စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတယ်။ ဒါကအရေးကြီးတယ်နော်၊ ပေါ့ ပေါ့ကလေး မအောက်မေ့နဲ့။ “ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်အောင် ရှုယင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးရှုရတယ်” ဆိုတာကို မြဲမြဲမှတ်ထား ကြ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရှုရတယ်” ဆိုတာကတော့ နား လည်လောက်ပါပြီ။ ဒီတော့ မေးစရာက ပေါ်လာပြန်တယ်။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ရှုရတာဟာ ဘယ်အကျိုးရအောင် လို့ ရှုရတာလဲ၊ ပြီးတော့ ကာလအားဖြင့် အတိတ်ကို ရှုရတာ လား၊ အနာဂတ်ကို ရှုရတာလား၊ ပစ္စုပ္ပန်ကို ရှုရတာလား၊ ကာလ ၃-ပါးမှအလွတ် ကာလဝိမုတ်ကို ရှုရတာလား၊ ဘယ် အခါ ရှုရတာလဲလို့ ဒီလို မေးစရာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ အချက်တွေကို သရုပ်ဖော်ရအောင်—

“ဘယ်အကျိုးငှါ၊ ထိုခန္ဓာ၊ ဘယ်ခါ ရှုရပါသနည်း” လို့ မေးခွန်းတခု ထုတ်ထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဘယ်အကျိုးငှါ၊ ထိုခန္ဓာ၊ ဘယ်ခါရှုရပါသနည်း။ (ဆို)

ဒီ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ဘယ်အကျိုးငှာ ရှုရပါသလဲ၊ ဘယ်အခါမှာ ရှုရပါသလဲ” လို့ အမေး ၂-ချက် ပါဝင်နေတယ်။ ပဌမအမေးရဲ့ အလိုက အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ဝိပဿနာ ရှုတာဟာ လောကကြီးပွား ချမ်းသာရေးအတွက်လား။ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်အောင်လို့ ရှုရတာလား၊ အကြားအမြင်ပေါက်အောင်လို့ ရှုရတာလား၊ ကောင်းကင်ပျံ မြေလျှိုး တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင်လို့ ရှုရတာလား၊ ဘယ်အကျိုးအတွက်လဲလို့ ဒီလိုမေးလိုပါတယ်။ ဝိပဿနာရဲ့ မူလရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ယခု ထုတ်ဖော်ပြီး မေးခဲ့တဲ့ အကျိုးတွေထဲမှာ ဘယ်အကျိုးအတွက်မှ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဝိပဿနာရှုတာနဲ့ အကြီးအကျယ် ရောဂါဝေဒနာတွေ ပျောက်သွားတာလဲ ရှိပါတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလဆီကဆိုလျှင် ဝိပဿနာရှုတာနဲ့ မဂ်ဖိုလ်ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ မဂ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ အဘိညာဉ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံသွားကြတာတွေလဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အဘိညာဉ်နဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်အစွမ်းဖြင့် အကြားအမြင်လဲ ပေါက်နေပါတယ်။ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ် အစွမ်းဖြင့် ကောင်းကင်ပျံမြေလျှိုး တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်တွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ယခုကာလမှာလဲ ပါရမီထူးသူတွေမှာ အဲဒီလိုပြည့်စုံဘွယ်အကြောင်းတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝိပဿနာရဲ့ မူလရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ယခုပြောခဲ့တဲ့ အကျိုးတွေကိုလဲ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ လိုရင်းမူလရည်ရွယ်ချက် အကျိုးကတော့ အဖြေဆောင်ပုဒ်ကျတော့ ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒုတိယအမေးရဲ့ အလိုကတော့-ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပါဘဲ၊ ဖြစ်ပြီး ချုပ်ပြီး အတိတ်တရားဟောင်းတွေကို ပြန်လည် စဉ်းစားပြီး ရှုရမှာလား၊ မဖြစ်သေးတဲ့ အနာဂတ်တရားတွေကို မြှော်တွေးပြီး ရှုရမှာလား၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားကို ရှုရမှာလား၊ တကယ်ဖြစ်ဘူးတာလဲ မဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲလဲ မဟုတ်၊ ဖြစ်လတံ့လဲ မဟုတ်ပါဘဲ စာပေကျမ်းဂန်အရ မှတ်သားထားဘူးတဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောတရားတွေကို မှန်းဆ တွေးတောပြီး ရှုရမှာလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ အမေး ၂-ရပ်ကို-

“မစွဲဘို့ရာ၊ ဖြစ်ဆဲမှာ၊ မှန်စွာ ရှုရပါသတည်း” လို့ ဖြေထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မစွဲဘို့ရာ၊ ဖြစ်ဆဲမှာ၊ မှန်စွာ ရှုရပါသတည်း။ (ဆို)

ဒီအဖြေဆောင်ပုဒ်ထဲမှာလဲ ဖြေရှင်းချက် ၂-ခု ပါနေတယ်။ အမေးဆောင်ပုဒ်က “ဘယ်အကျိုးငှါ ရှုရပါသလဲ” ဆိုတဲ့ပဌမ အမေးကို ဒီအဖြေဆောင်ပုဒ်မှာ “မစွဲဘို့ရာ ရှုရပါတယ်” လို့ ဖြေထားတယ်။ ဟုတ်တယ်၊ ဝိပဿနာကင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မှာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို တဏှာနဲ့လဲ သာယာပြီး စွဲလမ်းနေကြတယ်။ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ အထင်မှားပြီး စွဲလမ်းနေကြတယ်။ မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ ငါကောင် သတ္တဝါကောင် အနေနဲ့ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒီလိုစွဲလမ်းမှုတွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ။ ကင်းငြိမ်းသွားအောင်လို့ ဝိပဿနာ ရှုရတာဘဲ။ ဒါဟာ ဝိပဿနာရဲ့

မူလရည်ရွယ်ချက်ပဲ။ မရူမိယင် စွဲလမ်းပုံ၊ ရူမိယင် အစွဲအလမ်း ကင်းသွားပုံ တွေကိုတော့ နောက်ဆောင်ပုဒ်များကျမှ ရှင်းပြီး ပြောမယ်။

ပြီးတော့ အမေးဆောင်ပုဒ်က “ဘယ်အခါ ရှုရပါသလဲ” ဆိုတဲ့ ဒုတိယအမေးကို ဒီအဖြေဆောင်ပုဒ်မှာ “ဖြစ်ဆဲမှာ ရှုရ ပါတယ်” လို့ ဖြေထားတယ်။ ဒီအဖြေစကားဖြင့် “အတိတ်ကို လဲ မရှုရဘူး၊ အနာဂတ်ကိုလဲ မရှုရဘူး၊ ကာလဝိမုတ်ကိုလဲ မရှု ရဘူး၊ ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တရားကိုသာ ရှုရတယ်” လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကလဲ ပစ္စက္ခန္ဓာဝိပဿနာ ကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ အနုမာန ဝိပဿနာအရာမှာတော့ အတိတ် အနာဂတ် ကာလဝိမုတ်တွေ ကိုလဲ ရှုရပါတယ်။

ပစ္စက္ခန္ဓာနှင့် အနုမာန

ယခု အဲဒါကို ရှင်းပြဦးမယ်။ ဝိပဿနာ ဆိုတာ ပစ္စက္ခန္ဓာ နှင့် အနုမာနအားဖြင့် ၂-မျိုးရှိတယ်။ တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ် တရား နာမ်တရားကို သဘာဝ လက္ခဏာ၊ အနိစ္စ လက္ခဏာ စသည်ဖြင့်ရှုပြီး မျက်မှောက်တွေ့သိတဲ့ဉာဏ်ကို ပစ္စက္ခန္ဓာဝိပဿနာ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို မျက်မှောက် တွေ့ သိပြီးတဲ့ အခါမှာ မျက် မှောက်မတွေ့ရတဲ့ အတိတ် အနာဂတ်အလုံးစုံသော တရားတွေ လဲ ဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနုတ္တသဘောချည်းဘဲလို့ နည်းမှီးပြီး မှန်းဆရှုတာကို အနုမာနဝိပဿနာ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ “အာရမ္မဏအနုယေန ဥဘော ဧကဝတ္တနာ” ဆိုတဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိကို ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌဿ အာရမ္မဏဿ၊ မျက်မှောက် မြင်အပ် ပြီးသော ပစ္စုပ္ပန်အာရုံသို့။ အနုယေန အနုဂမနေန၊ အစဉ် လိုက်သဖြင့်။ ယထာ ဣဒံ၊ (မျက်မှောက် တွေ့ရသော) ဤ သင်္ခါရကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အတိတေပိ သင်္ခါရဂတံ ဘိဇ္ဇိတ္ထံ၊ အတိတ်ကာလ၌လဲ သင်္ခါရတရားအပေါင်းသည် ပျက်ခဲ့လေပြီ။ အနာဂတေပိ ဘိဇ္ဇိဿတိတိ၊ အနာဂတ်ကာလ၌လဲ ပျက်လတ် ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥဘိန္ဒံ၊ မျက်မှောက် တွေ့ရ၊ မတွေ့ရသော အာရုံနှစ်မျိုးတို့ကို။ ဧကသဘာဝေန ၀ ၀၀တ္ထပနံ၊ ပျက်ခြင်း ဟူသော တူသော သဘောအားဖြင့် သာလျှင် ပိုင်းခြားခြင်း ဘဲလို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဒီ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စကားရပ်မှာ ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌဿ-မျက်မှောက် မြင်တယ်လို့ ဆိုတဲ့အတွက် အဲဒီလို မျက်မှောက်မြင်တဲ့ ဉာဏ်ကို ပစ္စက္ခဝိပဿနာလို့ ခေါ်ရတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီ မျက်မှောက် မြင်ပြီးသို့ အစဉ်လိုက်ပြီးတော့ အတိတ် အနာဂတ် သင်္ခါရကို နည်းတူပိုင်းခြားတယ် ဆိုတာဟာ အနုမာနအားဖြင့် မှန်းဆပြီး ရှုတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုရှုတဲ့ ဝိပဿနာကို အနုမာန ဝိပဿနာလို့ ခေါ်ရတယ်။ ဒီနေရာမှာ အထူးသတိပြုစရာကတော့ ဒီ အနုမာနဝိပဿနာဆိုတာ ပစ္စက္ခအားဖြင့် မျက်မှောက်မြင် ပြီးမှ ဖြစ်နိုင်တယ်။ မျက်မှောက်မမြင်သေးပါဘဲနဲ့ မှန်းဆရှုလို့ တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို အထူး သတိပြု ထားကြရမယ်။ ပစ္စက္ခအားဖြင့် မျက်မှောက်မြင်ပြီးမှ အနုမာန ဉာဏ်အစစ် ဖြစ် နိုင်တယ်ဆိုတာကို ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာစကားဖြင့်လဲ ထင်ရှား သိရပါတယ်။

ကေသင်္ခါရဿာပိ၊ တခုသော သင်္ခါရ၏ သော်လည်း၊
 အနိစ္စတာယ၊ မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒိဋ္ဌာယ၊ မြင်အပ်သည်ရှိ
 သော်။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့
 မမြဲကုန်ဟူ၍။ အဝသေသေသု၊ ကြွင်းသော မမြင်ရသောသင်္ခါရ
 တို့၌။ နယတော မနသိကာဓော။ နည်းမှီးသော အားဖြင့်နှလုံး
 သွင်းခြင်း ရှုခြင်းသည် ဟောတိဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ဒါက ကထာ
 ဝတ္ထု အဋ္ဌကထာဘဲ(၂၅၁)။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အနုမာနဝိပဿ
 နာနဲ့ ဒီက နယမနသိကာရ ဆိုတာဟာ သဘောအားဖြင့်
 အတူတူဘဲ။

ပစ္စက္ခ, အနုမာန အကြောင်းကို ပြောရတာနဲ့ စကားဆက်
 ပြတ်သွားတယ်။ ကဲ ယခု အတိတ် အနာဂတ် ကာလဝိမုတ်ကို
 မရှုရဘူး ဆိုတဲ့ မူလစကားကို ပြန်ရှင်းကြည့်စို့။ အတိတ် အနာဂတ်
 ကို ဘာကြောင့် မရှုရသလဲလို့ ဆိုတော့ အတိတ် အနာဂတ်
 တရားကို ရှုယင် သဘောမှန် အတိုင်းလဲ မသိနိုင်ဘူး၊ ရှုသော်
 လဲ ကိလေသာ ငြိမ်းမှု မရှိဘူး၊ အဲဒါကြောင့် မရှုရတာပါဘဲ။
 ထပ်ပြီးတော့ ရှင်းဦးမယ်။

အတိတ်ကို စ၍ မရှုရ

အတိတ်တရားဆိုတာ ရှေးရှေးဘဝတွေက ဖြစ်ခဲ့ဘူးတာ
 တွေကိုဆိုယင် လုံးလုံးကို မသိနိုင်တော့ပါဘူး၊ ယခုဘဝမှာလဲ
 ငယ်ရွယ်စဉ်က ဖြစ်ခဲ့တာတွေဆိုယင် မသိတာကဘဲ များပါ
 တယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီလို အတိတ်တရားတွေကိုရှုလို့ သဘာဝ
 လက္ခဏာအားဖြင့် အမှန်အတိုင်း ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သိနိုင်ပါမလဲ။

မသိနိုင်ပါဘူး။ မကြာမီက မြင်ခဲ့ ကြားခဲ့ သိခဲ့တာကလေး တွေကိုတော့ ပြန်ပြီး ဆင်ခြင်လိုက်ယင် ပေါ်လာနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလိုဟာတွေကလဲ “ငါမြင်ခဲ့တယ်၊ ငါကြားခဲ့တယ်၊ ငါကြုံခဲ့တယ်၊ ဟိုတုန်းက မြင်ခဲ့တာလဲ ငါဘဲ၊ ယခုဆင်ခြင်နေ တာလဲ ငါဘဲ” စသည်ဖြင့် ငါ့ကောင်အနေအားဖြင့်လဲ စွဲလမ်း ပြီး၊ မှတ်ပုံတင်ပြီး ဖြစ်နေကြပါတယ်။ မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့ အနေအားဖြင့်လဲ စွဲလမ်းပြီး၊ မှတ်ပုံတင်ပြီး ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို ယခုမှ ပြန်ရှုပေမယ်လို့ သဘောတရား အနေနဲ့ မထင်တော့ပါဘူး။ စွဲလမ်းပြီး ဖြစ်နေတဲ့အတွက် အဲဒီ အစွဲဟာလဲ မပျောက်နိုင်တော့ပါဘူး။ သုတမယစိန္တာမယဉာဏ် ဖြင့် ရုပ် နာမ် သဘောတရား မျှဘဲလို့ ရှုနေပေမယ်လို့ တဖက်က မူလ စွဲလမ်းချက်အတိုင်း “ငါဘဲ ငါဘဲ” စသည် ဖြင့် ထင်မှတ်လျက်ပဲ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ မမြဲဘူးလို့ ရှုလိုက် ယင်း၊ တဖက်က မြဲတယ်လို့ ပေါ်လာယင်း၊ ဆင်းရဲလို့ ရှုလိုက် ယင်း၊ တဖက်က ချမ်းသာတယ်လို့ ပေါ်လိုက်ယင်း၊ အနတ္တလို့ ရှုလိုက်ယင်း၊ တဖက်က အတ္တပါလို့ ပေါ်လာယင်းနဲ့ ကိုယ့် တယောက်ထဲ အငြင်းအခုံတွေ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ နောက်ဆုံး ကျတော့ ရှုတာက အနိုင်မရဘဲ မူလက စွဲလမ်းပြီးသား အတိုင်းသာ အတည် ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း၊ စွဲလမ်းပြီး အတိတ်တရားတွေကို ရှုခြင်းဖြင့် သဘော မှန်လဲ မသိနိုင်ဘူး။ အစွဲအလမ်း ကိလေသာကိုလဲ မငြိမ်းစေ နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အတိတ်တရားကို စပြီး မရှုရတာလို့ မှတ် ထားကြရမယ်။

အနာဂတ်ကို စ၍ မရှုရ

အနာဂတ်တရား ဆိုတာကတော့ မဖြစ်ပေါ်လာသေးလို့ “ဘယ်တော့ဖြစ်မယ်” လို့လဲ အတိအကျ မသိနိုင်ဘူး၊ ဘယ်လို ဖြစ်မယ် ဆိုတာ ကိုလဲ အတိအကျ မသိနိုင်ဘူး၊ ပြီးတော့ နောင်အခါမှ ဖြစ်မည့်တရားတွေကို စောစောက ကြိုတင်ပြီး ရှုထားပေမယ့်လို့ နောင်တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခါကျတော့ မရှုမိယင် တဏှာဒိဋ္ဌိကိလေသာက စဲလမ်းဦးမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် အနာဂတ်ကို သုတမယ စိန္တာမယဖြင့် မှန်းဆပြီး ရှုတာဟာ သဘောမှန်လဲ မသိနိုင်ဘူး၊ အစဲအလမ်းကိလေသာကိုလဲ မငြိမ်းစေနိုင်ဘူး။ ဒီလိုအမှန်လဲမသိ၊ ကိလေသာကိုလဲ မငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ အတွက် အနာဂတ်တရားကိုလဲ စပြီးမရှုရတာလို့ မှတ်ထားကြရမယ်။

ကာလဝိမုတ်ကို မရှုရ

ကာလဝိမုတ်ဆိုတာကတော့ မိမိသန္တာန်၊ သူတပါးသန္တာန် မှာ ဖြစ်ခဲ့ပြီးလဲ မဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲလဲ မဟုတ်၊ တကယ်ဖြစ်လတံ့လဲ မဟုတ်ပါဘဲ၊ သုတစိန္တာမျှဖြင့် ဆင်ခြင် တွေးဆပြီး ရှုနေတဲ့ တရားတွေပါဘဲ။ အဲဒါကို သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင် စာသံ ပေသံ ပါ၍ ခံ့ညားညား ရှိသော်လဲ အမည်ပညတ် အာကာရပညတ်၊ သဏ္ဍာနပညတ် တွေမျှ ဖြစ်နေကြောင်း ထင်ရှားတွေ့ရပါတယ်။ ယခုဘဲစဉ်းစားကြည့်ပါ။ လူတယောက်က “ရုပ် အနိစ္စ၊ ရုပ် အနိစ္စ” လို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ “ရုပ်တရားသည်

ခဏမစဲ တဖွဲ့ဖွဲ့ ဖြစ်ပျက်နေသည်။ ခဏမစဲ တဖွဲ့ဖွဲ့ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲ မမြဲ” လို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ် ဆင်ခြင်ပြီး ရှုနေတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို ရှုနေတဲ့ရုပ်ဟာ ဘယ်က ရုပ်လဲ၊ တကယ် ဖြစ်ဘူးတဲ့ ရုပ်လား၊ တကယ်ဖြစ်နေဆဲ ရုပ်လား၊ တကယ်ဖြစ် မည့် ရုပ်လား၊ မိမိသန္တာန်က ရုပ်လား၊ သူတပါး သန္တာန်က ရုပ်လား၊ မိမိသန္တာန်က ဆိုလျှင်၊ ခေါင်းထဲက ရုပ်လား၊ ကိုယ်ထဲက ရုပ်လား၊ လက်ထဲက ရုပ်လား၊ ခြေထဲက ရုပ်လား။ စက္ခုဒွါရက ရုပ်လား၊ သောတဒွါရက ရုပ်လား စသည်ဖြင့် စစ်ဆေးကြည့်ပါ။ ဘယ်က ရုပ်မျှ မဟုတ်ဘဲ အမည်ပညတ် စသော စိတ်ကူးအာရုံမျှ ဖြစ်နေကြောင်း ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။ ဒါကြောင့် ဇာလဝိမုတ်ကိုလဲ မရှုရတာပါဘဲ။

ပစ္စုပ္ပန်ကို စ၍ ရှုရသည်

ပစ္စုပ္ပန်ကိုတော့ ဘာကြောင့်ရှုရပါသလဲလို့ဆိုယင် ပစ္စုပ္ပန် တရားဆိုတာ ယခုမှ ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ထင်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါကို ဘယ်ကိလေသာနဲ့မှ မစွဲလမ်းရသေးဘူး။ အဝတ်သစ် များမှာ အညစ်အကြေး မတင်သေးတာလို့၊ စက္ကူအသစ်များ မှာ မှိုင်စာလုံး မထင်သေးတာလို့ အသစ်စက်စက် စင်ကြယ် နေတယ်။ အဲဒါကို ဝိပဿနာက ဦးအောင်ရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်း သိသွားယင် အဲဒီတရားအပေါ်မှာ ကိလေသာအညစ်အကြေး တွေ မကပ်ငြို မစွဲလမ်းနိုင်တော့ဘူး။ မရှုမိယင်တော့ အဲဒီ တရားကို ကိလေသာက စွဲလမ်းသွားတယ်။ စွဲလမ်းပြီးမှတော့လဲ ခုနကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြုပြင်လို့ မရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်

ဒီသဘောကို နားလည်အောင်လို့ “ဖြစ်ခိုက် မရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှု ဝင်ရောက်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ခိုက်မရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုဝင်ရောက်သည်။ (ဆို)

ဖြစ်ခိုက်မှာ၊ ဖြစ်တုန်း ဖြစ်ဆဲမှာ မရှုမိလို့ရှိယင် အဲဒီရုပ်နာမ် အပေါ်မှာ စွဲလမ်းမှု ဝင်ရောက်ပါတယ်တဲ့။ ကာမုပါဒါန် ခေါ်တဲ့ တဏှာနဲ့လဲ စွဲလမ်းတယ်၊ ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ခေါ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ စွဲလမ်းတယ်။ အဲဒီစွဲလမ်း ဆိုတာဟာ ဥပါဒါန်ဘဲ။ ဥပါဒါန်ဖြစ်ယင် ဘာတွေ ဖြစ်သွား သလဲ ဆိုတော့—

“တဿုပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿု ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဝေ မေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ၊ (မ ၁-၃၃၃၊ သံ ၂-၁၂)” ဆိုတဲ့-

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အတိုင်း ဆင်းရဲ တရားတွေချည်း ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် “စွဲလမ်းတယ်” ဆိုတာဟာ သေး သေးကွေးကွေး-တရား မဟုတ်ဘူး။ ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဆိုတဲ့ အင်မတန်ကြီးကျယ် တဲ့ ဥပါဒါန်တရားကြီးဘဲ။ အဲဒီစွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ဖြစ်တော့ ကမ္မဘဝ ခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်မြောက် လာတယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့— စွဲလမ်းမိတဲ့သူဟာ “ဘယ်လို

လုပ်ယင် ကောင်းစား ချမ်းသာလိမ့်မယ်လို့ ကိုယ်ထင်မြင်
 စွဲလမ်းချက်ရှိတဲ့အတိုင်း ကိုယ်အလိုရှိတာတွေ ပြီးစီးအောင်
 တခုခုကို သူလုပ်တော့တာပါ။ သူထင်ရာ သူလုပ်တာပါ။
 ယခုလူတွေ လုပ်ကိုင် နေကြတာတွေဟာ ကောင်းတာလဲရှိတယ်၊
 ဆိုးတာလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ သူ့ အထင်နဲ့သူ ကောင်းတယ်
 ထင်ရာတွေကို လျှောက်လုပ်နေကြတာပါ။ အဲဒီလို ကောင်း
 တယ်ထင်တာက ဘာလဲဆိုယင်? ဥပဒါဒါနဲ့။ ဒီလိုလုပ်လျှင်
 ကောင်းမယ်၊ ဟိုလိုလုပ်လျှင် ကောင်းမယ်လို့ ထင်နေကြတာ
 တွေဟာ ဥပဒါဒါနဲ့ အစွဲအလမ်းတွေဘဲ၊ ကောင်းမယ်လို့ ထင်တဲ့
 ဒီအစွဲတွေနဲ့ လုပ်နေကြတာပါ။ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်အမြင်နဲ့
 မကောင်းပေမယ့်၊ လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အမြင်နဲ့ကတော့ သူ့ဟာသူ
 ကောင်းနေတာချည်းဘဲ။ ဘယ်အလုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
 ကိုမေးယင် “ကောင်းတယ်” လို့ချည်း ပြောမှာဘဲ။ ကောင်း
 တယ်ထင်လို့ လုပ်တာပေါ့၊ မကောင်းဘူးထင်ယင် ဘယ်လုပ်
 မှာလဲ။

အသောက ကျောက်စာ

သီရိဓမ္မာသောက မင်းတရားကြီးက သူ့ကျောက်စာထဲမှာ
 ရေးထားတဲ့ စာပိုဒ်တခုရှိတယ်၊ သူ့ဟာ အင်မတန် မှတ်သား
 စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဘယ်လိုရေးထားသလဲဆိုတော့—

ကယာနံမေဝ ဒေခတိ—လူတွေဟာ ကိုယ်လုပ်တဲ့ဟာ
 ဆိုယင် အကောင်းချည်း ထင်ကြတယ်။

နော မိန ပါပံ ဒေခတိ-ကိုယ်လုပ်တဲ့ ဥစ္စာကို မကောင်း
ဘူးလို့တော့ နဲ့နဲ့ကလေးမှ မထင်ကြဘူးတဲ့။

ဒီလို အသောက ကျောက်စာက ဆိုထားတယ်။ သူ့ဟာ
တယ်ဟုတ်တာဘဲ။ ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် လူတွေဟာ ကောင်းတယ်
ထင်လို့ လုပ်နေကြတာဘဲ။ သူ့ခိုးက သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးတယ်။
အဲဒါ သူ့အနေနဲ့တော့ ကောင်းတယ်ထင်လို့ ခိုးတာဘဲ။ ဒါမြဲက
လုယက်တိုက်ခိုက်တယ်။ အဲဒါလဲ သူ့ကောင်းတယ် ထင်လို့
လုပ်တာဘဲ။ သတ်တဲ့သူက မညှာမဘာ ရက်ရက် စက်စက်
သတ်တယ်။ အဲဒါလဲ သူ့ကောင်းတယ်ထင်လို့ လုပ်တာဘဲ။
အဇာတသတ်မင်းက သူ့ဘခင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို သတ်တယ်။
သူ့ကောင်းတယ်ထင်လို့ လုပ်တာဘဲ။ ဒေဝဒတ်က မြတ်စွာ
ဘုရားကို ကျောက်တုံးနဲ့ လှိမ့်ချပြီး သေကြောင်းကြံတယ်။
အဲဒါလဲ သူ့ကောင်းတယ် ထင်လို့ လုပ်တာဘဲ။ အဆိပ်
သောက်ပြီး သေတဲ့လူဟာလဲ သူ့ကောင်းတယ်ထင်လို့လုပ်တာဘဲ။
ညအခါ မီးထဲဝင်တိုးတဲ့ ပိုးကောင်ကလေးတွေလဲ ကောင်း
တယ်ထင်လို့ တိုးကြတာဘဲ။ ဒီလိုချည်းပါဘဲ။ သတ္တဝါတွေဟာ
ဘာမဆို ကောင်းတယ်ထင်လို့ လုပ်နေကြတာတွေချည်းပါဘဲ။
“ဒီ အမှုကို လုပ်ယင် ကောင်းစား ချမ်းသာသွားမယ်။ ဒီလို
လုပ်မှတ် ကောင်းစား ချမ်းသာနိုင်မယ်” လို့ ထင်ကြတဲ့အတွက်
လုပ်နေကြတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အသောက မင်းတရားကြီးက
“လူတွေဟာ ကိုယ်လုပ်တာဆိုယင် အကောင်းချည်း ထင်နေ
ကြတာဘဲ။ မကောင်းဘူးလို့တော့ နဲ့နဲ့ကလေးမှ မထင်ကြ

ဘူး”လို့ သူ့အမိန့်တော် ကျောက်စာထဲမှာ ရေးထားခဲ့ပေ
တာဘဲ။ တကယ်ကို မှတ်သားလောက်တဲ့ စကားဘဲ။ ယခု
လောကမှာ လူတွေဟာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အကောင်းချည်း ထင်နေ
ကြတဲ့အတွက် မတော်တာတွေလဲ လျှောက်လုပ်နေကြတာဘဲ။
အင်မတန်ဘဲ ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။

“ဘယ်လိုလုပ်ယင် ငါ့ကောင်းစား ချမ်းသာမယ်၊ ငါနှင့်
စပ်တဲ့သူတွေ ကောင်းစား ချမ်းသာမယ်”လို့ ထင်တာတွေဟာ
စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ဘဲ။ တကယ် စွဲလမ်းမိမှတော့ အဲဒီ စွဲလမ်း
တဲ့အတိုင်း လုပ်တော့တာဘဲ။ လုပ်တော့ ဘာ ဖြစ်သလဲ၊
ကမ္မဘဝ လို့ ခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်တယ်။

မှန်ကန်သော စွဲလမ်းမှု

“သူတပါးအား ကိုယ် စိတ် ဆင်းရဲအောင် အကျိုးမဲ့ကို
မပြုလုပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်လျှင် ကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။ သူတပါး
အကျိုးကို ရွက်ဆောင်လျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ပေးလှူလျှင်
ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ရိုသေထိုက်တဲ့သူတွေကို ရိုသေလျှင် ကုသိုလ်
ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ဖြစ်လျှင် ယခုဘဝမှာလဲ ဘေးရန်အန္တရာယ်
ကင်းခြင်း၊ အသက်ရှည်ခြင်း၊ အနာကင်းခြင်း ကျန်းမာခြင်း
စသော ကောင်းကျိုးတွေကို ရနိုင်တယ်။ နောင် သံသရာဘဝ
တွေမှာလဲ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို ရသွားနိုင်တယ်”လို့
ဒီလို စွဲလမ်းတာမျိုးကတော့ မှန်ကန်သော စွဲလမ်းမှုဘဲ။ အဲဒီ
လို အမှန်အတိုင်း စွဲလမ်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က လောကကြီးပွဲ၊ ချမ်းသာ

ရေးတွေကို ရည်ရွယ်ပြီး ဒါန၊ သီလ အစရှိတဲ့ စောင်းမှု
 တွေကို ပြုတယ်၊ ပြုတော့ ကမ္မဘဝခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေ
 ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲလို့ဆိုရင် “ဘဝ-
 ပစ္စယာ ဇာတိ” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း လက်ရှိဘဝက သေတဲ့အခါ
 မှာ အဲဒီ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဘဝအသစ် ဖြစ်ရတယ်။ ဘယ်မှာ
 ဖြစ်ရသလဲဆိုရင် လူ့လောက နတ်လောက ဆိုတဲ့ သုဂတိဘဝ
 ကောင်းမြတ်တဲ့ ဘဝတွေမှာဘဲ ဖြစ်ရပါတယ်။ လူ့ပြည်မှာ
 ဖြစ်ရင် အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ကျန်းမာခြင်း
 အစရှိတဲ့ ကိုယ်တွင်းဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေမယ်။ အမျိုး
 မြတ်ခြင်း၊ အခြွေအရံများခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများခြင်း
 အစရှိတဲ့ အပြင်ပဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေမယ်။ လူချမ်း
 သာကြီး ဖြစ်နေတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ရင်လဲ
 နတ်သား-နတ်သမီး အခြွေအရံ ပရိသတ်တွေ၊ ဘုံဗိမာန်ကြီး
 တွေနဲ့ တခမ်းတနားကြီး ဖြစ်နေမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “ကောင်းစား ချမ်းသာလိမ့်မယ်” လို့ စွဲလမ်းခဲ့တဲ့
 မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ကောင်းစား ချမ်းသာနေတယ်လို့ဘဲ
 သောကအလိုအားဖြင့် ဆိုရပါတယ်။

ကုသိုလ်အကျိုးလဲ ဒုက္ခဘဲ

ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်အရ ဆိုရင်
 တော့ အဲဒီ လူချမ်းသာကြီး၊ နတ်ချမ်းသာကြီး ဖြစ်နေရတာလဲ
 ဆင်းရဲ မကင်းသေးဘူး။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ်-ဘဝအသစ်
 ဖြစ်တဲ့အတွက် အိုရခြင်း၊ သေရခြင်းလဲ ပေါ်လာပါတယ်

တဲ့၊ သူ့ခမျာ အဲဒီဘဝမှာ ဖြစ်မိတဲ့အတွက် လူချမ်းသာကြီး
 ဖြစ်နေပေမယ်လို့ အဲဒီ လူချမ်းသာကြီး အဖြစ်နဲ့ဘဲ အိုရဦးမယ်၊
 ယခု လောကမှာရှိတဲ့ လူချမ်းသာကြီးတွေကို လျှောက်ကြည့်
 ပါ။ အသက်(၇၀)ကျော်(၈၀)ဆိုယင် ဘာမှ နေရာ မကျဘူး၊
 ဆံပင်တွေကဖြူ၊ သွားတွေကကျိုး၊ မျက်စိကမူန့်၊ နားကထိုင်း၊
 ခါးကကိုင်း၊ အရေတွေက တွန့်၊ အားအင်တွေက ဆုတ်ယုတ်
 ပြီး အသုံးမကျတဲ့အနေ ရောက်နေကြတာဘဲ များပါတယ်။
 အဲဒီ အဖိုးအို အဖွားအိုကြီးတွေဟာ ပစ္စည်း ဥစ္စာတွေက
 ဘယ်လိုဘဲ ပြည့်စုံနေပေမယ်လို့၊ ဂုဏ်သိရ်တွေက ဘယ်လိုဘဲ
 ကြီးနေပေမယ်လို့ ပျော်နိုင်ကြပါဦးမလား။ ပြီးတော့ အိုနာ
 တမျိုးမျိုးကလဲ စွဲကပ် နေတတ်သေးတယ်။ အဲဒါကြောင့်လဲ
 အဲဒီလို အဘိုးအို အဖွားအိုကြီးတွေမှာ ကောင်းကောင်းလဲ
 မအိပ်နိုင်ကြဘူး၊ ကောင်းကောင်းလဲ မစားနိုင်ကြဘူး၊ အထိုင်
 အထ အသွား အလာမှာလဲ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး မရှိကြ
 တော့ဘူး။ နောက်ဆုံးတနေ့ကျတော့ အဲဒီ လူချမ်းသာကြီးလို့
 ခေါ်ရတဲ့ အဘိုးအို အဖွားအိုကြီးဟာ သေရဦးမှာဘဲ။ သူဌေး
 ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ မင်းဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လောက် အထက်တန်းကျတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဘဲဖြစ်ဖြစ် တနေ့ကျတော့ သေရပြန်တာဘဲ။ အဲဒီ
 လိုအခါမှာ ဘာမှ အားကိုးစရာ မရှိတော့ဘူး၊ ဆွေမျိုးတွေ
 မိတ်ဆွေတွေ အခြံအရံတွေက အနီးအပါးမှာ ဝိုင်းပြီး ပြုစု
 နေကြမယ်။ အဲဒီလို ပြုစုနေယင်းဘဲ မျက်စိကလေး မှိတ်ပြီး
 တော့ စုတ်စိတ် ကျပြီး သေသွားရမှာဘဲ။ သေပြီးတော့လဲ
 ကံအားလျော်စွာ ဘဝတပါးကို တယောက်တည်း ခွဲခွာသွားရ

မယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ လက်ရှိ စည်းစိမ် အခြေအရံတွေကို စွန့်သွားဘို့လဲ တော်တော်လို ခက်မှာပါဘဲ။ ကုသိုလ်ကံ မပြည့် စုံတဲ့ သူတွေမှာဆိုယင် သွားရမည့် နောက်ဘဝအတွက်လဲ တော်တော်ကို စိတ်ပူမှာပါဘဲ။

ထို့အတူ နတ်ချမ်းသာကြီးလဲ သေရမှာဘဲ။ နတ်လဲ မသက် သာပါဘူး။ နတ်များမှာ စုတေခါနီး လူ့ပြည်က ရက်နဲ့ (၇) ရက်လောက်အတွင်းမှာ ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး ထင်သတဲ့၊ ပန်ဆင် ထားတဲ့ နတ်ပန်းတွေက ဘယ်တော့မှ မညှိုးဘူးဘဲနဲ့ အဲဒီ အခါမှာ ညှိုးကုန်သတဲ့။ နတ်ဝတ်တန်ဆာတွေကလဲ ဘယ်တော့မှ မညစ်နွမ်းဘူးဘဲနဲ့ ညစ်နွမ်းကုန်သတဲ့။ လက်ကတီးကြား ကလဲ ချွေးတွေ မကျစဘူးဘဲ ကျလာသတဲ့။ ကိုယ်မှာလဲ တသက်လုံး ပျိုပျိုရွယ်ရွယ်နဲ့ ရှိလာခဲ့ပါလျက် အဲဒီအခါကျမှ အိုရုပ်တွေ ပေါ်လာသတဲ့။ နတ်တသက်လုံး ဘယ်တော့မှ မပျင်း ခဲ့ဘူးပါဘဲနဲ့ အဲဒီအခါမှာ နတ်ပြည်တွင် ဘယ်မှာမှ မပျော် တော့ဘဲ ပျင်းလာပါသတဲ့။ အဲဒီလို ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး ထင်လာ တဲ့အခါ “မကြာခင် သေရတော့မယ်” ဆိုတာကို သိနေတော့ အဲဒီနတ်မှာ အကြီးအကျယ် စိုးရိမ်ပူပန်ရပါသတဲ့။ မြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလက သိကြားမင်းကြီးမှာ အဲဒီလို ပုဗ္ဗနိမိတ်တွေ ထင်ပေါ်လာတော့ “သေရတော့မယ်” ဆိုတာ ကို သိရတဲ့အတွက် သောက ပရိဒေဝမီးတွေ အကြီးအကျယ် တောက်လောင်ရှာသတဲ့။ “ငါသေရတော့မယ်၊ လက်ရှိ အခြေ အရံ စည်းစိမ်တွေနဲ့ ခွဲရတော့မယ်၊ သိကြားစည်းစိမ် ဆုံးရှုံးရ

တော့မယ်” လို့ တွေးတောပူပန်ပြီး ကြောက်ရွာလွန်းလို့ မြတ်စွာဘုရားထံ အမြန်လာပြီး တရားနာရတယ်။ အဲဒီအကြောင်း တွေ့ကတော့ တနေ့က အကျယ်ဟောပြီးပါပြီ။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တရားနာတော့ တရားနာနေယင်းဘဲ သောတာပန်လဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ဘဝဟောင်း သိကြားအဖြစ်က စုတေပြီး သိကြားအသစ်လဲ ပြန်ဖြစ်သွားတယ်။ သူ့မှာ လက်ရှိ စည်းစိမ်တွေ ဆုံးရှုံးမသွားသေးလို့ တော်ပါသေးရဲ့။ အဲဒီတုန်းက မြတ်စွာဘုရားက ထင်ရှားရှိနေပေလို့ဘဲ၊ အကယ်၍သာ မြတ်စွာဘုရားက မရှိဘူးဆိုယင် သိကြားမင်းဟာ ဘယ်အထိ ဒုက္ခရောက်သွားမယ်ဆိုတာ မပြောနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် နတ်ချမ်းသာကြီး ဖြစ်ရတယ်ဆိုတာလဲ မသက်သာလှပါဘူး။

ပြီးတော့ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာဘဝမှာ အိုရ သေရ ရုံတွင် မကသေးဘူး။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာ သာ သမ္ဘဝန္တိ-အကြောင်းအားလျော်စွာ စိုးရိမ်ပူဆွေးရတာ တွေ၊ ငိုကြွေးရတာတွေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတွေ၊ စိတ်ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတွေ၊ စိတ်နှလုံး ပြင်းစွာ ပူပန်ရတာတွေလဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြပါသေးတယ်တဲ့။ ဒါတွေဟာ အကုန်လုံး မလိုလားအပ်တဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် “ဝေ၊ ဤဆိုခဲ့သောနည်းဖြင့်၊ ကေဝလဿ၊ ချမ်းသာနှင့် မရောမယှက် သက်သက်သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ထိုဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါတယ်” တဲ့။ ဒီ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော် အရအားဖြင့် စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်ကြောင့် ကုသိုလ် ကမ္မ

အကုသိုလ်အကျိုးက သာပြီး ကြောက်စရာကောင်းတယ် ၇၅

ဘဝ ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲဘဲ၊
အဲဒီ ကမ္ဘာဝကြောင့် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ ဖြစ်ရတယ်
ဆိုတာလဲ ဖြစ်ရ အိုရ သေရ စိုးရိမ်ပူဆွေးရ ငိုကြွေးရ ကိုယ်စိတ်
ဆင်းရဲရ အစရှိတဲ့ ဒုက္ခတွေကြောင့် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့
ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ။ အကုန်လုံး ဆင်းရဲချည်းဘဲလို့သာ ဆိုရ
တယ်။

အကုသိုလ်အကျိုးက
သာပြီး ကြောက်စရာကောင်းတယ်

ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်တဲ့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေလဲ ဆင်းရဲဘဲ
ဆိုယင် အဲဒီ ကုသိုလ်ကို မပြုဘဲ နေတာက ကောင်းမယ်
မဟုတ်သေးလို့ ဒီလို မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလိုလဲ မမှတ်ရဘူး၊
ကုသိုလ်ကို မပြုယင် အကုသိုလ်တွေချည်း ဖြစ်ပွားနေမယ်၊
ဒီတော့ အဲဒီ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ငရဲကိုလဲ ကျရောက်သွား
မယ်၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံလဲ ရောက်သွားမယ်၊ ပြိတ္တာဘုံလဲ ရောက်
သွားမယ်၊ အသုရကာယ်ဘုံလဲ ရောက်သွားမယ်။ အဲဒီ အပါယ်
၄-ဘုံရောက်သွားမှ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ မပြတ်တွေ့ပြီး
မပြတ် ဒုက္ခရောက်သွားမှာ၊ အဲဒါကမ္ဘာ သာပြီး ကြောက်စရာ
ကောင်းတာ။ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝကို ဆင်းရဲတယ်လို့ ဆိုရတာက
တော့ နိဗ္ဗာန်လို့ အိုခြင်း သေခြင်းအစရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေ မကင်း
သေးတဲ့အတွက် နိဗ္ဗာန်နဲ့ နှိုင်းစာပြီးတော့သာ ဆင်းရဲတယ်လို့
ဆိုရတာ။ အကုသိုလ်အကျိုး အပါယ်ဘဝတွေနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်

ယင်တော့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေကို ချမ်းသာတယ်လို့ဘဲ ဆိုရ၊ ပါတယ်။

မှားယွင်းသော စွဲလမ်းမှု

မှန်ကန်တဲ့ အစွဲအလမ်းကြောင့် ကုသိုလ်ကမ္မဘဝ ဖြစ်ပုံ စသည်ကိုတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။ ယခု မှားယွင်းတဲ့ အစွဲ အလမ်းကြောင့် အကုသိုလ် ကမ္မဘဝ စသည်ဖြစ်ပြီး အတိုင်း ထက်အလွန် ဆင်းရဲပုံကိုပြောမယ်။ တချို့က “ဒီလို လုပ်မှဘဲ ကောင်းစားချမ်းသာမယ်” လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းပြီးတော့ သူတပါး ကို ရက်ရက်စက်စက် သတ်တယ်။ သူတပါးဥစ္စာကို မညှာမတာ ခိုးတယ်၊ လုယက်တယ်။ သူတပါးအကျိုးမဲ့ကို မတော်မတရား ပြုတယ်။ အဲဒီလို ပြုတာဟာ အကုသိုလ်ကမ္မဘဝတွေဘဲ။ အဲဒီ အကုသိုလ် ကမ္မဘဝတွေကို ပြုထားတဲ့သူမှာ တနေ့ကျတော့ အဲဒီ အကုသိုလ်ကံတွေက တန်ပြန်ပြီးတော့ မကောင်းကျိုး တွေကို ပေးတော့တာဘဲ။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ထင်တဲ့ အတိုင်း ချမ်းသာမဟုတ်ဘဲ ဆင်းရဲတွေနဲ့သာ တွေ့နေရတော့တာဘဲ။ အထူးအားဖြင့် အကျိုးပေးပုံကတော့ လက်ရှိဘဝက သေသွား တဲ့အခါမှာ မိမိပြုထားတဲ့ အကုသိုလ်ကမ္မဘဝကြောင့် ဘဝ အသစ် ဖြစ်ရတယ်။ ဖြစ်ရတော့လဲ ဘဝကောင်းတွေမှာ ဖြစ်ရ တာ မဟုတ်ဘူး။ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ် ၄-ဘုံမှာ ဖြစ်ရတယ်။ အဲဒီ အပါယ်ဘုံတွေမှာ ဖြစ်ရတယ်ဆိုတော့ ဖြစ်ကဘည်းက ချက်ချင်း ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ တွေ့ရတော့တာပါဘဲ။ ငရဲကို ကျရောက်သွားတယ် ဆိုယင်

မီးပုံကြီးထဲ ခုန်ချလိုက်ရသလို တခါထဲ အကြီးအကျယ် ဒုက္ခ
 ရောက်တော့တာပါ။ လူ့ဘဝက ဆွေမျိုးတွေက မျက်ရည်
 စက်လက်နဲ့ ငိုကြွေးနေကြတုန်းမှာဘဲ စုတိစိတ်ကလေး ကျလိုက်
 ဘာနဲ့ တပြိုင်နက် ငရဲမီးထဲ ခုန်ချလိုက်ရသလိုဘဲ ဖြုတ်ကနဲ
 ကျရောက်သွားတယ်။ သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတာဘဲ။ အဲဒီလို
 ငရဲကျရောက်သွားပြီ ဆိုမှတော့ လူမပြောနဲ့တော့ အင်မတန်
 တန်ခိုးကြီးတဲ့ မာရ်နတ်ကြီးတောင် ဘာမှ ထောက်တည်ရာ
 မရတော့ဘူး။

ဒုသိမာရ်နတ် ဝတ္ထု

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တုန်းက ဒုသိဆိုတဲ့
 မာရ်နတ်ကြီးဟာ အင်မတန် မာန်မာန ထောင်လွှားနေသတဲ့၊
 သူက မြတ်စွာဘုရားကိုရော၊ ရဟန်းသံဃာတော်တွေကိုရော
 အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် အမျိုးမျိုး အနှောင့်အယှက်တွေ ပြုနေ
 သတဲ့။ အဲဒီလို အမျိုးမျိုး နှောင့်ယှက်ရုံနဲ့ အားမရတဲ့အတွက်
 နောက်ဆုံးကျတော့ သူက လူတယောက်ကို ပူးကပ်ပြီးတော့
 မြတ်စွာဘုရား နောက်တော်က လိုက်ပါလာတဲ့ အဂ္ဂသာဝက
 ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကို ခဲနဲ့ပေါက်တယ်။ ရဟန္တာမထေရ်ဟာ
 သူပေါက်တဲ့ ခဲဒဏ်ကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားရ ရှာတယ်။
 ဒီတော့ အဲဒီ မာရ်နတ်ကြီးလဲ အလွန်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ မကောင်း
 မှုကို ပြုမိတဲ့အတွက် ချက်ချင်းဘဲ ကံကုန်ပြီး မာရ်နတ်အဖြစ်က
 စုတေသွားတယ်။ စုတေပြီးတော့လဲ ချက်ချင်းဘဲ အဝီစိငရဲ
 ကျရောက်သွားတယ်။ ငရဲထိန်းတွေ လက်အောက် တခါတည်း

ရောက်သွားတော့တာဘဲ၊ အဲဒီလို ရောက်သွားတော့ သူ့ခမ္ပာ
 ဘာမှ မလှုပ်နိုင်ရှာဘူး၊ မာရ်နတ်ဘဝတုန်းကတော့ နတ်ပြည်
 ၆-ထပ်မှာ သူက အင်မတန် စွာနေတယ်၊ အခြားနတ်တွေ
 အပေါ်မှာ သူက မင်းမူနေတယ်၊ နတ်အများက သူ့ကို
 ကြောက်နေကြရတယ်။ ငရဲကျရောက်သွားတဲ့ အခါကျတော့
 ငရဲထိန်းတွေရဲ့ ခြေဖဝါးအောက်မှာ နင်းပြားဖြစ်လို့ ဘာမှ
 အစွမ်းသတ္တိမရှိရှာတော့ဘူး၊ တခါထဲ ချက်ခြင်း ဒုက္ခ ရောက်
 သွားရှာတော့တာဘဲ။

ယခု လူ့လောကမှာ အနိုင်ကျင့်ပြီး စွာနေတဲ့ လူတွေလဲ
 တနေ့ကျတော့ အဲဒီ မာရ်နတ်ကြီးလို ငရဲထိန်းတွေရဲ့ ခြေဖဝါး
 အောက် ရောက်ပြီး အကြီးအကျယ် ဒုက္ခ ရောက်ကြရဦးမယ်။
 အဲဒီ ငရဲက လွတ်ပြန်လျှင်လဲ ပြိတ္တာဖြစ်လိုက်၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်
 လိုက်နဲ့ အများကြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်သွားကြဦးမယ်။ အဲဒါ
 ဘာကြောင့် ဖြစ်ရတာလဲလို့ အရင်းကိုစစ်ကြည့်ယင် စွဲလမ်းမှု
 ဥပါဒါန်ကြောင့်ဘဲ။ “သူတပါးတွေကို ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ရမှု
 ကောင်းစားချမ်းသာမယ်”လို့ စွဲလမ်းတဲ့ ဥပါဒါန်ကြောင့်
 အကုသိုလ် ကမ္မဘဝတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဘဝကြောင့် ဇာတိ
 ခေါ်တဲ့ အပါယ်ဘဝတွေဖြစ်ပြီးတော့ အနှစ် သိန်းသန်း မရေ
 မတွက်နိုင်အောင် အပါယ်ဆင်းရဲတွေကို ခံစားသွားရတယ်။
 ဇရာမရဏ စသည်အတွက် ဒုက္ခရောက်ရတာကိုတော့ အထူး
 ပြောစရာ မလိုတော့ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ဥပါဒါန်ဆိုတာ အင်မတန် ကြောက်စရာ
 ကောင်းပါတယ်။ အင်မတန်လဲ အရေးကြီးပါတယ်။ ဝိပဿနာ

ရှုရတယ်ဆိုတာ ဒီဥပဒါနဲ့ မဖြစ်နိုင်အောင် ဥပဒါနဲ့ ငြိမ်းသွား
 အောင်လို့ ရှုရတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “မစွဲ
 ဘို့ရာ ရှုရပဲ တယ် ဆိုတာကို ဖော်ပြထားတာဘဲ။ တဏှာနဲ့
 သာယာပြီး မစွဲလမ်းဘို့၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့ အထင်မှားပြီး မစွဲလမ်းဘို့
 မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေအားဖြင့် သာယာပြီး မစွဲလမ်းဘို့၊
 အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင် ငါကောင် အနေအားဖြင့်
 ထင်မှားပြီး မစွဲလမ်းဘို့ ရှုရတာဘဲ။ ဒီလို မရှုနိုင်တဲ့ သူတွေမှာ
 မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း အဲဒီလိုဘဲ စွဲလမ်း
 နေကြတယ်။ စွဲသလား မစွဲဘူးလား ဆိုတာ ကိုယ်တွေ့နဲ့
 ကိုယ်ဟာ ကိုယ်ဘဲ စဉ်းစားကြည့်ကြပေါ့လေ။ သူ့ဟာသူ
 အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မယ်။

ကိုယ်တွေ့နဲ့ စဉ်းစားကြည့်ရန်

မြင်ရာက စပြီးတော့ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ လှပ တင့်တယ်
 ရှုချင်ဘွယ် အဆင်းကို မြင်ရတဲ့အခါမှာ ဘယ်နှယ်အောက်မေ့
 သလဲ။ နှစ်သက်သာယာနေတယ်၊ သဘောကျနေတယ် မဟုတ်
 လား။ မကြည့်ချင်ပါဘူး၊ မမြင်ချင်ပါဘူးလို့တော့ ညည်းမှာ
 မဟုတ်ပါဘူး။ အမှန်ကတော့ အဲဒီ မြင်ရတာကလေးကို “လှပ
 တင့်တယ်လိုက်တာ၊ ချစ်စရာကလေးဘဲ” လို့ စိတ်ထဲမှာ စွဲနေ
 တယ်။ ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးနဲ့ အဲဒါကလေးကို သိပ် သဘောကျ
 နေတယ်။ ပြုံးတော့ မြဲတယ်လို့လဲ ထင်နေတယ်။ မြင်ရတဲ့အခါ
 ဝတ္ထုဟာ လှပဂိုလ်ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ အသုံးအဆောင်ဝတ္ထုပစ္စည်းဘဲ
 ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒါကို “အယင်ကလဲရှိ၊ ယခုလဲရှိ နောင်လဲရှိ

အမြဲတမ်း တည်ရှိနေတယ်”လို့လဲ ထင်တယ်။ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်သေးပေမယ့် အဲဒါကလေးကို ကိုယ်ပိုင်အနေနဲ့ သိမ်းပိုက် ပြီးတော့လဲ သာယာနေတယ်။ အဝတ်ဆုံယင်လဲ စိတ်ကူးနဲ့ ဝတ် ဆင်ကြည့်လို့၊ ဘိနပ်ဆုံယင်လဲ စိတ်ကူးနဲ့ စီးကြည့်လို့ ကိုယ်ပိုင် အနေနဲ့ နှစ်သက်သာယာနေတယ်။ လှူပုဂ္ဂိုလ်ဆုံယင်လဲ အဲဒီလို ပါဘဲ၊ စိတ်ကူးနဲ့ အသုံးချပြီး နှစ်သက် သာယာသွားတာ ပါဘဲ။

ထိုအတူ ကြားရာကလဲ ကြားရတဲ့ အသံ ကလေးကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အသံရှင်ကိုပါ သာယာ သွားတယ်။ အနံ့ နံ့ရာကလဲ ထိုအတူ သာယာသွားတယ်။ အရသာကို စားသိရာ ကလဲ ချက်ပြုတ် ပြုပြင်ပေးတဲ့ သူကိုပါ သာယာသွားတယ်။ တွေ့ထိရာကလဲ ကောင်းယင် နှစ်သက် သာယာတာဘဲ။ ကြံသိရာ မှာတော့ နှစ်သက်သာယာပုံက အလွန် ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင် မဟုတ်တာတွေကိုလဲ စိတ်ကူးကြံစည်ပြီးတော့ နှစ်သက် သာယာနေတယ်။ လိုချင်တောင့်တနေတယ်။ စိတ်ကူးထဲမှာတော့ ကိုယ်ပိုင်လိုဘဲ သဘောထားပြီး သာယာနေတယ်။ ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာ ကလေးတွေအတွက်တော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ တစ်စုံစီမုံနဲ့ ကြံစည်စဉ်းစားပြီး သာယာ သဘောကျနေတော့ တာပါဘဲ။ အဲဒီလို သာယာပြီး စွဲလမ်းမှုတွေ မဖြစ်ရအောင် လို့လဲ ရှုရတာဘဲ။

ပြီးတော့ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ အထင်မှားပြီး စွဲလမ်းတာဘဲ။ သူကတော့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအနေနဲ့ ထင်မှတ်ပြီး စွဲလမ်းတယ်။ မြင်ရာက

ဘယ်လို စွဲလမ်းသလဲ ဆိုတော့ မြင်ရတဲ့ဟာကိုလဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
 ဘဲလို့ ထင်တယ်။ မြင်သိတဲ့စိတ်ကိုလဲ ငါကောင်ဘဲ သတ္တဝါကောင်
 ဘဲလို့ ထင်တယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မသိသေးယင်
 မြင်ရာကနေပြီး ဒီအတိုင်းဘဲ စွဲလမ်းနေကြပါတယ်။ လူတိုင်း
 ကိုယ်ဟာကိုယ် စဉ်းစားကြည့်ယင် “ဒီအတိုင်း စွဲလမ်းမှုရှိနေ
 တယ်” ဆိုတာကို ကိုယ်ဟာကိုယ်ဘဲ ထင်ရှား သိနိုင်ပါတယ်။
 တသက်လုံး တဘဝလုံး အသက်ရှင်နေတဲ့ သတ္တဝါကောင်
 ကလေးအနေနဲ့ ကိုယ်ဟာကိုယ်လဲ ထင်နေတယ်။ သူများတွေ
 ကိုလဲ ထင်နေတယ်။ အမှန်ကတော့ တသက်လုံး တဘဝလုံး
 အသက်ရှင်ပြီး တည်နေတဲ့ အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင်
 ဆိုတာ ရှိတာကိုမဟုတ်ဘူး။ တခုပြီးတခု ဆက်ကာ ဆက်ကာ
 မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးတွေနဲ့ ရုပ်ကလေးတွေ ဒီရုပ်နာမ်
 ၂-မျိုးသာရှိတာဘဲ။ ဒီရုပ်နာမ်တွေကိုဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့
 ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေကြတာဘဲ။ မြင်ရာက စွဲလမ်းသလိုဘဲ ထိုအတူ
 ကြားရာကလဲ စွဲလမ်းတယ်။ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာတွေကလဲ
 စွဲလမ်းတယ်။ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံသိရာကတော့ ငါကောင်
 သတ္တဝါကောင် အနေနဲ့ အစွဲလမ်းဆုံးပါဘဲ။ ဒီလို ဒွါရ ၆-ပါး
 က ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ အထင်မှားပြီး စွဲလမ်းနေကြတယ်။ ဒါကြောင့်
 အဲဒီလို အထင်မှားပြီး စွဲလမ်းမှုတွေ မဖြစ်ရအောင်လို့လဲ ရှုရ
 တာဘဲ။

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “မစွဲဘို့ရာ ရှုရပါတယ်” လို့ ဆို
 ထားတယ်။ အဲဒီလို ရှုတော့လဲ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုပါမူ

စွဲလမ်းမှုက ကင်းငြိမ်းနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်ဆဲမှာ ရှုရ ပါတယ်” လို့ ဆိုထားပြန်တယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ခိုက်မှာ မရှုယင် ဘာဖြစ်သလဲ ဆိုတော့ စွဲလမ်းမှုတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်-

“ဖြစ်ခိုက်မရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုဝင်ရောက်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတာ။ “ဖြစ်ခိုက်” ဆိုတာ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်၊ နံခိုက်၊ စားသိခိုက်၊ တွေ့ထိခိုက်၊ ကျေးခိုက်၊ ဆန့်ခိုက်၊ လှုပ်ရှားခိုက်၊ ကြံသိခိုက် အဲဒါတွေပါဘဲ။ အဲဒီ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ မရှုမိလို့ရှိယင် အဲဒီ ရုပ်နာမ်တရားတွေအပေါ်မှာ မြဲတဲ့အနေနဲ့ စွဲလမ်းမှု၊ ချမ်းသာတဲ့အနေနဲ့ စွဲလမ်းမှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင် အနေနဲ့ စွဲလမ်းမှု၊ ဒီလို စွဲလမ်းမှုတွေက ဝင်ရောက်လာတယ်။

အဲဒါ ဟုတ်မဟုတ် သိရအောင် စဉ်းစားကြည့်ကြပေါ့။ “မြဲတယ်လို့ ငါတို့ထင်နေတာဟာ ဘယ်ကလာသလဲ” လို့ စဉ်း စားကြည့်ပါ။ မြင်ရာကလဲ လာတယ်၊ ကြားရာကလဲ လာတယ်၊ နံရာကလဲ လာတယ်၊ စားသိရာကလဲလာတယ်၊ တွေ့ထိရာကလဲ လာတယ်။ စိတ်ကူးစဉ်းစားကြံသိရာကလဲလာတယ်။ ဒီ ၆-ဌာနက လာနေတာဘဲ။ အဲဒီ ၆-ဌာနဟာ စွဲလမ်းမှုတွေ ဝင်လာဘို့ တံခါးကြီး ၆-ပေါက်ပေါ့။ မမြင်ရတဲ့အာရုံကို စွဲလမ်းလို့ ဖြစ်ပါ မည်လား၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မကြားရတဲ့ အာရုံ မသိရတဲ့ အာရုံတွေ ကိုလဲ စွဲလမ်းလို့ ဖြစ်ပါမည်လား၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီအနက်သဘော တွေကို နားလည်အောင်လို့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်

ထုတ်ထားတဲ့ မေးခွန်းတော်တွေရှိတယ်။ အဲဒါတွေကို အကျဉ်းချုပ် ပြောဦးမယ်။

ဘုရားမေးခွန်းတော်များ

မာလုကျပုတ္တ၊ မာလုကျ၏သားဖြစ်သော ရဟန်း။ တံ၊ ငါမေးမည့် ထိုစကားကို။ ကိံ မညသိ၊ သင် ဘယ်လိုထင်ပါသနည်း- ဘယ်လို သဘောကျပါသနည်း။ စက္ခုဝိညေယျာ၊ မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်ကုန်သော။ ယေ တေ ရူပါ၊ အကြင် အဆင်းတို့ကို။ တေ၊ သင်သည်။ အဒိဋ္ဌာ၊ မမြင်ဘူးသေး။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ရှေးက မမြင်ဘူးသေး။ (ဘယ်တော့ကမျှ မမြင်ဘူးသေးဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်) န စ ပဿသိ၊ ယခုလဲ မြင်ဆဲမဟုတ်။ န စ တေ ဟောတိ ပဿယျန္တိ၊ မြင်နိုင်သည်ဟု စိတ်ကူးလဲ သင့်မှာ မဖြစ်သေး၊ တတ္ထ၊ ထိုသို့ လုံးလုံးမမြင်ရ မသိရသော အဆင်းတို့၌။ တေ၊ သင်အား။ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ၊ လိုချင်ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း၊ ချစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဖြစ်နိုင်ပါသလောတဲ့၊ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက မာလုကျပုတ္တရဟန်းကို မေးတော်မူပါတယ်။ (သံ ၂-၂၉၅)

ဆိုလိုတာကတော့ မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်တဲ့အဆင်းတွေ ရှိပါတယ် တဲ့။ အဲဒီ အဆင်းတွေကို ရှေးကလဲ မမြင်ဘူးဘူး၊ ယခုလဲ မြင်ဆဲ မဟုတ်ဘူး၊ တနေ့ကျတော့ ဒီလို အဆင်းတွေကို မြင်ရတော့ရလိမ့်မယ်လို့တော့ စိတ်ကူးခြင်းစားမှဖြစ်သေးဘူး ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို အဆင်းများကို လိုချင်မှု တပ်မက်မှု ချစ်ခင်မှု

ဖြစ်နိုင်ပါမည်လားတဲ့။ ဒီလို အဆင်းတွေက ဘယ်လိုဟာတွေလဲ ဆိုရင်၊ မိမိတို့ မရောက်ဘူးတဲ့ အခြား မြို့ရွာတွေ အခြား နိုင်ငံတွေမှာ ရှိနေကြတဲ့ မိန်းမ ယောက်ျားတွေ သန္တာန်က အဆင်းမျိုးတွေပါဘဲ။ တဲ့တဲ့ ပြောရရင် အဲဒီလို မိန်းမတွေ ယောက်ျားတွေပါဘဲ။ အဲဒီလို မမြင်ဘူး မသိဘူးတဲ့မိန်းမတွေ ယောက်ျားတွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဘယ်သူက ချစ်နေမလဲ။ “ချစ်စရာကောင်းတယ်”လို့ ဘယ်သူက စွဲလမ်းနေမလဲ။ မစွဲလမ်းနိုင်ပါဘူး။ စွဲလမ်းလို့ကို မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီလို မိန်းမ ဒီလို ယောက်ျား ရှိနေတယ်လို့တောင်မှ မသိပါဘဲနဲ့ စွဲလမ်းလို့ ဘယ်ဖြစ်နိုင်မှာလဲ။ ဒါကြောင့် မာလုကျပုတ္တရဟန်းက—

နော ဟေတံ ဘန္ဓေ၊ အဲဒီလို အဆင်း၊ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို လိုချင် တပ်မက် ချစ်ခင်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ပါ အရှင်ဘုရားလို့ ဖြေဆို လျှောက်ထားပါတယ်။

ဒီ မေးခွန်းဖြင့် သိစေလိုတာကတော့ “မမြင်ရတဲ့ အာရုံမှာ လိုချင် တပ်မက် ချစ်ခင်မှု အစရှိသော ကိလေသာတွေ စွဲလမ်းမှုတွေ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မမြင်ရတဲ့ အာရုံတွေကို တော့ ဆင်ခြင်ပြီး ရှုနေဘို့ မလိုတော့ဘူး။ မြင်ရယ်တော့ အဲဒီ မြင်ရတဲ့အာရုံမှာ ကိလေသာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မရှုရင် အဲဒီ မြင်ရတဲ့ အာရုံကို အကြောင်းပြုပြီး ကိလေသာတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အဲဒီ ကိလေသာတွေ မဖြစ်နိုင်အောင် ရှုဘို့ လိုတယ်။ အဲဒီ မြင်ရတာတွေကို မမြင်ရတာတွေလိုဘဲ ချစ်ဖွယ် စသည် မထင်အောင် ရှုရမယ်” ဆိုတဲ့ ဒီ အနက်သဘောတွေကို

မြတ်စွာဘုရားက သိစေလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမေးခွန်းနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ စီထားတယ်။

မမြင်ရရာ၊ ကိလေသာ၊ သူ့ဟာသူ ငြိမ်းသည် တဲ့။

မမြင်ရတဲ့အာရုံနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ကိလေသာ ငြိမ်းအောင် အားထုတ်စရာမလိုဘူး။ သူ့အလိုလိုဘဲ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းနေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၁) မမြင်ရရာ၊ ကိလေသာ၊ သူ့ဟာသူ ငြိမ်းသည်။ (ဆို)

“မကြားရရာ၊ ကိလေသာ၊ သူ့ဟာသူ ငြိမ်းသည်။ မနံရရာ၊ ကိလေသာ၊ သူ့ဟာသူ ငြိမ်းသည်။ မစားရရာ...မထိရရာ...မသိရရာ၊ ကိလေသာ၊ သူ့ဟာသူ ငြိမ်းသည်” လို့ အခြားဒွါရများ အတွက် ဆောင်ပုဒ်များကိုလဲ မှတ်သားနိုင်ပါတယ်။ “မမြင်ရရာမှာ အလိုလိုငြိမ်းသည်” လို့ ဆိုတော့ “မြင်ရရာမှာတော့ မငြိမ်းဘူး၊ ကိန်းပြီး ဖြစ်နိုင်တယ်” ဆိုတဲ့ အနက်သဘောဟာ ပေ၂ ထွက်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် “မြင်ရရာမှာ၊ ကိလေသာ၊ ကိန်းကာ ဖြစ်နိုင်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၂) မြင်ရရာမှာ၊ ကိလေသာ၊ ကိန်းကာ ဖြစ်နိုင်သည်။ (ဆို)

မြင်ရတဲ့အာရုံကို မရှုမိလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောမှန်ကို မသိယင် အဲဒီ အာရုံမှာ ပြန်လည်စဉ်းစားပြီး ကိလေသာ

ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နိုင်တာ၊ ဖြစ်ခွင့်ရှိနေတာကို ကိလေသာ ကိန်းနေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ အာရုံ အပေါ်မှာ ကိန်းတဲ့အတွက် အဲဒါကို “အာရမ္မဏာနုသယ” လို့ ခေါ်တယ်။ ယခု လူတွေက ဘယ်လိုဟာကို စွဲလမ်းနေကြသလဲ၊ ဘာကြောင့် စွဲလမ်းနေကြသလဲဆိုယင် မြင်ဘူး တွေ့ဘူးတဲ့လူတွေကို မြင်ဘူး တွေ့ဘူးလို့ဘဲ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ တွေ့ဘူးတဲ့ လူတွေကို “ချစ်စရာကောင်းတယ်” ထင်ယင် ချစ်စရာအနေနဲ့ စွဲလမ်းတယ်။ “မုန်းစရာ ကောင်းတယ်” ထင်ယင် မုန်းစရာ အနေနဲ့ စွဲလမ်းတယ်။ မြင်မိယင်တော့ မရှုလဲ မရှုမိယင် တနည်းနည်းနဲ့ စွဲလမ်းတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် “မြင်ရရာမှာ၊ ကိလေသာ၊ ကိန်းကာ ဖြစ်နိုင်သည်” လို့ ဆိုထားတာ။ ကြားရတဲ့အာရုံ စသည်တို့ အတွက်လဲ “ကြားရရာမှာ၊ ကိလေသာ၊ ကိန်းကာဖြစ်နိုင်သည်” စသည်ဖြင့် ဆောင်ပုဒ်ကို မှတ်သားနိုင်ပါတယ်။

ဒီလို မြင်ရာစသည်မှာ စွဲလမ်းမှု ကိလေသာတွေ ဖြစ်နိုင်တာကလဲ မရှုလိုပဲ၊ ရှုယင်တော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း သိတိုင်း “မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ သိတယ်” စသည်ဖြင့် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို ရှုနေယင် မြင်ပြီးပျောက်၊ ကြားပြီးပျောက်နဲ့ ချက်ချင်းဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာတွေကို တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုတွေ့ပြီး အမှန်အတိုင်းသိယင် ချစ်စရာလဲမရှိဘူး၊ မုန်းစရာလဲ မရှိဘူး။ ဘာမှစွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ဘူး။ စွဲလမ်းစရာ မရှိယင် စွဲလမ်းမှုမဖြစ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ကိလေသာကိန်းမှု စွဲလမ်းမှု

မဖြစ်နိုင်အောင် ရှုဘို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီ အချက်ကိုလဲ တိုတိုနဲ့ မှတ်ရအောင် “မြင်တိုင်း မှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ ကိန်းမှုပယ်သင့် သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၃) မြင်တိုင်းမှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ ကိန်းမှု ပယ်သင့် သည်။ (ဆို)

ကြားမှုစသည်အတွက်လဲ “ကြားတိုင်းမှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ ကိန်းမှုပယ်သင့်သည်” စသည်ဖြင့် နည်းမှီးပြီး မှတ်ဖို့ပါဘဲ။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ ဆောင်ပုဒ် ၃-မျိုးအရ အနက်သဘောတော့ ဟာ ဘယ်ကရသလဲဆိုယင် မာလုကျပုတ္တရဟန်းအား မြတ် စွာဘုရားမေးတဲ့ မေးခွန်းတော်မှ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် “မေးခွန်းဖြင့်ပင်၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ ပေါ်လွင်စေခဲ့သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(၄) မေးခွန်းဖြင့်ပင်၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ ပေါ်လွင်စေခဲ့ သည်။ (ဆို)

“မမြင်ရတဲ့အာရုံမှာ၊ ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် မမြင်ရတဲ့အာရုံကို ရှုဘို့မလိုဘူး” ဆိုတာကိုလဲ မေးခွန်းတော်ဖြင့် ပင် သိနားလည်စေပါတယ်။ “မြင်ရယင်တော့ ကိလေသာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ရှုပြီး ကိလေ သာကို ပယ်ရမယ်” ဆိုတာကိုလဲ မေးခွန်းဖြင့်ပင်သိစေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်ကို မေးခွန်းဖြင့်ပင် မြတ်စွာ ဘုရားက ဖော်ပြခဲ့တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မြင်ရတဲ့အဆင်းနဲ့ စပ်ပြီး မေးတော်မူသလိုဘဲ၊ ကြားရတဲ့ အသံစသည်နှင့် စပ်ပြီးတော့လဲ နည်းတူဘဲ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒါတွေကိုတော့ ကျယ်သွားမှာစိုးလို့ ဒီမှာမပြောတော့ပါဘူး။ နည်းမှီးပြီးတော့ ယူနိုင်ပါပြီ။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်ရ ကြားရ သိရတဲ့အာရုံတွေကို ဖြစ်ပေါ်ခိုက်မှာ မရှုမိယင် စွဲလမ်းမှု ကိလေသာတွေ ၆-ဌာန ၆-ဒွါရက ဝင်ရောက်လာတယ်။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်ခိုက်မရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုဝင်ရောက်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတာဘဲ။ “စွဲမှုဝင်ရောက်တယ်” ဆိုတာ ဘယ်လိုစွဲတာလဲ ဆိုတော့—

မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါ့ကောင်နယ်၊ တကယ်ထင် တတ်သည်တဲ့။

မြဲတယ်လို့ ထင်တာလဲ စွဲလမ်းတာဘဲ၊ ကောင်းတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ ထင်တာလဲ စွဲလမ်းတာဘဲ၊ ငါ့ကောင်သတ္တဝါ ကောင်လို့ ထင်တာလဲ စွဲလမ်းတာဘဲ။ “စွဲလမ်း” ဆိုတာ ဒီလို ထင်တာတွေပါဘဲ၊ ကဲ ဆိုကြရမယ်။

မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါ့ကောင်နယ်၊ တကယ်ထင် တတ်သည်။ (ဆို)

“သုခ” ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ချမ်းသာလို့ ပြန်ဆိုကြတယ်။ အဲဒါ ကတော့ စာပေလောကမှာသုံးတဲ့ စာသုံးစကားဘဲ။ ရုပ်ထဲ ရွာထဲမှာတော့ “ချမ်းသာတယ်” ဆိုတာကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ “ကောင်းတယ်” လို့သာ ပြောနေကြပါ

တယ်၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ချမ်းသာတယ်” လို့ ဆိုရမည့်အစား “ကောင်းတယ်” လို့ ဆိုထားတယ်။ တင့်တယ်တယ်၊ လှတယ်လို့ ထင်တဲ့ သုဘသညာ ဟာလဲ “ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ်” လို့ ထင်တဲ့ သုခသညာ ထဲမှာ အတွင်းဝင်နေတယ်။ ပြီးတော့ “ငါ့ကောင်နယ်” ဆိုတာက ငါ့ကောင်မဟုတ်ပါဘဲနဲ့ ငါ့ကောင် အနေအားဖြင့် ထင်တာကို ပြောတာဘဲ။

မြင်ရာက ဘယ်လို ထင်မြင် စွဲလမ်းသလဲ ဆိုတော့—အတွင်းဘက်က မြင်တဲ့သဘောကိုလဲ “အယင်ကလဲ ရှိ၊ ယခုလဲ ရှိ၊ မြဲတယ်” လို့လဲ ထင်တယ်။ “ကောင်းတယ်” လို့လဲ ထင်တယ်။ “တသက်လုံး တဘဝလုံး အသက်ရှင်နေတဲ့ ငါ့ကောင်ဘဲ” လို့လဲ ထင်တယ်။ အပြင်ဘက်က အမြင်ခံရတဲ့ သဘောကိုလဲ “အစဉ်ထာဝရ တည်ရှိနေတယ်၊ မြဲနေတယ်” လို့ဘဲ ထင်တယ်။ ကိုယ့်အလိုနဲ့ကိုက်လျှင် အဲဒီ မြင်ရတာကို “ကောင်းတယ်၊ လှတယ်” လို့လဲ ထင်တယ်။ သက်ရှိဝတ္ထု ဖြစ်လျှင် “ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကောင်ဘဲ” လို့လဲ ထင်တယ်။ ဒါက မြင်ရာက နေပြီးတော့ “မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါ့ကောင်နယ်” တကယ် ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေပုံဘဲ။ ထိုအတူ ကြားရာကလဲ အတွင်း အပြင် နှစ်ဖက်လုံး ဒီလိုဘဲ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေတယ်။ နံရာ၊ စားရာ၊ တွေ့ထိရာ၊ ကြံသိရာတွေကလဲ အကုန်လုံး ဒီလိုဘဲ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေတယ်။ အဲဒီလို ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာကလဲ ဘာကြောင့် တုံးလို့ဆိုယင် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း

မရှုမိလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်ခိုက် မရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှု ဝင်ရောက်သည်” လို့ မူလဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတာ။ ဒီတော့ အဲဒီလို စွဲလမ်းမှု မဖြစ်စေချင်လျှင် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ချက်ချင်း ရှုရမယ်။ ဒီလို ရှုသွားယင်တော့ စွဲလမ်းမှုတွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ကင်းပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ မှတ်ဖို့ ဆောင်ပုဒ်က—

ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှု ကင်းပျောက်သည်တုံ။

“ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု” ဆိုတာ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နှံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း၊ ကွေးတိုင်း၊ ဆန့်တိုင်း၊ လှုပ်ရှားတိုင်း၊ စိတ်ကူး စဉ်းစားကြံစည်တိုင်း အဲဒါတွေကို ချက်ချင်းရှုရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

ဝိပဿနာက အကြွေးမရ

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ယခု မြင်ယင် ယခုရှု၊ ယခု မြင်ယင် ယခုရှု၊ ဒီလို ချက်ချင်း ချက်ချင်း ရှုရသွားရတယ်။ အကြွေးမထားဘူး၊ ဝိပဿနာက အကြွေးမရဘူး။ ဈေးဝယ် ရာမှာ အကြွေးရသလို ဝိပဿနာ ရှုရာမှာတော့ “နောက်မှ ရှုမယ်” လို့ ဒီလို အကြွေးထားလို့မရဘူး။ ချက်ချင်း လက်ငင်း ရှုရသွားမှရတယ်။ ဒါမှ စွဲလမ်းမှုက မဝင်ရောက်နိုင်တာ။ ဒီလို လက်ငင်းမရှုနိုင်ဘဲ အကြွေးကျန်သွားယင်တော့ အဲဒီ အာရုံမှာ စွဲလမ်းမှုတွေက ဝင်ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီလို စွဲလမ်းပြီးမှတော့ ပြန်ပြီး ရှုပေမယ်လို့ မူလအစွဲအလမ်းက မပျောက်တော့ဘူး။

ဒီ အနက်သဘောတွေကို ခုတင်က အတိတ်မရှုရကြောင်းထဲ မှာလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။

ဝီထိစိတ်ဖြစ်စဉ်

ဒီနေရာမှာ “ချက်ချင်း ရှုရမယ်” ဆိုတာက မြင်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း လက်ငင်းရှုဘို့ပါဘဲ။ ကျမ်းဂန်စကားဖြင့် ပြောရယင် စက္ခုဒွါရဝီထိဆုံးသွားလျှင်သွားခြင်း တဒနုဝတ္တကမနော ဒွါရ ဝီထိတွေ မဖြစ်သေးခင် ဦးအောင် ရှုရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဆင်းကိုမြင်ရာမှာ ဝီထိစိတ်ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် က ဒီလိုရှိပါတယ်။ ပဌမ ထင်ပေါ်လာတဲ့အဆင်းကို မြင်တယ်၊ အဲဒါကို မြင်ဝီထိ လို့ မှတ်ထားပါ။ ပြီးတော့ အဲဒီ မြင်ပြီးအဆင်းကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်တယ်၊ အဲဒါကို ဆင်ခြင်ဝီထိ လို့ မှတ်ထားပါ။ ပြီးတော့ မြင်ရတဲ့ အဆင်းတွေကိုပေါင်းစပ်ပြီးတော့ ပုံသဏ္ဍာန် အထည် ခြေအနေနဲ့ ထင်မြင်သွားတယ်၊ အဲဒါကို ခြေဝီထိ လို့ မှတ် ထားပါ။ ပြီးတော့မှ အမည်ပညတ်ကို သိသွားတယ်၊ အဲဒါကို အမည်ဝီထိ လို့ မှတ်ထားပါ။ မတွေ့ဘူးလို့ အမည်မခေါ်တတ်တဲ့ ဝတ္ထုမျိုးဆိုယင်တော့ ဒီအမည်ဝီထိ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ အဲဒီ ၄-ဝီထိထဲမှာ ပဌမ မြင်ဝီထိ ဖြစ်စဉ်က ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်အဆင်း ပရမတ်ကို မြင်သိသွားတယ်၊ ဒုတိယ ဆင်ခြင်ပီထိမှာ မြင်ပြီး အတိတ်အဆင်း ပရမတ်ရုပ်ကိုဘဲ ပြန်ဆင်ခြင်တယ်။ ဒီဝီထိ ၂-ခုလုံး အဆင်းပရမတ်ရုပ်ကိုချည်း အာရုံပြုကြတယ်၊ ပညတ်ကို မရောက်သေးဘူး။ ထူးတာကတော့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ အတိတ် ဒါလောက် ပဲထူးခြားတယ်။ ပရမတ်အာရုံချင်းကတော့ အတူတူပါဘဲ။

တတိယ ခြေဝီထိကျတော့ ပုံသဏ္ဍာန် အထည်ခြေပညတ်ကို
 ရောက်သွားပြီ၊ စတုတ္ထ အမည်ဝီထိကျတော့ အမည်ပညတ်ကို
 တောင် ရောက်သွားပြီ။ ဒီက နောက်ဆက်ပြီးဖြစ်တဲ့ ဝီထိတွေ
 ကျတော့ အဲဒီ အထည်ခြေအမည်တွေနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ ပညတ်
 အမျိုးမျိုးတွေကိုရောက်သွားတယ်။ ဒီစိတ်အစဉ်တွေက ဝိပဿနာ
 မရှုတဲ့သူတွေမှာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တွေဘဲ။ အဲဒီ ဖြစ်စဉ်တွေကို တိုတိုနဲ့
 မှတ်ဖို့ ဆောင်ပုဒ်ကတော့—

ထင်ဆဲ ဆင်းမာတ် မြင်လတ် ဦးစွာ၊
 မြင်ပြီးတရား စဉ်းစားပြန်ရာ၊
 သဏ္ဍာန်ခြေ ပညတ်ပေ၍ကာ၊
 မည်နာမ သိရ နောက်ဆုံးမှာ တဲ့။

အဲဒါကို တပိုဒ်ချင်း ဆိုကြရမယ်။

ထင်ဆဲ ဆင်းမာတ် မြင်လတ် ဦးစွာ။ (ဆို)

ထင်ဆဲ ပေ၍လာဆဲဖြစ်တဲ့ အဆင်း ရူပါရုံကို ရှေးဦးစွာ
 မြင်ပါတယ် တဲ့၊ အဲဒါကို မြင်ဝီထိလို့ ခုတင်ကအမည်ပေးခဲ့တယ်။
 အဲဒီ မြင်ဝီထိ စိတ်အစဉ်ထဲမှာ စိတ်အကြိမ်ပေါင်း ၁၄-ကြိမ်
 ပါဝင်တယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ တိုတိုနဲ့မှတ်နိုင်အောင်လို့ ဆောင်
 ပုဒ်ကလေးတွေ ပေးထားတယ်၊ တချို့က နှုတ်တက်တောင်
 ရနေကြပါလိမ့်မယ်။

- (၁) ဘဝင် ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင်၊ ထို့ပြင် လက်ခံတုံ။
- (၂) စုံစမ်း ဆုံးဖြတ်၊ ဇောစိတ်သတ်၊ ၂-ရပ် တဒါရုံ။
- (၃) အဆင်း မြင်လျှင်၊ ဖြစ်ရိုးပင်၊ စိတ်စဉ် မှတ်ပါကုန်။
- (၄) ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ မြင်တူ၏၊ မှတ်ဘိ စိတ်ဖြစ်ပုံတုံ။

ပဌမဆောင်ပုဒ်ထဲက ဘဝင်ဆိုတာ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် အမျိုးတူပါတဲ။ မြင်တဲ့စိတ် ကြားတဲ့စိတ် ကြံသိတဲ့စိတ် ဒီလိုအသိစိတ်တွေ မရှိတဲ့အခိုက်မှာ ဒီ ဘဝင်စိတ်ချည်းမပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ အိပ်မောကျနေတဲ့အခါမှာ ဒီ ဘဝင်စိတ်ချည်း သန့်သန့်ဖြစ်နေတယ်။ မြင်စရာ စသည် ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ အဲဒီ ဘဝင်စိတ်အစဉ်က ရပ်တန့်သွားတယ်။ မြင်သိတဲ့စိတ် စသည်က ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝင်စိတ်အစဉ် ဖြစ်နေဆဲမှာ မျက်စိထဲ အဆင်းထင်ပေါ်လာယင်၊ အဲဒီ ဘဝင်စိတ်အစဉ်က ရပ်စဲပြီးတော့ မျက်စိထဲကျလာတဲ့ အဆင်းကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ် ချုပ်သွားတော့ မြင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါပြီးတော့ မြင်ရတဲ့ အာရုံကို လက်ခံ နှလုံးသွင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါပြီးတော့ မြင်ရတဲ့အဆင်းကို စုံစမ်းတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါပြီးတော့ မြင်ရတာကလေးကို “ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး” စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါပြီးတော့ အဲဒီဆုံးဖြတ်ချက် အားလျော်စွာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောစိတ်တွေ ပြင်းထန်သောအဟုန်နဲ့ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်မှာ “ဇောစိတ်သတ်”လို့ ဆို

ထားတယ်။ “သတ်”ဆိုတာ ပါဠိ သတ္တပုဒ်မှ ဖြစ်လာတဲ့ ပါဠိ ပျက် မြန်မာစကားဘဲ။ ခုနစ်ခုလို့ ဆိုလို့ပါတယ်။ အဲဒီ ဇောစိတ် တွေ ဆုံးသွားတော့ သူတို့၏ အာရုံကိုဘဲ နောက်ယောင်လိုက်ပြီး အာရုံပြုတဲ့စိတ် နှစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်လာပြန်တယ်။ အဲဒါကို တဒါရုံ စိတ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ တဒါရုံစိတ် နှစ်ကြိမ်ပြီးသွားတဲ့အခါ အိပ်မောကျသလိုဘဲ ဘဝင်စိတ်တွေ ပြန်ပေါ်လာပြန်တယ်။ အဲဒီမှာ ဆင်ခြင်တဲ့စိတ်ကစပြီး တဒါရုံတိုင်အောင် စိတ် ၁၄- ကြိမ်ရှိတယ်။ ဒါတွေအားလုံးကို မြင်တဲ့စိတ် တခုတည်းအနေ ဖြင့်သာ ထင်ရှားတွေ့နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြင်ဝီထိ ဖြစ်ပုံ ပါဘဲ။ ဝိပဿနာရှုမှု အချိုးကျလာတဲ့အခါမှာ ဒီမြင်ဝီထိနောင် ဘဝင်စိတ်များ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ “မြင်တယ်”လို့ ပြန်ပြီး ရှုတဲ့ ဝိပဿနာစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလို ချက်ချင်းရှုနိုင် အောင် အားထုတ်ရတယ်။ ဒီလိုရှုနိုင်ယင် မြင်တုန်း မြင်ဆဲ ဖြစ်ဆဲပျက်ဆဲမှာ ရှုမြင်ရသလိုဘဲ ယောဂီ၏ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ရ တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုရှုတာကိုပင် “ပစ္စုပ္ပန်ကိုရှုတယ်”လို့ သုတ္တန်ဒေသနာတော်တွေမှာ ဟောထားပါတယ်။

ပစ္စုပ္ပန် ယော ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ။ (မ ၃-၂၂၇)
ဒါက ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ဘဒေကရတ္ထသုတ်ပဲ။

ယော၊ အကြင် ယောဂီ ရဟန်းသည်။ ပစ္စုပ္ပန် ဓမ္မံ၊
ပစ္စုပ္ပန် တရားကိုလည်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို ဖြစ်ရာဌာန
ဖြစ်ခိုက်ခဏ၌။ ဝိပဿတိ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်တို့ဖြင့်
ရှု၏ တဲ့။

ပစ္စုပ္ပန်နာမ် ဓမ္မာနံ ဝိပရိဏာမာနုပဿနေ ပညာ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ ဉာဏံ။ (ပဋိသံ-၁) ဒါက ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်ဘဲ။

ပစ္စုပ္ပန်နာမ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနေ ပညာ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းကို ရှုမြင်သော ပညာသည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ ဉာဏံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မည်၏ တဲ့။

ဒီသုတ္တန်ပါဠိတော်တွေဟာ ပစ္စုပ္ပန်ကိုရှုရကြောင်း တိုက်ရိုက်ပြထားတဲ့ ဒေသနာတော်တွေပါဘဲ။

ဒီလို ပစ္စုပ္ပန်ကျအောင် မရှုနိုင်ယင်တော့ ဘဝင်က ထပြီး ဆင်ခြင်ဝီထိ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ ဝီထိစိတ်စဉ်ကတော့ ခုတင်က မြင်ခဲ့တာကို ပြန်ဆင်ခြင်တဲ့အနေနဲ့ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီမှာ ပါဝင်တဲ့စိတ်တွေကတော့ ဆင်ခြင်တဲ့စိတ်က တကြိမ်၊ ဇောစိတ်က ခုနစ်ကြိမ်၊ တဒါရုံစိတ်က ၂-ကြိမ်၊ အားလုံးပေါင်း ၁၀-ကြိမ် ပါဝင်ပါတယ်။ အဲဒီ စိတ်စဉ်အတွက် ဆောင်ပုဒ်ကတော့—

ဆင်ခြင်ပြီးခါ၊ ဇော,တဒါ၊ ကြံရာ စိတ်ဖြစ်ပုံတဲ့။

မနောဒွါရက စိတ်ကူးစဉ်းစားကြံစည်တိုင်း၊ ရှုမှတ်ဆင်ခြင်တိုင်း ဒီစိတ် ၃-မျိုး၊ အကြိမ်အားဖြင့် ၁၀-ကြိမ်ဟာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ဘဲ။ ဒါပေမယ့် ယောဂီဉာဏ်ထဲမှာတော့ စိတ်တကြိမ်တည်း အနေနဲ့သာ ထင်မြင်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလို တဝီထိ တဝီထိလုံးကို စိတ်

တကြိမ်တည်း တကြိမ်တည်း အနေနဲ့ ထင်မြင်တာ သိတာဟာ
 ဘက်ညာဏ်အရာမှာ ပြဆိုထားတဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တို့နှင့်
 ညီညွတ်ပါတယ်။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ ဆင်ခြင်ဝီထိမ် အခြားမဲ့မှာ
 ရှုနိုင်ယင်လဲ ပညတ်ကို မရောက်ဘဲ ပရမတ် အဆင်းရုပ်တွင်
 တည်တံ့နိုင်ပါသေးတယ်။ အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်များတော့ ဒီလို
 တည်တံ့ဘို့ရာဟာ မလွယ်လှသေးပါဘူး။

အဲဒီဆင်ခြင်ဝီထိကိုတောင် မရှုနိုင်ယင်တော့ ဒြဗိဝီထိ အမည်
 ဝီထိတွေကို ရောက်သွားပါရော။ အဲဒီအခါကျတော့ စွဲလမ်းမှု
 တွေလဲ ဝင်ရောက် လာကြတော့တာဘဲ။ အဲဒီလို စွဲလမ်းပြီး
 မှတော့ ရှုပေမယ်လို့ မူလအစွဲအလမ်းက မပျောက်တော့ဘူး။
 ဒါကြောင့် အဲဒီပညတ်ဝီထိ စွဲလမ်းမှုတွေ မရောက်ခင် ရှုနိုင်
 အောင်လို့ “မြင်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း လက်ငင်းရှုရမယ်” လို့ ညွှန်ကြား
 ရတာဘဲ။ ကဲ ဖြစ်စဉ်ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ထင်ဆဲ ဆင်းဓာတ် မြင်လတ် ဦးစွာ၊ (ဆို)

ဒါက စက္ခုဒွါရဝီထိ မြင်ဝီထိ ဖြစ်ပုံဘဲ။

မြင်ပြီးတရား စဉ်းစားပြန်ရာ၊ (ဆို)

ဒါက တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝီထိ ဆင်ခြင်ဝီထိ ဖြစ်ပုံဘဲ။

သဏ္ဍာန်ဒြဗိ ပညတ်ပေါ်တာ၊ (ဆို)

မည်နာမ သိရနောက်ဆုံးမှာ၊ (ဆို)

ဒီ ၂-ပုဒ်ကတော့ ဒြပ်ဝီထိ အမည်ဝီထိ ၂-ခုဖြစ်ပုံတွေပါဘဲ၊ ဒါတွေကိုလဲ တဒနုဝတ္တက မနောဒွါရဝီထိတွေလိုဘဲ ခေါ်ရ ပါတယ်။ မြင်တဲ့ ဝီထိနောက်က အစဉ်လိုက်ပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ်အစဉ် တွေလို ဆိုလိုပါတယ်။

ကြားရာ နံရာ စားသိရာ ထိသိရာတွေမှာလဲ မြင်ရာမှာလိုဘဲ ဝီထိစိတ်စဉ်တွေဖြစ်သွားပါတယ်။ ထူးခြားတာကတော့ “ဘဝင် ဆင်ခြင် မြင်ပြီးလျှင်” ဆိုရာမှာ “ဘဝင်ဆင်ခြင် ကြားပြီးလျှင် စသည်ဖြင့် သူ့ဒွါရ သူ့ဝိညာဏ်အားလျော်စွာ ပြင်ပြီးယူရမယ်၊ ပြီးတော့ “မြင်လတ်ဦးစွာ”၊ “မြင်ပြီးတရား” လို့ ဆိုရာတွေမှာလဲ “ကြားလတ်ဦးစွာ”၊ “ကြားပြီးတရား” စသည်ဖြင့် ပြင်ပြီး ယူရမယ်။ ပြီးတော့ စကားသံကို ကြားရာမှာ အမည်ပညတ်က အယင်ပေါ်တယ်။ အနက်ဒြပ်က နောက်မှပေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီစကားသံကို ကြားရာမှာ တတိယနဲ့ စတုတ္ထ စာပိုဒ်များကို “အမည်ပညတ် ပေါ်လတ်ပြီးခါ”၊ အနက်ဒြပ် သိလတ်နောက် ဆုံးမှာ” လို့ ရှေ့နောက်ပြန်ပြီး ယူရမယ်။ ဒါလောက်ပဲ ထူးခြား ပါတယ်။ ဒါကြောင့်—

ကြား နံ စား ထိ၊ မြင် တူ၏၊ မှတ်ဘိ စိတ် ဖြစ်ပုံလို့— ဆောင်ပုဒ်မှာ ညွှန်ပြထားခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ကြားရာ စသည်မှာလဲ ကြားပြီးလျှင်ပြီးချင်း၊ နံပြီးလျှင်ပြီးချင်း၊ စားသိ ပြီးလျှင် ပြီးချင်း၊ ထိသိပြီးလျှင် ပြီးချင်း လက်ငင်းဘဲ ရှုရှုသွား ရမယ်။

အခြေခံ—၇ [တတိယအကြိမ်]

ပြီးတော့ မနောဒွါရဖြင့် စိတ်ကူး ကြံစည်မိရာမှာလဲ ချက်ချင်း မရှုမိလျှင် အဲဒီ စိတ်ကူးနောက်ကိုလိုက်ပြီး စဉ်းစားဆင်ခြင်တဲ့ အနုဝတ္တကဝိထိတွေ (နောက်လိုက် စိတ်အစဉ်တွေ) တသိတတန်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာမယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နောက်လိုက် ကြံစည်မှုတွေ မဖြစ်ရအောင် အဲဒီ ကြံသိရာမှာလဲ ချက်ချင်းဘဲ ရှုရှုသွားရမယ်။ အဲဒါကတော့ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။ တခါတရံမှာ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်” လို့ ဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း ကြားထဲက စိတ်ကူးကလေးတခုဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါကလေးကို ဖြစ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ချက်ချင်း မှတ်လိုက်မိတယ်။ ဒီလိုမှတ်မိတာနဲ့ နောက်ထပ် စိတ်ကူး မဖြစ်တော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားတယ်။ တခါတရံမှာတော့ အပြင်ထွက်ဖို့ မသေမချာ စိတ်ကလေးဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကလေးကို မှတ်လိုက်တာနဲ့ အလွတ်စိတ်ကူးမဖြစ်နိုင်တော့ဘဲ ငြိမ်းသွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒီလို တွေ့ရတဲ့ယောဂီက “ကလေးသူငယ်များ ဆော့နေတာကို လူကြီးက ‘ဟဲ့’ လို့ မာန်လိုက်တာနဲ့ ငြိမ်သွားတာနဲ့ တူတယ်” လို့တောင် ဥပမာတင်ပြီး ပြောတတ်သေးတယ်။

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ချက်ချင်း လက်ငင်း ရှုရှုသွားယင် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး စွဲလမ်းမည့် နောက်လိုက်စိတ်တွေ မဖြစ်ရတော့ဘူး။

ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ-မြင်သည်၌ မြင်ရုံမျှ ဖြစ်လတံ။
 သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ-ကြားသည်၌ ကြားရုံမျှ
 ဖြစ်လတံ။

မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ-ရောက်သည်၌ ရောက်ရုံမျှ
ဖြစ်လတံ။

ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿတိ-သိသည်၌ သိရုံမျှ
ဖြစ်လတံလို့—

ဒီလိုဟောတော်မူတဲ့ မာလုကျပုတ္တသုတ် ဒေသနာတော်နှင့်
အညီ မြင်ရုံမျှ ကြားရုံမျှ တွေ့ရုံမျှ သိရုံမျှသဘောမှန် တွင်သာ
တည်နေတော့တယ်။ ပြန်ပြီး ဆင်ခြင် စဉ်းစားကြည့်ယင်လဲ
မူလက သိခဲ့တဲ့အတိုင်း သဘောမှန်သာ ပြန်ပြီးပေါ်နိုင်တယ်၊
စွဲလမ်းမှုတွေကတော့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့်—

ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုကင်းပျောက်သည်လို့—
ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတာဘဲ။ ဒီလို စွဲမှုကင်းပျောက်တာဟာ
ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်—

မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ သဘောဘဲ၊ ဉာဏ်ထဲရှင်းတော့သည် တဲ့။

“စွဲလမ်းမှု ကင်းပျောက်သွားတယ်” ဆိုတာဟာ သဘော
မှန်အတိုင်း သိသွားလို့ပါဘဲတဲ့။ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်
ခိုက်မှာ လိုက်ပြီး ချက်ချင်းချက်ချင်းရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာ မပြတ်
ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့်
“မမြဲတဲ့တရားဘဲ၊ ဆင်းရဲဘဲ၊ သဘောတရားမျှဘဲ” ဆိုတာ
ယောဂီ၏ ဉာဏ်ထဲမှာ မှတ်ယင်းမှတ်ယင်း သူ့အလိုလိုရှင်းသွား
တယ်။ အဲဒါဟာ ဆရာများက ဟောတမ်းလို့ ရှင်းသွားတာ
မဟုတ်ဘူး။ ရှုယင်းရှုယင်း မျှော်မှီ ဖြစ် ပြေသွားတာလို သူ့ဟာ

သုဘဲ ရှင်းသွားတာ၊ ဒီလိုရှင်းပြီး သိမြင် သဘောကျသွားမှ ဉာဏ်အစစ်လို့ ဆိုရတာ။ ကဲ ဆိုကြရမယ်။

မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ သဘောဘဲ၊ ဉာဏ်ထဲရှင်းတော့သည်။ (ဆို)

ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်နေရုံနဲ့ “မမြဲတဲ့တရားဘဲ၊ ဆင်းရဲ ဘဲ၊ အနတ္တသဘောတရားဘဲ” လို့ ဒီလိုဉာဏ်ထဲမှာ အလိုလိုရှင်း ပြီး သိလာတယ်ဆိုတာကလဲ သိလောက်အောင် အပြည့်အစုံရှုမှ သိနိုင်တာ၊ တအောင့် တခဏလောက် တထိုင်လောက်နဲ့ကတော့ သိပါလိမ့်မယ်လို့ တာဝန်မခံနိုင်ဘူး။ လူပေါင်းရာထောင် သိန်း သောင်းထဲမှာ တဦးတလေတော့လဲ ရှိချင်ရှိပေလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းကတော့ ဂါထာ တပုဒ် လောက် တရားနာရုံနဲ့ တထိုင်အတွင်း တခဏကလေးအတွင်း မှာဘဲ မဂ်ဖိုလ် ရသွားကြတဲ့သူတွေ အများကြီးဘဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီခေတ်နဲ့ ယခုခေတ်ကို နှိုင်းစာလို့တော့ မဖြစ် ပေဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အဲဒီတုန်းက ဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ မြတ်စွာဘုရားဖြစ်နေတယ်၊ ပြီးတော့ တရားနာသူတွေ၏ အဇ္ဈာ သယကိုလဲ သိပြီးဟောတော်မူတယ်၊ နာတဲ့သူတွေကလဲပါရမီထူး ရှိတဲ့သူတွေဘဲ။ ယခုနေအခါမှာတော့ ဟောတဲ့သူကလဲ မိမိ တတ်သိသမျှ ဟောရတဲ့ တော်ရုံ သင့်ရုံ ပုဂ္ဂိုလ်မျှ ဖြစ်နေတယ်။ တရားနာသူတို့၏ အလိုအဇ္ဈာသယကိုလဲ သိကြတာမဟုတ်ဘူး။ နာသူတွေကလဲ “ပါရမီထူးတယ်” လို့ ဆိုဘို့ ခက်ပါတယ်။ ပါရမီထူးယင် ဘုရားလက်ထက်ကတည်းက ပါသွားဘို့ ရှိနေပါ တယ်။ ဒါကြောင့် ယခုခေတ်မှာတော့ “တခဏအတွင်းမှာဘဲ

ထူးထူးခြားခြား အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်” လို့တော့ ဝန်မခံနိုင်ဘူး။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်ယင် ဖြစ်မယ်လို့ ဒါ လောက်သာ ဝန်ခံနိုင်ပါတယ်။

ဘယ်လောက်ကြာအောင် အားထုတ်မှ ပြည့်စုံနိုင်မှလဲဆို ယင်— အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောကို ရှင်းပြီးသိတာက သမ္မသန ဉာဏ်က စပြီး ဖြစ်တယ်။ ဒီဉာဏ်ကလဲ စစချင်းဖြစ်တာမဟုတ် ဘူး။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတဲ့ ဒီ ဝိသုဒ္ဓိ ၃-ပါးကို ကျော်လွန်ပြီးမှ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ယခု အများယောဂီတို့၏ စံချိန်အရဆိုယင် အလွန်ထူးခြားတဲ့ သူမှာ ၂-ရက် ၃-ရက်အတွင်း ဒီ သမ္မသနဉာဏ်ကို ရောက်တတ်ပါ တယ်။ အများအားဖြင့်တော့ လေးငါး ခြောက်ရက် ခုနစ်ရက် အတွင်း ရောက်တတ်ပါတယ်။ ဒါကလဲ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တင်းတင်း ရင်းရင်း အားထုတ်တဲ့ သူတွေကိုပြောတာ။ လျော့လျည်းလျည်း (ယေ့ယဲယဲ) အားထုတ်နေတဲ့ သူတွေမှာတော့ ၁၅-ရက် အရက် ၂၀-တိုင်အောင် ဒီဉာဏ်ကို မရောက်တာလဲရှိတာပါ။ ဒါ ကြောင့် အားထုတ်ခါစမှာ တင်းတင်းရင်းရင်း အပြည့်အစုံ အားထုတ်ပုံကို ပြန်ပြောဦးမယ်။

အပြည့်အစုံအားထုတ်ပုံ

ခုတင်ကဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု” လို့ ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း ဝိပဿနာဆိုတာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နှံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ကြံသိတိုင်း မလွတ်ရအောင် မပြတ်ရှု

သွားရတယ်။ ဒါပေမယ့် အားထုတ်ခါစမှာတော့ အကုန်လုံးကို စေ့ငအောင်လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးလို့ နဲ့နဲ့ကစပြီး ရှုရတယ်။ ဝမ်း ဗိုက်က ဖောင်းလိုက်ပိန်လိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ရုပ်ဟာ အများ အားဖြင့် ရှုလို့ လွယ်ကူတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဖောင်း တာ ပိန်တာကစပြီး ရှုဘို့ ရှေ့နားက ရှင်းပြီး ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ဖောင်း တယ်၊ ပိန်တယ်” လို့ မပြတ်ရှုမှတ်နေရတယ်။ နောက် သတိ၊ သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ ထိုင်တာ ထိတာပါ ထည့်ပြီးတော့ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်” လို့ မပြတ်မှတ်နေရတယ်။ ဒီလိုမှတ်နေယင်းထဲက စိတ်ကူးကြံစည်မှု တွေပေါ်လာယင် အဲဒါတွေကိုလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း “စိတ်ကူး တယ်၊ ကြံစိတ်တယ်၊ သိဘယ်” စသည်ဖြင့် အကုန်လုံး လိုက်ပြီး မှတ်ရတယ်။ အဲဒီစိတ်ကူးတွေဟာ အများအားဖြင့် နိဝရဏ တရား တွေဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို စိတ်ကူးတွေ မကင်းစင် သေးယင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမဖြစ်သေးတဲ့အတွက် ရုပ်နာမ်တရားတွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိနိုင်သေးဘူး။ အဲဒါတွေ ကင်းစင်သွားမှ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုစိတ်ကူးတွေကို လက်မခံဘဲ ရှုမှတ်ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။

ကိုယ်ထဲကညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ယားတာ ဒီလိုအခံ ခက်တဲ့ဝေဒနာတွေပေါ်လာယင်လဲ အဲဒါကို စူးစိုက်ပြီးတော့ “ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်၊ ပူတယ် ပူတယ်” စသည်ဖြင့် သူ ဖြစ်ပေါ်တဲ့အတိုင်းဘဲ လိုက်မှတ်ရတယ်။ ဒီကထဲက လက်ခြေကို

ကွေးချင်ဆန့်ချင် ရွှေချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီစိတ်ကို “ကွေးချင်တယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်” စသည်ဖြင့် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရတယ်။ ကွေးပြန် ဆန့်ပြန် ရွှေပြန်တော့လဲ “ကွေးတယ် ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ်” စသည်ဖြင့် အစဉ်မပြတ်လိုက် မှတ်ရတယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ထိုင်ရာက ထယင်လဲ မပြတ် လိုက်မှတ်ရ တယ်၊ လမ်းလျှောက်ယင်လဲ ခြေလှမ်းတိုင်း မပြတ်မှတ်သွားရ တယ်၊ သွားရာက ထိုင်ယင်လဲ မှတ်ရတာဘဲ၊ ထိုင်ရာက လှဲအိပ် လိုက်ယင်လဲ မပြတ်မှတ်သွားရတာဘဲ။

ကိုယ်အမှုအရာ လှုပ်ရှားပြုပြင်တိုင်း၊ စိတ်ကူး ဖြစ်တိုင်း၊ ဝေဒနာ ပေါ်လာတိုင်း အကုန်လုံး လိုက်မှတ်ရတယ်။ ဘာမျှ အထူးမှတ်စရာမရှိတဲ့အခါ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်” လို့ မပြတ် ရှုမှတ်နေရတယ်။ စားသောက်ရာ ရေချိုး ရာတွေမှာလဲ မှတ်ရတာဘဲ။ အထူး မြင်တာ ကြားတာတွေ ရှိယင်လဲ မှတ်ရတာဘဲ။ အိပ်ပျော်နေတဲ့အချိန် လေးငါးခြောက် နာရီလောက်မှတပါး၊ တခြားအချိန်တွေမှာဆိုယင် ဒီလို မပြတ် မစဲ ရှုမှတ်နေရတယ်။ အနည်းဆုံး တစ်စက္ကန့်လောက်မှာ တကြိမ် တကြိမ်ထက်မနည်း ရှုနိုင်အောင် မပြတ်လုံ့လပြုပြီး ရှုမှတ် နေရတယ်။

ဒီလိုရှိရှိသေသေမပြတ်ရှုနေယင် ၂-ရက် ၃-ရက်လောက်ကြာ တဲ့အခါမှာ သတိ သမာဓိ တော်တော်ကောင်းလာတာကို တွေ့ ရတတ်ပါတယ်။ ၂-ရက် ၃-ရက်နဲ့ မတွေ့သေးယင်လဲ လေးငါး

ခြောက်ရက်အတွင်း တွေ့မှာပေါ့။ သတိ သမာဓိတအားကောင်း
လာတော့ ပျံ့လွင့်ပြေးသွားတဲ့ စိတ်တွေဟာ မရှိသလောက်ပဲ
နည်းသွားတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်ယင်လဲ အဲဒီစိတ်ကို ဖြစ်လျှင်
ဖြစ်ခြင်း ရှုမှတ်နိုင်တယ်။ ရှုမှတ်လိုက်တော့လဲ တခါထဲ ပြတ်စဲ
သွားတယ်။ ဖောင်းမှု ပိန်မှုစသော မှတ်စရာအာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်
ဟာ ချိန်းထားသလို ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ အံကျကိုက်ပြီး လွယ်လွယ်
ကူကူနဲ့ ရှုမှတ်နေနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ထူးခြားတာတွေဟာ သတိ
သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့ အထိမ်းအမှတ်တွေပါဘဲ။ အဲဒါ
ဟာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တဲ့ သဘောပါဘဲ။

အဲဒီလိုအခါက စပြီး မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်ရတဲ့ရုပ်
အာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်ဟာ တခြားစီ ကွဲလာတယ်။ ဖောင်းမှု ပိန်မှု
စသော ရုပ်တရားက တခြား၊ မှတ်သိတဲ့ နာမ်တရားက တခြား
ကွဲပြားပြီး သိလာတယ်။ ပကတိအနေကဆိုယင် ရုပ်ကိုယ်နဲ့
သိတဲ့စိတ်ကို မခွဲခြားနိုင်ဘူး။ တပေါင်းတည်း တယောက်တည်း
အနေနဲ့ ထင်နေခဲ့တယ်။ စာသိအရက ကွဲနေပေမယ့်လို့ ကိုယ်
တိုင်သိအနေကတော့ တလုံးထဲဖြစ်နေတယ်။ ယခု လက်တွေ့
သိရအောင် လက်ညှိုးကလေးကို လှုပ်ကြည့်စမ်းပါ။ လှုပ်ချင်တဲ့
စိတ်ကို ထင်ရှားတွေ့ရဲ့လား။ အဲဒီစိတ်နဲ့လှုပ်တာ ကွဲရဲ့လား။
ရိုးရိုးဖြေယင် မကွဲဘူးလို့ ဖြေရမှာဘဲ။ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့
အတိုင်း သတိ သမာဓိ အားကောင်းနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့
“ခဲနဲ့ ပေါက်လိုက်လို့ နံရံကို ထိမှန်သွားရာမှာ နံရံက တခြား၊
ခဲက တခြား ကွဲပြားနေသလို” အာရုံရုပ်နဲ့ မှတ်သိစိတ်ဟာ

တခြားစီ ကွဲနေတယ်။ ဒီနေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားက ပတ္တမြားနဲ့ အဲဒီမှာ သီထားတဲ့ကြိုး ကွဲနေပုံဖြင့် ဥပမာပြထားတယ်။

(ဒီ ၁၀၅)

နာမ်ရုပ်ကွဲပုံ ဥပမာ

ဥပမာ ပြထားပုံကတော့— ဝေဠုရိယခေါ်တဲ့ ကြောင် မျက်ရဲ့ ပတ္တမြားထဲမှာ ကြိုးညိုကြိုးဝ ကြိုးနီ စသည့်ကို သီထား လျှင်။ မျက်စိမြင်တဲ့သူက ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ “ပတ္တမြားထဲမှာ ကြိုးကို သီထားတယ်။ ဒီဟာက ပတ္တမြားဘဲ။ ဒီဟာက ပတ္တမြား ထဲမှာ သီထားတဲ့ကြိုးဘဲ” လို့ ခွဲခြားပြီး မြင်သိသွားသလိုဘဲ။ ထို့အတူပင် ယောဂီရဟန်းကလဲ “ဒီဟာက ရုပ်ကိုယ်ဘဲ။ ဒီရူသိတဲ့စိတ်ဝိညာဏ်က ဒီရုပ်ကိုယ်ထဲမှာဘဲ မှီနေတယ်။ ဒီ ရုပ် ကိုယ်နှင့် စပ်နေတယ်” လို့ သိပါတယ်တဲ့။ ဒီနေရာမှာ အဋ္ဌကထာ က စိတ်ဝိညာဏ်ဆိုတာ ရုပ်ကိုယ်ကို ရှုတဲ့ ဝိပဿနာစိတ် ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဒီဥပမာထဲမှာ ပတ္တမြားနဲ့ ရုပ်ကိုယ် တူပါတယ်။ ကြိုးနဲ့ ဝိပဿနာစိတ် ရှုတဲ့စိတ် တူပါတယ်။ ကြိုးက ပတ္တမြားထဲဝင်နေ တာနဲ့ ရှုတဲ့ဝိပဿနာစိတ်က ရုပ်ကိုယ်စီ ရောက်ပြီး သိနေတာ တူပါတယ်။

ထို့ယောဂီတွေမှာလဲ “ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာကလေးက တခု၊ သိတာကလေးက တခု၊ ဒါကလေး

၂-ခုဘဲ ရှိတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလဲ ပိန်တာကလေးက တခု၊ သိဘာကလေးက တခု၊ ဒါကလေး ၂-ခုဘဲ ရှိတယ်” စသည်ဖြင့် သူ့ဟာသူဘဲ အသိ ရှင်းလာပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတက်လာတဲ့အခါ ဖောင်းတာနဲ့ မှတ်သိတာ၊ ဒါကလေး ၂-ခုဘဲ ရှိတယ်၊ ပိန်ကျသွားတဲ့ အခါမှာလဲ ပိန်တာနဲ့ မှတ်သိတာ၊ ဒါကလေး ၂-ခုဘဲ ရှိတယ်၊ သွားနေခိုက်မှာလဲ ကြွတဲ့အခါ ကြွတာနဲ့ မှတ်သိတာ၊ လှမ်းတဲ့အခါ လှမ်းတာနဲ့ မှတ်သိတာ၊ နင်းချတဲ့အခါ ချတာနဲ့ မှတ်သိတာ၊ ဒါဘဲရှိတယ်၊ ရုပ်နဲ့အသိ၊ ရုပ်နဲ့အသိ၊ တစုံတစုံ ဒါကလေး ၂-ခုဘဲ ရှိတယ်၊ ဒီပြင် ဘာမှ မရှိဘူးဆိုဘာ တချို့ယောဂီက ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောတတ်ကြပါတယ်။

ဒါထက် သမာဓိဉာဏ် တိုးတက်လာတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီမှတ်သိရတဲ့ ရုပ်နာမ်ကလေးတွေ သူ့အခိုက်အတန့်နှင့် သူတပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို သိလာတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်ခိုက်မှာ ဖောင်းတာကလေးက တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပေါ်ပြီးတော့ ပျောက်သွားတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်ခိုက်မှာ ပိန်တာကလေးကလဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပေါ်ပြီးတော့ ပျောက်သွားတယ်၊ ဖောင်းတယ်လို့မှတ်ယင် ဖောင်းတာရော သိတာရော ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ပိန်တယ်လို့မှတ်ယင်လဲ ပိန်တာရော သိတာရော ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဒီလို ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။

ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ မှတ်တိုင်း တကွေးနဲ့ တကွေးဟာ မရောဘူး၊ ကွေးလိုက်ယင်း ပျောက်သွားယင်း၊ ကွေးလိုက်ယင်း ပျောက်သွားယင်းနဲ့ ကွေးချင်တဲ့စိတ်ရော ကွေးတဲ့ရုပ်ရော မှတ်သိတဲ့စိတ်ရော တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ ရှင်းပြီးတော့ ထင်ရှားနေတယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ တွေကို မှတ်ယင်လဲ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာတွေက မှတ်ယင်း မှတ်ယင်းဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။

ဒီတော့ ယောဂီရဲ့ဉာဏ်ထဲမှာ “ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက် ပျောက်သွားလို့ မမြဲတာတွေချည်းဘဲ” လို့ ဒီလိုရှင်းပြီး သဘော ကျလာတယ်။

“ဟုတ်တာ အဘာဝတော အနိစ္စာ” ဟုတ်တာ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီး၍ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲတာတွေဘဲ” လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ မိန့်ဆိုထားတဲ့အတိုင်း “ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး” ဆိုတာကို ယောဂီက ကိုယ်တိုင်ဉာဏ် နဲ့တွေ့ပြီး သိသွားတာဘဲ။ အဲဒါ ကျမ်းဂန်တွေအရ မှန်းဆပြီး ယူတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဆရာတွေက ပြောလို့ အားနာရုံသေပြီး ယုံကြည်ရတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဉာဏ်ထဲမှာ သူ့ဟာသူ ရှင်း လာတာ။ ဒီလို ကိုယ့်ဟာကိုယ် တွေ့ပြီး သိမှ ဉာဏ်အစစ် ဖြင့် တာ၊ သူများပြောတာကို ယုံကြည်တာက သဒ္ဓါတရားဘဲ၊ ယုံကြည်လို့ မှတ်ထားတာက သညာသိဘဲ၊ ဉာဏ်ပညာသိ မဟုတ်သေးဘူး၊ ကိုယ်တိုင်သိမှ ဉာဏ်သိ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်တိုင်သိဘို့က အရေးကြီးတယ်၊ ဝိပဿနာ ဆိုတာဟာ

ကိုယ်တိုင်သိအောင်လို့ ရှုရတာဘဲ၊ ရှုနေယင်း ကိုယ်တိုင် တွေ့ပြီး သိလာမှ ဝိပဿနာအစစ် ဖြစ်တာ။

ယောဂီဟာ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” စသည်ဖြင့် ဖြစ်ခိုက်- ရုပ်နာမ်ကို မှတ်ယင်းမှတ်ယင်းနဲ့ ဖောင်းတာကလေးလဲ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး၊ ပိန်တာကလေးလဲ ဖြစ်ပြီး ပျောက် သွားလို့ မမြဲဘူး၊ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်တာကလေးတွေလဲ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး၊ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကျဉ်တာ ကိုက်ခဲတာ ယားဘာကလေးတွေလဲ ဖြစ်ပြီး ပျောက် သွားလို့ မမြဲဘူး၊ ကွေးချင်တာ ကွေးတာ၊ ဆန့်ချင်တာ ဆန့် တာကလေးတွေလဲ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး၊ ကြွတာ လှမ်းတာ ချတာ လှုပ်ရှားတာကလေးတွေလဲ တရွေ့ချင်း ဖြစ် ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး၊ မှတ်သိတဲ့စိတ်ကလေး တွေလဲ သိသိပြီး ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးလို့ ဒီလို သူ့ အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့ တရားတွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိရတယ်၊ ဒီတော့ မမြဲတဲ့ တရား တွေချည်းဘဲဆိုတာ သူ့ ဟာသူ့ အသိရှင်းသွားတယ်။ ဒီလို အသိ ရှင်းမှ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် အစစ် ဖြစ်တယ်။ ဒီဉာဏ် အစစ် ဖြစ်အောင်လို့ အားထုတ်ရတာဘဲ။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်

ဒီ အနိစ္စာနုပဿနာ အရာမှ အဋ္ဌကထာက ဒီလို ခွဲခြား ပြထားတယ်။ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၇၁)

အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ-အနိစ္စကိုလဲ သိရမယ် တဲ့။

အနိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ-မမြဲသည့်အဖြစ် အနိစ္စ လက္ခဏာ ကိုလဲ သိရမယ် တဲ့။

အနိစ္စာနုပဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ-မမြဲဟု ရှုမြင်တဲ့ အနိစ္စာ နုပဿနာကိုလဲ သိရမယ် တဲ့။

ဒီလို အကျဉ်းချုပ်ပြုပြီးတော့ “အနိစ္စန္တိ ခန္ဓပဉ္စကံ-အနိစ္စ ဆိုတာ ခန္ဓငါးပါးဘဲ” စသည်ဖြင့် အကျယ်လဲ ရှင်းပြသွား ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးဟာ အနိစ္စ-မမြဲတဲ့တရားဘဲ လို့ ဒါကို သိထားရမယ်။ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ မထင်သေး မသိသေး ပေမယ်လို့ ဒါလောက်တော့ သိထားရမယ်။ သိထားဘို့လဲ လို့ပါ တယ်။ ဒါလောက်တွင်လဲ မကသေးဘူး။ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ တရား ချည်းဘဲ၊ အနတ္တ-အတ္တမဟုတ် ငါကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘော တရားချည်းဘဲလို့ ဒီလိုလဲ သိထားဘို့ လိုပါသေးတယ်။ ဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ တရားချည်းဘဲလို့ ကြားနာဘူး သိဘူးယင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်နိုင်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် စူဠတဏှာ သင်္ခယသုတ် မှာ သုတမယဉာဏ် ပြည့်စုံပုံနဲ့ ဝိပဿနာ ရှုပုံကို အကျဉ်းချုပ် ဒီလိုဟောထားပါတယ်။

ဒေဝနမိန္ဒ၊ သိကြားမင်း။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်။ အဘိနိဝေသာယ၊ မြဲသည် ချမ်းသာသည် အတ္တကောင်ဟု တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းငှါ။ န အလံ

ဣတိ၊ မထိုက်တန်ကုန်ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ ဧတံ၊ ဤသဘောကို။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ သုတံ၊ ကြားနာဘူးသည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင်။) သော၊ ထိုသို့ ကြားဘူးသော ရဟန်းသည်။ သဗ္ဗဓမ္မံ၊ ဒွါရ ၆-ပါး၌ ထင်ရှားသော တရားအလုံးစုံကို။ အဘိဇာနာတိ၊ ရှေးရှုသိ၏ တဲ့။ (မ ၁-၃၁၈)

“ရှေးရှုသိတယ်”ဆိုတာ ရှုရမည့် ရုပ်နာမ်ဆီကို ဉာဏ်ဖြင့် မျက်နှာမူပြီး စူးစိုက်ပြီး ရှုတာ သိတာကို ဆိုလိုတယ်။ ပြီးတော့ ဒီအသိကလဲ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဆိုတဲ့ ဒီ အစဆုံး အခြေခံဝိပဿနာ အသိကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီတော့ “ရုပ်နာမ်တရား အားလုံးဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တချည်းဘဲ”လို့ ဒါလောက် ကြားဘူးယင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က စပြီး ရှုနိုင်တယ် ဆိုတာ ထင်ရှားသိရပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒါတွင် မကသေးဘူး၊ ရှေးရှုသိတဲ့ ဒီဉာဏ် ၂-ပါးပြီးတော့ သဗ္ဗသန အစရှိတဲ့ အထက်ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဆက်ပြီး ဖြစ်သွားပုံကိုလဲ—

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သဗ္ဗဓမ္မံ၊ တရားအလုံးစုံကို။ အဘိညာယ၊ ရှေးရှုသိပြီး၍။ သဗ္ဗဓမ္မံ၊ တရားအလုံးစုံကို။ ပရိဇာနာတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားသိ၏-စသည်ဖြင့် ဆက်ပြီး ဖော်ပြသွားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့် “ရုပ်နာမ်တရားအားလုံး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တချည်း

ဘဲ” ဆိုတာကိုတော့ ကြားနာဘူး မှတ်သားဘူးရမယ်။ ဒါ
လောက်ကြားနာဘူးယင်ဘဲ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သုတမယ
ဉာဏ် ပြည့်စုံပြီလို့ ယူရပါတယ်။ ယခု ဗမာပြည်က ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်တွေကတော့ ဒီလို သုတမျိုးနဲ့ ပြည့်စုံနေတာ ကြာလှပါပြီ၊
ကလေးဘဝကတည်းက ပြည့်စုံလာကြမှာချည်းပါဘဲ။

ပြီးတော့ “ဟုတ္တာ အဘာဝေါ ဝါ (အနိစ္စတာ)-ဖြစ်ပေါ်
ပြီး မရှိဘဲ ဖြစ်သွားတာ ကွယ်ပျောက်သွားတာဟာ မမြဲသည့်
အဖြစ် အနိစ္စလက္ခဏာပါဘဲ” တဲ့။ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ အစဉ်
ထာဝရ ရှိနေတာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့ အခါမှ
အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာကြတာ။ အဲဒါဟာ မူလက မရှိတဲ့
အနေမှ အရှိသဘောကို ရောက်လာတာဘဲ။ ဒါကြောင့်
“ဟုတ္တာ-ဖြစ်ပြီး၍ ရှိလာပြီး၍” လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီလို
ဖြစ်လာ ရှိလာပြီးတော့လဲ အမြဲတည်နေတာ မဟုတ်ဘူး။
တခဏချင်းပင်မရှိဘဲ ဖြစ်သွားပြန်တယ်။ ကွယ်ပျောက်သွားပြန်
တယ်။ ဒါကြောင့် “အဘာဝေါ-မရှိခြင်း ကွယ်ပျောက်သွား
ခြင်းဟာ အနိစ္စတာ, အနိစ္စလက္ခဏာဘဲ” လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အဲ
ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကွယ်ပျောက် ကွယ်ပျောက်သွားလို့ဘဲ ရုပ်
နာမ်တရားတွေကို “အနိစ္စ-မမြဲဘူး” လို့ အသိအမှတ်ပြုရတယ်။
ဒါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကွယ်ပျောက်သွားခြင်းဟာ အနိစ္စ
လက္ခဏာမည်ပါတယ် တဲ့။ အထူးအားဖြင့် ကွယ်ပျောက်သွား
တာကို “အနိစ္စလက္ခဏာ” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ မမြဲဘူးလို့ ခေါ်
ခြင်း၏ အထိမ်းအမှတ်ပေါ့။

ပြီးတော့ “တဿာ အနိစ္စတဿ ဝသေန အနိစ္စန္တိ အနု-
ပဿနာ- ထိုကွယ်ပျောက်သွားခြင်း အနိစ္စလက္ခဏာ အလို
အားဖြင့် မမြဲဘူးလို့ ရှုမြင်တာ သိတာဟာ အနိစ္စာနုပဿနာ
မည်ပါတယ်တဲ့။ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ရှုနေယင်း ပေါ်လာ
ပြီးတော့ ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် မမြဲဘူးလို့
သဘောကျသွားတာ သိမြင်သွားတာဟာ အနိစ္စာနုပဿနာ
ဉာဏ်ဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ကဲ-ဒါကလေးတွေကို ဆိုကြဦးစို့။

အနိစ္စကို သိရမည်၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို သိရမည်၊
အနိစ္စာနုပဿနာကို သိရမည်။ (ဆို)

ဒါကတော့ ခုတင်က ပြောပြခဲ့တဲ့ အဋ္ဌကထာရဲ့ ဘာသာပြန်
ဘဲ၊ အနိစ္စဆိုတာက ဘယ်ဟာလဲဆိုယင် “မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာက အနိစ္စတရား” တဲ့။ အနိစ္စ-မမြဲတဲ့တရား ဆိုတာ
မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေဘဲ၊ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့
သဘောတရားတွေဘဲ။ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ လိုက်ပြီးရှုနေတဲ့
ယောဂီမှာ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေကိုချည်း တွေ့နေရ
တယ်၊ မြင်ရာကလဲ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မြင်မြင်ပြီး ပျောက်
ပျောက်သွားတယ်၊ ထိုအတူ ကြားရာစသည်ကလဲ ကြားတိုင်း
နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ကျွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း လှုပ်
ရှားတိုင်း စိတ်ကူးကြံစည်တိုင်း သိသိပြီး ပျောက်ပျောက်သွား
တယ်။ မိနစ်စက္ကန့် မလပ် ရှုမှတ်တိုင်း မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတာ
တွေချည်း တွေ့ရတယ်။ အိပ်ပျော်နေတဲ့ အခါမှာလဲ ဒီရုပ်နာမ်
ခန္ဓာတွေကတော့ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတာဘဲ၊ မရှုနိုင်တဲ့အတွက်

မသိရတာ တမည့်လောက်ပဲ ရှိတယ်။ သူတို့ကတော့ မပြတ်
 ဖြစ်ပျက်နေတာဘဲ။ အနိစ္စ-မမြဲတဲ့တရား ဆိုတာ ဒီလို မပြတ်
 ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတွေပါဘဲ။ “စွဲလမ်းနိုင်ရာ
 ငါးခန္ဓာ” ဆိုတာလဲ ဒီမပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေပါဘဲ။
 “အနိစ္စကို သိရမည်” ဆိုတာလဲ ဒီတရားတွေကိုဆိုတာပါဘဲ။
 တရားအားမထုတ်မီကတော့ သုတမယဉာဏ်ဖြင့် ကြားနာမှတ်
 သားပြီး သိထားဘို့ပါဘဲ။ ရှုမှတ် အားထုတ်နေတဲ့အခါမှာ
 တော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်နဲ့တွေ့ပြီး
 သိဘို့ပါဘဲ။ ကဲ ဆိုကြရမယ်။

မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာက အနိစ္စတရား။ (ဆို)

အနိစ္စလက္ခဏာ

အနိစ္စလက္ခဏာ ဆိုတာကတော့ ရှုမှတ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ်တရား
 တွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အခြင်း
 အရာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်
 သွားတာက အနိစ္စလက္ခဏာ” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာက အနိစ္စ
 လက္ခဏာ။ (ဆို)

ရုပ်နာမ်တရားတွေကို “အနိစ္စ-မမြဲဘူး” လို့ ဆိုရတာဟာ
 ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ မရှိတော့ဘဲ
 ပျောက်ပျောက်သွားလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ကွယ်ပျောက်
 သွားတာဟာ မမြဲဘူးလို့ ခေါ်ရခြင်း၏ အထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာ
 ပါဘဲ။

ဥပမာ လူတွေ့မှာ လူတိုင်း လူတိုင်း ဆူးခြားတဲ့ အထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီ အထိမ်း အမှတ် လက္ခဏာက ဘယ်မှာရှိတတ်သလဲဆိုယင်။ အများအားဖြင့် မျက်နှာမှာ ရှိတတ်ပါတယ်။ မျက်ခုံးမျက်လုံးနေပုံ နှာတန်နေပုံ ပါးစပ်နေပုံ နဖူးနေပုံ မှဲ့စသည်နှင့် အသွေးအရောင် ဒီလို အထိမ်းအမှတ်တွေရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တွေ့ဘူးသိဘူးတဲ့ လူတိုင်းနဲ့ တိုင်း တွေ့ကြယင် အဲဒီ အထိမ်းအမှတ်ကလေးတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ ဘယ်သူဘဲဆိုတာ သိကြရတယ်။

အဲဒါလိုပဲ “အနိစ္စ-မမြဲဘူး” လို့ ဆိုရတဲ့ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တွေမှာလဲ “အနိစ္စ-မမြဲဘူး” လို့ မှတ်သားဘို့ရာ အထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာ ရှိတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင်။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့ စပျောက်သွားခြင်းသဘောပါ။ ဟုတ်တယ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး တော့ ကွယ်ပျောက်သွားတာကိုမူ “မမြဲဘူး” လို့ ဆိုရတယ်။ အစကတည်းက လုံးလုံး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိတဲ့ တရားကို တော့ မရှိပေမယ့် “အနိစ္စ-မမြဲဘူး” လို့ မဆိုရဘူး။ ဟုတ်လား။ အဲဒီလို လုံးလုံး မဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရားက ဘယ်လိုတရားလဲ ဆိုယင် ပညတ်တရားပေါ့။

ပညတ်ဆိုတာ ထင်ရှားမရှိဘူး

ပညတ် ဆိုတာ ဖြစ်လဲ မဖြစ်ပေါ်ဘူး။ တကယ်လဲ ထင်ရှား မရှိဘူး။ လူ့နာမည်မျိုးပေါ့။ လူ့နာမည်ဟာ အမည်မှည့်တဲ့ အချိန်ကစပြီး ထင်ရှားလာတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အချိန်က

စပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသလို ထင်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီနာမည် ဟာ အမှတ်အသားပြုရုံမျှ ခေါ်ဝေါ်ရုံမျှပါဘဲ။ အဲဒီအချိန်က စပြီး ဖြစ်လာတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်လဲ ထင်ရှားရှိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ် ရှိတယ် ထင်ယင် ရှာကြည့်ပေါ့။

လောကမှာ သားကလေး သွီးကလေး တဦး တယောက် ရလာယင် မိဘများက အဲဒီ သားသွီးကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုလို့ ဖြစ်အောင် နာမည်ပေးထားကြရတယ်။ ဒါကြောင့် မိဘဖြစ်သူ တွေက မိမိတို့ရလာတဲ့ သားကလေးကို ကင်ပွန်းတပ် မင်္ဂလာ ပြုပြီး “မောင်နီ” လို့ အမည်ပေးလိုက်တယ်ဆိုပါတော့။ အဲဒီ “မောင်နီ” ဆိုတဲ့နာမည်ဟာ အမည်မပေးခင်ကတော့ ဘယ်သူ ကမှ ခေါ်ရမှန်း မသိသေးဘူး။ အမည်ပေးလိုက်တဲ့ အချိန်က စပြီး အဲဒီကလေးကို “မောင်နီ” လို့ဘဲ လူတွေက အသိအမှတ် ပြုကြတယ်။ သို့ပေမယ့် “မောင်နီ” ဆိုတဲ့ အဲဒီအမည်ဟာ အမည်ပေးတဲ့အချိန်ကစပြီး ဖြစ်လာတယ်လို့တော့ မဆိုရဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် “မောင်နီ” ဆိုတဲ့ အဲဒီ အမည်ပညတ် ကိုက ထင်ရှားမရှိလို့ပါဘဲ။ တကယ် ထင်ရှား ရှိမရှိ စဉ်းစား ကြည့်ကြစို့။

“မောင်နီ” ဆိုတဲ့ အဲဒီအမည်ဟာ မောင်နီရဲ့ ကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေပါသလား၊ ခေါင်းပေါ်မှာ ရှိနေပါသလား၊ ဘေးနားမှာ ရှိနေပါသလား၊ မျက်နှာမှာ ကပ်နေပါသလား။ ဘယ်မှာမှ မရှိပါဘူး။ ပတ်ဝန်းကျင်လူအများက အသိအမှတ် ပြုထားလို့ “မောင်နီ” ဆိုတာ ထင်ရှားသိရရုံမျှသာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီမောင်နီ

သေဆုံးသွားယင်ကော အဲဒီအမည်လဲ ပျောက်ပျက်သွားပါ သလား၊ ပျောက်မသွားပါဘူး၊ လူ့အများက မမေ့သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မောင်နီဆိုတဲ့ အဲဒီ အမည်ပညတ်ကတော့ ထင် ရှားနေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် “နာမဂေါတ္တံ န ဇီရတံ”တဲ့ အမည်နှင့် အနွယ်ဟာ ဘယ်တော့မှ ဆွေးမြည့် အိုမင်းခြင်း ပျက်စီးခြင်း မရှိပါဘူးတဲ့။ လူတွေအားလုံးက အဲဒီမောင်နီဆို တဲ့ အမည်ကို အသိအမှတ် မပြုကြဘဲ မေ့ပျောက်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီအမည်ဟာ မထင်ရှားတော့ဘူး၊ ဒါပေ မယ့် ပျောက်ပျက် သွားတာတော့လဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘာ ကြောင့်လဲ ဆိုယင် နောင်အခါ အဲဒီအမည်ကို ထုတ်ဖော်နိုင်တဲ့ သူက ထုတ်ဖော်လိုက်ယင် ပြန်ပြီးတော့ ပေလောပြန်ပါတယ်။

ဇာတ်နိပါတ်တော်ထဲက ဘုရားအလောင်းတော်၏ အမည် တွေကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ဝေဿန္တရာ၊ မဟောသဓာ၊ မဟာ ဇနက၊ ဝိဓူရ၊ တေမိ၊ နေမိ အစရှိတဲ့ အမည်တွေဟာ အဲဒီဇာတ် နိပါတ်ဖြစ်စဉ် ဘဝကာလတုန်းကတော့ ထင်ရှား နေခဲ့တယ်။ အဲဒီကနောက် အနှစ် သိန်း သန်း များစွာ ကာလ ပတ်လုံး ကွယ်ပျောက်နေခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားက ပြန်ပြီး ထုတ်ဖော်လိုက်တော့ အဲဒီ အမည်တွေဟာ ယခု ထင် ရှားပေလောပြန်တယ်။

လေးအသင်္ချေနှင့် ကပ္ပိတသိန်းထက်က ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာ ဘုရားဆိုတဲ့အမည်၊ သုမေဓာရသေ့ဆိုတဲ့ အမည်တွေဟာ အဲဒီ ခေတ်ကာလက နောက် လေးအသင်္ချေနှင့်ကပ္ပိတသိန်း ကာလ

ပတ်လုံး မထင်ရှားဘဲ ရှိနေခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ငါတို့ မြတ်စွာ
 ဘုရားက ပြန်ပြီး ထုတ်ဖော်လိုက်တဲ့အတွက် အဲဒီ အမည်တွေ
 ဟာ ယခု ပြန်ပြီး ထင်ရှား ပေါ်နေပြန်တယ်။ ဒါကလဲ ယခု
 ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းကားနေတုန်း လောက်ပါဘဲ။ ဘုရား
 သာသနာခေတ် ကုန်သွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ အမည်တွေကို
 ဘယ်သူမှ အသိအမှတ် ပြုကြမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒီတော့
 ဒီပက်ရာ ဆိုတဲ့အမည် သုမေဓာဆိုတဲ့ အမည်တွေဟာ ကွယ်
 ပျောက်သွားကြဦးမှာဘဲ။ ဒါပေမယ့် နောက် ဘုရားတဆူက
 ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောလိုက်ယင်တော့ ပြန်ပြီး ပေါ်လာဦးမှာဘဲ။
 ဒါကြောင့် အမည်ပညတ်ဆိုတာဟာ လူအများက အသိအမှတ်
 ပြုထားလို့ သမုတ်ထားလို့ ထင်ရှားသိရှိမှုပါဘဲ။ တကယ်အားဖြင့်
 ဘယ်မှသာ ထင်ရှားရှိတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အစကလဲ မရှိဘူး။
 နောင်လဲ ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ မဟုတ်ဘူး။
 ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရား မဟုတ်တဲ့အတွက် “ပျောက်ပျက်
 သွားတယ်” လို့လဲ မဆိုရဘူး။ “မမြဲဘူး” လို့လဲ မဆိုရဘူး။
 ပညတ်ဆိုယင် ဘာပညတ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဒါမျိုးချည်းပါဘဲ။ ထင်
 ရှားရှိတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ မဟုတ်ဘူး။
 ပျက်သွားတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ပညတ်တရားကို
 “မမြဲဘူး” လို့လဲ မဆိုရဘူး။

နိဗ္ဗာန်တရား ဆိုတာလဲ သဘောအားဖြင့် ထင်ရှား ရှိပေ
 မယ့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း မရှိတဲ့အတွက် မမြဲဘူး လို့ မဆိုရ
 ဘူး။ အငြိမ်းဓာတ်အနေအားဖြင့် အစဉ်ထာဝရ တည်ရှိနေတဲ့
 အတွက် နိဗ္ဗာန်ကို “နိစ္စတရား” လို့သာ မှတ်ရတယ်။

နိဗ္ဗာန်မှ တပါးသော ပရမတ် ရုပ်နာမ်တရားတွေကတော့ အစပဌမက မရှိသေးပါဘဲနဲ့ အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါမှာ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ် လာတယ်။ ဖြစ်ပေါ် ပြီးတော့လဲ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပရမတ် ရုပ်နာမ် တွေကို “မမြဲဘူး” လို့ ဆိုရတယ်။ “မြင်တာ” ဆိုပါတော့-မမြင် ခင် အစပဌမတုန်းကတော့ “မြင်တယ်” ဆိုတာဟာ မရှိသေး ဘူး။ မျက်စိကလဲ ကြည်တယ်၊ အဆင်းကလဲ ထင်တယ်၊ အလင်း ကလဲ ရှိတယ်။ နှလုံးလဲ သွင်းမိတယ် ဆိုယင်တော့ အဲဒီ အကြောင်း ၄-ပါး ညီညွတ်တဲ့အခါမှာ မြင်မှုက ပေါ်လာ တယ်။ ပေါ်ပြီးတော့လဲ ချက်ချင်း ပျက်သွားတာဘဲ။ မရှိ တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မြင်တာကို “မမြဲဘူး” လို့ ဆိုရ တာ။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့တော့ မြင်တာကို “မမြဲဘူး” လို့ သိဘို့ရာ မလွယ်လှပါဘူး။ ကြားတာက ပိုပြီး သိလွယ်ပါ တယ်။ ကြားတာလဲ မကြားခင်က မရှိသေးဘူး။ နားကလဲ ကြည်တယ်။ အသံကလဲ ထင်တယ်။ အပေါက် အကြားကလဲ ရှိတယ်။ နှလုံးလဲ သွင်းမိတယ် ဆိုယင်တော့ အဲဒီ အကြောင်း ၄-ပါး ညီညွတ်တဲ့အခါမှာ ကြားမှုက ပေါ်လာတယ်။ ပေါ်ပြီး တော့လဲ ချက်ချင်း ပျောက်သွားတာဘဲ။ မရှိတော့ဘူး။ ဒါ ကြောင့် အဲဒီ ကြားတာကို “မမြဲဘူး” လို့ ဆိုရတာ။ ဒါကတော့ လူတိုင်းဘဲ ထင်ရှား သိလွယ်ပါတယ်။ ယခု ဘုန်းကြီးပြောတဲ့ စကားသံကလေးတွေကို တလုံးပြီး တလုံး ကြားနေတယ်။ ကြားပြီးလျှင် ပြီးချင်း ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ။ နားထောင် အသံ အသံ အသံ၊ အသံ အသံ အသံ၊ အသံ အသံ အသံ ဆိုလိုက်တဲ့

အခါ အဲဒါကို ကြားသွားတယ်၊ ပြီးတော့ အဲဒီ ကြားတာ ကလေးဟာ မရှိတော့ဘူး၊ သံ-လို့ ဘုန်းကြီးက ဆိုလိုက်တဲ့ အခါမှာလဲ အဲဒါကို ကြားသွားတယ်၊ ပြီးတော့ အဲဒီ ကြား တာကလေးဟာ ပျောက်သွားတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါမှာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာပေါ့။ ဒီပြင် ရုပ်နာမ်တွေလဲ ဒီလိုချည်းပါဘဲ။ ဖြစ်ပြီးယင် ချက်ချင်း ပျောက်သွားတာချည်း ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တာ ကြားတာ နံတာ စားတာ ထိတာ စိတ်ကူးကြံစည်တာ ကွေးတာ ဆန့်တာ လှုပ်ရှားတာ ဒီလို ရုပ်နာမ်တွေ ဟူသမျှဟာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာချည်း ဘဲ၊ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားလို့ “မမြဲဘူး” ဆိုရတာ တဲ့။

ဒီအထဲမှာ စိတ်ကလေး ပျောက်သွားတာကလဲ အလွန် ထင်ရှားပါတယ်။ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” လို့ မှတ်နေတုန်း စိတ်က တခြားထွက်သွားယင် “သွားတယ်” လို့ မှတ်လိုက် ရတယ်၊ ဒီလို မှတ်လိုက်ယင် အဲဒီ ထွက်တဲ့ စိတ်ကလေးဟာ မရှိတော့ဘူး၊ ပျောက်သွားပြီ၊ အဲဒီ စိတ်ကလေးဟာ အစ ကလဲ မရှိသေးဘူး၊ အဲဒီ အခိုက်မှတ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ မှတ် လိုက်တော့လဲ ချက်ချင်းဘဲ ပျောက်သွားတယ်၊ ဒါကြောင့် “မမြဲဘူး” လို့ ဆိုရတာ။ ပြီးတော့ ဒုက္ခဝေဒနာကလေးတွေ ပျောက်သွားပုံလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” လို့ မှတ်နေယင်း ကိုယ်ထဲမှာ တနေရာရာက ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင်တာကလေးတွေ ပေါ်လာတယ်၊ အဲဒါကလေး တွေကို စူးစိုက်ပြီး “ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်” စသည်ဖြင့်

မှတ်လိုက်ယင် လုံးလုံး ပျောက်သွားတာလဲ ချိတ်တယ်။ လုံးလုံး မပျောက်တောင် တချက်မှတ် တချက်မှတ်မှာ တခါ တခါလဲ ပျောက်ပျောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒါလဲ အစက မရှိသေးဘဲ အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး”လို့ ဆိုရတာ တဲ့။ ဒီတော့ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာဟာ “မမြဲဘူး”လို့ ဆိုရခြင်းရဲ့ အထိမ်းအမှတ် အနိစ္စလက္ခဏာပေါ့။ အဲဒီ အထိမ်းအမှတ် အနိစ္စလက္ခဏာကို ယောဂီက ရှုယင်း ရှုယင်း ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်

အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတယ် ဆိုတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာကို တွေ့ယင်၊ အဲဒီ ပျောက်သွားတဲ့ သဘောကို “မမြဲဘူး”လို့ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် သဘောကျသွားတယ်။ အဲဒီလို သဘောကျ သိမြင်သွားတာကို အနိစ္စာနုပဿနာ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွား တာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု သိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်”လို့ ဆိုထားတယ်။

“ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ကြည့်ချင်တယ်၊ ကြည့်တယ်၊ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေဆဲမှာ အဲဒီ မှတ်သိ ရတဲ့ “ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု၊ ကြည့်ချင်မှု၊ ကြည့်မှု၊ မြင်မှု၊ ကြားမှု” အစရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်

ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ယောဂီက “မမြဲတဲ့ တရားတွေဘဲ” လို့ သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိသွားမှ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်တာ။ ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခြင်း မရှိပါဘဲနဲ့ “ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး” လို့ အလွတ်သက်သက် ဆင်ခြင်နေရုံမျှနှင့်တော့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင်၊ အဲဒီလို ဆင်ခြင်နေခိုက်မှာ ဘယ်ကဟာတွေ ဖြစ်တာမှန်းလဲ သူမသိဘူး၊ ဘယ်ကဟာတွေ ပျက်တာမှန်းလဲ သူ မသိဘူး၊ ကျမ်းဂန်ထဲက “ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး” ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း ကျက်မှတ်ပြီး အလွတ်ဆင်ခြင်နေရုံမျှဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ မျိုးကတော့ ကုသိုလ်ဖြစ် ပါရမီဖြစ်လောက်ပါဘဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်လို့တော့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် ဆိုတာကတော့ တကယ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့တရားကလေးတွေကို ရှုယင်း မှတ်ယင်းနဲ့ အဲဒါကလေးတွေ ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရလို့ “မမြဲဘူး” ဆိုတာကို ကိုယ့်ဟာကို အလိုလို သဘောပေါက်ပြီး သိသိသွားတာဘဲ။ “ဖောင်းတယ်” မှတ်ယင်း ဖောင်းတာကလေး ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရလို့ “မမြဲဘူး” လို့ သိသွားတယ်။ “ပိန်တယ်” မှတ်ယင်း ပိန်တာကလေး ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရလို့ မမြဲဘူးလို့ သိသွားတယ်။ ကွေးချင်တယ်။ ကွေးတယ်လို့ မှတ်ယင်း ကွေးချင်တာနဲ့ ကွေးတာ အဆင့်ဆင့် ပျောက် ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရလို့ “မမြဲဘူး” လို့ သိသိ

သွားတယ်၊ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့မှတ်ယင်း တနေရာက တနေရာကို မထောက်ဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရလို့ “မမြဲဘူး”လို့ သိသိသွားတယ်၊ ညောင်းတပူတာကလေးတွေကို မှတ်နေယင်း ညောင်းလိုက် ပျောက်လိုက် ပူလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရလို့ “မမြဲဘူး”လို့ သိသိသွားတယ်၊ ဒီလိုမှတ်ယင်း ပျောက်ယင်း မှတ်ယင်း ပျောက်ယင်းနဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ပြီးတော့ “မမြဲတဲ့တရားဘဲ”လို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိသိ သွားတာကိုမှ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က—

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု သိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်တဲ့။ ကဲ ဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု သိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်။ (ဆို)

ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မပြတ် လိုက် ရုနေတဲ့ ယောဂီဟာ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ရှုမှတ်နေယင်းဘဲ ထင်ရှားတွေ့ရ ပါတယ်။ ယခု တရားနာပရိသတ်ထဲမှာ ဒီလို တွေ့နေတဲ့ ယောဂီတွေလဲ အများကြီး ရှိနေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးက မိမိ တဦးတည်း ထင်မြင်သဘောကျတာတွေကို လျှောက်ဟောနေ

စာ မဟုတ်ပါဘူး။ တပည့်ယောဂီ လေး-ငါးဆယ်ယောက်
 လောက် တွေ့မြင်ရုံနဲ့လဲ ဟောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ယောဂီ
 တွေ ရာပေါင်းများစွာ ဒီအတိုင်း တွေ့မြင်နေပြီ။ ယခုလဲ
 တချို့က တွေ့မြင်ဆဲ ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဟောနေ
 တာပါ။ ဒါပေမယ့် ယခုမှ အားထုတ်ခါစ တချို့ယောဂီတွေ
 ကတော့ ယခု ဘုန်းကြီးပြောတာလို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မတွေ့
 ကြသေးပေဘူး။ ယခုပြောနေတဲ့ တွေပုံ သိပုံတွေက အားထုတ်
 ခါစမှာ လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့ တွေ့နိုင် သိနိုင်တာတွေ မဟုတ်
 ဘူး။ ဒီလို သိဘို့ရာက သိပ်တော့လဲ မလွယ်လှဘူး။ ဒါပေ
 မယ့် မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် သိပ်ခက်တာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။
 ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်
 ယင် ဖြစ်လဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အားမထုတ်ယင်တော့ မဖြစ်
 ဘူးပေါ့။ အားထုတ်မှ ဖြစ်မှာ။ အားမထုတ်ယင် ဘယ်
 ဟာမှ မဖြစ်ဘူး။ ယခု လောကမှာ ပညာသင်ကြားနေတဲ့
 သူတွေထဲက ထူးထူးချွန်ချွန် ပညာတွေ တတ်မြောက်ကြတယ်။
 ဘုံတံဆိပ်တွေ ဂုဏ်ထူးတွေ ရနေကြတယ်ဆိုတာဟာ သူလိုဟာ
 သူတို့ ကြိုးစားအားထုတ်လို့ တတ်မြောက်ကြ၊ ရကြတာဘဲ။
 မကြိုးစားဘဲနဲ့ အလကားနေတဲ့သူတွေမှာ အဲဒီ ဂုဏ်ထူးတွေ
 ဘုံတံဆိပ်တွေ ရပါမလား။ မရနိုင်ပါဘူး။ ဘာပညာမှ မတတ်
 မြောက်နိုင်ဘူး။ တကယ် သင်ကြားလေ့လာမှဘဲ တတ်မြောက်
 ပြီး အဲဒီ ဘုံထူး ဂုဏ်ထူးတွေကို ရနိုင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏
 ဝိပဿနာပညာကလဲ ဒီလိုပါဘဲ။ တကယ်တမ်း အားထုတ်မှဘဲ
 ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်သွားယာဇ်သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ လက် ခြေ တကွေး တဆန့် အတွင်းမှာပင် စိတ်ကလေးတွေ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ပျက်သွားတာကို သိနိုင်ပါတယ်။ ကျေးခါနီး ဆန့်ခါနီးမှာ ကျေးမယ် ကျေးမယ်၊ ဆန့်မယ် ဆန့်မယ်လို့ ကြံတဲ့စိတ်ကလေးတွေ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ တော်တော်များများ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ ခြေတလှမ်း တလှမ်းအတွင်းမှာလဲ ဒီလိုဘဲ တော်တော်များများ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ မျက်စိတမှိတ် အတွင်းမှာလဲ စိတ်တွေ များစွာဖြစ်လာတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို လျင်လျင်မြန်မြန်ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးတွေကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း အစဉ်မပြတ်လိုက်ပြီးတော့ ရှုနေရတယ်။ အမည် အထူး မတပ်နိုင်ယင် သိတယ် သိတယ်လို့ဘဲ မှတ်ရတယ်။ သိတယ်လို့ တကြိမ်မှတ်ခိုက်မှာ စိတ် လေးငါးဆယ်ကြိမ် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပျက်သွားတာကိုလဲ တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။ တခါတရံ အလွန် လျင်မြန်စွာ သိနေတဲ့အခါကျတော့ သိတယ်ဆိုတဲ့ အမည် တောင် မလိုပါဘူး။ ဉာဏ်နဲ့ သိရုံ သိရုံကလေးသာ အစဉ်လိုက် နေလို့ လိုပါတယ်။

အဲဒီလိုအခါမှာ ဟိုက အလိုအလျောက် စိတ်တခုက ဖြစ်လိုက်၊ ဒီက ရှုမှတ်တဲ့စိတ်က သိလိုက်၊ ဟိုက စိတ်တခုက ဖြစ်လိုက်၊ ဒီက သိလိုက်နဲ့ ထမင်းတလုပ် ဒုတ်တချက်ဆိုတာ လိုဘဲ အလိုအလျောက် စိတ်တခုတခုဖြစ်တိုင်း ရှုတဲ့စိတ်တခုတခု ကလဲလိုက်ပြီး သိသိနေတယ်။ ဒီလို အစဉ်မပြတ် လိုက်ပြီးသိနေတော့ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာဟာ ထင်ရှားရောပေါ့။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့မှတ်နေယင်း အလွတ်စိတ်ကလေးတခု
 ဖြစ်လိုက်ယင် ဒီက ရှုမှတ်လိုက်တဲ့စိတ်နဲ့ မိနေတာဘဲ၊ ထောင်
 ထားတဲ့ ကျော့ကွင်းထဲ ဝင်းတိုးမိသလိုပါဘဲ၊ ခဲနဲ့ပစ်လိုက်တော့
 ရည်ရွယ်တဲ့ဝတ္ထုကို ဖတ်ကနဲ ထိမှန်သွားတာလို အဲဒီစိတ်ကို
 သိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိလိုက်တာနဲ့ ဟိုစိတ်ကလေးဟာ မရှိ
 တော့ဘူး၊ ပျောက်သွားပြီ။ အဲဒါကို လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်ရသလိုဘဲ
 ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ စိတ်ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ဒီလိုချည်းဘဲ
 တွေ့သွားတယ်။

ညောင်းတာကလေး ပေါ်လာယင် “ညောင်းတယ်” လို့
 မှတ်လိုက်တာနဲ့ ပျောက်သွားတယ်၊ ပြီးတော့ တခါညောင်း
 ပြန်ယင်လဲ “ညောင်းတယ်” လို့မှတ်လိုက်ပြန်ယင် ပျောက်သွား
 ပြန်တာဘဲ။ ဒီလို ပျောက်ပျောက် သွားပုံကတော့ အထက်
 ပိုင်း ဝိပဿနာကျမ္မ ပိုပြီး ရှင်းတယ်။ ညောင်းလိုက် မှတ်
 လိုက် ပျောက်လိုက်၊ ညောင်းလိုက် မှတ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့
 တညောင်ချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ တညောင်းနဲ့
 တညောင်း ဘာမျှ မစပ်ဘူး။ နာတာကလေးတွေလဲ အတူတူ
 ဘဲ၊ နာလိုက် မှတ်လိုက် ပျောက်လိုက်၊ နာလိုက် မှတ်လိုက်
 ပျောက်လိုက်နဲ့ တမှတ်တမှတ်မှာ တနာတနာ ပျောက်ပျောက်
 သွားတယ်၊ တနာနဲ့တနာ ဘာမျှမရောဘူး၊ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ
 ပြတ်ပြီး ထင်တယ်။

ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ညောင်းတာ နာတာတွေဟာ
 အပြတ် အခြား မရှိဘူး။ “တဆက်တည်း အကြာကြီး ညောင်း

နေတယ်၊ အကြာကြီးနာနေတယ်” လို့ဘဲ ထင်ရတယ်။ အကြာ
 ကြီးညောင်း၊ အကြာကြီးနာနေတာ မဟုတ်ပါဘူး ၊ တညောင်း
 ချင်း တညောင်းချင်း တနာချင်းတနာချင်း အပြတ် အပြတ်
 ကလေးတွေ အတိုအတို ကလေးတွေပါဘဲ၊ အဲဒါကလေးတွေ
 ကို ယောဂီက မှတ်ယင်း မှတ်ယင်း ကိုယ်တိုင် တွေ့ရပါတယ်။

ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်ခိုက်မှာလဲ ဖောင်းတက် လာတာကလေး
 ဟာ ရိပ်ရိပ်ရိပ်ရိပ်နဲ့ ဖောင်းလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ဖောင်းလိုက်
 ပျောက်လိုက် အဆင့်ဆင့်ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှား
 တွေ့ရတယ်၊ ပိန်တယ်လို့မှတ်ခိုက်မှာလဲ ပိန်လိုက် ပျောက်လိုက်၊
 ပိန်လိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ အဆင့်ဆင့် ပျောက်ပျောက်သွားတာ
 ကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ဒီလို မသိနိုင်သေးတဲ့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေ
 ကတော့ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန်ကြီး အလိုက်ပဲ
 တွေ့နေကြတယ်၊ ဒါကြောင့် မိမိတို့အတွေ့နဲ့ နှိုင်းပြီးတော့
 “ရူမှတ်နေတဲ့ ယောဂီတွေလဲ ဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန်ကြီးကိုသာ တွေ့နေ
 လိမ့်မယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်၊ ထင်တဲ့အတိုင်းလဲ တချို့က
 စွပ်စွဲပြောဆိုနေကြတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ့်အထင်နဲ့တော့ ပြော
 မနေကြပါနဲ့၊ ထိထိရောက်ရောက် တကယ် အားထုတ်ကြည့်ပါ
 လို့သာ သတိပေးလိုပါတယ်။ တကယ်အားထုတ်ယင် ယခုပြော
 ခဲ့တဲ့အတိုင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့မယ် ဆိုတာ ရဲရဲကြီး တာဝန်ခံ
 ပါတယ်။

ကွေးတယ်ကွေးတယ်လို့ မှတ်ခိုက်မှာလဲ တရွေချင်း တရွေ
 ချင်း ရွေ့လိုက်ပျောက်လိုက်၊ ရွေ့လိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ တပိုင်း

စိ တပိုင်းစိ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။
 ပရမတ်ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ တနေရာကတနေရာကို ရွှေ့ခြင်း
 မရှိဘူး ဆိုတဲ့ ကျမ်းဂန်အဆိုကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ဘဲ တွေ့ရပါ
 တယ်။ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ “မကွေးခင်ကလဲ ဒီလက်ပဲ၊
 ကွေးနေတာလဲ ဒီလက်ပဲ၊ ကွေးပြီးတော့လဲ ဒီလက်ပဲ၊ ဟို အပြင်
 ဘက်က ဒီအတွင်းဘက် ရောက်လာတယ်၊ ဒီလက်ပဲ” လို့
 အမြဲတည်နေတဲ့ လက်ပုံသဏ္ဍာန်ကြီး အနေနဲ့ဘဲ ထင်နေကြတယ်။
 အဲဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် ရှေးနောက် ဆက်စပ်ပြီး
 မပြတ် ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်အစဉ်သန္တတိ ကို မပိုင်းခြားနိုင်လို့၊
 ပိုင်းခြားနိုင်အောင် လျင်လျင်မြန်မြန် သိနိုင်တဲ့ဉာဏ် မရှိသေးလို့
 ပါဘဲ။ အနိစ္စကို သန္တတိက ဖုံးကွယ်ထားတယ်တဲ့၊ ဒီလို
 ဖုံးကွယ်နိုင်တာကလဲ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို မရှုလို့ပါဘဲ။
 ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ—

ဥဒယဗ္ဗယာနံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ကို။ အမနသိ-
 ကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်း မရှုခြင်းကြောင့်။ သန္တတိ-
 ယာ ပဋိစ္ဆန္ဒတ္တာ၊ ရုပ်နာမ်အစဉ် သန္တတိက ဖုံးကွယ်အပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီး
 ကွယ်ပျောက်ခြင်း အနိစ္စလက္ခဏာသည်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊
 မထင်ပေါ်ဘဲ ရှိနေတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။
 (ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၇၆)

ယောဂီမှာတော့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မပြတ် စောင့်ပြီး
 ရှုနေတဲ့အတွက် ရုပ်နာမ်ကလေးတွေဟာ တခုချင်း တခုချင်း

တပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်တယ်၊ တဆက်တည်း တခုတည်း အနေနဲ့ မထင်တော့ဘူး။ ဥပမာအားဖြင့် ခြေတန်းများဟာ အဝေးက ကြည့်ယင် တဆက်တည်း ထင်ရသော်လဲ အနီးမှာ ကပ်ပြီးကြည့်တော့ တကောင်စီ တကောင်စီ ပြတ်ပြီးထင်သလို ပါဘဲ။ အဲဒီလို အပြတ်အပြတ် တပိုင်းစီထင်နေတော့ သန္တတိက မဖုံးကွယ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ယောဂီမှာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကွယ်ပျောက်သွားတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာဟာ သူ့အလိုလိုဘဲ ထင်ပေါ်နေပါတယ်။ ခက်ခက်ခဲခဲ ကြံဆပြီး ရှုနေဘို့ မလိုတော့ဘူး။ ဒီလို အနိစ္စလက္ခဏာကထင်နေတော့ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးဆိုတာ ရှင်းပြီးတော့ သိလာပါတယ်။ အဲဒါဟာ မျက်စိလည် ပြေသွားသလိုဘဲ “တို့ထင်နေတဲ့အတိုင်း မြဲနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ မမြဲတာတွေချည်းဘဲ” လို့ ရှင်းရှင်းကြီး သဘောကျ သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ—

ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊
 သိမ်းဆည်းရှုမှတ်၍။ သန္တတိယာ၊ ရုပ်နာမ်အစဉ်သန္တတိ
 ကို။ ဝိကောပိတာယ၊ ဖျက်အပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ဝါ၊
 ဖျက်လိုက်လျှင်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကွယ်ပျောက်
 ခြင်းဟူသော အနိစ္စလက္ခဏာသည်။ ယာထာဝသရသ-
 တော၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ သဘော
 မှန်အတိုင်း။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။
 (ဝိသုဒ္ဓိ ၂၂၇၆)။

“ဖြစ်တိုင်း ပျက်တိုင်း ရှုပြီးသိယင် သန္တတိပျက်တယ်၊
 သန္တတိပျက်ယင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကွယ်ပျောက်သွားခြင်း ဆိုတဲ့
 အနိစ္စလက္ခဏာ ထင်တယ်”လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဆောင်ပုဒ်က “ရှုမှတ်ဆဲမှာ”လို့ ဆိုထားတာ၊ ရှုမှတ်ဆဲမှာ
 ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာကို တွေ့ပြီးတော့ မမြဲဘူးလို့
 သိမှ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်တယ်၊ ရှုမှတ်ခြင်း မရှိပါဘဲ
 သက်သက် ဆင်ခြင်နေရုံနဲ့တော့ ဒီဉာဏ်က မဖြစ်ဘူး။ ရှုမှတ်
 နေယင်း အဲဒီ ရှုမှတ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားကလေးတွေ တိကနဲ
 ပြတ်ပြတ်သွားတာကို တွေ့မြင်ရမှ မမြဲဘူးလို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း
 သိသိသွားတာ။ ဒါကြောင့်—

“ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု
 သိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်”လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထား
 တယ်။ ယခု ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေရတာ
 ဟာ ဒီအနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်အောင်လို့ ရှုနေရတာဘဲ။
 ဒီအနိစ္စဉာဏ်ဖြစ်ယင် ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ်တွေလဲ ဖြစ်နိုင်
 တော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့်—

“အနိစ္စသညိနော မေဃိယ အနတ္တသညာ သဏ္ဍာတိ”
 လို့ ဟောထားပါတယ်။ (အံ ၃-၁၆၉)

မေဃိယ၊ မေဃိယရဟန်း။ အနိစ္စသညိနော၊ မမြဲဟု
 အမှတ်ရှိသောသူအား။ အနတ္တသညာ၊ အနတ္တဟူသော
 အမှတ်၊ အတ္တမဟုတ်ဟူသော အသိဉာဏ်သည်။ သဏ္ဍာတိ၊
 သူ့အလိုလိုပင် တည်လေတော့၊ ထင်လေတော့၏ တဲ့။

အခြေခံ—၉ [တတိယအကြိမ်]

“ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကွယ်ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့တရားဘဲ”လို့ ဆီရတဲ့တရားကို အတ္တကောင် ငါကောင်ဘဲ သတ္တဝါကောင် ဘဲလို့ ဘယ်မှာ ထင်တော့မှာလဲ။ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားတဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့သာ အသိဉာဏ်ထဲ ရှင်းပြီး ထင်နေ ပါတယ်။ ယခု လူတွေက အတ္တကောင်လို့ ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေ တာဟာ “တသက်လုံး တဘဝလုံး တယောက်တည်း တကြံ တည်း တည်နေတယ်” ထင်လို့ စွဲလမ်းနေကြတာဘဲ။ ခဏမစဲ ပျက်နေတဲ့ တရားချည်းဘဲလို့ ကိုယ်တွေနဲ့ ရှင်းပြီးသိနေယင် အဲဒီ ခဏမစဲ ပျက်နေတာတွေကို အတ္တကောင်လို့ မစွဲလမ်းနိုင်တော့ ပါဘူး။ သူ သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားဘဲလို့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး သိသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “အနတ္တ- သညာ သညာတိ”လို့ ဟောတော်မူတာဘဲ။

တချို့က “ဒီ သုတ်ဟာ မေဃိယ တဦးတည်းအတွက် ဟော ထားတဲ့သုတ်ပဲ”လို့ ကတ်သီးကတ်သတ် ပြောကြသေးတယ်။ အဲဒါတော့ မပြောကောင်းတဲ့ စကားပါဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် “မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရားတွေဟာ ဘုရား မျက်မှောက်မှာ နာယူတဲ့ သူတွေနဲ့သာဆိုင်တယ်။ ယခု လူတွေနဲ့ မဆိုင်ဘူး”လို့ ပြောမည့် နောက် ပညာရှိတဦး ပေါ်လာမှာ စိုးရိမ်ရလို့ပါဘဲ။ ပြီးတော့ ဒီလို ဟောတာက ဒီသုတ်မှာသာ မဟုတ်ပါဘူး။ သမ္မောဓိသုတ်မှာလဲ “အနိစ္စသညိနော ဘိက္ခဝေ အနတ္တသညာ သညာတိ”လို့ (အံ ၃-၁၆၅) ရဟန်းအများအား ဘိက္ခဝေနဲ့ ဟောထားတာလဲ ရှိပါသေးတယ်။ ပြီးတော့ အနိစ္စ

လက္ခဏာ ထင်ယင် ဒုက္ခလက္ခဏာလဲ ထင်နိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့တဲ့ယောဂီဟာ “ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ်က မပြတ် နှိပ်စက်နေတယ်” ဆိုတဲ့ ဒုက္ခလက္ခဏာကို သိမြင်နိုင်လို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သမ္မေဓာဓိသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာမှာ—

“အနိစ္စလက္ခဏေ၊ အနိစ္စလက္ခဏာဏိ။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်ပြီးလတ်သော်။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တလက္ခဏာသည်။ ဒိဋ္ဌမေဝ ဟောတိ၊ မြင်အပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်လေတော့၏။ ဟိ၊ မှန်ပေ၏။ ဧတေသု တိသု လက္ခဏေသု၊ ဤ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာ ဟူသော လက္ခဏာ ၃-ပါးတို့တွင်။ ဧကသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ၊ တပါးကို မြင်လတ်သော်။ ဣတရဒ္ဓယံ၊ ဤမှတပါးသော လက္ခဏာ ၂-ခုသည်။ ဒိဋ္ဌမေဝ ဟောတိ၊ မြင်အပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်လေတော့၏” လို့ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာ တခုခုကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိဘို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရအောင်လို့ ဒွါရ ၆-ပါးက ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တရားတွေ လိုက်ပြီး ရှုနေရတာဘဲ။ ဒီလိုရလို့ အနိစ္စလက္ခဏာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိသွားယင်တော့ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာတွေကိုလဲ သိသွားမယ်။ အဲဒီတော့ မမြဲတာတွေချည်းဘဲ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ အနတ္တသဘောတရားတွေချည်းဘဲ” လို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းပြီးသိသွား

မယ်။ ဒီလိုသိတော့ အစွဲအလမ်းတွေ ကင်းသွားမယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်တွေက—

“ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုကင်းပျောက်သည်။
မမြဲ ဆင်းရဲ၊ သဘောဘဲ၊ ဉာဏ်ထဲ ရှင်းတော့သည်။”
လို့ ဆိုထားတာ။

အဲဒီလိုအခါကျတော့ ယောဂီမှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဖြစ် ပြီးပျောက် ဖြစ်ပြီးပျောက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း မပြတ်တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့ တရားချည်းဘဲလို့ သိတဲ့ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်ဟာ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းကြီး ဖြစ်လာ တယ်။ ဘာမှ အကြောင်းယူတို့တွေ ရှာကြံနေစရာလဲ မလိုဘူး၊ ဘာမှ ယုံမှားတွေးတောနေစရာလဲ မရှိဘူး။ အသစ် အသစ် ပေါ်ပေါ်ပြီး တခဏချင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေး တွေဟာ မမြဲတာတွေချည်းဘဲလို့ ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ သူ့ အလိုလိုဘဲ ရှင်းနေပါတယ်။

ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု အကျဉ်းချုပ်

ဒီလို အသိရှင်းပုံနှင့် စပ်ပြီး ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုတခုကို တနေ့က သိတင်းပတ်ကဘဲ ပြောခဲ့သေးတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဇာတိအရပ် ရှေ့ဘို့မြို့ ဆိပ်ခွန်ရွာက ယောဂီတယောက် အကြောင်းပါတဲ့။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တခြားလူမဟုတ်ပါဘူး။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဝမ်းကွဲ အစ်ကိုလဲ တော်ပါတယ်။ ဆိပ်ခွန်ရွာမှာ ပဌမဆုံးစပြီး တရား

အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ယောက်ထဲက တယောက်အပါအဝင်
 လဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ ၃-ယောက်က တိုင်ပင်ပြီး ပဌမ
 တပတ်မှာ (၇) ရက် အားထုတ်ကြတယ်။ တော်တော်လဲ ပြင်း
 ပြင်းထန်ထန် အားထုတ်ကြပါတယ်။ တနေ့ကို ကွမ်းတယာနှင့်
 ဆေးတလိပ်သောက်ဖို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကို ယူလာခဲ့ကြတယ်။
 မစားဖြစ်မသောက်ဖြစ်တာနဲ့ အဲဒီကွမ်းယာ (၇)ခုနဲ့ ဆေးလိပ်
 (၇)လိပ်ဟာ (၇)ရက်စေ့လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းက ပြန်လာတဲ့
 အခါမှာ အထုပ်အတိုင်းဘဲ ပြန်ပါလာကြတယ်။ ဘယ်လောက်
 ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်တယ်ဆိုတာ အဲဒါကို ထောက်ဆ
 ကြည့်ယင် သိနိုင်လောက်ပါတယ်။

အဲဒီလို ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်ကြတဲ့အတွက် သူတို့
 ဟာ ၃-ရက်ကြာတဲ့အခါမှာ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်ကို မြင်တဲ့
 ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ရောက်ပြီးတော့ အရောင်အလင်းတွေ ပီတိ
 ပဿဒ္ဓိတွေကို တွေ့ရလို့ အလွန်အမင်း ဝမ်းသာနေကြတယ်။
 “ဒီအသက် ဒီအရွယ်ရောက်မှ ဒီတရားကို တွေ့ရတယ်” ဆိုပြီး
 ဝမ်းသာအားရနဲ့ သူတို့ တွေ့ပုံတွေကို ပြောကြတယ်။ သူတို့က
 ပဌမဆုံး အားထုတ်တဲ့ လူတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဝမ်းသာနေ
 ချင်လဲ နေကြပေစေလို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ မှတ်မြဲဘဲ မှတ်နေ
 ကြဘို့ ဘုန်းကြီးက ညွှန်ကြားထားခဲ့တယ်။ ဝမ်းသာတာတွေ
 မှတ်ဘို့တော့ မပြောခဲ့ဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့လဲ နောက်
 ၄-ရက် ဆက်ပြီး အားထုတ်ပေမယ့် ဝမ်းသာတဲ့စခန်းက မတက်
 ကြပါဘူး။

ရက်အနည်းငယ် နားပြီးတော့ နောက်တပတ် ဝင်ပြီး အားထုတ်တဲ့အခါမှာ ခုတင်ကပြောတဲ့ ဝမ်းကွဲအကို ဖြစ်တဲ့ သူဟာ ဘက်ညက် အဆင့်ကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒီတော့ သူ့မှာ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ်” လို့သာ မှတ်နေရ တယ်။ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဍန်ကိုလဲ မတွေ့ရ၊ ကိုယ်ကြီးလဲ ပျောက် နေလို့ ရှိမှ ရှိသေးရဲ့လားလို့ လက်နဲ့တောင် စမ်းကြည့်မိသေး သတဲ့။ ပြီးတော့ မြင်တိုင်း တွေ့တိုင်းလဲ တရွရွနဲ့ ပျက်နေတာ ကိုချည်းတွေ့နေတယ်။ မြေကြီးကို ကြည့်လိုက်ယင်လဲ တရွရွနဲ့ ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ သစ်ပင်ကွေ့ ကြည့်လိုက် ယင်လဲ တရွရွနဲ့ ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို အကုန်လုံး တရွရွနဲ့ ပျက်နေတာချည်း တွေ့နေရတော့ သူ့မူလက သင်မှတ်ထားတာနဲ့မကိုက်ပဲ ဖြစ်နေလို့ သူက စဉ်းစားလာတယ်။

ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့—သူက မြေကြီး သစ်ပင် တုံး တိုင် အစရှိတဲ့ ဗဟိဒ္ဓ ဥဘုဇရုပ်ကြမ်းတွေကို ဒီလို ခဏမစဲ ပျက်နေ တယ်လို့ မထင်ခဲ့ဘူး။ အင်မတန်ကြာမှသာ ပျက်တယ်၊ တော် တော်ကြာအောင် တည်တံ့နေတဲ့ အရာဝတ္ထုတွေဘဲလို့ သူက ဒီလို ယူဆထားသတဲ့။ ဒီလို အယူအဆရှိနေရာထဲက ဝိပဿနာ ရှုလို့ ဉာဏ်ကလျင်မြန်ပြီး မှီလာတဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်ပြီးပျက်၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်နဲ့ မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတာကလေးတွေက သူ့မှာ အထူးမရွံ့ရ မဆင်ခြင်ရဘဲနဲ့ အလိုလို ထင်ရှားနေတယ်။ တရိပ်ရိပ် နဲ့ ပျက်နေတာကလေးတွေကို သူ့အလိုလို လိုက်ပြီး သိနေတယ်။ ဒီလို အလျင်အမြန်ပျက်ပြီး မမြဲတဲ့ သဘောတွေ ထင်လာတော့

သူ့စိတ်ထဲမှာ မူလက ယူဆထားတာနဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေတာ
ပေါ့။ ဒါနဲ့ သူ့စိတ်ထဲမှာ “လောလောဆယ် ဝိပဿနာရှုနေယင်း
ထင်တာတွေက မှားနေလေသလား၊ သို့မဟုတ်၊ မျက်စိကဘဲ
ဝိုးတိုးဝါးတာ ဖြစ်နေလေသလား” လို့ သံသယ ဖြစ်လာတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီယောဂီက ဘုန်းကြီးကို မေးမြန်းလျှောက်
ထားတယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက ဖြေရှင်းပြီး ပြောပြရတယ်။
အဲဒီလို တွေ့တိုင်း မြင်တိုင်း တရွရွ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ထင်နေ
တာဟာ အမှန်တွေချည်းပါဘဲ။ အသိဉာဏ်တွေက မြန်လာတဲ့
အခါကျတော့ အထူးမရှုရဘဲနဲ့ တွေ့တိုင်း မြင်တိုင်းကို ဖြစ်
လိုက်ပျောက်လိုက်၊ ဖြစ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ဒီလိုဘဲ ပိုင်း
ခြားပြီး သိလာတပေပါဘဲ။ ဒီလို ထင်တာ သိတာတွေဟာ
အကုန်လုံး အမှန်တွေချည်းပါဘဲလို့ ပြောရတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်
ဟာ နောက်မကြာခင်ဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ် တွေ ပြည့်စုံတဲ့အခြေ
အနေကို သူတွေ့ပုံအတိုင်း ပြောပြပါတယ်။ ယခုတော့ သူ
မရှိရှာပါဘူး။ ကွယ်လွန်သွားပါပြီ။ “တကယ် အသိမြန်ပြီး
ဉာဏ်မှီလာတဲ့အခါမှာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို မတွေး
မဆရဘဲနဲ့ ရှုမှတ်နေရုံမျှနဲ့ အလိုလို သိလာနိုင်တယ်” ဆိုတာ
ဒီပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။ ဉာဏ်က တကယ်ထက်သန်
လာပြီဆိုတော့ မူလက ယူဆထားတဲ့ အထင်မှား အသိမှားတွေကို
လှမ်းမိုးပြီး အမှန်အတိုင်း သိသွားတာဘဲ။

ဉာဏ်က ဒီလိုသာ သိနိုင်တဲ့အစွမ်းသတ္တိ မရှိဘူး ဆိုယင်
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အမှန်တွေကိုသိဘို့ရာ ယခု လူတွေမှာ အင်မ

တန်ဘဲ ခက်နေမှာပေါ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ပကတိလူတွေက မြင်တာကိုလဲ “တဆက်တည်း အမြဲ မြင်နေတယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်။ ကြားတာကိုလဲ “တဆက်တည်း အမြဲ ကြားနေတယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်။ သိတာကိုလဲ “အစဉ်ထာဝရ သိနေတယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်။ မြင်ရ ကြားရ သိရတာတွေကိုလဲ “အစဉ်ထာဝရ တကြံ့တည်း တည်နေတယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း အသစ်ချည်း

အမှန်ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ မြင်တာတွေဟာ မြင်ပြီးယင် ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ။ နောက်ထပ်မြင်ယင်လဲ အသစ်ပဲ။ နောက်ထပ် မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း အသစ်ချည်းဘဲ။ တစက္ကန့်လောက် တောင် တည်တံ့နေတာမရှိဘူး။ ချက်ချင်း ပျောက်သွားတာ ချည်းဘဲ။ ကြားတာသိတာတွေလဲ ကြားတိုင်း သိတိုင်း အသစ် အသစ်ချည်းဘဲ။ အဲဒါတွေကို ပကတိစိတ် ပကတိဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင် လို့တော့ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် သဘောကျဘို့ ခက်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းကို ရှုမှတ်ပြီးသိတဲ့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကတော့ သတ္တိကောင်းပါတယ်။ မူလကရှိနေတဲ့ အထင်မှား အသိမှားတွေကို သူ့အလိုလို ချေဖျက်ပြီးတော့ အမှန်အတိုင်း သိလာပါတယ်။ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်တာတွေကို မရှုမှတ်ရဘဲနဲ့ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျက်နေတာကို သူ့အလိုလို သိလာတတ် တယ်။ စိုက်ပြီးရှုမှတ်နေယင်လဲ တမြင်ချင်း ပျက်ပျက်သွားတာ ကို သိနိုင်တယ်။ မြင်တာထက် ကြားတာက ပိုပြီးသိလွယ်တယ်

တယ်၊ ကျီးတွေ ခွေးတွေ မြည်နေယင် ပကတိလူတွေမှာတော့ အသံရှည်ကြီးလို့ ထင်ရတယ်၊ အမှတ်အသိဉာဏ်ရှင်းနေတဲ့ ယောက်ျားတွေ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပြတ်ပြီးတော့ ထင်တယ်၊ တသံနဲ့ တသံ၊ တကြားနဲ့တကြား မရောဘူး၊ အပြတ် အပြတ် အတို အတို ကလေးတွေဖြစ်ပြီး ထင်တယ်။ သူတပါး စကားပြောတာတွေ သိချင်းသံတွေကို စူးစိုက်ပြီး မှတ်နေယင်၊ အဲဒီ အသံတွေဟာ အပြတ်အပြတ်တွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ထင်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဘာမှ အနက်အဓိပ္ပာယ် မရဘူး၊ သာယာစရာလဲမထင်ဘူး၊ မုန်းစရာလဲ မထင်ဘူး၊ ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ သဘောချည်း ထင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့သဘောဘဲလို့ သူ့ဟာသူရှင်းပြီး သိသိသွားပါတယ်။

ဒုက္ခထင်ပုံ

“မမြဲတာတွေချည်းဘဲ” လို့ ရှင်းပြီးသိမှတော့ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ မပြတ်နိုင်စက်နေတယ်၊ နှစ်သက် သာယာဘွယ် မရှိဘူး၊ အားကိုးစရာမရှိဘူး၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်ပျက်နိုင်လို့ ကြောက်စရာဘဲ၊ ဆင်းရဲတွေဘဲလို့ ဒီလိုလဲ သိမြင် သဘောကျသွားပါတယ်။

“ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ” ။ ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်စရာကောင်းသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲဘဲ တဲ့၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ ကြောက်စရာကောင်းပါတယ် တဲ့။

“ဒီကိုယ်ကြီးဟာ တော်တော်နဲ့ မသေနိုင် မပျက်နိုင်ဘူး၊ အကြာကြီး အသက်ရှင်ပြီး တည်နေတဲ့ အခိုင်အမာကြီးဘဲ” လို့

အယင်္ဂဏ ထင်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကိုယ်ကြီးကို အားကိုးစရာ ကြီးအနေနဲ့ ထင်ခဲ့တယ်။ ယခု ဝိပဿနာ ရှုယင်း ရှုယင်း တွေ့ရတာကတော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေချည်း ဖြစ်နေ တယ်။ ဒီတော့ “ပျက်ပျက်သွားတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေအတွက် အသစ် အသစ် ထပ်ပြီး မဖြစ်လာထင် ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တယ် ဆိုတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တဲ့ ဒီရုပ်နာမ်တွေကို ငါကောင်ကြီး အထည်ကိုယ်ကြီး လုပ်ပြီး အားကိုးနေရတာဟာ ဆွေးမြည့်နေတဲ့ တိုက်အိုကြီးထဲ ဝင်နေ ရတာလိုပင် သိပ်ကြောက်စရာ ကောင်းတာပေါ့။

ဒါကြောင့် ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်စရာကောင်းသောအနက် သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဘဲလို့ ဒီလိုအသိဉာဏ်တွေလဲ ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်တဲ့။ “ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေဟာ ဘာမှ နှစ်သက်စရာ သာယာစရာ အားကိုးစရာ မရှိဘူး။ မကောင်းတဲ့တရားတွေ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ” လို့ ဒီလို ထင်မြင် သဘောပေါက်လာတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အနတ္တထင်ပုံ

ပြီးတော့ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ပဲ သူ့ သဘောအတိုင်းသူ ဖြစ်နေတာတွေကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အယင်္ဂတုန်းကတော့ ကိုယ် သွားချင်ယင် သွား၊ ကိုယ် ထိုင်ချင်ယင် ထိုင်၊ ကိုယ် ထချင်ယင် ထ၊ ကိုယ် မြင်ချင်ယင် မြင်၊ ကိုယ် ကြားချင်ယင် ကြား၊ ကိုယ် လုပ်ချင်ရာ လုပ်လို့ ကိုယ့်သဘောအတိုင်း ဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်

နေတယ်။ ယခု ရှုနေယင်း တွေ့ရတာကတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူး။
 ရုပ် နှင့် နာမ် သူတို့နှစ်ခုဟာ အတုံ့လိုက် အတုံ့လိုက် သူ့ဟာသူ
 ဖြစ်နေတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ပြီးတော့ ကျေးချင်တဲ့ စိတ်ရှိမှ
 ကျေးရုပ် ဖြစ်လာတယ်။ ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်ရှိမှ ဆန့်ရုပ် ဖြစ်လာတယ်။
 ဒီလို သူ့အကြောင်းရှိမှ သူ့ဖြစ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။
 ပြီးတော့ မြင်စရာရှိမှ မြင်တယ်။ မြင်စရာရှိယင်တော့ မမြင်ချင်
 လို့ကို မရဘူး။ မြင်သွားတော့တာဘဲ။ ကြားစရာရှိမှ ကြားတယ်။
 ဝမ်းသာစရာရှိယင် ဝမ်းသာတယ်။ စိတ်ပူစရာရှိယင် စိတ်ပူ
 တယ်။ အဲဒါတွေလဲ သူတို့ဆိုင်ရာအကြောင်းက ရှိနေယင် ဖြစ်
 သွားကြတော့တာဘဲ။ မဖြစ်အောင် ဘာမျှမတတ်နိုင်ဘူး။ အဲဒါ
 တွေကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် “သူ့အကြောင်းနှင့်သူ ဖြစ်
 ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားကလေးတွေဘဲ။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း
 ဖြစ်တာရယ်လို့ ဘာမျှမရှိဘူး။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းဖြစ်ပြီး အစဉ်
 ထာဝရအသက်ရှင်နေတဲ့ အသက်တောင် အတ္တကောင် ငါကောင်
 ဆိုတာ ဘာမျှမရှိဘူး။ သူ့အခိုက်အတန့်နှင့်သူ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့
 သဘောတရားချည်းဘဲ” ဆိုတာကို ရှုယင်း ရှုယင်း အလိုလို
 သဘောကျလာတယ်။ ဒါကြောင့်—

“မမြဲ ဆင်းရဲ၊ သဘောဘဲ၊ ဉာဏ်ထဲရှင်းတော့သည်” လို့
 ဆိုထားတာ။

ဒီလို အသိရှင်းအောင်လို့ဘဲ ရှုရတာ၊ ဝိပဿနာ ရှုရာမှာ
 ဒါတွေက လိုရင်းဘဲ မဟုတ်လား။ ဒီပြင် ပီတိ ပဿဒ္ဓိတွေ
 အရောင်အလင်းတွေ ဒီလိုဝမ်းသာစရာတွေကိုလဲ သူ့နေရာနဲ့သူ

တော့ တွေ့သွားရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဲဒါတွေကတော့ လိုရင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့ မမြဲဘူး ဆိုတာကို သိဘို့ရယ်၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းက မပြတ်နှိပ်စက်နေလို့ ဆင်းရဲချည်းဘဲဆိုတာကို သိဘို့ရယ်၊ သူ့ သဘောအတိုင်း သူ ဖြစ်ပျက်နေလို့ အနတ္တဘဲ ဆိုတာကို သိဘို့ရယ် ဒါတွေက လိုရင်းတွေဘဲ။ အဲဒီ လိုရင်းဖြစ်တဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသိဉာဏ်တွေဟာ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေရုံနဲ့ဘဲ ရှင်းသွားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုကင်းပျောက်သည်။
မမြဲဆင်းရဲ၊ သဘောဘဲ၊ ဉာဏ်ထဲရှင်းတော့သည် တဲ့။

ဉာဏ်ထဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ရှင်းသွားရမှာနော်၊ သူများပြောလို့ ဟောလို့ သဘောကျရတာ ယုံကြည်တာကို ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ယခုအားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကိုယ့်မှာ ဒီလို မရှင်းသေးလို့ရှိယင် “ငါဟာ ဒီဉာဏ်အဆင့်ကို မရောက်သေးလို့ဘဲ” လို့သာ အောက်မေ့ပေတော့၊ ရှင်းအောင်လဲ အားထုတ်ပေါ့၊ သူများ ရှင်းယင် ကိုယ်လဲ ရှင်းရမှာပေါ့၊ အားငယ်စရာ မရှိပါဘူး။ တကယ် အားထုတ်လိုက်ယင် မကြာပါဘူး၊ ရှုနေယင်းဘဲ “ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲဘဲ၊ သဘောတရားမျှဘဲ” လို့ ဒီလိုရှင်းလာပါလိမ့်မယ်။ ဒီလို “မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲတဲ့ သဘောတရားမျှဘဲ” လို့ အသိဉာဏ် ရှင်းသွားတော့ ရှုမှတ်မိသမျှ အာရုံတွေကို မြဲတယ်လို့လဲ မစွဲလမ်း

တော့ဘူး၊ ချမ်းသာတယ်၊ တင့်တယ်လှပတယ်၊ ကောင်းတယ်
လို့လဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး၊ အတ္တကောင် အသက်ကောင်
ငါကောင်ဘဲလို့လဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး၊ အစွဲအလမ်းတွေ အကုန်
ကင်းသွားတယ်။ ဒီလို အစွဲအလမ်း ကင်းသွားတော့ ဘာဖြစ်
သလဲ ဆိုယင် အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းပြီး နိဗ္ဗာန်ကို
ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့်—

အနုပါဒိယံ၊ မစွဲလမ်းလျှင်။ န ပရိတဿတိ၊ မဆာ
လောင် မတောင့်တ။ အပရိတဿံ၊ မဆာလောင် မတောင့်
တလျှင်။ ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အလိုလိုပင် ကိလေ
သာ ငြိမ်းသဖြင့် အေးငြိမ်းလေတော့၏ လို့—(မ ၁-၃၁၈)

မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်—

စွဲမှုကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်နိဗ္ဗာန်
ပြည်လို့—ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုမိတဲ့
အာရုံမှာ အနုသယ မကိန်းဘူး၊ ဒါကြောင့် စွဲလမ်းမှု ကင်း
တယ်၊ မြင်ရာမှာလဲ စွဲလမ်းမှုမရှိဘူး။ ကြားရာမှာလဲ စွဲလမ်းမှု
မရှိဘူး၊ နံရာ စားရာ တွေထိရာ ကြံသိရာတွေမှာလဲ စွဲလမ်းမှု
မရှိဘူး။ သူ့ အခိုက်အတန့်နှင့်သူ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်
သွားလို့ မမြဲဘူးလို့သာ ထင်တယ်၊ မြဲတယ်လို့စွဲလမ်းစရာ မရှိ
ဘူး။ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့ ဖြစ်မှုပျက်မှုက မပြတ်နှိပ်စက်နေလို့
ဆင်းရဲချည်းဘဲလို့သာ ထင်တယ်၊ ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်
လှပတယ် တင့်တယ် တယ်လို့ စွဲလမ်းစရာ မရှိဘူး။ “သူ့သဘော

အတိုင်း သူဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားချည်းဘဲ” လို့သာ ထင်တယ်။ တသက်လုံး တဘဝလုံး အသက်ရှင်ပြီး တည်နေတဲ့ အတ္တကောင် အသက်ကောင် ငါ့ကောင်ဘဲလို့ စွဲလမ်းစရာ မရှိဘူး။ ဒီလိုအသိဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းသွားတယ်။ ဒီလိုအသိဉာဏ် ရှင်းတော့ စွဲလမ်းမှုတွေလဲ ကင်းသွားတယ်။ စွဲလမ်းမှု စာင်းတော့ အရိယမဂ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတာပေါ့။ အဲဒါကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ၊ ခန္ဓဒေသနာတွေနဲ့ အကျယ် ရှင်းပြဦးမယ်။

မဂ်လမ်းပေါက်ပုံ

တဿ နန္ဒီနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿု ပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။
(မ ၁-၃၃၇၊ သံ-၂၁၃)

တဿ၊ မနှစ်သက်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ နန္ဒီနိရောဓာ၊ နှစ်သက်မှု ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါန နိရောဓော၊ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။ ဥပါဒါနနိရောဓာ၊ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ချုပ်သွားလျှင်။ ဘဝနိရောဓော၊

ကမ္မဘဝ ဖြစ်ကြောင်းကံ ချုပ်ပါတယ်၊ တဖန် ဘဝသစ်
 ဖြစ်ဘို့ ကံ မဖြစ်တော့ပါဘူးတဲ့။ ဘဝနိရောဓော၊ ကမ္မဘဝ
 ဖြစ်ကြောင်း ကံ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ တဖန် ဘဝသစ်ဖြစ်ဘို့
 ကံမရှိလျှင်။ ဇာတိနိရောဓော၊ ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ပါ
 တယ်၊ တဖန်ဘဝသစ်မဖြစ်တော့ပါဘူးတဲ့။ ဇာတိနိရောဓော၊
 ဘဝသစ်ဖြစ်မှု ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ တဖန် ဘဝသစ်မဖြစ်ရ
 လျှင်။ ဇရာမရဏံ၊ အိုရခြင်း သေရခြင်းသည်၎င်း။ သောက
 ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ် ပူဆွေးရခြင်း
 ငိုကြွေးရခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်နှလုံး မသာခြင်း
 ပြင်းစွာ စိတ်ပူပန်ခြင်း တို့သည်၎င်း။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်
 ပါတယ် ကင်းကုန် ပါတယ် တဲ့။ ဧဝံ၊ ဤ ပြဆိုခဲ့သော
 နည်းဖြင့်။ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ၊
 ဆင်းရဲ အစုံအပုံ သက်သက် ချုပ်သွားပါတယ် တဲ့။

ဒွါရ ဖိ-ပါးက ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်နာမ် အာရုံတွေကို ရှုပြီး
 အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောမှန်ကို သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အဲဒီအာရုံ
 တွေကို နှစ်သက်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ မစွဲလမ်းတဲ့
 အတွက် ကောင်းစားချမ်းသာအောင် အားမထုတ်ဘူး၊ အား
 မထုတ်တော့ ကမ္မဘဝခေါ်တဲ့ ကံမဖြစ်ဘူး၊ ကံမဖြစ်လျှင် ဘဝ
 သစ် မဖြစ်ရဘူး၊ ဘဝသစ် မဖြစ်တော့ အိုရခြင်း သေရခြင်း
 စိုးရိမ်ပူဆွေးရခြင်း အစရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေ အကုန်လုံး ဖြစ်ခွင့်
 မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းကုန်တယ်။ အဲဒါက ဝိပဿနာမဂ်ဖြင့် မှတ်တိုင်း
 မှတ်တိုင်း ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်နေ ပုံဘဲ။

အရိယမဂ် နဲ့ ဆိုက်ရောက်ပုံကိုတော့ တော်တော်ကြာမှ စုပေါင်းပြီး ပြောရမယ်။ ဒါကြောင့်—

“စွဲမှုကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက် နိဗ္ဗာန် ပြည်”လို့—

ဆိုထားတာ။ ပြီးတော့ “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောမှန်ကို သိပြီးတော့ နိစ္စ သုခ အတ္တ အစွဲ အလမ်း ဇာင်းသွားယင် အရိယမဂ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်” ဆိုတာဟာ ခုတင်က ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ သီလဝန္တသုတ် အရအားဖြင့်လဲ ထင်ရှား ပါတယ်။

အဲဒီ သီလဝန္တသုတ်မှာ “သီလပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းက ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် ရှုယင် သော တာပတ္တိဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်နိုင်တယ်၊ သောတာပန်က ရှုယင် သကဒါဂါမ် ဖြစ်နိုင်တယ်၊ သကဒါဂါမ်က ရှုယင် အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အနာဂါမ်က ရှုယင် ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင် တယ်”လို့ အရှင်သာရိပုတြာကဟောကြားထားပုံကို ခုတင်က ကြားပြီးကြပြီမဟုတ်လား။ အဲဒီမှာ သောတာပတ္တိဖိုလ် သက ဒါဂါမ်ဖိုလ် အနာဂါမ်ဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ ဒီအရိယဖိုလ် ၄-ပါးကို မျက်မှောက်ပြုတယ် ဆိုတာ အရိယမဂ် ၄-ပါးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်ပြီးတော့ မျက်မှောက် ပြုသွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့်—

“စွဲမှု ကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်နိဗ္ဗာန် ပြည်”လို့—

ဆိုထားတယ်။ အဲဒီ အရိယ မဂ်လမ်း ပေါက်ဖို့ရာဟာ ဝိပဿနာမဂ်လမ်းက စပြီးဖောက်ရတယ်။ ဝိပဿနာမဂ်လမ်း ဆိုတာလဲ ရုပ်နာမ်တို့၏ ပင်ကိုယ်ရင်း သဘောမှန်ကို ပိုင်းခြား ပြီးသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် က စပြီး ဖောက်ရတယ်။ အဲဒီ က နောက် အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိမ်းဆည်းပြီး သိတဲ့ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်စခန်းကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒီက နောက် ဆက်ပြီးရှုပြန်တော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက် ပျောက်သွားတာတွေကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ရှုယင်း ရှုယင်းဘဲ “မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲဘဲ၊ အနတ္တသဘောတရားဘဲ” လို့ သုံးသပ် ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်စခန်းကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒီစခန်း မှာတော့ ဆင်ခြင်လို့ကလဲ ကောင်းကောင်းနဲ့ ဗဟုသုတအတော် အတန်ရှိတဲ့ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ကြည့်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီစခန်းမှာ အချိန် ကြာနေတတ်တယ်။ မသုံးသပ် မဆင်ခြင်ဘဲ ရှုမှတ်ရုံကလေး ရှုမှတ်သွားယင်တော့ အသိကလေးတွေက ပေါ့ပေါ့ပါးပါး လျင် လျင်မြန်မြန် ဖြစ်လာတယ်။ မှတ်ရတဲ့ အာရုံကိုလဲ အစအဆုံးနဲ့ အဖြစ်အပျက်နဲ့ ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စခန်းကို ရောက် လာတယ်။

တရားအရသာတွေ

ဒီစခန်းမှာတော့ ရှုမှတ်ရတာကလဲ လွယ်တယ်။ အထောင် အလင်းတို့ ပီတိ ပဿဒ္ဓိတို့ ဒီလို အထူးတွေကလဲ ဖြစ်ပေါ်လာ

အခြေခံ—၁၀ [တတိယအကြိမ်]

တယ်၊ ဘယ်တော့ကမှ မဖြစ်ဘူး မတွေ့ဘူးတာတွေ ဝမ်းသာ စရာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။ ဒီတော့ ယောဂီမှာ ဝမ်းသာ တက်ကြွပြီး တရားအရသာတွေ သိပ်ပေါ်နေတာပေါ့။ ပဌမ အားထုတ်ခါဧကတော့ စိတ် မပြေး မသွားအောင်ကို အင်မတန် ကြောင့်ကြစိုက်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်က ဟိုပြေးလိုက် ဒီပြေး လိုက်နဲ့ မမှတ်နိုင်တာ တွေကတော့ များနေတတ်တယ်။ အချိုး မကျတာတွေကတော့ များနေတတ်တယ်။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တော်တော်ဘဲ ပင်ပင်ပန်းပန်း အားထုတ်ရပါတယ်။ မလွယ် လှပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဆရာသမားတွေကို ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါ တရားနှင့် မိမိ၏ သမ္မာဆန္ဒကလဲ စောင်း စောင်း နှင့် နောက်မဆုတ်ပဲ “မဖြစ် ဖြစ်အောင် အားထုတ်မယ်” ဆိုတဲ့ ဇွဲနှင့် အားထုတ်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အဲဒီ ခက်တယ် ဆိုတဲ့ အောက်ခြေစခန်းတွေကို ကျော်လွန်တာပါ။

အဲဒီလို ကျော်လွန်လာတော့ ဒီ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စခန်းကို ရောက်လာတယ်။ ဒီဉာဏ်စခန်းကတော့ တယ် နေရာကျတယ်။ ရှုမှတ်ရတာလဲ တယ် သက်သာ လွယ်ကူတယ်။ မှတ်လို့က ကောင်းတဲ့ပြင် အရောင်အလင်းတွေကလဲ ပေါ်လာတတ်တယ်။ ပီတိတွေကလဲ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြိုးဖြိုးဖျဉ်းဖျဉ်းနဲ့ တစိမ့်စိမ့် တငြိမ့် ငြိမ့်နဲ့ ဖြစ်နေတယ်။ ကိုယ်ရော စိတ်ရော ပေါ့ပါးပြီး နေလို့ ထိုင်လို့ကလဲ သိပ် ကောင်းနေတယ်။ မှတ်စရာ အာရုံကလဲ အမှတ်သတိပေါ်မှာ သူ့ဟာ သူ့ လာပြီး ကျကျ နေသလို ထင်ပေါ်နေတယ်။ အမှတ်သတိကလဲ မှတ်စရာ အာရုံပေါ်မှာ

သူ့အလိုလို ကျကျ နေသလိုဘဲ မှတ်လျက် မှတ်လျက် ဖြစ်နေ
 တယ်။ ဒီအခါမှာ မမှတ်နိုင်တာ မေ့သွားတာရယ်လို့လဲမရှိဘူး။
 အသိကလဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ရှင်းနေတယ်။ နှလုံးသွင်း
 ဆင်ခြင်လိုက်ယင်လဲ လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း
 သိသိသွားတယ်။ ရှေးက ကြားနာ မှတ်သားဘူးတဲ့ အတိုင်း
 ရုပ် နာမ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဆိုတာ တွေကို လျှောက်ပြီး
 ဆင်ခြင်လိုက်ယင် အကုန်လုံး ရှင်းပြီးတော့ သဘော ကျကျ
 သွားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တရားဟောချင်တဲ့ စိတ်တွေလဲ
 ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ သူ့ဟောလိုက်ရယင် သိပ် စောင်း
 မယ်လို့လဲ ထင်နေတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် မူလကတည်းက ဗဟု
 သုတမရှိတဲ့သူ ဆိုယင် တကယ်တော့လဲ သူ မဟောတတ်ပါ
 ဘူး။ ဗဟုသုတ မရှိဘဲနဲ့ ဟောယင် အချိုးလဲမကျတတ်ပါဘူး။
 သို့ပေမယ့် သူ့စိတ်ထဲမှာတော့ စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း
 သိပ်ပြီးရှင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် အင်မတန်ဟောချင် ပြောချင်နဲ့
 စိတ်က တက်ကြွနေတယ်။ ဝမ်းသာ တက်ကြွပြီး စကားတွေလဲ
 တော်တော်များများ ပြောနေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ ယောဂီ
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တွေ့ရတဲ့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တဲ့။ အရိယာတွေ တွေ့ရတဲ့
 နိဗ္ဗာန်အစစ်တော့ မဟုတ်သေးဘူး။ နိဗ္ဗာန်အတုလို့ဆိုရမှာပေါ့။

“အမတံ တံ ဝိဇာန တံ” တဲ့။ တံ၊ ထိုပီတိပါမောဇ္ဇသည်။
 ဝိဇာနတံ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်
 သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အမတံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကြီး
 ပါပေတည်း တဲ့။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ တွေ့ရတဲ့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဘဲ တဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ဒီပီတိပါမောဇ္ဇ အတွေ့ တွေက “အမြိုက်နိဗ္ဗာန်” လို့ ခေါ်စရာ ထောင်းပါပေတယ်။ တယ်သက်သာတာဘဲ။ အားထုတ် စ က ပင်ပန်းလာခဲ့တာ တွေဟာ ဒီနေရာကျတော့ အပန်းပြေပြီး သက်သာသွားတယ်။ တရားအားထုတ်ရတာက တောင်ပေါ်တက်ရတာနဲ့ တူတယ်။ တောင်ပေါ်တက်တဲ့ လူဟာ တောင်ခြေက စပြီး မောကြီး ပန်းကြီးနဲ့ တတ်လာခဲ့ရတယ်။ တောင်ပေါ်က ဆင်းလာတဲ့ လူတွေကို မေးကြည့်ယင် ရောက်လုပါပြီ လို့ချည်း အားပေး သွားကြတယ်။ ဒါနဲ့ “ရောက်တော့မယ်ရောက်တော့မယ်” လို့ အားပေးပြီး ပင်ပင်ပန်းပန်းဘဲ တက်သွားရတယ်။ ဒီလို တက်သွားယင်း လမ်းခုလတ်မှာ ဇရပ်ကလေး ထိုင်ခုံကလေး သစ်ပင်ရိပ်ကလေးများနဲ့ နားစရာ စခန်းကို ရောက်သွား ဘုတ်တယ်။ အဲဒီစခန်းကျတော့ အေးမြတဲ့အရိပ်မှာ လေညှင်း ကလေးခံပြီး နားနေတဲ့အခါမှာ အစက မောပန်းလာခဲ့တာ တွေဟာ တခါတည်း ပြေငြိမ်းသွားတယ်။ အရိပ်ထဲမှာနေရလို့ လဲ ချမ်းသာတယ်။ လေအေးကလေးက တိုက်နေလို့လဲ အပူ အအိုက် ပြေသွားတယ်။ စိမ်းလန်းစိုပြေတဲ့ သစ်ပင် တောတောင် တွေ ကြည့်ရှုရလို့လဲ မျက်စိမှာ အေးချမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် တောင်ထိပ်အရောက် တက်ဘို့ရာ အင်အားတွေ ပြန် ပြည့် သွားတယ်။

ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ရတာကလဲ အဲဒါလိုပါတဲ။ ပဌမ အားထုတ်ခါစမှာ တော်တော် ပင်ပင်ပန်းပန်းနဲ့ အားထုတ်ခဲ့ရ

ပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေကရော ယောဂီဟောင်းတွေကရော အားပေးတာနဲ့ “ရောက်တော့မယ် ရောက်တော့မယ်” လို့ အားတက်ပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဘဲ အားထုတ်လာခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်လာလို့ ဒီ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အရောင်အလင်းတွေ ပီတိ ပဿဒွိတွေ သုခ သဒ္ဓါတွေ အစရှိတဲ့ တရားအရသာထူးတွေကို တွေ့ရမှတ် အယင်က ပင်ပန်းခဲ့တာတွေ ပြေငြိမ်းသွားတယ်။ ဒီတော့မှတ် နေသာထိုင်သာရှိပြီး စိတ်လဲ ပျော်ရွှင်လာတယ်။ ရှေ့ကို ဆက်ပြီး အားထုတ်ဖို့ရာလဲ စိတ်အား တွေ ပြန် ပြည့်လာတယ်။ ဒီ စခန်းကလေးက တော်တော်ကို နေရာကျပါတယ်။ ဒီ စခန်းသာ မရှိဘဲ တဆက်တည်း ပင်ပင် ပန်းပန်းချည်း အားထုတ်သွားရမယ် ဆိုယင်တော့ လမ်းဆုံး ရောက်အောင် အားထုတ်သွားဘို့ အင်မတန်ဘဲ ခဲယဉ်းပါလိမ့် မယ်။ ဒီ စခန်းကလေးကြောင့်သာ ရှေ့ကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ အားထုတ်ပြီး နိဗ္ဗာန် အစစ်ကို ရောက်သွားနိုင်ကြတာဘဲ။ ဒါ ကြောင့် ဒီ ဝမ်းသာစရာ အတွေ့ထူးတွေကို အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်သင့်ပါပေတယ်။

ဒီလို တရားအရသာတွေကို မတွေ့ရသေးတဲ့ ယောဂီမှာ တော့ အားတက်စရာ မရှိလှသေးဘူးပေါ့။ တချို့မှာ အားထုတ် တဲ့ရက်ကလဲ တော်တော်ကြာလာပြီ။ ဒီလို တရားအရသာထူး ကလဲ မတွေ့ရသေးဘူး ဆိုယင် စိတ်အားတွေ လျော့ကျသွားတတ် တယ်။ တချို့များ ကမ္မဋ္ဌာန်းက ထွက်သည့်တိုင်အောင် ဘာမျှ တရားအရသာကို မတွေ့ရတာနဲ့ တရားအားထုတ်ရတာကို ဘာမှ

မကောင်းဘူးလို့လဲ ထင်သွားတတ်တယ်။ သဒ္ဓါတရားတွေ ပျက် ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလဲ ကြောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ ဒီ ယောဂီ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မသွားရှာလို့ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေက ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းရောက်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့် ဒီတရားအရသာထူးကလေးလောက်တော့ တွေ့သွား ပါစေလို့ မျှော်လင့်ပြီး အားပေးနေကြရတာဘဲ။ ဒါကလေးကို မြန်မြန်တွေ့အောင်လို့လဲ တိုက်တွန်းနေကြရတယ်။ တိုက်တွန်းတဲ့ အတိုင်း ဒီနေရာကို မကြာခင်ဘဲ ရောက်တတ်ကြပါတယ်။ ဒီ နေရာရောက်လာတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတွေမှာ တော်တော် သက်သာသွားပြီ။ သိပ်အားမပေးရတော့ဘူး။ တရား လမ်းဆုံး အထိ အားထုတ်သွားဘို့ရာ ယောဂီမှာ သဒ္ဓါ ဆန္ဒတွေ တိုးတက် ပြီးတော့ စိတ်အားတွေ ပြည့်သွားပြီ။ ဒါကြောင့် ဒီ တရားအရ သာထူးတွေကို ယောဂီရဲ့အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်လို့ ဟောတော်မူတာဘဲ။ ဒါဟာ နိဗ္ဗာန်အစစ် မဟုတ်သေးပေမယ့်လို့ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို ရဘို့ရာ အကြောင်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါတယ်လို့ အဋ္ဌကထာ မှာလဲ ပြဆိုထားပါတယ်။

ပြီးတော့ ဒီတရားအရသာထူးကို “အမာနုသီရတိ—လူတို့၏ ပျော်မွေ့မှုဟူသမျှထက် လွန်ကဲသော ပျော်မွေ့မှု” လို့လဲ ချီးမွမ်း ထားပါတယ်။ လူ့လောကမှာ ပျော်မှုတွေ အမျိုးမျိုး ရှိပါ တယ်။ ပညာနဲ့ ပျော်ရတာတွေ၊ စီးပွားဥစ္စာနဲ့ ပျော်ရတာတွေ၊ အိမ်ထောင်ရေးနဲ့ ပျော်ရတာတွေ၊ သားရေး သွီးရေးနဲ့ ပျော်ရ

တာတွေ ဒီလိုဟာတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အပျော်
 တွေထက် ပိုပြီး ပျော်စရာကောင်းတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ တခါက
 ယောဂီတဦးက ပြောဘူး ပါတယ်။ သူ့ဟာ သူ့လောက
 အပျော်တွေတော့ တော်တော်များများဘဲ တွေ့ဘူး ခံစားဘူး
 ပါပြီတဲ့။ ဒီ တရားအရသာမျိုးကိုတော့ ဘယ်ဟာမှ မမှီပါ
 ဘူးတဲ့။ ဘယ်လို ကောင်းနည်း ကောင်းနေတယ်လို့ကို မပြော
 နိုင်အောင် ကောင်းနေတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်း ပြောဘူး
 ပါတယ်။

ဒီတော့ ဒီလို တရားအရသာကလေးကို မတွေ့ဘူးသေးတဲ့
 သူတွေက တွေ့အောင် အားထုတ်ကြည့်ဘို့ ကောင်းပါတယ်။
 တွေ့ပြီးယင် တော်လောက်ပြီလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ အဲဒါကို
 တွေ့ရုံနဲ့လဲ မပြည့်စုံသေးပါဘူး။ အဲဒီ အရသာကို တွေ့တော့လဲ
 အဲဒါကို လွန်မြောက်သွားအောင် ရှုမြဲ ရှုသွားရပြန်တာပါ။
 အဲဒီလို ဆက်ပြီး ရှုမှတ်လို့ ဒီအဆင့်က ရှေ့ကို တိုးတက်သွားတဲ့
 အခါမှာ ပုံသဏ္ဍာန် အထည်ဒြပ်တွေ မထင်တော့ဘဲ ပျောက်
 ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့ရတယ်။ ပေါ်လာတာကလေး
 တွေဟာ မှတ်လိုက်ယင်း ပျောက်သွားယင်း၊ မှတ်လိုက်ယင်း
 ပျောက်သွားယင်းနဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေ
 ရတယ်။ မြင်တာကို မှတ်လိုက်ယင်လဲ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်
 သွားတာဘဲ။ ကြားတာကို မှတ်လိုက်ယင်လဲ ပျောက်သွား
 တာဘဲ။ ကွေးတာ ဆန့်တာကို မှတ်နေယင်လဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့
 ပျောက်သွားတာဘဲ။ ပေါ်လာတဲ့အခါရုံတွင် မဟုတ်သေးဘူး။

အာရုံစေ့ မှတ်သိတဲ့စိတ်စေ့ အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ပျောက် ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို သိနေတာတ ဘက်ဉာဏ် ဘဲ။

အဲဒီလို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျက်နေတာကို ချည်း တွေ့ဘန် များလာတော့ အဲဒါတွေကို ကြောက်စရာ အနေနဲ့ ထင်လာတယ်။ ဘယဉာဏ် ပါဘဲ။ အဲဒီလို တပျက်ထဲ ပျက်နေတာတွေကို မကောင်းဘူးလို့လဲ အပြစ် မြင်လာတယ်။ အာဒိနဝဉာဏ် ပါဘဲ။ အဲဒါတွေကို ရှုနေယင်း ငြီးငွေ့လာ တယ်။ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ပါဘဲ။ ဒါကြောင့်—

“ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသဘဝကော ရူပသ္မိမ္မိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ” စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧဝံ ပဿံ၊ ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ခန္ဓာ ငါးပါး၏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောကို တွေ့မြင်သော။ အရိယသဘဝစော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပသ္မိမ္မိ၊ ရုပ်တရားအပေါ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့လေတော့၏။

အယင်တုန်းကတော့ မိမိရုပ်ကိုယ်ဟာ ပျော်စရာ ကောင်း နေခဲ့ပါတယ်။ ထိုင်ရ ထရတာလဲ ကောင်း၊ သွားရ လာရ တာလဲ ကောင်း၊ ကျွေးရ ဆန့်ရတာလဲ ကောင်း၊ ပြောဆို လုပ်ကိုင်နေရတာလဲ ကောင်း၊ အကုန်လုံး အကောင်းချည်းဘဲ

ထင်နေခဲ့တယ်။ ကိုယ့်ရုပ်နဲ့ ကိုယ်ဟာ အားကိုးစရာ ပျော်စရာ လို့ဘဲ ထင်နေခဲ့တယ်။ ယခု ဝိပဿနာရှုလို့ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျက်နေတာကိုချည်း တွေ့ရတဲ့ အခါကျတော့ ကိုယ့်ရုပ်ကိုယ်ကြီးမှာ ဘာမှ အားကိုးစရာ မမြင်ဘူး။ ပျော်စရာ မကောင်းတော့ဘူး။ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီး ငြီးငွေ့စရာကြီး ဖြစ်ပြီးတော့ ထင်နေပါတယ်တဲ့။

ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ခံစားမှု ဝေဒနာအပေါ်၌လည်း ငြီးငွေ့လေတော့၏။

အယင်တုန်းကတော့ ကိုယ်ထဲက တွေ့ထိပြီး ကောင်းနေတဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊ စိတ်ထဲက ဝမ်းသာနေတဲ့ သောမနဿဝေဒနာတွေ၊ ဒီလို ဝေဒနာတွေကို သိပ်ပြီး နှစ်သက် သဘောကျခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ဝေဒနာတွေကိုဘဲ “ငါ့စောင်းစားနေတယ်၊ ငါ့ချမ်းသာနေတယ်” လို့ ထင်ပြီး သိပ်သဘောကျခဲ့တယ်။ ချစ်စရာ အာရုံကလေးတွေကို မြင်ရ ကြားရ တွေ့ရလို့ ဝမ်းသာနေရတာကို “အင်မတန် အရသာရှိတယ်” လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ယခုတော့ အဲဒီ ဝေဒနာကလေးတွေလဲ သာယာစရာ မကောင်းတော့ပါဘူး တဲ့။ အဲဒီ ဝေဒနာကလေးတွေဟာ ရှုလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ဘာမျှ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိတဲ့ တရားတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဘာမျှ အားမကိုးလောက်တဲ့ တရားတွေ၊ ဘာမှ ကျက်သရေ မရှိတဲ့ တရားတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုယင်း မှတ်ယင်းဘဲ ဒီ ဝေဒနာကလေးတွေကိုလဲ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီး ထင်ပြီး မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့နေပါတယ် တဲ့။

သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ မှတ်သားမှု သညာ အပေါ်၌လည်း
ဦးငွေ့လေတော့၏။

အယင်တုန်းကတော့ ဟိုဟာ မှတ်ထား ဒီဟာ မှတ်ထားနဲ့
မေ့ဘဲ မှတ်မိနေတာ ကလေးတွေက သာယာစရာ ဖြစ်နေ
တယ်။ “ငါ အမှတ်ကောင်းတယ်၊ မှတ်ဉာဏ် ကောင်းတယ်” လို့
ဒီလို ဂုဏ်တောင် ယူနေခဲ့သေးတယ်။ ယခုတော့ အဲဒီ မှတ်သားမှု
ကလေးတွေကလဲ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ပျက် ပျက် သွားတာချည်း
တွေ့နေရလို့ သာယာစရာ မထင်တော့ဘူး။ မှတ်ရ ဆားရနဲ့
အလုပ်များနေတာဟာ ပျင်းစရာ အလုပ်ပိုတွေ အနေနဲ့သာ
ထင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မှတ်သားမှု သညာ အပေါ်မှာလဲ
ငြီးငွေ့နေပါတယ်တဲ့။

သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ပြုပြင် အားထုတ်မှု သင်္ခါရတို့
အပေါ်၌လည်း ငြီးငွေ့လေတော့၏။

သင်္ခါရ ဆိုတာ “ကွေးမယ်၊ ဆန့်မယ်၊ ထိုင်မယ်၊ ထမယ်၊
ဘာလုပ်မယ်၊ ညာလုပ်မယ်” စသည်ဖြင့် ကြံစည်နေတာတွေ
ပေါ့။ အဲဒီ ကြံစည်အားထုတ်နေတာတွေဟာ သင်္ခါရတွေဘဲ။
အမှုအရာဟူသမျှကို သူကဘဲ လုပ်နေတယ်၊ ကိုယ်အမှုအရာတွေ
နှုတ်အမှုအရာတွေ စိတ်အမှုအရာတွေ အမျိုးမျိုးဟာ ဒီသင်္ခါရ
တွေကြောင့် ဖြစ်နေတာဘဲ။ “ငါ ထိုင်တယ်၊ ငါ ထမယ်၊
ငါ သွားတယ်၊ ငါက လုပ်တယ်” လို့ ဒီလို ထင်နေတာဟာ
ဒီသင်္ခါရတွေကို ထင်မှတ် စွဲလမ်းနေတာဘဲ။ အမှန်တော့

ငါ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပြုလုပ်နေတာတွေဟာ သင်္ခါရဆိုတဲ့ ပြုပြင်မှု တရားတွေ ချည်းပါဘဲ၊ တရားကိုယ် အားဖြင့်တော့ ဖဿ စေတနာ မနသိကာရ အစရှိတဲ့တရားတွေ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ အစရှိတဲ့ တရား တွေဟာ သင်္ခါရတွေပါဘဲ၊ ဒီတရားတွေ စုပေါင်းပြီး လုပ်နေ တာကို “ငါလုပ်တယ်” လို့ ထင်နေတာပါဘဲ။

အဲဒီ သင်္ခါရတွေကိုလဲ အယင်တုန်းကတော့ ပျော်စရာ တွေလို့ ထင်နေခဲ့တယ်၊ ကိုယ်ကြိုက်တာတွေကို ကြောင့်ကြ ဗျာပါရစိုက်ပြီး အားထုတ် လုပ်ကိုင်နေရတာကို ကောင်းတယ် လို့ဘဲ ထင်နေတယ်၊ ပျော်စရာလို့ဘဲ ထင်နေတယ်၊ ဘာကိုဘဲ လုပ်ရ လုပ်ရ။ အဲဒီ အလုပ်ကို ကြံစည် အားထုတ်နေရတာဟာ “ကောင်းတယ်၊ ပျော်စရာဘဲ” လို့ ထင်နေခဲ့တယ်။ ယခုတော့ အားထုတ်တိုင်း အားထုတ်တိုင်း ဘာမျှ အနှစ်အသား မကျန် ဘဲ ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတဲ့အတွက် “ဘာမျှ မကောင်းဘူး၊ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီး ပျင်းရိ ငြီးငွေ့ စရာကြီးဘဲ” လို့သာ ထင်နေပါတယ် တဲ့။

ဝိညာဏသို့မို့ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ စိတ် ဝိညာဏ် အပေါ်၌လည်း ငြီးငွေ့ လေတော့၏။

အယင်တုန်းကတော့ ဟိုဟာ ကြံရ၊ ဒီဟာ ကြံရ၊ ဟိုဟာ စဉ်းစားရ၊ ဒီဟာ စဉ်းစားရနဲ့ ဒီလို ကြံစည် စဉ်းစားနေရတာ တွေကို “အင်မတန် အရသာရှိတယ်” လို့ ထင်ခဲ့တယ်၊ “ပျော် စရာ ကောင်းတယ်” လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း

ထောက်ခါစ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ “စိတ်ကူး ကြံစည်မနေရဘူး၊
 မပြတ် မှတ်နေရမယ်” လို့ ဆရာများကပြောတော့ တယ်မကြိုက်
 ချင်ကြဘူး။ “အဖိုးတန်တဲ့ အရသာရှိတဲ့ စိတ်ကူး ကြံစည်မှု
 တွေမှ ဆုံးရှုံးသွားတယ်” လို့ သူတို့က ထင်နေတယ်။ ပြီးတော့
 ကြည့်ချင်တာတွေကို ကြည့်ပြီး မြင်ချင်တာတွေကို မြင်သိနေ
 ရတာတွေ၊ ကြားချင်တာတွေကို ကြားသိနေရတာတွေ၊ အဲဒီ
 လိုဟာတွေလဲ “အင်မတန် အရသာရှိတယ်၊ ပျော်စရာကောင်း
 တယ်” လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ယခုတော့ မြင်တာ ကြားတာ စိတ်ကူး
 ကြံစည်တာကလေးတွေဟာ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း ပျောက်
 ပျောက် သွားတာချည်း တွေ့နေရတယ်။ ဘာမျှလဲ အနှစ်
 အသား မကျန်ရစ်ဘူး။ “မျက်လှည့်ပြုသလို အိပ်မက် မက်သလို
 ဘဲ၊ ပြီးယင် ဘာမျှ မရှိတော့ဘူး” ဆိုတာကို ထင်ရှားသိရတဲ့
 အတွက် ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီး ထင်ပြီး အဲဒီ စိတ်ကူး ကြံသိမှုတွေ
 အပေါ်မှာလဲ ငြီးငွေ့နေပါတယ် တဲ့။ ဥပမာ—နှေခေါင်ခေါင်
 ကြီးမှာ နေကလဲပု၊ ခြောက်လဲ ခြောက်သွေ့နေတဲ့ ကွင်းပြင်
 ကြီးကို လျှောက်ပြီး ကြည့်လိုက်ယင် မျက်စိထဲမှာ ခြောက်
 သွေ့သွေ့ကြီးဖြစ်ပြီး နေချင်စရာ မကောင်းဘူး။ ပျင်းစရာကြီး
 သာ ဖြစ်နေတယ်။ ယောဂီမှာလဲ အဲဒါလိုဘဲ စိတ်ကူး ကြံစည်မှု
 တွေနဲ့ စပ်ပြီး ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီး ပျင်းရိ ငြီးငွေ့စရာကြီး
 ထင်နေပါတယ် တဲ့။

ယခု ပြောခဲ့တာတော့ ခန္ဓဒေသနာတော်အရ ငြီးငွေ့ပုံ
 ဘဲ၊ အာယတနဒေသနာတော်အရ ဆိုယင်တော့ ဒွါရ ၆-ပါး

က သိရတာတွေအပေါ်မှာ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီး ဖြစ်ပြီးတော့ ငြီးငွေ့နေပါတယ်။ အယင်ကတော့ မြင်ရတာ ကြားရတာတွေ ဟာ ပျော်စရာကောင်းခဲ့တယ်။ ယခုတော့ မြင်တိုင်း ကြား တိုင်း ချက်ချင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့ရတဲ့ အတွက် မြင်ရာမှာလဲ ပျော်စရာ မကောင်းတော့ဘူး။ ကြားရာ မှာလဲ ပျော်စရာ မကောင်းတော့ဘူး။ ဘယ်လို ထူးထူးဆန်း ဆန်းတွေကိုမှ ကြည့်လို့ ကြားလိုတဲ့စိတ် မရှိဘူး။ နံရာမှာလဲ ပျော်စရာမကောင်းဘူး။ စားရာမှာဆိုယင်လဲ “အရသာကောင်း ကလေးတွေကို စားရတာဟာ အင်မတန်ကောင်းတယ် အရသာ ရှိတယ်” လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ယခု ဒီဉာဏ်ရောက်လာတဲ့အခါ ကျတော့ အဲဒီလို အစားကောင်းတွေကို စားရပေမယ့် “ဘာမျှ အရသာမရှိ ဘူး။ ဘာမျှ မကောင်းဘူး” လို့သာ ထင်ရတယ်။ “ရှုမှတ်ပြီး စားနေရတာ ဘာမျှ အရသာမရှိဘူး။ မမှတ်ဘဲနဲ့ လွတ်လွတ် လပ်လပ် စားလိုက်ရယင် သိပ်ကောင်းမှာဘဲ” လို့ ဒီလိုလဲ ထင် တတ်တယ်။ အဲဒါ ဟုတ်ပေတယ်။ မရှုမမှတ်ဘဲ အလွတ်စားနေတဲ့ လူတွေမှာ လျှာပေါ်ထင်ပေါ်ဆဲ အရသာကိုသိတဲ့ စားသိဝိထိ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် အဲဒီအရသာကို ပြန်လည်စဉ်းစားတဲ့ မနေခွင့်ရ ဝိထိလဲ ဖြစ်တယ်။ “ချိုတယ် ချဉ်တယ် ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် စဉ်းစားပြီး အရသာခံတဲ့ ဝိထိတွေလဲ ဆက်ပြီးဖြစ်တယ်။ အရ သာ၏ အမည်ပညတ်တွေကို ဆင်ခြင်တဲ့ ဝိထိတွေလဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် စားရတာဟာ မြန်ရှက်ပြီး အရသာ ပေါ်နေတယ်။ အဲဒီ ဝိထိစိတ်စဉ် ဆောင်ပုဒ်ကတော့—

ထင်ဆဲ ရသ သိရ စစွာ	(စားသိဝိထိ)
သိပြီးတရား စဉ်းစားပြန်ရာ၊	(ဆင်ခြင်ဝိထိ)
သဏ္ဌာန်ဒြပ် ပညတ်ပေါ်ကာ၊	(ဒြပ်ဝိထိ)
မည်နာမ သိရ နောက်ဆုံးမှာ တဲ့။	(အမည်ဝိထိ)

ရွှေမုတ်ပြီး စားနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဒီ ဉာဏ်စခန်း ရောက်လာတဲ့အခါမှာ ပဌမ စားသိဝိထိ ဆုံးသွားတဲ့နောက် ရွှေမုတ်တဲ့ ဝိထိက ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့၊ စားသိရတဲ့ အရသာ ရော စားသိတဲ့စိတ်ရော ပျောက်သွားတာကို သိသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး အရသာခံတဲ့ ဝိထိစိတ်တွေက ဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘူး။ ဒီလို အရသာခံတဲ့ ဝိထိစိတ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရ တဲ့အတွက် အရသာမပေါ်ဘဲ မမြိန်ရှက်ဘဲ ဖြစ်နေတာပါ။ ဒါကြောင့် ယောဂီမှာ မလွဲသာလို့သာ စားနေရတယ်။ သာယာ စရာကတော့ ဘာမျှမပေါ်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါဟာ ငြီးငွေ့ ဘွယ် ထင်နေတာပါ။ တချို့များ စားယင်းစားယင်း ဒုက္ခတွေ ထင်လာလို့ အလိုလိုမစားချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်လာတာနဲ့ စားနေကျ အတိုင်း အပြည့်အစုံ မစားတော့ဘဲ အပြီးသတ်လိုက်တာတွေ တောင် ရှိပါသေးတယ်။

ပြီးတော့ တွေ့ထိရာမှာလဲ ပျော်စရာ မစောင်းတော့ဘူး။ စိတ်ကူးကြံစည်ရာမှာလဲ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပျော်စရာ မစောင်းတော့ဘူး။ အားလုံး ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှတွေ ဟာ ပျင်းစရာ ငြီးငွေ့စရာတွေချည်းဖြစ်ပြီး ထင်နေတယ်။ ယခု

ပြောခဲ့တာတွေဟာ နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်မှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောတွေ ပါဘဲ။ ဒီငြီးငွေ့ပုံတွေက အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လွန်လွန်ကဲကဲ တော် တော် များများ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အချို့မှာတော့ အတော် အသင့်လောက်ပဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ငြီးငွေ့နေရာက လွတ်မြောက်ချင်တဲ့ စိတ်တွေကလဲ ပေါ်လာတတ်တယ်။ ငြီးငွေ့မှုတော့ လွတ်ချင်တော့တာပေါ့။ “ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေချည်းဘဲ၊ ဘာမှမကောင်းဘူး၊ ဒါတွေ အကုန်လုံးချုပ်ငြိမ်းသွားမှ ကောင်းမယ်” လို့ ဒီလိုလဲ သဘောကျလာတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ မုဉ်းတုကမ္ပတာညဏ် ပါဘဲ။ အဲဒီမှာ အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းတယ်” ဆိုတာဟာ နိဗ္ဗာန် တရားဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို သဘောကျပြီး လွတ်မြောက်ချင် တာဟာ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို တကယ်ရောက်ချင်တဲ့ သဘောပါဘဲ။ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ချင်တော့ ဘယ်လို လုပ်ရပြန်သလဲ ဆိုယင် ရောက်အောင်လို့ အထူးအားထုတ်ပြီး တဖန် ရှုရပြန်တာပါဘဲ။ အဲဒါကို ပဋိသင်္ခါညဏ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို အထူးအားထုတ်ပြီး ရှုတဲ့အခါမှာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေက ပိုပြီး ထင်ရှားလာတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဒုက္ခသဘောတွေက ပိုပြီး ထင်ရှားတတ်တယ်။

ဒီ ပဋိသင်္ခါညဏ်ကို လွန်သွားယင်တော့ သင်္ခါရုပေက္ခာညဏ် ကို ရောက်သွားတယ်။ ဒီညဏ်ရောက်တော့ ယောဂီမှာ အင်မတန် သက်သာပါတယ်။ အထူးကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ အမှတ်အသိ ကလေးတွေက သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ဖြစ်ပြီး အထူးကောင်းနေတယ်။

ကောင်းနေပုံကတော့—ထိုင်ပြီးမှတ်နေတယ် ဆိုယင် အစပိုင်း နည်းနည်းလေ၎က်ပဲ ကြောင့်ကြစိုက်ပေးလိုက်ရတယ်။ အဲဒီက နောက်ကော့ သူ့အရှိန်နဲ့သူ သိသိပြီးသွားနေတယ်။ နာရီစက် ကလေးများ သော့မေးထားလိုက်တော့ သူ့ဟာသူ သွားနေတာ လိုပါတဲ။ တနာရီလောက် အတွင်းမှာတော့ အနေအထိုင်လဲ မပြင် ရဘူး။ အမှတ်လဲ ပျက်မသွားဘူး။ ကောင်းမြဲကောင်းနေတယ်။

ဒီ ဉာဏ်မရောက်ခင် ရှေးရှေးဉာဏ်တွေ တုန်းကတော့ ကောင်းနေရာထဲကပေမယ့် အနှောင့်အယှက် တမျိုးမျိုးကြောင့် တယ်မကြာခင် အခြေပျက်ပျက် သွားတတ်တယ်။ အသံ ကြားရာဆီ စိတ်ကရောက်ပြီးတော့လဲ အခြေပျက်သွားတတ်တယ်။ သက်သက် စိတ်ကူးတွေ အပြင် ထွက်ပြီးတော့လဲ အခြေပျက် သွားတတ်တယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ယားတာ ချောင်းဆိုးတာ ဒီလို ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ပေါ်လာလို့လဲ အခြေ ပျက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို အခြေပျက်ပျက်သွားလို့ ပြန် ပြန်ပြီး အခြေတည် မှတ်ရတာတွေကဘဲ များခဲ့ပါတယ်။ ယခု ဒီဉာဏ်ကျတော့ သိပ်နေရာကျတာဘဲ။ အဲဒီလို အပျက်တွေ မရှိတော့ဘူး။ အသံကြားယင်လဲ အဲဒီ အသံကို ဂရုမစိုက်ဘူး။ မှတ်ရုံကလေးဘဲ မှတ်သွားတယ်။ ပြီးတော့လဲ ပေါ်ရာပေါ်ရာ ကို အခြေမပျက် မှတ်မြဲမှတ်သွားပြန်တာဘဲ။ ပြီးတော့ အပြင် ထွက်တဲ့ အလွတ်စိတ်ကူးဆိုတာလဲ လုံးလုံးမရှိဘူး။ ကောင်းတဲ့ အာရုံတွေကို တွေ့ရလို့လဲ နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ခြင်း မရှိဘူး။ မကောင်းတဲ့အာရုံတွေ တွေ့ရလို့လဲ စိတ်ပျက်

ခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ကြောက်ခြင်း မရှိဘူး၊ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ဒီလိုဒုက္ခဝေဒနာတွေကတော့ ပေါ်လာတယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ ပေါ်လာပြန်ယင်လဲ မနေသာအောင် မဆိုးဘူး၊ မှတ်လို့ နိုင်ပါတယ်။ ယားနာတို့ ချောင်းဆိုးတို့ ဒီကို ရောဂါ ဝေဒနာတွေကတော့ မူလက ရှိနေတောင်မှ ဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာ အမှတ်ကောင်းနေတဲ့ အခါမှာ ပျောက်နေတယ်၊ အချို့မှာ တော်တော်ကြီးကျယ်တဲ့ ရောဂါတွေတောင် ဒီ ဉာဏ်ရောက် တော့ ပျောက်သွားတတ်ပါသေးတယ် လုံးလုံးမပျောက်တောင် အဲဒီလို အမှတ် ကောင်းနေခိုက်မှာတော့ သက်သာခွင့် ရနေ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အမှတ်ကလေးတွေက သနာရီလောကီ တော့ အခြေ မပျက်ဘဲ သူ့အရှိန်နဲ့ သူ့ သိသိပြီး သွားနေ ပါတယ်၊ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှ နှစ်နာရီ သုံးနာရီလဲ တသမတ် တည်း အရှိန်မပျက် သွားနေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို နှစ်နာရီ သုံးနာရီကြာတော့လဲ ကိုယ်မှာ ပင်ပန်းခြင်းလဲ မရှိဘူး၊ အချိန် ဟာလဲ ကုန်မှန်းမသိ ကုန်သွားတတ်တယ်။ “တယ်မကြာ သေးဘူး” လို့တောင် ထင်တတ်ပါသေးတယ်။

ယခုလို နွေဥတု ပူအိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီဉာဏ်နဲ့ ဒီအမှတ်ကို ရောက်နေယင် သိပ်ကောင်းတာပေါ့၊ သူများတွေက “ပူတယ် အိုက်တယ်” လို့ ညည်းညူနေကြပေမယ့် ဒီဉာဏ်နဲ့ ဒီလို အမှတ် ကောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ပူမှန်း အိုက်မှန်း မသိရဘဲ ရှိနေတတ်တယ်၊ တနေလုံး အချိန်ဟာလဲ မကြာခင် ကုန်သွား သလို ထင်ရတတ်တယ်။ ဒီဉာဏ်က အင်မတန် ကောင်းတဲ့

အခြေခံ—၁၁ [တတိယအကြိမ်]

ဝိပဿနာဉာဏ်ပါဘဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီဉာဏ်အဆင့်မှာလဲ ကြောင့်
 ကြမ္မ တောင့်တမှု လွန်နေတာ၊ နှစ်သက်သာယာနေတာအစ
 ရှိတဲ့ အန္တရာယ်ကလေးတွေကတော့ ရှိသေးတာပါဘဲ။ အဲဒါ
 ကလေးတွေကို မပယ်နိုင်ယင် ရှေ့ကို မတိုးတက်နိုင်ဘဲ ရှိနေ
 တတ်ပါတယ်။ အဲဒါကလေးတွေကို ပယ်ရှားပြီး ရှုမှတ်သွား
 ယင်တော့ အရိယမဂ်ဉာဏ် ရောက်သွားဘို့ဘဲ ရှိပါတော့တယ်။
 ဒါကြောင့်—

စွဲမှုကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်နိဗ္ဗာန်
 ပြည် လို့—

ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတာ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က စပြီး
 သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ်အထိ ယခုပြောလာခဲ့တာတွေဟာ စွဲလမ်းမှု
 ကင်းပျောက်ပြီး အဲဒီ မဂ်လမ်းပေါက်ပုံတွေပါဘဲ။ ဘယ်လိုလဲ
 ဆိုတော့—

“ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ မြင်တယ်၊
 ကြားတယ်၊ ကျွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း
 ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်မိအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ပေးနေတဲ့ အား
 ထုတ်မှုဆိုတာ ပါတယ်။ အဲဒါဟာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာ သမ္မာ
 ဝါယာမခေါ်တဲ့ မဂ္ဂင်တရားဘဲ။ ပြီးတော့ အမှတ်ရတဲ့ သတိ
 လဲ ပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မာသတိမဂ္ဂင်ဘဲ။ ပြီးတော့ ရှုမှတ်မိတဲ့
 အာရုံထဲ ဝင်ဝင်သွားသလို အာရုံမှာ ကပ်ကပ်ပြီး တည်တည်
 နေတဲ့ သမာဓိလဲ ပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင်ဘဲ။
 အဲဒီ သုံးပါးကို သမာဓိမဂ္ဂင် သုံးပါးလို့ ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့

အဲဒီ သမာဓိနဲ့ ကပ်ကပ်ပြီး စူးစိုက်မိရာ အာရုံကို “တောင့်တင်း
လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောမျှတ၊ မြင်သိတဲ့ သဘောမျှတ၊ ဖြစ်ပြီး
ပျက်သွားတဲ့ သဘောမျှတ၊ မမြဲတဲ့ သဘောတဲ” စသည်ဖြင့်
ကြံစည်မိတဲ့ ဝိတက်ဆိုတာ လဲပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မာသင်္ကပ္ပ
မဂ္ဂင်ဘဲ။ ဒီနေရာမှာ “ကြံစည်မိတယ်” ဆိုပေမယ်လို့ တစ်စုံစီမံ
နဲ့ အကြာကြီး တွေးတော နေရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။
ရှုမှတ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အဲဒီ ရှုမှတ်မိတဲ့ အာရုံပေါ်
လှမ်းတက်သွားသလို စိတ်ဦးကလေး တက်တက်သွားတဲ့
သဘောပါဘဲ။ သူ့ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ သူနဲ့ယှဉ်ဘက်
နာမ်တရားတွေကလဲ အဲဒီအာရုံကို တက်ရောက်ပြီး အာရုံပြု
ရတဲ့အတွက် သူ့ကို “အဘိနိရောပနလက္ခဏာ-ယှဉ်ဘက်
တရားတွေကို အာရုံပေါ် တင်ပေးခြင်း သဘောရှိတယ်” လို့
အဋ္ဌကထာမှာ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီ တက်ရောက်
မိတဲ့ အာရုံကို တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ သဘောမျှတ၊ အာရုံ
ကို မသိတတ်တဲ့ သဘောမျှတ၊ မြင်သိတဲ့သဘောမျှတ၊ အာရုံ
ကို သိတတ်တဲ့ သဘောမျှတ၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတဲ့ သဘော
မျှတ၊ မမြဲတဲ့သဘောတဲ စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်
သဘောကျသွားတဲ့ အသိဉာဏ်လဲ ပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မာဒိဋ္ဌိ
မဂ္ဂင်ဘဲ။ ဒီ သမ္မာသင်္ကပ္ပနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပညာမဂ္ဂင် လို့ ခေါ်
တယ်။ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်
သုံးပါးကတော့ ဝိပဿနာမဂ္ဂမိ ရှေးအဖို့ သီလဆောက်တည်
စာတည်းက ပြည့်စုံခဲ့တယ်။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရယင် ရှုမိတဲ့
အာရုံနှင့်စပ်ပြီး မိစ္ဆာဝါစာလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မိစ္ဆာကမ္မန္တလဲ မဖြစ်

နိုင်ဘူး၊ မိစ္ဆာအာဇီဝလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ရှုတိုင်း
ရှုတိုင်း သီလမဂ္ဂင်ကိစ္စတွေလဲ ပြီးနေပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားတွေဟာ ရှုမှတ်တဲ့
စိတ်တိုင်းမှာ ပါဝင်နေတယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်တရားတွေဟာ စွဲမှု
ကင်းပျောက်ပြီး ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ဝိပဿနာမဂ်လမ်း ပါဘဲ။
ဒီ ဝိပဿနာမဂ်လမ်းက ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သင်္ခါရု
ပေက္ခာဉာဏ်တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း တည်ဖောက်လာရတယ်။
ဒီလို တည်ဖောက်လာလို့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရင့်ကျက်လာတဲ့
အခါမှာ သူ့ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်အတိုင်း အရိယမဂ်ကို ဆိုက်ရောက်
သွားတော့တာပါဘဲ။ ဆိုက်ရောက်သွားပုံကတော့— ဒီ သင်္ခါ
ရုပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်ကျက်ပြီး အားပြည့်လာတဲ့အခါမှာ အမှတ်
အသိတွေက ထူးခြားပြီး လျင်မြန်လာတယ်။ အဲဒီလို လျင်လျင်
မြန်မြန် သိယင်း သိယင်းနဲ့ အငြိမ်းဓာတ်နိဗ္ဗာန်ထဲကို ဖြုတ်ကန်
ကျရောက်သွားတယ်။ ဒီလို ကျရောက်သွားပုံကလဲ အဆန်းသား
ဘဲ။ မရောက်ခင် စောစောက ကြိုတင်ပြီး သိထားတာလဲမဟုတ်
ဘူး။ ရောက်နေတုန်းလဲ ဆင်ခြင်နိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ ရောက်ပြီးမှ
ပြန်ဆင်ခြင်နိုင်တယ်။ ထူးထူးခြားခြား တွေ့ရတော့ ပြန်ဆင်ခြင်
မိတာပေါ့။ အဲဒါကို ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို
ပြန်ဆင်ခြင်တဲ့အခါကျမှ အမှတ်အသိကလေးတွေ မြန်လာရာက
ငြိမ်းရာကို ရောက်သွားပုံရော ငြိမ်းနေပုံရော အဲဒါတွေကို ထင်
ရှားတွေ့ရတယ်။ ဒီအထဲမှာ ငြိမ်းနေပုံက နိဗ္ဗာန်ဘဲ။ ငြိမ်းရာ

ရောက်သွားတာက အရိယမဂ်ပဲ။ အဲဒါတွေဟာ မဂ်လမ်းပေါက် ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆိုက်ရောက်သွားပုံတွေပါဘဲ။ ဒါကြောင့်—

စွဲမှုကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်
နိဗ္ဗာန်ပြည်လို့—

ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

စွဲမှုကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်
နိဗ္ဗာန်ပြည်။ (ဆို)

ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်ယင် အရေးတကြီး လိုတာက ဘာလဲဆိုယင်၊ စွဲလမ်းမှု ကင်းပျောက်အောင် အားထုတ်ဖို့ ပါဘဲ။ ပကတိလူတွေမှာနေရာတကာက စွဲလမ်းမှုတွေရှိနေဟယ်၊ မြင်ရာကလဲ စွဲလမ်းနေတယ်၊ ကြားရာ တွေရာ သိရာတွေကလဲ စွဲလမ်းနေတယ်၊ မြဲတယ်လို့လဲ စွဲလမ်းနေတယ်၊ ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ်လို့လဲ စွဲလမ်းနေတယ်၊ အသက်ကောင် ငါကောင် သတ္တဝါကောင်ဘဲလို့လဲ စွဲလမ်းနေတယ်။ အဲဒီ အစွဲအလမ်း တွေ လုံးလုံးကင်းသွားအောင် အားထုတ်ဖို့ပါဘဲ။ အဲဒီလို အားထုတ်တယ်ဆိုတာလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်နေရတာ ပါဘဲ။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ် နေရတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင် စွဲလမ်းမှုတွေ အကုန်လုံး ကင်းပျောက်သွားမယ်။ အဲဒီလို စွဲလမ်းမှုကင်းတော့ အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားမယ်။ ဒါဟာ ဖြစ်ရိုး ဖြစ်စဉ် ပါဘဲ။ ဒါကြောင့်—

ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုကင်းပျောက်သည်။
စွဲမှု ကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်
နိဗ္ဗာန်ပြည်လို့—

ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်၊ ယခုဟောခဲ့တဲ့ ဆောင်ပုဒ်တွေဟာ
အရင်းခံကတော့ ၉-ပုဒ်ပဲ ရှိပါတယ်။

- (၁) ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ဖြစ်သနည်း။
- (၂) စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ဖြစ်သတည်း။
- (၃) ဘယ်အကျိုးငှါ၊ ထိုခန္ဓာ၊ ဘယ်ခါရှုရပါသနည်း။
- (၄) မစွဲဘို့ရာ၊ ဖြစ်ဆဲမှာ၊ မှန်စွာရှုရပါသတည်း။
- (၅) ဖြစ်ခိုက်မှရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုဝင်ရောက်သည်။
- (၆) မြဲတယ်ကောင်းတယ်၊ ငါ့ကောင်နယ်၊ တကယ်ထင်
တတ်သည်။
- (၇) ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုကင်းပျောက်သည်။
- (၈) မမြဲဆင်းရဲ၊ သဘောဘဲ၊ ဉာဏ်ထဲ ရှင်းတော့သည်။
- (၉) စွဲမှု ကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက်
နိဗ္ဗာန်ပြည် တဲ့။

ဒီ ဆောင်ပုဒ် ၉-ပုဒ်ဟာ ဝိပဿနာအခြေခံတရား မှာ
ခွဲရင်းတွေပါတဲ့။ ဒီမူရင်း ညွှန်ကြားချက်တွေဟာ ဝိပဿနာ၏
မူသေစည်းတွေ ဘဲ၊ ဝိပဿနာဆိုယင် ဒီမူသေစည်းနှင့် ညီညွတ်
ရမယ်၊ ဒီမူသေစည်းနှင့် မညီယင် ဝိပဿနာအစစ် မဖြစ်နိုင်ဘူး။
ဒါကြောင့် ဒီ ညွှန်ကြားချက်တွေကို “ဝိပဿနာ ရှုနည်း မူသေ

စည်း”လို့ အမည်ပေးထားတယ်။ အဲဒါကို မှတ်သား သိမ်းဆည်းထားရမယ်လို့ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ နောက်ဆုံး ဆောင်ပုဒ် တခုလဲ ပေးထားပါတယ်။

(၁၀) ဝိပဿနာရှုနည်း၊ မူသေစည်း၊ သိမ်းဆည်းထားရမည် တဲ့။

ဒါကတော့ အမှာစကားကလေးပါ။ ကဲ အဲဒီ မှာတမ်းကလေး ဆိုကြရမယ်။

ဝိပဿနာရှုနည်း၊ မူသေစည်း၊ သိမ်းဆည်းထားရမည်။
(ဆို)

ဝိပဿနာ အခြေခံတရားကတော့ စုံသွားပါပြီ။ အားပေးစကားလောက်ပဲ လိုပါတော့တယ်။

တရားက တယ်ရလွယ်တယ်

မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူတဲ့ အခါ တရားနာပရိသတ်တွေဟာ တရားနာယင်းဘဲ နှလုံးသွင်းရှုမှတ်ပြီး တရားထူးတွေကို ရရပြီး သွားကြတယ်။ အဲဒီလို တရားရသွားတာတွေဟာ တရားဘပွဲ တပွဲမှာကို အင်မတန် များပါတယ်။ ဂါထာကလေး တပုဒ်လောက် ဟောတဲ့အခါမှာလဲ ဂါထာအဆုံးမှာ တရားထူး ရသွားတဲ့ ဦးရေဟာ မနည်းဘူး။ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာက—

ဒေသနာ ပရိယောသာနေ၊ ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌။ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ၊ ရှစ်

သောင်းလေးထောင်သော သတ္တဝါတို့အား။ ဓမ္မာ-
ဘိသမယော၊ တရားထူးလို ရခြင်း သိခြင်းသည်။
အဟောသိ၊ ဖြစ်လေပြီလို့-

ဒီလို ဖော်ပြထားတတ်ပါတယ်။ အဲဒါကို တွေ့ရတော့
တချို့က ပြောကြတယ်.... “တရားထူးက တယ် ရလွယ်ပါက
လား။ ဒီအတိုင်းဆိုယင် တယ်လွယ်တာဘဲ၊ ယခုတော့ အင်မ
တန် အားထုတ်နေတာတောင် မရနိုင်ဘူး၊ ဘာကြောင့် ဒါ
လောက်ကွာခြားနေရသလဲ” စသည်ဖြင့် သံသယ မကင်းတဲ့
အနေနဲ့ ပြောတတ်ကြတယ်။

ဒီနေရာမှာ သတိပြုစရာကတော့၊ အဲဒီလိုပြတဲ့ အဋ္ဌကထာဟာ
ဝတ္ထုကြောင်းလောက်သာ ပဓာနပြုပြီး ပြနေတဲ့ အရာဌာန
ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာရယ်၊ ဝတ္ထုကြောင်းသက်သက် ပြနေရာမှာ
တရားထူးရသူတွေ၏ အခြေခံအကြောင်းရင်းတွေ ဖော်ပြရန်
မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာရယ်၊ ဟောတဲ့ဘုရားရော နာတဲ့သူတွေရော
ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတွေဖြစ်ကြတယ် ဆိုတာရယ်၊ အဲဒါတွေကို သတိ
ပြုဘို့လိုပါတယ်။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာလို ဝတ္ထုကြောင်းလောက်ကိုသာ ပဓာန
ပြုပြီးတော့ ပြဆိုနေတဲ့အခင်းမှာ တရားအားထုတ်ပုံ တွေကို
ထည့်သွင်းပြဆိုနေယင် ကျယ်လဲအလွန်ကျယ်သွားမယ်၊ ကြည့်ရှု
သူတို့မှာလဲ တာဝန်လေးသွားမယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဂါထာ
စသည်မှ ထုတ်နုတ်ပြီး တရားနာသူတို့ နှလုံးသွင်းပုံကို မပြ
တော့ဘဲ ထိုဒေသနာနှင့် သင့်လျော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အကျိုး

ရသွားပုံကိုသာ ပြသွားတယ်လို့လဲ မှတ်သင့်ပါတယ်။ အမှန်က
တော့ အဲဒီလို တရားနာယင်း တရားထူး ရသွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တွေဟာ တချို့က ရှေးဘဝတွေက ပါရမီထူးပါလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တွေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လူချည်းသက်သက်လဲ
မဟုတ်ဘူး။ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေလဲ ပါတယ်။ တချို့ကတော့
ယခုဘဝတွင် ရှေးအဖို့ကတည်းက တရားနာဘူးပြီးတရားအား
ထုတ်နေကြတဲ့သူတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ ရက်ကန်းသည်
မကလေးဝတ္ထုကို ထောက်ဆပြီး သိနိုင်ပါတယ်။

ရက်ကန်းသည်မ ဝတ္ထု

တချိန်တုန်းက မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ ယခု “အလာဟ
ဗတ်” ခေါ်တဲ့ အာဠဝီပြည်ကို ကြွရောက်တော်မူပြီး မရဏသတိ
ကမ္မဋ္ဌန်းတရား ဟောကြားတော် မူပါသတဲ့။ ဟောကြား
ပုံကတော့—

အဒ္ဓုဝံ မေ ဇီဝိတံ-ငါ၏ အသက်သည် မခိုင်မြဲပါ
တကား။

ဓုဝံ မေ မရဏံ-ငါ၏သေခြင်းကား ခိုင်မြဲလှချေ၏။
အဝဿံ မယာ မရိတဗ္ဗမေဝ-ငါသည် မချွတ်သေရမှ
ပါတကား။

မရဏပရိယောသာနံ မေ ဇီဝိတံ-ငါ၏ အသက်သည်
သေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိချေသည်။

ဇီဝိတမေဝ အနိယတံ-အသက်သာလျှင် မည်၍ မည်
မျှ ရှည်မည်ဟု ကိန်းမသေဘဲရှိချေသည်။

မရဏံ နိယတံ- သေရခြင်းမှာမူ ကိန်းသေပါတကား
ဟူ၍-

မရဏဿတိကို ပွားများကြရန် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွတော်မူခဲ့ပါသတံ။ ထိုစဉ်အခါက အာဠဝီပြည်တရားနာပရိသတ်ထံမှာ ၁၆-နှစ်အရွယ် ရက်ကန်းသည်သွီး ကလေးမတယောက် ပါရှိပါသတံ။ အဲဒီသူငယ်မလေးဟာ ထိုကာလမှစ၍ မရဏဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၃-နှစ်ပတ်လုံး ပွားများ အားထုတ်နေပါတယ် တံ။ ၃-နှစ်ကြာတဲ့အခါကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက အာဠဝီပြည်ကို တခါကြွလာတော်မူပြန်တယ်။

အဲဒီအခါမှာ မရဏဿတိကို ပွားများနေတဲ့ အဲဒီ အမျိုးသွီးကလေးကလဲ “ငါ့ဘခင်ရက်ကန်းအလုပ်ဌာနကို ရက်ဖောက်သွားပို့မယ်၊ အပြန်မှ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ပြီး တရားနာမယ်” လို့ ဒီလို ရည်ရွယ်ပြီး အိမ်က ထွက်လာခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားထံမှာတရားနာကြဘို့ အသင့်စုဝေးနေတဲ့ ပရိသတ်အစွန့်က သူ့ဘခင်ထံ မြတ်သွားတဲ့ အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားဆီကို အဝေးကမျှော်ပြီး ကြည့်မိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ တရားကို ရှေးဦးစွာလှာရောက်ပြီး နာစေလိုတဲ့ အတွက် မျှော်ပြီး ကြည့်တော်မူလိုက်တယ်။ အဲဒါကိုမြင်ရတော့ “မြတ်စွာဘုရားက လာစေလိုတယ်” ဆိုတာကို ရိပ်မိတာနဲ့ တရားနာပရိသတ်ထံ ဝင်သွားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာရှိခိုးပြီး သင့်လျော်တဲ့ အရပ်မှာ တည်နေပါတယ်တံ။

ဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက “ကလေးမကလေး သင် ဘယ်ကလာသလဲ” လို့ မေးတော်မူပါတယ်။ “မသိပါဘုရား” လို့ ဖြေပါတယ်။

“ဘယ်သွားမလဲ” လို့လဲ မေးတော်မူပြန်ပါတယ်။ “မသိပါ ဘုရား” လို့ဘဲ ဖြေပါတယ်။

“မသိဘူးလား” လို့ မေးတော်မူပြန်ပါတယ်။ “သိပါတယ် ဘုရား” လို့ ဖြေပါတယ်။

“သိသလားလို့” မေးပြန်ပါတယ်။ “မသိပါဘုရား” လို့ ဖြေပါ တယ်။

ဒီတော့ လူထူပရိသတ်က ကလေးမလေးအပေါ်မှာ အထင် လွဲကုန်တယ်။ “ဒီကောင်မလေးဟာ မြတ်စွာဘုရား မေးတာကို ပြောင်ချော်ချော်လုပ်ပြီး ဖြေတယ်။ ဘယ်ကလာသလဲလို့ မေး တာကို အိမ်ကလာဘယ်လို့ ခြေဆရာပေါ့။ ဘယ်သွားမလဲလို့ မေးတာကိုလဲ ရက်ကန်းအလုပ်ရုံ သွားမယ်လို့ ဖြေရာပေါ့။ အဲဒါတွေ သူ့သိပါလျက်နဲ့ မသိဘူးချည်း ဖြေတယ်။ ပြီးတော့ မသိဘူးလားဆိုတော့လဲ သိပါတယ်လို့ ဖြေပြန်တယ်။ သိ သလားလို့ မေးပြန်တော့လဲ မသိဘူးလို့ ဖြေပြန်တယ်။ ဒီကောင် မကလေးဟာ ထင်ရာတွေ လျှောက်ပြောနေတယ်” လို့ အထင် လွဲပြီး ကဲ့ရဲ့စကား ပြောကြသတဲ့။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ကလေးမလေးကိုဘဲ ထပ်ပြီး မေးတော်မူပြန်တယ်။ ကလေးမလေး သင် ဘယ်ကလာသလဲ

လို့ ငါမေးတာကို မသိပါဘုရားလို့ သင်က ဘာကြောင့် ဖြေရသလဲ စသည်ဖြင့် ထပ်ပြီးမေးတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ရက်ကန်းသည်မကလေးက ဖြေကြား လျှောက်ထားပါတယ်။ လျှောက်ပုံကတော့—

“မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်မ အိမ်က လာတယ် ဆိုတာကတော့ အများသိနေပါတယ်၊ အကျိုးရှိ စကားကိုသာ ဆိုလေ့ရှိတဲ့ မြတ်စွာဘုရားက မေးသင့်တဲ့ အရာဟု မထင်ပါ။ ဒါကြောင့် “ဘယ်ကလာသလဲ” လို့ မေးတာဟာ ဘယ်ဘဝက လာခဲ့သလဲလို့ မေးလိုရင်း ထင်ပါသည်။ ဘယ်ဘဝက လာခဲ့တယ် ဆိုတာကို တပည့်တော်မက မသိနိုင်ပါ။ ဒါကြောင့် မသိပါဘုရားဟု ဖြေရပါသည်။

ထို့ပြင် ရက်ကန်းအလုပ်ရုံ ဘခင်ထံ သွားမယ် ဆိုတာကလဲ အများသိနေပါတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ မေးမည် မထင်ပါ။ ဒါကြောင့် “ဘယ်သွားမလဲ” ဆိုတာဟာ ဘယ်ဘဝကို သွားရမလဲလို့ မေးလိုရင်း ထင်ပါသည်။ ဘယ်ဘဝသွားရမည်ကို တပည့်တော်မက မသိနိုင်ပါ။ ဒါကြောင့် မသိပါဘုရားလို့ ဖြေရပါသည်။

ထို့ပြင် မသိဘူးလား လို့ မေးတာကတော့ သေရမည်ကို မသိဘူးလားလို့ မေးလိုရင်း ထင်ပါသည်။ တနေ့နေ့ တချိန်ချိန် မှာ ကေန့်သေရမည်ဆိုတာ တပည့်တော်မက သိမြင်နေပါသည်။ ဒါကြောင့် “မသိဘူးလား” ဆိုတဲ့ အမေးကို သိပါသည် ဘုရားလို့ ဖြေပါသည်။

ထို့ပြင် သိသလားဆိုတဲ့ အမေးကတော့ မည်သည့်အချိန် မှာ သေရမည်ကို အတိအကျ သိသလားလို့ မေးလိုရင်းထင်ပါ သည်။ အဲဒါကို တပည့်တော်မက အတိအကျ မသိနိုင်ပါ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နောက်ဆုံးအမေးကို မသိပါဘုရားလို့ဘဲ ပြော ပါသည်ဟု အသီးအသီး ပြောရှင်းပြီး လျှောက်ပါတယ်။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက အဖြေ ၄-ခုလုံးကို အသီး အသီး သာဓုခေါ်တော်မူပါတယ်။ လူထုပ်ရိုသတ်ကလဲ မိမိတို့ အထင် မှားကြောင်း သိသွားကြပါတယ်။

အဲဒီ မေးခွန်း ၄-ခုထဲမှာ တတိယမေးခွန်းအရ တနေ့ကျ သေမှာကတော့ အလွန်သေချာနေပါတယ်။ စတုတ္ထ မေးခွန်း အရ ဘယ်အချိန်သေရမယ်ဆိုတာလဲ ဘယ်သူမှ အတတ်မသိ နိုင်ဘူး။ တော်တော်နဲ့ မသေသေးဘူး လို့ ထင်နေယင်းဘဲ ရုတ်တရက် မမျှော်လင့်ဘဲ သေသေသွားကြရပါတယ်။ ဒီတော့ သေပြီးယင် “ဘယ်သွားမလဲ” ဆိုတဲ့ ဒုတိယမေးခွန်းနဲ့ ကိုယ့် ကိုယ်ကို လူတိုင်း လူတိုင်း ရှင်တိုင်း ရဟန်းတိုင်း မေးကြည့်ဘို့ ကောင်းပါတယ်။ ယခုဘဲ စိတ်နဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးကြည့်စမ်း ပါ။ ဆရာကြီး ဘယ်သွားမလဲ၊ ဘကြီး ဘယ်သွားမလဲ၊ အဒေါ် ကြီး ဘယ်သွားမလဲ၊ အင်း....အဖြေရ ခက်တယ်နော်။ အရှင် ဘုရား ဘယ်သွားမလဲ၊ အင်း....ဒါကလဲ အဖြေရ ခက်တာဘဲ။ အဖြေရ မခက်အောင် လုပ်စရာနည်းတွေကတော့ ရှိပါတယ်။ မိမိရဲ့ ကာယကံ—ကိုယ်အမှုတွေကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ဝစီကံ— နှုတ်အမှုတွေကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ မနောကံ—စိတ်ကူးကြံစည်

မှုတွေကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ကောင်းတာက များသလား၊ မကောင်းတာက များသလား။ “ကောင်း”ဆိုပေမယ့် ကိုယ့် ဟာကိုယ် ကောင်းနေရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ သူတပါး အကျိုးကို မထိခိုက်တဲ့အမှုကိုမှ “ကောင်းတယ်”လို့ ဆိုရတယ်။ ကောင်း တာက များယင် ကောင်းတဲ့ဘဝ ရောက်မှာဘဲ၊ မကောင်းတာက များယင်တော့ မကောင်းတဲ့ ဘဝတွေ ရောက်သွားမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့ ဖြူစင်တဲ့ စေတနာနဲ့ ကောင်းတဲ့ အလုပ် ကောင်းတဲ့အပြော ကောင်းတဲ့အကြံများကိုသာ ပြုလုပ်ပြော ဆို ကြံစည်မိအောင် အားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ သေသေချာချာ ကောင်းတာကတော့ အပါယ်လေးပါးမှ လုံးဝ လွတ်မြောက် တဲ့ တရားအဆင့်ကို ရောက်အောင် ဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ် ကို အပြည့်အစုံ အားထုတ်တာဟာ အကောင်းဆုံး အသေချာ ဆုံးပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက ဒီလို သြဝါဒ ပေးနေပါ တယ်။

အပါယ်ဘေး ငြိမ်းခွင့်၊ ဉာဏ်အဆင့်၊ အသင့်ရောက်ပါ စေ တဲ့။

အပါယ်ဘေးငြိမ်းတဲ့ ဉာဏ်အဆင့် ဆိုတာ သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အဆင့်ပါဘဲ။ အဲဒီ ဉာဏ်လောက်ဆိုယင် တော် လောက်ပြီလားလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ ဘုန်းကြီးအနေနဲ့ တော့ အဲဒီလောက်ဆိုယင် ဝမ်းမြောက်လှပါပြီ။ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားကတော့ အရဟတ္တဖိုလ် မရောက်မချင်း၊ ရဟန္တာ မဖြစ်သေး မချင်း စိတ်ချပြီး အားရ မနေပါနဲ့ဦးတဲ့ ဆင်းရဲ

ဒုက္ခ လုံးဝငြိမ်းတဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင် အားထုတ်ပါ
တဲ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်အရ-

ထိုညဏ်ဖြင့်လဲ၊ မတော်ဘဲ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းပါစေ လို့-

ဒုတိယသြဝါဒကိုလဲ ပေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပါရမီညဏ်က
မရင့်သေးယင်တော့ အားထုတ်သော်လဲ အပြည့်အစုံ ဖြစ်မှာ
မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ဒီလို မဖြစ်နိုင်ယင် ကြမ်းတမ်းတဲ့ လောဘ
ဒေါသ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေ ဖြစ်လာတဲ့ အခါမှာ အဲဒါ
တွေကို မြန်မြန်ငြိမ်းသွားအောင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပါလို့ နောက်
ဆုံး သြဝါဒကိုလဲ ပေးနေပါတယ်။

ဖြစ်ပေါ်လာငြား၊ စိတ်ကြမ်းများ၊ ပယ်ရှားနိုင်ပါစေ တဲ့။

အဲဒီ သြဝါဒတွေအတိုင်း ရိုရိုသေသေ လိုက်နာကျင့်သုံးနေ
မယ် ဆိုယင်တော့ “ဘယ်သွားမလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို “ကောင်း
ရာသွားမယ်” လို့ ရဲရဲရင့်ရင့် ဖြေနိုင်ပါတယ်။

ခုတင်က ရက်ကန်းသည်မကလေးအကြောင်း ပြန်ဆက်ကြ
ဦးစို့။ မြတ်စွာဘုရားက ကလေးမကလေးရဲ့ အဖြေများကို
သာဓုခေါ်တော်မူပြီးတော့ လူထူပရိသတ်ကို “သင်တို့ဟာ ဒီ
ကလေးမကလေး ပြောတဲ့ ဒီ အနက်အဓိပ္ပာယ်လောက်တောင်
မသိကြ နားမလည်ကြဘူး။ ကဲ့ရဲ့ရုံသာ ကဲ့ရဲ့တတ်ကြတယ်။
ပညာမျက်စိ မရှိတဲ့သူတွေဟာ အကန်းတွေ မည်တယ်၊ ပညာ
မျက်စိရှိမှ မျက်စိမြင်သူ မည်တယ်” လို့ မိန့်တော်မူပြီး ဂါထာ
တပုဒ် တရားကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အန္တဘူတော အယံ လောကော၊ တနုကေတ္တ ဝိပဿတိ။
သကုဏော ဇာလမုတ္တော၊ အပ္ပေ၊ သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆတိ-တံ။

အယံ လောကော၊ ဤလူအပေါင်းသည်။ အန္တဘူတော၊
ပညာမျက်စိ မရှိသဖြင့် အကန်းသဖွယ် ဖြစ်ချေ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤလူ
အများထဲ၌။ တနုကော၊ ဦးရေမများလှ မပြောပဘွယ် အနည်း
ငယ်သော သူသည်သာလျှင်။ ဝိပဿတိ၊ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် ရှုမြင်
နိုင်ပေ၏။ ဇာလမုတ္တော၊ ငှက်မုဆိုး၏ ပိုက်အတွင်းမှ လွတ်
မြောက်သွားသော။ သကုဏော၊ ငှက်သည်။ အပ္ပေ၊ ဣဝ၊
နည်းပါးတိသကဲ့သို့။ အပ္ပေ၊ အနည်းငယ်သော သူသည်
သာလျှင်။ သဂ္ဂါယ၊ လူပြည် နတ်ပြည် နိဗ္ဗာန်ဆီသို့။ ဂစ္ဆတိ၊
သွားရောက်နိုင်ပေ၏ တံ။

ဒီနေရာမှာ အဋ္ဌကထာက “ဒေသနာဝသာနေ၊ ဒေသနာ
တော်၏အဆုံး၌။ ကုမာရိကာ၊ ရက်ကန်းသည်မ အမျိုးသွီး
ကလေးသည်။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်၌။
ပတိဋ္ဌဟိ၊ တည်လေပြီ-သောတာပန် ဖြစ်သွားပါတယ်” တံ။
ဒီ ရက်ကန်းသည်မကလေး တရားနာယင်း တရားထူး ရသွား
တာဟာ ရှေးအဖို့ ၃-နှစ်လောက်ကတည်းက မရဏဿတိ-
ဘာဝနာကို ပွားများလာခဲ့လို့ဘဲ ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။
ဒီအကြောင်း အဋ္ဌပုတ္တိကို ထောက်ပြီးတော့ အလားတူ
ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ များစွာပင် ရှိတယ်လို့လဲ ခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်။

အခြားအကြောင်းတခုကတော့ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်မှာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံး နေတော်မူတဲ့

အခါမှာ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း တရားပွဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ညနေပိုင်းကျယ် သာဝတ္ထိမြို့က လူတွေဟာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် တဲ့ အဝတ်တွေကို ဝတ်ဆင်ပြီးတော့ ပူဇော်စရာ ပန်းနံ့သာ တွေကိုလဲ ယူဆောင်ပြီးတော့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ လာ ရောက်ပြီးတော့ တရားနာကြသတဲ့။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန် ကျောင်းတော် စသည်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ အခါတွေ မှာလဲ ဒီနည်းအတိုင်း နေမှာပါဘဲ။ ဒီတော့ ရှေးရှေးနေ့တွေ ရှေးရှေး လတွေ နှစ်တွေက တရားနာထားတဲ့ သူတွေဟာ မိမိ နာယူထားတဲ့ တရား အဆုံးအမတော်များအတိုင်း သီလကို ကျင့်နေကြသလို သမထ ဝိပဿနာ အလုပ်တွေလဲ ထိုက် သည်အားလျော်စွာ အားထုတ်နေကြမယ် ဆိုတာ သိနိုင်ပါ တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ယခုနေအခါမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ တဦးဦးက ဟောကြားနေတာကိုတောင်မှ နာကြားရတဲ့ သူ တွေက လိုက်နာပြီး အားထုတ်ကြသေးတာဘဲ။ ဟိုတုန်းက မြတ် စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောတဲ့ဘုရားကို နာရတဲ့သူတွေဟာ ဘယ်မှာ အားမထုတ်ပဲ ရှိပါမလဲ။ အားထုတ်ကြမှာပါဘဲ။ ဒီတော့ ရှေးရှေး နေ့ရက်တွေ လတွေ နှစ်တွေက တရားနာပြီး အားထုတ်လာခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နောက်နောက် တရားပွဲ တွေမှာ တရားနာယင်း မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရဘို့ ပါရမီ အထောက်အပံ့တွေ ပြည့်စုံနေတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ပြီးတော့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် စသည်မှာ တရားဟော တော်မူတဲ့အခါ တရားနာ ပရိသတ်တွေက ရဟန်း ပရိသတ်လဲ

ရှိတယ်။ ရဟန်းမိန်းမ ပရိသတ်လဲ ရှိတယ်။ လူဥပါသကာ ယောက်ျားလဲ ရှိတယ်။ ဥပါသိကာ မိန်းမလဲ ရှိတယ်။ ပရိသတ် ၄-ပါးလုံး အစုံဘဲ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလို ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတဲ့တရားကို မျက်မှောက်ထင်ရှား ဖူးမြော်ပြီး နာကြား ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ ဆုတောင်းပါရမီထူးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ် စရာအကြောင်း ရှိပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက တရားဟောတဲ့ အခါမှာလဲ အဲဒီ တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အလိုအကြိုက်အဇ္ဈာသယ ကို ကြည့်ရှုပြီး သင့်လျော်တဲ့ တရားကို ဟောတော်မူတယ်။

“အလိုအဇ္ဈာသယနှင့် ကိုက်အောင် ဟောတယ်”ဆိုတာက အင်မတန် အရေးပါ အရာရောက်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက် ထက်တော် ကာလတုန်းက အရှင်စုဠပန္နက ဆိုတာ ရှိတယ်။ အက္ခရာ ၄၄-လုံးသာရှိတဲ့ ဂါထာကလေးတပုဒ်ကို လေးလ ပတ်လုံး သင်လို့တောင် မရနိုင်ဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့် သူ့အစ်ကို ဖြစ်သူ မဟာပန္နကမထေရ်က နှင်ထုတ်လိုက်တယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက မိမိထံ ခေါ်ယူလာပြီးတော့ သင့်လျော်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို ပေးတယ်။ အဝတ်ပိုင်းကလေးတခုကို ရဇောဟရဏံ-မြူ အညစ်အကြေးကို ဆောင်တတ်သည်။ ရဇောဟရဏံ-မြူ အညစ် အကြေးကို ဆောင်တတ်သည်လို့ ရှုတ်ဆိုပြီး လက်နဲ့ ဆုပ်နယ် နေရန် ညွှန်ကြားတော်မူတယ်။ အဲဒီ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း “ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံ”လို့ ဆိုပြီး အဝတ်ပိုင်းကို ဆုပ် နယ်နေယင်း မိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ်တွေရဲ့ သဘောကို သိမြင်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါဟာ ဘာမျှ မကြာဘူး

အလွန်ဆုံး ၂-နာရီ ၃-နာရီလောက် ရှိမှာပေါ့။ ဒီလို လွယ်
လွယ်နဲ့ တရားရသွားတာဟာ အဇ္ဈာသယနှင့် ကိုက်အောင်
ဟောကြားညွှန်ပြပေးလို့ပါဘဲ။

အရှင်သာရိပုတြာ၏ တပည့် ရဟန်းတပါးဟာလဲ အရှင်
သာရိပုတြာပေးတဲ့ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၄-လပတ်လုံး အား
ထုတ်သော်လဲ ဘာမျှ ခရီးမရောက်ပဲ ရှိနေသတဲ့။ ဒါနဲ့ အရှင်
သာရိပုတြာက အဲဒီ ရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားထံ အပ်တယ်။
မြတ်စွာဘုရားက ရွှေပဒုမ္မာကြာပန်းကို ဖန်ဆင်းပြီး ပေးတယ်။
အဲဒီ ရဟန်းက ဘဝပေါင်း ငါးရာတိုင်တိုင် တဆက်တည်း ရွှေ
ပန်းထိမ်ဆရာကြီး ဖြစ်လာခဲ့သတဲ့။ ဒါကြောင့် သူက အသန့်
အပြန်ကြိုက်နေတဲ့အတွက် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ စိတ်မဝင်စား
ဘဲ ရွှေကြာပန်းကျတော့ မြင်လျှင် မြင်ချင်း စိတ်ကြည်လင်ပြီး
အဲဒီ ကြာပန်းကို ကြည့်ရှုနေယင်း စျာန်ကိုလဲ ရတယ်။ အဲဒီ
ကြာပန်းကို မြတ်စွာဘုရားက ညှိုးအောင် ဖန်ဆင်းလိုက်တော့
ရွှေကြာပန်းညှိုးတာကို မြင်ရာမှစပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော
တွေကို သိမြင်သွားသတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက သင့်
လျော်တဲ့ ဂါထာကလေးတပုဒ်ကို ဟောကြားတော် မူတယ်။
ထိုဂါထာကို ကြားနာရသည့်အဆုံးမှာ အဲဒီရဟန်းဟာ ရဟန္တာ
ဖြစ်သွားပါတယ်-တဲ့။

အရှင်ဆန္ဒမထေရ်ဟာ တရားအားထုတ်ယင်း အချိုးမကျနိုင်
ဘဲ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် အရှင်အာနန္ဒာထံမှာ သြဝါဒခံယူတယ်။
ဒီတော့ အရှင်အာနန္ဒာက အရှင်ဆန္ဒကို “အရှင်ဟာ တရားကို

သိထိုက်တဲ့ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါတယ်”လို့ အားပေးစကား ပြောကြားတယ်။ အဲဒီ အားပေးစကားကို ကြားရတာနဲ့ အရှင်ဆန္ဒဗ္ဗာ အားတက်ပြီး ပီတိပါမောဇ္ဇတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာ ဟောတဲ့တရားကို နာကြားပြီး တရားထူးကိုလဲ ရသွားသတဲ့။ ဒါတွေဟာ သင့်လျော်တဲ့ ညွှန်ကြားချက်တရားစကားကို ကြားနာရလို့ တရားထူးရသွားကြပုံတွေပါ။ ဒါကြောင့် အဇ္ဈာသယနှင့် ကိုက်ညီတဲ့တရားကို ဟောတာဟာ အလွန်ဘဲ အရေးပါ အရာရောက်ပါတယ်။

ယခု ကာလမှာလဲ အချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေက ယောဂီတွေရဲ့ အလိုအကြိုက်ကျအောင် မဟောတတ် မပြောတတ်ဘူး။ မသင့်တော်တဲ့ စကားတွေကို ပြောတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တချို့ယောဂီတွေက စိတ်ပျက်ပြီး ပြန်သွားတတ်ကြတယ်။ အချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေကတော့ ယောဂီတွေရဲ့ အလိုအကြိုက်ကို လိုက်လျောညီအောင် ပြောတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တချို့ယောဂီတွေဟာ ရက်အနည်းငယ်လောက် မှန်းပြီး လာရာက တရားပြည့်စုံသည်အထိ အားတက်ပြီး အားထုတ်သွားနိုင်ကြတယ်။ အဇ္ဈာသယနှင့် လျော်အောင် ဟောနိုင်တာဟာ အင်မတန် ကျေးဇူးများပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ သတ္တဝါတို့၏ အဇ္ဈာသယကိုအကြွင်းမဲ့ သိမြင်တော်မူတဲ့အတွက် တရားဟောတော်မူယင်းပင် တရားနာသူတို့၏ အဇ္ဈာသယကို ကြည့်ကြည့်ပြီး သင့်လျော်တဲ့ တရားတွေကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ “အနာနဲ့ဆေး၊

ကိုက်အောင်ပေး၊ ပျောက်ရေးမခက်ပါ”ဆိုတဲ့ မြန်မာ ပရိဘာ
သာနှင့်အညီ မိမိတို့၏ အဇ္ဈာသယနှင့် လျော်တဲ့တရားကို နာကြ
ရတဲ့အတွက်လဲ တရားနာယင်း တရားထူးကို ရရသွားကြပါ
တယ်။

ဒီလို အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းတွေကြောင့် တရားနာ
ယင်း တရားထူးရသွားကြတာတွေကို စုပေါင်းပြီးတော့ အဋ္ဌ
ကထာမှာ “ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင်
သော သတ္တဝါတွေ တရားထူးကို ရသွားကြတယ်” စသည်ဖြင့်
ဖော်ပြထားတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း တရားနာယင်း တရားထူးရသွားကြတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလတုန်းက
အများကြီးဘဲ ရှိပါတယ်။ တရားအားထုတ်ယင်း တရားရသွား
ကြတာတွေလဲ အများကြီးဘဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို တရားထူး
ရသွားကြတာတွေဟာ လူဝတ်ကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများ
ကြီးပါတဲ၊ သောတာပန်ဖြစ်သွားကြတဲ့ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမ
တွေလဲ အများကြီးပါတဲ၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သူတွေလဲ မနည်း
လှပါဘူး၊ အနာဂါမ်ဖြစ်တဲ့သူတွေလဲ ရှိတာဘဲ၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး
လူဝတ်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင် နဲနဲတော့
ရှိသေးတာဘဲ၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ့
ဘုံမှာ ဖြစ်ကြတယ်၊ သောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ကတော့ တချို့က စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်နေကြ
တယ်၊ တချို့က တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဖြစ်နေကြတယ်။

တချို့က ယာမာနတ်ပြည်မှာ တချို့က တုသိတာနတ်ပြည်မှာ တချို့က နိမ္မာနရတိနတ်ပြည်မှာ တချို့က ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်နေကြတယ်။ နတ်ပြည် ၆-ထပ်မှာ ဘုရား လက်ထက်တော် ကာလက အရိယာ ဒကာ, ဒကာမတွေ အများ ကြီး ရှိနေကြပါတယ်။

ယခု တရားနာနေကြတဲ့ ပရိသတ်ထဲမှာလဲ ဘုရားလက်ထက် က ပုဂ္ဂိုလ်တွေလို ပါရမီထူးသူ တဦးတလေတော့ ပါချင်လဲ ပါမယ်၊ ရှေးရှေးရက်တွေ လတွေက အားထုတ်လာလို့ ဣန္ဒြေ ရင့်ကျက်နေတဲ့ သူလဲ တဦးတလေတော့ ပါနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ လို တဦးတလေကတော့ ယခု တရားနာနေယင်းလဲ တရားထူး ရနိုင်စရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ ဒီလို မရတောင်မှ အားထုတ် ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အားတက်ပြီး ကြိုးစား အားထုတ်တာနဲ့ မကြာခင်ဘဲ တရားထူးကို ရသွားနိုင်ပါတယ်။ အားမထုတ်ဘူး သေးတဲ့ သူတွေမှာလဲ တရားအားထုတ်ဖို့ နည်းမှန်လမ်းမှန်ကို ရတဲ့အတွက် အခွင့်သင့်တဲ့အခါမှာ အားထုတ်ပြီး တရားထူးကို ရသွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားထူးကို ရသွားတဲ့ သူတွေဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ယခုလို တရားနာပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ပြုသူ တွေဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားလုံးဟာ ယခုဘဝက စုတံပြတ်ကြော့ သေကြရတဲ့အခါ နတ်ပြည် ၆-ထပ်မှာ အလို ရှိရာ ရောက်သွားကြမယ်။ အဲဒီနတ်ပြည် ရောက်သွားတဲ့ အခါ မှာ ဘုရားလက်ထက်က ရောက်နေနှင့်ကြတဲ့ အရိယာနတ်တွေနဲ့ တွေ့ကြုံမှာပေါ့။ အနာထပိဏ်, ဝိသာခါ အစရှိတဲ့ နတ်သား

နတ်သမီးတွေနဲ့ တွေ့ကြမယ်၊ တွေ့တဲ့အခါကျတော့ မြတ်စွာ ဘုရားထံမှ သူတို့နာကြား အားထုတ်လာတဲ့ ဒီတရားတွေကို မေးမြန်း ဆွေးနွေးနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို နတ်ပြည်လောက မှာ သူတော်ကောင်းတွေ အချင်းချင်း တရားဆွေးနွေးရတာဟာ အင်မတန်ကို ကြည်နူးစရာ ကောင်းမှာဘဲ။

ဒါပေမယ့် ယခု တရားနာပရိသတ်ထဲက “နတ်ပြည်တော့ မရောက်ချင်ပါဘူး၊ ကိုယ့် လူ့ပြည်လောကမှာဘဲ ဖြစ်ချင်ပါတယ်” ဆိုယင်၊ မိမိတို့ အလိုရှိတဲ့အတိုင်း လူ့ပြည်မှာဘဲ ဖြစ်နိုင် ပါတယ်။ ဒီလို ပြောရတာကလဲ တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး၊ တချို့က ကိုယ့်ရပ်ရွာ ကိုယ့်ဒေသမှာဘဲ ဖြစ်ချင်တတ်ကြတဲ့ အတွက် ပြောရတာပါဘဲ။

တရုတ်ဒကာကြီးတဦး ဝတ္ထု

တချိန်တုန်းက (တချိန်ဆိုတာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅-နှစ် အနှစ်၃၀ လောက်ကပါဘဲ၊ အဲဒီတုန်းက) မော်လမြိုင်မှာ တရုတ်ဒကာ ကြီး တဦးက သူ့အိမ်ကိုပင့်ပြီး သံဃာတော်တွေကို ဆွမ်းကျွေး လှူဒါန်းတယ်၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါမှာ နာယက ဆရာ တော်ကြီးက ဆွမ်းအနုမောဒနာတရား ဟောတယ်၊ ဆွမ်းအလှူ ဒါနကုသိုလ်ကြောင့် လူ့ပြည်မှာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ နတ်ပြည်မှာဘဲ ဖြစ်ဖြစ် အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ခွန်အားကြီးခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ ပညာကြီးခြင်း၊ အခြွေအရံများခြင်း အစရှိတဲ့

ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို ရသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ စတု
 မဟာရာဇ် နတ်ပြည်လဲ ရောက်နိုင်တယ်၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်
 လဲ ရောက်နိုင်တယ်၊ နတ်ပြည်ဆိုတာ ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါတွေနဲ့
 တော်ကပ်ပြီး ဘုံဗိမာန်တွေနဲ့ ဥယျာဉ်ရေဇာန်တွေနဲ့ အင်မတန်
 ပျော်စရာကောင်းကြောင်း စသည်ဖြင့် ဟောကြားတယ်။ ဒီလို
 ဟောပြီးတော့ ဆရာတော်ကြီးက ဆွမ်းဒကာ တရုတ်ကြီးကို
 “ဘယ်နှယ်လဲ ဒကာကြီး နတ်ပြည်များ မရောက်ချင်ဘူးလား”
 လို့ မေးတယ်။

ဒီတော့ ဆွမ်းဒကာ တရုတ်ကြီးက ပြန်လျှောက်တယ်
 “တပည့်တော်က နတ်ပြည်ကို မရောက်ချင်ဘူး ဘုရား” တဲ့
 ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးက အံ့အားသင့်ပြီး “ဟင်—ဒကာကြီးက
 နတ်ပြည်ကို မရောက်ချင်ယင် ဘယ်များရောက်ချင်တုန်း” လို့
 ထပ်ပြီး မေးမြန်းပြန်တယ်။ “တပည့်တော်က ဘယ်မှ မရောက်
 ချင်ပါဘူး၊ ကိုယ့်အိမ်နဲ့ ကိုယ့်ဝင်း ကိုယ့်ခြံနဲ့ ဒီမှာဘဲ ဖြစ်ချင်
 ပါတယ်” လို့ တရုတ်ဒကာကြီးက ပြန်လျှောက်တယ်။ ဒီတော့
 ဆရာတော်ကြီးက “အင်း—ဒီလိုဆိုယင် ဒကာကြီး အလိုရှိတဲ့
 အတိုင်း ဒီဝင်း ဒီခြံထဲ ဖြစ်မှာပါတဲ့” လို့ နှိပ်ချုပ်လိုက်ပါတယ်။
 အဲဒါဟာ သူ့အဇ္ဈာသယကိုလိုက်ပြီး အနုမောဒနာပြုလိုက်တာ
 ပါတဲ့။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ဟောတာဟာ မှန်လဲမှန်ပါတယ်၊
 ကုသိုလ်ရှိတဲ့သူဟာ ကိုယ်ဖြစ်ချင်ရာမှာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဆွမ်း
 ဒကာက သူ့ခြံထဲမှာ ဖြစ်ချင်ယင် သူ့ကုသိုလ်က သူ့ခြံထဲမှာဘဲ
 ပစ်ချပေးမှာပေါ့။

“ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခုဝေ သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ” တဲ့။ (အံ ၃-၇၁)

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ သီလဝတော၊ သီလရှိသော သူ၏။ စေတောပဏိဓိ၊ စိတ်ကို ဆောက်တည်ထားခြင်း၊ တောင့်တခြင်းသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ တောင့်တသည့် အတိုင်းပင် ပြည့်စုံတတ်ပါတယ် တဲ့။

ကိုယ်က ဒီလို ဖြစ်ချင်ယင် ဒီလို ဖြစ်မယ်၊ ဟိုလို ဖြစ်ချင်ယင်လဲ ဟိုလိုဘဲဖြစ်မယ်၊ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံနိုင်ပါတယ် တဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ သီလစင်ကြယ်လို့ပါဘဲ တဲ့။ သီလစင်ကြယ်ဘို့ကလဲ လိုပါသေးတယ်။ သီလ မစင်ကြယ်ယင်တော့ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့အတိုင်းချည်း ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ စိတ်မချရသေးဘူး။ သီလကလဲ စင်ကြယ်နေယင်တော့ စိတ်ချရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယခု တရားနာပရိသတ်တွေမှာ သီလကလဲ အထူးစင်ကြယ်နေတယ်။ ဒီလို သင်္ကြန်တွင်းကာလကြီးဆိုတာ ဗမာပြည်မှာ ဗမာ့ထုံးစံအတိုင်း အင်မတန် ပျော်နေကြတဲ့ ကာလကြီးဘဲ။ အထူးအားဖြင့်ဆိုတော့ ဒီ ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာ လူငယ် သူငယ်တွေဟာ အပျော်ကြဆုံးပါဘဲ။ ဒီလို သူများတွေက အပျော်ကြီးပျော်နေကြတဲ့ အခါ ကာလထဲမှာ အဲဒီအပျော်တွေကို စိတ်မဝင်စားဘဲ စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ သူတော်ကောင်းတရားတွေမှာသာ စိတ်ဝင်စားလို့ တချို့က ရှင်ရဟန်းပြုပြီး တရားအားထုတ်နေကြတယ်။ တချို့က

လဲ ဥပုသ် သီတင်းသီလ ဆောက်တည်ပြီး တရားအားထုတ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုတရားနာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သီလက အထူးစင်ကြယ်နေပါတယ်။ ဒီလို သီလက အထူးစင်ကြယ်နေတဲ့အတွက် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ချင်ယင် မိမိတို့ အလိုရှိတဲ့အတိုင်း နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ကြမယ်။ လူ့ပြည်တွင်ဘဲ ဖြစ်ချင်လို့ရှိယင်လဲ လူ့ပြည်တွင်ဘဲ ဖြစ်ကြမယ်။ ဗမာပြည်တွင်ဘဲ ဖြစ်ချင်ယင် ဗမာပြည်တွင်ဘဲ ဖြစ်ကြမယ်။ ဒီနေရာမှာ ကုသိုလ်အကျိုးပေးပုံနှင့်စပ်ပြီး ဘုန်းကြီးက စိုးရိမ်တာ တခုရှိတယ်။

ဗမာတွေ နိုင်ငံခြားဖြစ်မှာ စိုးရိမ်တယ်

အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင်— ယခုနေ အခါမှာ ဟို ဥရောပ အမေရိက အစရှိတဲ့ အခြားနိုင်ငံတွေက တိုးတက် ထွန်းကားနေတယ်။ ဗမာနိုင်ငံက ကောင်းမှုရှင်တွေဟာ အဲဒီ အခြားနိုင်ငံတွေ စိတ်ညွတ်ပြီး အဲဒီနိုင်ငံတွေ သွားဖြစ်ကုန်မှာ ဘုန်းကြီးက စိုးရိမ်မိတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နေတယ်လို့လဲ ဘုန်းကြီးက ယူဆထားတယ်။ တချို့က မေးကြတယ် “ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု တွေကို ပြုနေကြပါလျက်နဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံဟာ ဘာကြောင့် မတိုးတက် မကြီးပွားရသလဲ” လို့ မေးကြတယ်။ သူတို့က “ဗမာပြည်က သေယင် ဗမာပြည်မှာဘဲ ဖြစ်တယ်” လို့ ဒီလို ထင်နေကြပုံ ရပါတယ်။ အမှန်တော့ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ကုသိုလ်ကံနှင့် ပြည့်စုံနေတဲ့ သူဟာ သူ့အလိုရှိယင် ဘယ်မှာမဆို ဖြစ်နိုင်တာချည်းဘဲ။ ဗမာပြည်က

ကုသိုလ်ကံရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တိုးတက်ကြီးပွားနေတဲ့ ဟိုနိုင်ငံတွေမှာ ဖြစ်ချင်ယင် အဲဒီနိုင်ငံတွေမှာ သွားပြီး ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယခုနေအခါမှာ အခြားနိုင်ငံတွေက ကြီးကျယ်ခမ်းနားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေဟာ ဒီဗမာပြည်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကောင်းမှုရှင်တွေလဲ ဖြစ်နိုင်တာဘဲ။ ဗမာပြည်က ယခုနေအခါမှာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တဲ့ ကောင်းမှု အကြီးအကျယ်တွေကို ပြုလုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အလွန်ဘဲ များပါတယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သူတို့ပြုထားတဲ့ ကုသိုလ်အားလျော်စွာ အကြီးအကျယ် အကျိုးပေးခွင့်ရအောင် သူတို့ရဲ့ မိဘဖြစ်မည့် သူတွေဟာလဲ အင်မတန် ပေါများပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်ရလိမ့်မယ်။ ဗမာပြည်မှာတော့ ဒီလို ပေါများပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဦးရေက တယ်များများ မရှိဘူး။ အခြားနိုင်ငံတွေမှာမူ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေက များတယ်။ ဒီတော့ မြန်မာပြည်က မိဘလောင်းတွေ မလုံလောက်တာကြောင့်လဲဘဲ ဗမာပြည်က ကောင်းမှုရှင်တွေဟာ တခြားနိုင်ငံ ရောက်သွားဘို့ရာ အကြောင်း ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလို တနည်းနည်းဖြင့် နိုင်ငံခြား ဘာသာခြားတွေထဲမှာ သွားဖြစ်တယ်ဆိုယင် ယခုဘဝက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်ကြီး ဖြစ်နေပေမယ်လို့၊ ဘုရားဒါယကာ ကျောင်းဒါယကာကြီး ဖြစ်နေပေမယ်လို့ အဲဒီ ဘာသာခြားတွေထဲ သွားဖြစ်တဲ့သူက ပုထုဇဉ်ဘဝနဲ့ ဆိုယင် အဲဒီက မိဘအသစ်တွေရဲ့ ဘာသာအသစ်ကို လက်ခံယုံကြည် သွားမှာဘဲ။ လက်မခံဘဲနဲ့ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လား။ အဲဒါဟာ အလွန်ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်။

သဒ္ဓါတရား ခိုင်မြဲဘို့ လိုတယ်

ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဘာသာတရားတွေပျက်မသွားရအောင် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတွေကို နက်နက်နဲနဲ သိနေတဲ့ ယခုနေ့အခါ ကတည်းက သဒ္ဓါတရားခိုင်မြဲအောင် အားထုတ်ထားဘို့ လိုပါတယ်။ ဘုရား၌ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ တရား၌ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား၊ သံဃာ၌ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား— ဒီ ရတနာ ၃-ပါးမှာ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေ မပျက်နိုင်အောင် မပျက်နိုင်တဲ့ အဆင့်အတန်း ရောက်အောင် အားထုတ်ဖို့ အလွန်ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီ မပျက်နိုင်တဲ့ အဆင့်အတန်း ဆိုတာ ကလဲ သောတာပန်ဖြစ်မှုပြည့်စုံတယ်။ ယခုဘဝကတရားအားထုတ်လို့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားကို သိမြင်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်သွား ယင်တော့ ရတနာ ၃-ပါးကို ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားက မပျက်တော့ဘူး။ အဲဒီလိုဆိုယင်တော့ ဘယ်နိုင်ငံရောက်ရောက် ဘယ် လူမျိုးထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ် ကိစ္စမရှိဘူး။ စိတ်ချရပါပြီ။ ယခု ပြောနေတဲ့ သတိပေးစကားတွေကတော့ ကုသိုလ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်နိုင်တဲ့အတွက် တို့ဒကာ ဒကာမတွေ တခြား ရောက်သွားယင် အင်မတန် ရခဲတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အဖြစ်မှ ဆုံးရှုံးသွားမှုကို စိုးရိမ်လို့ အထူး သတိပေးနေတာတွေပါဘဲ။

ယခုအခါ လူ့ပြည်မှာ ထပ်ဖြစ်ဖို့ရာတော့ တယ်မကောင်းလှ ပါဘူး။ အသက်ကလဲ တိုတယ်။ အနာရောဂါတွေ ကလဲ များ တယ်။ ဝါဒတွေကလဲ ရှုပ်ထွေးတယ်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ ကလဲ များတယ်။ ဒါကြောင့် “လူ့ပြည်မှာတော့ မဖြစ်ချင်ပါ

ဘူး၊ နတ်ပြည်မှာဘဲ ဖြစ်ချင်ပါတယ်” လို့ ဆိုယင်တော့ တို့ဒကာ ဒကာမတွေဟာ နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ကြမှာပါဘဲ။ စတုမဟာရာဇ် မှာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ တာဝတိံသာ ယာမာ စသည်မှာလဲ ဖြစ်နိုင် တယ်၊ ဟုတ်လား။ အဲဒါဟာ မဂ်ဖိုလ် မရသေးပေမယ့် မိမိတို့ ပြုထားတဲ့ ဒါန သီလကုသိုလ်တွေ၏ အစွမ်းကြောင့် မိမိတို့ အလိုရှိရာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ မဂ်ဖိုလ်ရတဲ့အတွက် အလိုရှိရာ ဖြစ် နိုင်တာကတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။

“နတ်ပြည်” ဆိုတာ သိပ်ပြီးတော့ ထူးဆန်းလှတာလဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ ရောက်နိုင်ကြပါတယ်။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့က ဣန္ဒြေက ဆိုတဲ့ လူတယောက်ဟာ ဆွမ်းတဇွန်းမျှ လောင်းတာလှူတာနဲ့ တောင် တာဝတိံသာ နတ်ပြည် ရောက်သေးတာဘဲ၊ ယခု ဗမာပြည်က တို့ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ကုသိုလ်ခဏာင်းမှုတွေက အများကြီး ရှိနေကြတာဘဲ၊ ဆွမ်းတဇွန်း ဘယ်ကမလဲ၊ ပေးလှူ လိုက်ကြတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေ မနဲ့ဘူး၊ မနဲ့ဘူး၊ အများကြီး ရှိနေကြတာဘဲ။ သီလဘက်ကဆိုလျှင် တချို့မှာ ခဏတဖြုတ် လောက် ဆောက်တည်တာနဲ့တောင် နတ်ပြည်ရောက်ကြသေး တာဘဲ၊ နေ့ဝက်လောက် ဥပုသ်စောင့်တာနဲ့တောင်မှ နတ်ပြည် လောက ဖြစ်သေးတာဘဲ၊ ယခု တို့ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ဥပုသ် သီတင်းသီလတွေဆိုယင်လဲ အများကြီးဘဲ စောင့်သုံး နေကြတယ်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကိုလဲ အများကြီးဘဲ ပွားများနေကြတယ်။ ဒီတော့ နတ်ပြည်ရောက်ချင်ဖန် လှယ်လှယ် ကလေးနဲ့ ရောက်မှာပေါ့၊ ဘာကြောင့် မရောက်ပဲ ရှိရမလဲ။

ဒါကြောင့် တို့ဒကာ ဒုက္ခာမတွေဟာ နတ်ပြည်ရောက်ချင်ယင်၊
ရောက်ဖို့ကတော့ သေချာနေပါပြီ။ အဲဒီကို ရောက်သွားတဲ့အခါ
နတ်ပြည်မှာရောက်နေနှင့်တဲ့ အရိယာနတ်တွေကို “မြတ်စွာဘုရား
ဟောတဲ့တရား ဘယ်လိုနာခဲ့ရသလဲ၊ ဘယ်လိုတရားတွေကို အား
ထုတ်လာခဲ့သလဲ” ဆိုတာ မေးမြန်း စုံစမ်းကြည့်ကြပေါ့။ အဲဒီလို
မေးမြန်းပြီးတော့ မိမိတို့သိလာတဲ့ တရားနဲ့ နှိုင်းနှော ဆွေးနွေး
နိုင်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးကြည့်ဘို့ရာ ယခုကတည်းက မှာကြား
ထားလိုက်ပါတယ်။

ဥပေါသထာနတ်သွီး ဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက သာကေတ
မြို့မှာ ဥပေါသထာ ဆိုတဲ့ အမျိုးသွီးတယောက်ရှိတယ်။ သာ
ကေတမြို့ဆိုတာ ဣန္ဒိယပြည် အလယ်ပိုင်း ကောသလတိုင်းထဲမှာ
ရှိတယ်။ ဟိုတုန်းက ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၏တည်ရာ သာဝတ္ထိ
မြို့တော်ကြီး၏ လက်တက်မြို့ တခုပေါ့။ သာဝတ္ထိနဲ့ ၆-ယူဇနာ
ဝေးကွာတယ်လို့ ဆိုတယ်။ တယူဇနာမှာ ရှစ်မိုင်လောက်ရှိတယ်
လို့ ယခုခေတ် သုတေသန ပညာရှိတွေက ခန့်မှန်းထားကြတယ်။
အဲဒီလို ခန့်မှန်းကြတာကလဲ - အဋ္ဌကထာများမှာ ပြုထားတဲ့
ရှေးဝေါဟာရ ယူဇနာတွေကို ယခု လက်တွေ့ တိုင်းထွာပြီး
ကြည့်တဲ့အခါမှာ ရှစ်မိုင်လောက်ပဲရှိတာကို အများ အားဖြင့်
တွေ့ရလို့ ခန့်မှန်းထားကြတာပါ။ ဒါကြောင့် ရှစ်မိုင် ၆-လီ
ဆိုတော့ လေးဆယ်ရှစ်မိုင်လောက် ရှိမှာပေါ့။ အဲဒီ သာကေတ

မြို့ကို အယုဇ္ဈ(အယောဓျ)လို့လဲ ခေါ်တယ်။ အဲဒီမြို့ဟာ ဝိသာခါ
၏ဘဝင် ဓနုဗယသုဋ္ဌေးကြီး၏ နေရာမြို့လဲ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီ သာကေတမြို့မှာ ဥပေါသထာခေါ်တဲ့ အမျိုးသွီးဟာ
မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ တရားတော်တွေကို ကျင့်သုံး
ပြီးတော့ သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ်။ ယခု တရား အား
ထုတ်ကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေလိုဘဲ ဖြစ်မှာပေါ့။ ဟိုတုန်းကလဲ
တရားက ဒီလိုအားထုတ်ရတာပါဘဲ။ သူ့ကျင့်စဉ်တွေကိုတော့
သူ့ဟာသုဘဲ ဖော်ပြထားပါတယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ ကြားရ
ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအမျိုးသွီးဟာ အသက်တမ်းအတိုင်း နေပြီး
စုတေသွားတဲ့အခါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို ရောက်သွားပါ
တယ်။ အဲဒီမှာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ နတ်ဗိမာန်ကြီးနဲ့ တင့်တင့်
တယ်တယ်ကြီး ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့။ တနေ့သောအခါမှာ အရှင်
မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်က တာဝတိံသာနတ်ပြည် ခရီး
ဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူယင်း အဲဒီ နတ်သွီးကို တွေ့လာခဲ့တယ်။
ဟိုတုန်းက မထေရ်မြတ်တွေမှာ အဘိညာဉ်တန်ခိုးတွေနဲ့ ပြည့်စုံ
တော့ တယ်နေရာကျတယ်။ နတ်ပြည်ကို ကိုယ်တိုင် သွားရောက်
ပြီးတော့လဲ ကြည့်ရှုနိုင်တယ်။ ကိုယ်တိုင်မသွားဘဲ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိ
ညာဉ်နဲ့ လူ့ပြည်ကနေပြီး ကြည့်ယင်လဲ နတ်တွေကို မြင်နိုင်တယ်။
ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်နဲ့ နတ်တို့၏ အသံကိုလဲ ကြားနိုင်တယ်။
တယ်နေရာကျတာဘဲ။

ယခုနေ အခါမှာတော့ ဒီလို အဘိညာဉ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့
ထင်ထင်ရှားရှား မရှိတဲ့အတွက် နတ်ပြည်လောကကို သွားလဲ

မသွားနိုင်ကြဘူး၊ တနည်းနည်းနဲ့ သွားနိုင်လို့ ရောက်သွား
တောင် ဟိုကနတ်တွေကို မြင်နိုင်ကြမှလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဟို
အထက်နတ်ပြည်က နတ်တွေကို မပြောနဲ့ဦးတော့ လူ့ပြည်တွင်
ဘဲရှိတဲ့ ရုက္ခစိုးတွေ ဥစ္စာစောင့်တွေကိုတောင် မမြင်နိုင်ဘဲ ရှိနေ
ကြတာဘဲ၊ ဟိုတုန်းက အဘိညာဉ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဘယ်
ကနေကြည့်ကြည့် နတ်တွေကို အဘိညာဉ်မျက်စိနဲ့ မြင်နိုင်
တယ်၊ နတ်တွေ ပြောဆိုနေကြတဲ့ စကားသံကိုလဲ အဘိညာဉ်
နားနဲ့ ကြားနိုင်တယ်၊ ယခုကာလလို့ ရေဒီယိုတွေ တယ်လီဖုန်း
တွေ ဝါယာလက်တွေ ဘာမှမလိုဘူး၊ ကိုယ်တိုင် သွားကြည့်
ချင်ယင်လဲ စိတ်ညှစ်လိုက်တာနဲ့ တခဏကလေးအတွင်းမှာဘဲ
လိုရာကို ရောက်သွားတယ်။ ယာဉ်ရထားတွေ လေယာဉ်ပျံတွေ
ဘာမှ မလိုဘူး၊ တယ်လွယ်ကူတာဘဲ။

ဒါကြောင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဟာ အဘိညာဉ်တန်ခိုးနဲ့
နတ်ပြည်ကို မကြာမကြာ ကြည့်သွားလေ့ရှိပါတယ်၊ ဒီလို ကြည့်သွား
တာကလဲ တခြားကြောင့်မဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့ကိုယ်တိုင် မျက်
မြင်ကြည့်ရှုပြီးတော့ မည်သည့်နတ်သား နတ်သွီးဟာ ဘယ်လို
ကုသိုလ်တွေကိုပြုခဲ့လို့ နတ်ပြည်ရောက်ပြီး ဘယ်လို စည်းစိမ်
ချမ်းသာတွေကို ခံစားနေရတယ်ဆိုတာကို သက်သေခံ အဖြစ်
လိုချင်လို့ သွားတာပါဘဲ။ ဒီလိုမသွားဘဲလူ့ပြည်ကနေပြီး ဆင်ခြင်
ရုံနဲ့လဲ သိတော့သိနိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိရုံနဲ့
ပြောတာကတော့ တယ်ပြီး မခိုင်မာလှဘူး၊ ဟိုက နတ်တွေ ကိုယ်
တိုင်က ပြောလိုက်ပါတယ် ဆိုတဲ့ သက်သေခံနဲ့ ပြောတာကမူ

ပိုပြီး ခိုင်လံ ခိုင်မာတယ်၊ လူ့အများမှလဲ သဒ္ဓါတရား တိုးပွား
တက်ကြွစေနိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် မိမိပြောတဲ့ စကားကို လူတွေက လေးလေး
စားစား ယုံကြည်ပြီး သဒ္ဓါတရား တိုးပွားသွားအောင်လို့ အရှင်
မဟာမောဂ္ဂလာန်က နတ်ပြည်လောကကို ဒေသစာရီ ကြွချီ
တော်မူပါတယ် တဲ့၊ အဲဒီလို ကြွချီတော်မူတဲ့ အခါမှာ ခုတင်က
ပြောခဲ့တဲ့ ဥပေါသထာ နတ်သွီးကလေး၏ ဘုံဗိမာန်အနီးကို
ရောက်သွားတော့ အဲဒီ နတ်သွီးကလေးက ဘုံဗိမာန်ပေါ်က
ဆင်းပြီးတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး
ရပ်တည်နေပါတယ် တဲ့၊ အဲဒီတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်
မထေရ်က ဒီလို မေးတော်မူပါတယ်။

နတ်သွီးကလေး၊ သင့်ကိုယ်က အရောင် အဝါတွေဟာ
သောကြာကြယ်က အရောင်တွေလိုဘဲ အလွန် တောက်ပတင့်
တယ်ပါပေတယ်၊ ဒီလို အဆင်းအရောင်တွေနဲ့ ဒီလို နတ်စည်း
စိမ်တွေကို ရတာဟာ ဘယ်လို ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့်ပါလဲ
လို့ မေးတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ နတ်သွီးကလေးက ဖြေကြား
လျှောက်ထားပါတယ်။

တပည့်တော်မဟာ ရှေးဘဝတုန်းက လူ့ပြည်လောကမှာ
ကောသလတိုင်းထဲက သာကေတ ခေါ်တဲ့ မြို့မှာ အမျိုးသွီး
တဦး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ အမည်ကတော့ ဥပေါသထာလို့ ခေါ်ပါ
တယ်၊ တပည့်တော်မဟာ တရားတော်တွေကို ကြားနာပြီး

တော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ယုံကြည်တဲ့ ကြည်ညိုတဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့လဲ ပြည့်စုံခဲ့ပါတယ်။ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာမြတ် ၃-ပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပြီး သရဏဂုံ တည်တဲ့ ဥပါသိကာမ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ် တဲ့။

သဒ္ဓါ၊ ယုံကြည်မှု ကြည်ညိုမှု သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဥပါသိကာ၊ ရတနာ ၃-ရပ်ကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်သော ဥပါသိကာမသည်။ အာသိံ ၊ ဖြစ်ခဲ့ပါသည် အရှင်ဘုရား တဲ့။

သရဏဂုံ ဆောက်တည်ပုံ

ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာမြတ် ၃-ပါးကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်တာကို သရဏဂုံလို့ ခေါ်တယ်။ ယခု “ဗုဒ္ဓံ သဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” လို့ ဆိုရတာတွေဟာ သရဏဂုံတွေပါဘဲ။ အဲဒီ ၃-ပုဒ်ထဲက “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါတယ်” လို့ ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့- “မြတ်စွာဘုရားဟာ တရားအလုံးစုံကို အကုန်သိတော်မူတယ်။ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းအရွှံ့သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးတော့ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို သတ္တဝါအများ ရရှိခံစားနိုင်အောင်လို့ တရားတော်တွေကို ဟောကြားတော်မူတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်ယင် အပါယ် ၄-ပါးမှ လွတ်မြောက်သွား

မယ်၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းမှလဲ လွတ်မြောက်သွားမယ်”လို့ ဒီလို ယုံကြည်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကို အားကိုးပါတယ်လို့ ဆိုလို ပါတယ်။

ယခုကာလမှာ နေမကောင်း မကျန်းမမာ ဖြစ်တဲ့အခါ ဆေးဆရာများ အားကိုးရသလိုပါတဲ့။ “ဒီ ဒေါက်တာဆရာ ဝန်ကြီးဟာ၊ ဆေးဆရာကြီးဟာ ဆေးပညာမှာ ကောင်း ကောင်း တတ်ကျွမ်းတယ်။ ဒီဆရာကြီးကို ပင့်ဆောင်ပြီး အပ် နဲ့ရ ကိုးကွယ်ရယင် မိမိတို့ ရောဂါဟာ ပျောက်ကင်းသွားမယ်” လို့ ဒီလို ယုံကြည်ပြီးတော့ အားကိုးအားထား ပြုရပါတယ်။ အဲဒါလိုပါတဲ့ “ငါတို့မှာ အပါယ်ဆင်းရဲတွေကလဲ ကြောက် စရာကောင်းတယ်။ အိုခြင်း နုခြင်း သေခြင်းအစရှိသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတွေကလဲ ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ မြတ် စွာဘုရား ဟောကြား ညွှန်ပြတော်မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်ယင် အပါယ်ဆင်းရဲကလဲ လွတ်မြောက်သွားမယ်။ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေကလဲ လွတ်မြောက်သွားမယ်”လို့ ဒီလို ယုံကြည် ပြီးတော့ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏”လို့ ဒီလို လျှောက်ထားပြီး ဆောက်တည် ရတယ်။

ယခုကာလမှာတော့ တချို့က ဒီ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေကို သိပုံလဲ မရပါဘူး။ မိဘဆရာတွေက ခိုင်းလို့ဆိုတဲ့အနေမျိုးလောက် ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ပြီးတော့ သိရသလောက် အနက်အဓိပ္ပါယ်လဲ ဘာမှ နှလုံးသွင်းကြပုံမရပါဘူး။ အပြေးအလွှား အမြန်ချည်း

ရွတ်ဆိုနေကြတာဘဲ၊ ဆရာက “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” လို့ ခပ်မြန်မြန် ရှေ့ကချ ပေးတော့ တပည့်တွေကလဲ ခပ်မြန်မြန် အပြေးအလွှားဘဲ လိုက် ဆိုနေကြတယ်။ ဘာမှတော့ နှလုံးသွင်းနိုင်ကြဟန် မတူပါဘူး။ ဒီနည်းစနစ်ကတော့ တယ်မကောင်းလှဘူး။ ပြေးပြေးချင်း အာရုံပြုပြီး ဆိုနိုင်ယင်တော့ သာပြီးကောင်းပါဘယ်၊ တချို့က တော့ မပီတပီနဲ့ ဗလုံးဗထွေးတောင် ဆိုသွားလိုက်သေးတယ်။ အဲဒါကတော့ သာပြီး နေရာမကျတာဘဲ။ အမှန်ကတော့ သိသမျှ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အာရုံပြုပြီးတော့ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” လို့ ပြေးပြေးမုန်မုန် ဆိုဘို့ရာဘဲ၊ အခါခပ်သိမ်း မဟုတ်တောင် အနည်းဆုံး တကြိမ်တခါလောက်ကတော့ အဲဒီလို လေးလေး၊ နက်နက် အာရုံပြုပြီး ဆောက်တည်ထားဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါက ဗုဒ္ဓံသရဏံဂုံနှင့် စပ်ပြီး သတိပြုစရာအချက်ပဲ။ ထို့အတူ ဓမ္မံ သရဏံဂုံ သံဃံသရဏံဂုံ တို့ကို ဆောက်တည်တဲ့ အခါမှာလဲ သိသမျှ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လေးလေးနက်နက် အာရုံပြုပြီး ဆောက်တည်ဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီမှာ “ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ—တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါတယ်” လို့ ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က တော့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရား ဒေသနာတရားဆိုတဲ့ ဒီ တရားတွေကို အားကိုး အားထား ပြုပါတယ်လို့ ဆောက်တည်တာပါဘဲ။ အဲဒီ တရား တော်တွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင်၊ အဲဒီ တရားတော်တွေအရ လိုက်

နာကျင့်သုံးသွားယင် အပါယ်ဆင်းရဲမှလဲ လွတ်မယ်၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှလဲ လွတ်မြောက်မယ်လို့ ယုံကြည် နားကိုးတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ထားပြောဆိုတာပါ။

“သံသံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ—သံသာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါတယ်”လို့ ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့— မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ တရားကျင့်သုံးပြီး မဂ်ဖိုလ် ရောက်ဆဲ ရောက်ပြီး ဖြစ်တဲ့ အရိယာ သံသာတော်တွေကို အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်ရန်အတွက် အားကိုးအားထား ပြုပါတယ် လို့ ဆောက်တည်တာပါ။ သံသာတော်ကို အရိုအသပြုခြင်း၊ သံသာတော်၏အဆုံးအမကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်မယ်လို့ ယုံကြည် အားကိုးတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ထား ပြောဆိုတာပါ။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုရား တရား သံသာ ရတနာ-မြတ် ၃-ပါးကို လေးလေး စားစား အားကိုး အားထား ပြုပြီး ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်တာကို သရဏဂုံ လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီး ရတနာ သုံးပါးကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ် နေတဲ့သူကို ပါဠိလို “ဥပါသက”၊ ဗမာလိုကတော့ “ဥပါသကာ” လို့ ခေါ်တယ်။ အမျိုးသမီးကိုတော့ “ဥပါသိကာ”လို့ ခေါ်တယ်။ တချို့ ရှေးမြန်မာစာတွေမှာတော့ “ဥပါသကီ” လို့လဲ ရေးထားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒါက ပါဠိနည်းတော့ မကျဘူး။ မြန်မာအသုံးလို ဆိုရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဥပါသထာနတ်သမီး

က “သုဟာ ရှေးဘဝက ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါး ကိုဆည်းကပ်ကိုးကွယ်တဲ့ ဥပါသိကာမဖြစ်ခဲ့ပါတယ်” လို့လျှောက် ထားတယ်။ ဒီလို သရဏဂုံတည် ဥပါသိကာ ဖြစ်တာဟာလဲ နတ် ပြည်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုဘဲ။

ယေ ကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊
န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ၊
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ
ဒေဝံကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ။

(ဒီ ၂-၂၀၄၊ သံ ၁-၂၅)

ယေကေစိ၊ အမှတ် မရှိသော အကြင် သူတို့သည်။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍။ ဂတာသေ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ တေ၊ ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်သော ထိုသူတို့သည်။ အပါယဘူမိံ၊ အပါယ်ဘုံသို့။ န ဂမိဿန္တိ၊ မလား မရောက်ကြကုန်လတံ။ မာနုသံဒေဟံ၊ လူ့ဘဝခန္ဓာကိုယ်ကို။ ပဟာယ၊ စွန့်ပြီး၍။ ဝါ၊ စွန့်ရကုန်လတ်သော်။ ဒေဝကာယံ၊ နတ်မျိုး အပေါင်းကို။ ပရိပူရေဿန္တိ၊ ပြည့်စေကြကုန်လတံ။ ဝါ၊ ပြည့်စေလျက် နတ်လောက၌ ဖြစ်ကြကုန်လတံ တဲ့။

ဒီ ဒေသနာဘော်အရ သရဏဂုံတည်ရုံနဲ့ နတ်ပြည်ရောက်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ ဥပါသိကာ နတ်သွီးမှာတော့ ဒါလောက် မကသေးဘူး။ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း အခြားကုသိုလ်တွေလဲ များစွာဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကိုလဲ ဆက်လက်ပြီး လျှောက်ပြန်ပါတယ်။

တပည့်တော်မဟာ “သီလေန သမ္ဗန္ဓာ၊ သီလနှင့်လဲ ပြည့်စုံ
 ခဲ့ပါတယ်”တဲ့။ ဒါလဲ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ဘဲ။
 ပြီးတော့ “အဝတ် သင်္ကန်းတို့ ဆွမ်းတို့ ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာတို့
 ဆီမီးတို့ ဒီလို ဒါနဝတ္ထုတွေကိုလဲ ကြည်ညိုတဲ့စိတ်နဲ့ ပေးလှူ
 ခဲ့ပါတယ်”တဲ့။ ဒါတွေလဲ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်တွေ
 ဘဲ။ ပြီးတော့ “လဆန်း လဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့၊ ၁၅-ရက်နေ့၊
 ၈-ရက်နေ့ ဒီဥပုသ်နေ့များမှာ ရှစ်ပါးသီလ ဥပုသ်များကိုလဲ
 စောင့်သုံးခဲ့ပါတယ်။ ဥပုသ်နေ့ရဲ့ ရှေးတရက်၊ နောက်တရက်နေ့
 များမှာ စောင့်ရတဲ့ “ပါဠိဟာရိယ” ခေါ်တဲ့ ဥပုသ်များလဲ
 စောင့်ခဲ့ပါတယ်” တဲ့။ ဒါတွေလဲ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း
 တွေဘဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို နားမလည်တဲ့သူတွေက “ဥပုသ်စောင့်
 ယင် ထမင်းဆာတာဘဲ အကျိုးရတယ်”လို့ မရိုမသေပြောတတ်
 ကြတယ်။ သူတို့က ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာတွေကို ဘာမှ
 မသိကြဘူး။ ထမင်းစားလိုတဲ့ လောဘစိတ်တွေကို ပယ်ရှားပြီး
 ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပွားနေတာကို သူတို့က မသိကြဘူး။ သူတို့
 သိတာကတော့ “အဖျားရောဂါရှိတဲ့သူများမှာ ထမင်းမကျွေးဘဲ
 ထားယင် ရောဂါပျောက်တတ်တယ်”ဆိုတာမျိုးကျတော့ သူတို့
 က သိကြတယ်။ အဲဒီမှာလဲ စားချင်လျက်နဲ့ မစားရတော့
 ထမင်းဆာတာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ဆာတာကတော့ ရောဂါ
 ပျောက်ခြင်း အကျိုးရှိတယ်ဆိုတာကို ယုံကြည်ပြီးတော့ မကဲ့ရဲ့
 ကြဘူး။ ချီးမွမ်းတောင် ချီးမွမ်းကြသေးတယ်။ သူတို့က မျက်

မှောက် ရုပ်ခန္ဓာ ဖြစ်ပုံလောက် နားလည်ကြတာကိုး၊ နောင်
 တမလွန်နဲ့ နာမ်ခန္ဓာအကြောင်းတော့ လုံးလုံးနားမလည်ရှာကြ
 ဘဲဟာကိုး၊ ဒီတော့ ဒီလို ပြောကြပေမူာဘဲ။ အမှန်ကတော့
 ဥပုသ်စောင့်တယ် ဆိုတာဟာ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကုသိုလ်
 တွေကို ပယ်စွန့်ပြီး ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သည်းခံခြင်း အစရှိတဲ့
 ကုသိုလ်တရားတွေကို နေ့ရောညပါ မပြတ်ပွားနေတာဘဲ။
 “ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တွေဟာ ‘သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း မေထုန်
 မှီဝဲခြင်း လိမ်ခြင်း သေရည် သေရက်သောက်ခြင်း နေလွဲ ညစာ
 စားခြင်း၊ အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို တသက်ပတ်လုံး
 ပယ်ရှားပြီး သီတင်းသုံးတော်မူကြပါပေတယ်။ ငါ့မှာ ဒီကနေ့
 တရက်မျှ ဒီ သူတော်ကောင်းတရားတွေကို ကျင့်သုံး နေရပေ
 တယ်။ ဒီအကျင့် တစိတ်တဒေသဖြင့် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့အား
 အတုလိုက်၍ ပူဇော်ရပါပေတယ်” လို့ ဒီလိုနှလုံးသွင်းပြီး အရိယာ
 သူတော်ကောင်းတွေက ဥပုသ်စောင့်သုံးကြတာဘဲ။ ဒီလို စောင့်
 နေတဲ့အခါ ထမင်းဆာတာကို သည်းခံပြီး၊ စားချင်တဲ့ ကိလေ
 သာတွေကို ပယ်နေရတာဟာ အင်မတန် မှန်မြတ်ပါတယ်။ ဒီလို
 မှန်မြတ်တဲ့တရားတွေ မိမိစိတ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်သွားတော့
 စိတ်သန္တာန်ဟာ စင်ကြယ်သွားတယ်။ ဖျားနေတဲ့လူမှာ အစာ
 ဖြတ်လိုက်တာနဲ့ အစာအိမ် စင်ကြယ်ပြီး ရောဂါပျောက်သွား
 သလိုပါဘဲ။ အဲဒီလို စိတ်သန္တာန် စိတ်အစဉ်က စင်ကြယ်သွားတဲ့
 အတွက် ဒီဘဝက သေတဲ့အခါမှာ စင်ကြယ်ကောင်းမြတ်တဲ့
 လူ နတ်တို့၏ စိတ်အစဉ် ဆက်ပြီး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါကို “လူ
 ဖြစ်သွားတယ်၊ နတ် ဖြစ်သွားတယ်” လို့ ပြောကြရတာဘဲ။

ဥပပါသထာနတ်သွီး၈၅ ဆက်ပြီး လျှောက်ပြန်ပါတယ်။
 “သံယမာ စ၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးကို စောင့်သုံးခြင်းကြောင့်၎င်း။
 သံဝိဘာဂါ စ၊ ဝေဖန်ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း ကြောင့်၎င်း။
 အဟံ၊ တပည့်တော်မသည်။ ဝိမာနံ၊ နတ်ဗိမာန်ကို။ အာဝသာမိ၊
 အပိုင်ရလျက် နေရပါတယ်”လို့လဲ လျှောက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ
 “ကိုယ်နှုတ်နှလုံး စောင့်သုံးခြင်း”ဆိုတာ အလွန် အရေးကြီးပါ
 တယ်။ ယခု လောကမှာတောင်မှ စောင့်စည်းခြင်း မရှိဘဲ စိတ်
 ထင်တိုင်း သုံးဖြုန်းပစ်ယင် မကြာခင်ဘဲ မွဲသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါ
 တွင် မကသေးဘူး၊ မတော်တာတွေကို ကျူးကျူးလွန်လွန်
 လျှောက်လုပ်ယင် ရောဂါဝေဒနာတွေလဲ စွဲကပ်ပြီး ဒုက္ခရောက်
 တတ်တယ်။ ရာဇဝတ်မှု ပြစ်ဒဏ်တွေလဲ သင့်တတ်တယ်။ နောင်
 တမလွန်အတွက်ကျတော့ စောင့်စည်းမှုက ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့
 အတိုင်း စိတ်သန္တာန်ကို စင်ကြယ်စေနိုင်တဲ့အတွက် ပိုပြီး
 အရေးကြီးပါတယ်။ လှူဒါန်းပေးကမ်းမှုကြောင့် နတ်ပြည်ရောက်
 တယ် ဆိုတာကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေမှာ အလွန် ထင်
 ရှားနေပါပြီ။ ပြီးတော့ တဖန် ဆက်ပြီး လျှောက်တာက
 တော့—

အရိယသစ္စာန ကောဝိဒါ-အရိယသစ္စာတွေမှာလဲ သူဟာ
 ကျမ်းကျင့် လိမ်မာခဲ့ပါတယ်-တဲ့။ “အရိယသစ္စာ”ဆိုတာ
 အရိယာတို့ သိအပ် သိထိုက်တဲ့ အမှန်တရားတွေ၊ အရိယာတို့
 သိထားတဲ့ အမှန်တရားတွေဘဲ။ အဲဒီ အမှန် တရားတွေကို
 ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ တွေ့ပြီးသိယင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော့တ

ဘဲ။ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ ဆိုရင်၊ (၁) ဒုက္ခသစ္စာ-ဆင်းရဲ အစစ်အမှန်တရား၊ (၂) သမုဒယသစ္စာ- ဆင်းရဲ- ဖြစ်ပွားကြောင်း အစစ်အမှန်တရား၊ (၃) နိရောဓသစ္စာ- ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ အစစ်အမှန်တရား၊ (၄) မဂ္ဂသစ္စာ- ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ သို့မဟုတ်ကြောင်း အကျင့်လမ်းကောင်း လမ်းမှန် တရား၊ ဒီ ၄ ပါးပါဘဲ။ ဒီသစ္စာ ၄-ပါးကိုလဲ သူသိမြင် နားလည်ခဲ့ပါတယ်-တဲ့။ ဒါကတော့ အရေးအကြီးဆုံး အချက် ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီအချက်ကို ရှင်းလင်း ပြောကြားရလိမ့် မယ်။

“အရိယသစ္စာတွေမှာ ကျွမ်းကျင် သိနားလည်တယ်” ဆိုတာ ကြားနာ ကျက်မှတ်ပြီး တတ်သိတာကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးတော့ သိသင့်တဲ့အတိုင်း သိပြီး နားလည်တာကိုသာ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒါက ဘယ်လိုတွေ့ပြီး သိ ရမှာလဲဆိုရင်...ပရိညာ ပဟာန သစ္စိကိရိယာ ဘာဝနာဘိ- သမယ ဝသေန၊ (၁) ပိုင်းခြား၍ သိသဖြင့် သိခြင်း၊ (၂) ပယ် သော အားဖြင့် သိခြင်း၊ (၃) မျက်မှောက်တွေ့သဖြင့် သိခြင်း၊ (၄) မိမိသန္တန်၌ ဖြစ်ပွားစေသဖြင့် သိခြင်းတို့ အလိုအားဖြင့်။ ဒုက္ခ သမုဒယ နိရောဓ မဂ္ဂသင်္ခါတေသု စတုသု အရိယသစ္စေ- သု၊ ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာဟု ဆိုအပ်သော အရိယာသစ္စာ ၄-ပါးတို့၌။ ကုသလာ နိပုဏာ၊ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာပါသည်။ “ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စာ၊ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာရှိပါသည်။ သစ္စာကိုသိပြီး ဖြစ်ပါသည် လို့ ဆိုလိုပါ သတဲ့။ အဲဒါက သူ့အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပုံဘဲ။

ယခု ဟောခဲ့တဲ့ဝိပဿနာ အခြေခံတရားထဲမှာ “စွဲလမ်းနိုင်
 တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး”-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး” ဆိုတာတွေဟာ ဒုက္ခ
 သစ္စာတရားတွေဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီခန္ဓာတရားတွေကို ရှုပြီး
 ဘော့သိနေတာဟာ ဒုက္ခသစ္စာကို သိနေတာပါဘဲ။ ယခုရှုမှတ်
 နေတဲ့ ယောဂီတွေဟာ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့
 ဆင်းရဲတွေဘဲလို့ ပိုင်းခြားပြီး သိသိနေတာဟာ ပရိညာဘိ-
 သမယ အလိုအားဖြင့် သိသွားတာပါဘဲ။ ဒါက ဝိပဿနာ
 ရှုခိုက်မှာ သိပုံတဲ့။ အရိယမဂ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ချုပ်ငြိမ်း
 တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကဲ့တွေ့လိုက်တာနဲ့ “ဖြစ်ချည်ပျက်ချည်နဲ့ မချုပ်ငြိမ်း
 တဲ့ သဘောတွေဟာ ဆင်းရဲချည်းဘဲ” လို့ ပြန်ပြီးဆင်ခြင်တဲ့
 အခါမှာ သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ မဂ်ခဏမှာ ဒုက္ခကို
 ပိုင်းခြားပြီး သိပုံတဲ့ဒီသိပုံကတော့ အာရုံပြုပြီးသိတာ မဟုတ်
 ဘူး။ သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားရုံပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာများ
 မှာ ဒီလိုသိပုံကို အာရမဏတော-အာရုံပြုသိတယ်လို့ မဆိုဘူး။
 ကိစ္စတော- သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသောအားဖြင့် သိတယ် လို့သာ
 ဆိုထားတာဘဲ။ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို မဂ်ခဏမှာ
 သိတာလဲ ဒီနည်းအတိုင်းဘဲ။ အာရုံပြုပြီးသိတာ မဟုတ်ဘူး။
 ကိစ္စအားဖြင့် သိတာချည်းဘဲ။

ရှုတိုင်းရှုတိုင်း၊ ရှုမိတဲ့အာရုံမှာ တပ်မက်သာယာမှု တဏှာ
 မဖြစ်နိုင်ဘူး အဲဒါကို ပဟာနာဘိသမယလို့ ခေါ်တယ်။
 ပယ်တာကိုဘဲ သိတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ပြန်လည်ဆင်ခြင်ကြည့်
 မယ်ဆိုယင်၊ ရှုမိလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှဘဲလို့ သိရတဲ့ အဲဒီအာ

ရုံတွေမှာ တဏှာမဖြစ်နိုင်ဘူး ငြိမ်းနေတယ်ဆိုတာကို သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သိခြင်းကိစ္စပြီးနေလို့ သိတယ်လို့ဘဲ ဆိုရပါတယ်။ ဒါက ဝိပဿနာနဲ့ သိပုံဘဲ။ အရိယမဂ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သိတဲ့ သူမှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ မဂ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ တဏှာဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုယင် အပါယ်ကျလောက်အောင် ကြမ်းတမ်းတဲ့တဏှာငြိမ်းတယ်။ အနာဂါမိမဂ်ဆိုယင် ကာမရာဂ တဏှာ အကုန်ငြိမ်းတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဆိုယင် တဏှာဟူသမျှ အကုန်လုံးငြိမ်းတယ်။ အဲဒီလို သူ့မဂ်နဲ့သူ တဏှာ ငြိမ်းသွားတာဟာ ပဟာနာဘိသမယပါဘဲ။ ပြန်ပြီး ဆင်ခြင် ကြည့်ယင် မိမိမှာ ဘယ်လိုတဏှာတွေ ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတာ သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါ ပဟာနာဘိသမယပါဘဲ။

ရှုတိုင်းရှုတိုင်း၊ ရှုမိတဲ့ အာရုံနဲ့စပ်ပြီး ကိလေသာတွေ ကံတွေ ဘဝဆင်းရဲတွေ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ငြိမ်းသွားကြတယ်။ ဒီလိုဆင်းရဲ ငြိမ်းခြင်းဟာ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း မိမိကိုယ်တွေ့အားဖြင့် ပြီးစီးနေတယ်။ ဒါဟာ ဝိပဿနာနဲ့ သစ္စာကိရိယာဘိသမယပြီးစီးပုံပါဘဲ။ အရိယာမဂ်ခဏမှာတော့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး မျက်မှောက် သိသွားပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ရှုတိုင်းရှုတိုင်း၊ ရုပ်နာမ်၏သဘောမှန် ကို သိမြင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ်။ အနိစ္စသည့်ဖြင့် သိမြင်တဲ့သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ယင် သူ့ယှဉ်ဘော် ယှဉ်ဘက် သမ္မာသင်္ကပ္ပစသည်လဲ ဖြစ်တော့တာဘဲ။ အဲဒီဖြစ်ပုံတွေကတော့ “မဂ်လမ်းပေါက်ပုံ” အခန်းမှာ အကျယ်ပြောခဲ့ပြီ။ အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားတွေ

ရှုတိုင်းရှုတိုင်း မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားနေတာဟာ ဘာဝနာကိစ္စ ပြီးစီးနေတာဘဲ၊ အဲဒါဟာ ဘာဝနာဘိသမယပါဘဲ၊ ဒါက ဝိပဿနာအခိုက်မှာသိပုံဘဲ၊ အရိယမဂ်ခဏမှာတော့ အရိယမဂ် ရှစ်ပါးဖြစ်ပေပြီး နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်သွားပါတယ်၊ အဲဒါဟာလဲ ဘာဝနာဘိသမယပါဘဲ။ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပြန်ပြီးဆင်ခြင်ကြည့်ယင် အဲဒီ အရိယမဂ်ဖြစ်သွားပုံကို သိနိုင် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်ခဏမှာသိတယ်လို့ဘဲ ဆိုရပါတယ်။ ဖြောင့်ဖြောင့်ပြောရမယ်ဆိုယင် သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားရုံပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလိုသိတာကိုလဲ ကိစ္စတော့လို့သာ ပြဆိုထားပေ တာဘဲ။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာထိုက်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရား တွေကို ဆင်းရဲအနေအားဖြင့် ပိုင်းခြားသိလျှင်၊ သမုဒယသစ္စာ ထိုက်တဲ့တဏှာကိုပယ်လျှင် နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုလျှင် မဂ္ဂသစ္စာထိုက်တဲ့မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားစေလျှင် သစ္စာ ၄-ပါးကို သိတယ် ကျမ်းကျင်တယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပေါသထာ နတ်သွီးက “အရိယသစ္စာ ၄-ပါးမှာ သူကျမ်းကျင်ပါတယ်” လို့ ဆိုတာဟာ ဝိပဿနာမဂ် အရိယ မဂ်နဲ့ သူကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုသိပြီး သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိယင် အရိယ ဓမ္မ-အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း တရားတွေလဲ သိတော့တာဘဲ။ အဲဒီ အရိယဓမ္မတွေကို ဒီဝိမာန

ဝတ္ထုမှာ ဖော်ပြမထားပေမယ့်လို့ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ အတွက် တခြားသုတ်တွေက ဆောင်ပြီးဖော်ပြဦးမယ်။

အရိယာတို့၏ တရား

အရိယာတို့၏တရား၊ အရိယာ ဖြစ်ကြောင်းတရား ဆိုတာ “သုတဝါ အရိယသာဝကော အရိယာနံ ဒဿာဝီ အရိယ-ဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ” ဆိုတဲ့ ဒေသနာများမှာ ဟောထားပါတယ်။

သုတဝါ၊ အကြား အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ အရိယသာဝကော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်တော်သည်။ အရိယာနံ ဒဿာဝီ၊ အရိယာတို့ကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် သိမြင်သည် ဖြစ်၍။ မိမိက အရိယာမဟုတ်သေးယင် “အရိယာ” ဆိုတာ “ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ” လို့ ဉာဏ်နဲ့မသိနိုင်သေးဘူး၊ မိမိက အရိယာ ဖြစ်နေယင်တော့ “အရိယာ” ဆိုတာ “ငါလို ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ” လို့ သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သိတာကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် သိမြင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဥပမာ... ရှင် ရဟန်းမပြုဘူးသေးတဲ့ သူတွေက “ရှင် ရဟန်း” ဆိုတာ “ဘယ်လိုကျင့်၊ ဘယ်လို နေထိုင်ရတယ်” ဆိုတာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် မသိရသေးဘူး၊ ရှင် ရဟန်းပြုဘူးတဲ့သူကတော့ “ဒီလိုကိုး” ဆိုတာ တိတိကျကျ သိရတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ယောဂီအဖြစ်နဲ့ တရားအားမထုတ်ဘူးတဲ့ သူတွေက “ယောဂီ” ဆိုတာ “ဘယ်လိုကျင့်၊ ဘယ်လို နေထိုင်ရတယ်” ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် မသိရသေးဘူး၊ ယောဂီ

အဖြင့်နဲ့ အားထုတ်ဘူးတဲ့ သူကတော့ အဲဒါကို သေသေချာချာ သိရတယ်၊ ဒါလိုပဲ။ အရိယာ ဖြစ်သွားတော့ “အရိယာ” ဆိုတာ “ဒီလို စိတ်အနေအထားရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ” လို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် သိသွားတယ်၊ ဒါကြောင့်—

အရိယာနဲ့ ဒဿာဝီ၊ အရိယာတို့ကို ဉာဏ်မပျက်စိဖြင့် သိမြင်သည်ဖြစ်၍။ အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ၊ အရိယာတို့၏တရား၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်ဖြစ်၍။ (အတ္တတော န သမနုဿတိ၊ အတ္တဟု မဂ္ဂ မထင်မှတ်ဘူး တဲ့) အရိယာတို့၏ တရားဆိုတာ “သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေ အရိယဓမ္မေ” လို့ ဖွင့်ပြထားတဲ့ အဋ္ဌကထာအရ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး၊ သမ္ပပ္ပဓာန် ၆-ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါးဆိုတဲ့ ဒီဗောဓိပက္ခိယ တရားတွေပါ။ အမျိုး အစား အားဖြင့် ၇-မျိုးရှိတယ်။ ဒီ ၇-မျိုးထဲက တမျိုးမျိုးကို ကောင်းကောင်းနားလည်ယင် ကျန် ၆-မျိုးကိုလဲ အကုန်လုံးနားလည်တော့တော့ပါ။ ဒါကြောင့် သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိယင် အရိယဓမ္မကိုလဲ သိတယ်လို့ပြောခဲ့တာ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် သစ္စာ ၄-ပါးထဲမှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အရိယဓမ္မက ပါဝင်နေလို့ပါ။

နားလည်ကျွမ်းကျင်ပုံကတော့ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိတဲ့ အဲဒီတရား ၇-မျိုးဟာ ဖြစ်ပွားအောင် အားထုတ်လို့ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေယင် အဲဒါကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် နားလည်ကျွမ်းကျင်တော့တာပါ။ ဒီလို နားလည်တာကို ဆိုလိုပါတယ်၊ ကျွန်မုတ်

လေ့လာပြီး သဘောကျရုံမျှကိုတော့ ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး ကိုယ်တွေ့နားလည်တာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။

အရိယာဖြစ်မည့်ယောဂီဟာ “ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတံ ပဇာနာတိ” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အရ သွားတဲ့အခါမှာ “သွားတယ်၊ သွားတယ်” လို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ “ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်” လို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး သွားရတယ်။ ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး သွားတော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အမှတ်ရတဲ့ သတိ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ရှုမိတဲ့အာရုံကို သိတဲ့ဉာဏ်လဲ ဖြစ်တယ်။ သွားချင်တဲ့စိတ်နဲ့ သွားရုပ်ကလေးတွေရော ရှုမှတ်တဲ့စိတ်ရော ဖြစ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ဖြစ်ပျက်နေတာကို သိသိသွားတဲ့ဉာဏ်ပါဘဲ။ အဲဒီလို ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အမှတ်သတိနဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဘဲ။

ပြီးတော့ “ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အရ ပူမူ နာမူ စသည် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း “ပူတယ်၊ ပူတယ်” “နာတယ်၊ နာတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြန်တော့လဲ အဲဒီဝေဒနာကလေးတွေ ဖြစ်လိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ ဖြစ်ပျက်နေတာကို အမှတ်ရပြီး သိသိသွားတယ်။ အဲဒါက ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဘဲ။

ပြီးတော့ “သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ” အစရှိတဲ့ ဒေသနာတော်အရ စိတ်ကူး ကြံသိမှု ကလေးတွေ ဖြစ်တိုင်း “တပ်မက်တယ်၊ နှစ်သက်တယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်

ပြန်တော့လဲ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့
ဖြစ်ပျက်နေတာကို အမှတ်ရပြီး သိသိသွားတယ်။ အဲဒါက
စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဘဲ။

ပြီးတော့ “သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္တံ အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ
ကာမစ္ဆန္ဒောတိ ပဇာနာတံ” အစရှိတဲ့ ဒေသနာတော် အရ
“လိုချင်တယ်၊ နှစ်သက်တယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြန်တော့လဲ
ကာမစ္ဆန္ဒ အစရှိတဲ့ သဘောတရားတွေ ဖြစ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့
ဖြစ်ပျက်နေတာကို အမှတ်ရပြီး သိသိသွားတယ်။ အဲဒါက
ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဘဲ။

ယခု ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ တရား အားထုတ်နေကြတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အကုန်လုံးဘဲ ရှုမှတ်ပြီး
ကိုယ်တိုင်တွေ သိနေကြတယ်မဟုတ်လား။ ဒီလို သိနေတာဟာ
အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒဒါ-သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးဆိုတဲ့ အရိယာ
တို့၏ တရားမှာ ကျမ်းကျင် နားလည်နေတာပါဘဲ။ ရှုတိုင်း
မှတ်တိုင်း အရိယဓမ္မကို နားလည်နေတယ်။ အင်မတန် အဖိုး
တန်တဲ့ အလုပ်ပဲ။ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ဖြစ်ပွားနေလျှင် သမ္မပ္ပ
ဓာန် ၄-ပါးလဲ ဖြစ်ပွားနေတော့တာပါဘဲ။

ဖြစ်ပုံကတော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှေးကဖြစ်ဘူးတဲ့ အကုသိုလ်
တွေကို ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်နေတာလဲ ဟုတ်တယ်။
မဖြစ်ဘူးသေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် မဖြစ်နိုင်
အောင် အားထုတ်နေတာလဲ ဟုတ်တယ်။ မဖြစ်ဘူးသေးတဲ့
ဝိပဿနာကုသိုလ် မဂ်ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင် အားထုတ်နေ

တာလဲ ဟုတ်တယ်၊ ဖြစ်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ တိုးတက်ပြည့်စုံ သွားအောင် အားထုတ်နေတာလဲ ဟုတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးလဲ အလိုလို ပါဝင်ပြည့်စုံ နေပါတယ်။

ပြီးတော့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါးဆိုတာလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပါဝင် ပြည့်စုံနေပါတယ်။ တရားအားထုတ်တယ် ဆိုယင် လိုလားတဲ့ဆန္ဒကိုအားကိုးပြီး ထက်သန်တဲ့ဆန္ဒနဲ့ အားထုတ်တာ ယင်လဲ ဖြစ်ရမယ်၊ လုံ့လဝီရိယကို အားကိုးပြီး ထက်သန်တဲ့ ဝီရိယနဲ့ အားထုတ်တာယင်လဲ ဖြစ်ရမယ်၊ စိတ်ဓာတ်ကို အားကိုးပြီး ထက်သန်တဲ့စိတ်နဲ့ အားထုတ်တာယင်လဲ ဖြစ်ရမယ်၊ အသိဉာဏ်ကို အားကိုးပြီး ထက်မြက်တဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ အားထုတ်တာယင်လဲ ဖြစ်ရမယ်။ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် တကယ်တမ်း အားထုတ်ယင် ဒီ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ်၊ ဝိမံသဆိုတဲ့ ၄-မျိုးထဲက တမျိုးမျိုးကတော့ ထက်သန်ရမယ်၊ ထက်သန်မှလဲ ပြည့်စုံနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး ထဲက တပါးပါးတော့ ပါဝင်နေပါတယ်။

ပြီးတော့ ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း “သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေ” ဆိုတဲ့ ဒီ ဣန္ဒြေ ၄-ပါးကလဲ ပါဝင်နေ တာဘဲ။ တရားအားထုတ်တယ် ဆိုတာဟာ “ဒီလို ရှုယင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်တယ်” လို့ ယုံ ကြည်လို့ အားထုတ်တာဘဲ၊ မယုံကြည်ယင် ဘယ်မှာ အား ထုတ်မလဲ၊ ဒါကြောင့် ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား

ပါဝင်နေတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ် စခန်းများမှာ စိတ်ကလေးဟာ တခါတရံ ဘာကြည့် တာနဲ့မှ မတူဘဲ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်နေတာကို ယောဂီ အများဘဲ တွေ့ကြရပါတယ်။ အဲဒါဟာ ထက်သန်တဲ့ သဒ္ဓါ တရားပေါ့။ အားထုတ်မှုဝီရိယ၊ အမှတ်ရမှုသတိ၊ စူးစိုက်တည် ကြည်မှု သမာဓိနဲ့ အသိဉာဏ် ပညာတွေ ပါဝင်နေတာကတော့ ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပြီးတော့ ဣန္ဒြေငါးပါးပါဝင်ယင် ဗိုလ်ငါးပါးလဲ ပါဝင် တော့တာဘဲ။ ဣန္ဒြေနဲ့ဗိုလ် ဆိုတာဟာ အမည်လောက်သာ ကွဲပါတယ်။ တရားကိုယ်ကတော့ အတူတူပါဘဲ။

ပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးဆိုတာလဲ ထိုက်သည်အားလျော် စွာ ပါဝင်နေပါတယ်။ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အမှတ်ရဘဲ သတိက သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဘဲ။ သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာက ဓမ္မဝိဝေယသမ္ပောဇ္ဈင် ဘဲ။ အားထုတ်တာက ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်ဘဲ။ နှစ်သိမ့်အားရမှုလဲ တခါတရံ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒါက ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဘဲ။ တခါတရံ ကြောင့်ကြပျာပါရ အေးငြိမ်းပြီး သက်သာနေတယ်။ အဲဒါက ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်ဘဲ။ စူးစိုက်တည်ကြည်တာက သမာဓိ သမ္ပောဇ္ဈင်ဘဲ။ မယုတ်မလွန် အညီအမျှဖြစ်နေတဲ့ သဘောက ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ဘဲ။ အဲဒီလိုအခါမှာ အထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘဲနဲ့ မှတ်သိမှုက သူ့ဟာသူ သွားနေသလိုဘဲ ဖြစ်နေ တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးလဲ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ပါဝင်နေပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပါဝင်တဲ့

အကြောင်းကတော့ ဒီနေရာမှာ ထပ်ပြောဘို့ မလိုပါဘူး။ ဒါကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကိုပြတဲ့ ဒေသနာတော်မှာ—

“အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ - အရိယာတို့၏ တရားမှာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတယ်” လို့ ချီးကျူးထားပါတယ်။ အဲဒီဂုဏ်ပုဒ်နဲ့ ဥပေါသထာနတ်သွီးက ပြောတဲ့ အရိယသစ္စကောဝိဒ ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ဟာ အနက် အဓိပ္ပာယ်အရအားဖြင့် တူညီနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗဟုသုတအဖြစ် မှတ်သားနားလည် ရအောင်လို့ အဲဒီ အရိယဓမ္မကောဝိဒ ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ဒီမှာယူပြီး ဖော်ပြ လိုက်တာပါဘဲ။ ကဲ ဥပေါသထာနတ်သွီးအကြောင်း ပြန်ဆက် ကြဦးစို့။

ဘန္တေ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်ဘုရား။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ၊ ငါးပါးသီလသိက္ခာပုဒ် ကိုစောင့်ရှောက်မှု၌ မွေ့လျော်သော။ အရိယသစ္စာနကောဝိဒါ၊ အရိယသစ္စာ ၄-ပါးတို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမာ်သော။ ဥပါသိကာ၊ ဆည်းကပ်သော ဥပါသိကာမသည်။ အာသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပါသည် အရှင်ဘုရား။ ဘယ်ဘုရား၏ တပည့်ဥပါသိကာမလဲ ဆိုတော့— စက္ခုမတော၊ မျက်စိငါးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ယသသိ- နော၊ များသောအခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော။ ဂေါတမဿ၊ ဂေါတမအနွယ်တော်ဘွား ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ၏။ ဥပါသိကာ၊ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူ တပည့်မသည်။ အာသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပါသည် အရှင်ဘုရား တဲ့။

တေန၊ ယခု လျှောက်ထားခဲ့သော ထိုကောင်းမှုအပေါင်း
 ကြောင့်။ မေ၊ တပည့်တော်မအား။ တောဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ထိုကဲ့သို့
 တဆယ့်နှစ်ယူဇနာတိုင်တိုင် တောက်ပသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ
 တင့်တယ်စွာသော အဆင်းသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပေါ်နေပါ
 သည် အရှင်ဘုရား။ တေန၊ ယခုလျှောက်ထားခဲ့သော ထိုကောင်း
 မှုအပေါင်းကြောင့်။ ဣခ၊ ဤနတ်ပြည်လောက၌။ မေ၊ တပည့်
 တော်မအား။ ဣဗ္ဗတိ၊ ကောင်းကျိုးအဖုံဖုံပြည့်စုံပြီးစီးနေပါသည်
 အရှင်ဘုရား။ မနသော ပိယာ၊ စိတ်ဖြင့်ချစ်အပ် လိုဇာအပ်
 ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ဘောဂါစ၊ အလုံးစုံသော အသုံး
 အဆောင် နတ်စည်းစိမ်တို့သည်လဲ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အပြည့်အစုံ ဖြစ်
 ပေါ်လျက် ရှိပါကုန်သည် အရှင်ဘုရားလို့ ဒီလို လျှောက်ထား
 ပါတယ်။ အဒီလို လျှောက်ထားပြီးတော့ သူ့ စိတ်ထဲမှာ အားမရ
 မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး စိတ်ပူပန်နေပုံကလေးကိုလဲ ဆက်ပြီးတော့
 လျှောက်ပြန်ပါတယ်။

အဘိက္ခဏံ နန္ဒနံ သုတံ၊ ဆန္ဒော မေ ဥဒပဇ္ဇထ။
 တတ္ထ စိတ္တံ ပဏီဓာယ၊ ဥပပန္နာမိ နန္ဒနံ။ တံ—

နန္ဒနံ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က နန္ဒာန်ဥယျာဉ်အကြောင်း
 ကို။ အဘိက္ခဏံသုတံ၊ မကြာခဏကြားနာရသောကြောင့်။ မေ၊
 တပည့်တော်မအား။ ဆန္ဒော၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်လို
 သောဆန္ဒသည်။ ဥဒပဇ္ဇထ၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ တတ္ထ၊ ထို
 တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ စိတ္တံ ပဏီဓာယ၊ စိတ်ညွတ်မိ တောင့်တ

မိသောကြောင့်၊ နန္ဒနံ၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ရှိရာ တာဝတိံသာနတ်
ပြည်၌၊ ဥပပန္နာ အမှီ၊ ဖြစ်နေရပါသည် အရှင်ဘုရား-တဲ့။

နန္ဒဝန် ဥယျာဉ် အကြောင်း တာဝတိံသာ နတ်ပြည်
အကြောင်းကို ခဏခဏကြားရပါတယ်-တဲ့။ ဟိုတုန်းက မြတ်စွာ
ဘုရားကလဲ နတ်ပြည်လောက အကြောင်းတွေကို ကိုယ်တော်
တိုင် တွေ့မြင်ပြီး ဟောနေတယ်၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် အစ
ရှိတဲ့ မထေရ်မြတ်တွေကလဲ နတ်ပြည်လောက ကိုယ်တိုင် သွား
ရောက်ပြီးတွေ့ခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို ပြောဟောနေတယ်။
ဒီတော့ တာဝတိံသာအကြောင်း နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်အကြောင်း
တွေကတော့ အဲဒီတုန်းက အင်မတန် ထင်ရှားနေမှာပါ။ ယခုနေ
အခါမှာ ဥရောပအကြောင်း အမေရိကအကြောင်းတွေကို လူ
အများက ထင်ရှားသိနေကြရသလို နေမှာပါ။ ဒီလို နတ်စည်း
စိမ်တွေ ကောင်းကြောင်း ချမ်းသာကြောင်းတွေကို ခဏခဏ
ကြားနေရတော့ အဲဒီ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ချင်တဲ့
စိတ်တွေ သူ့မှာ ဖြစ်လာပါတယ်-တဲ့။ ဒါကြောင့် သူဟာ
သောတာပန်အဖြစ်လောက်နဲ့ အားရကျေနပ်ပြီး တာဝတိံ
သာမှာ ဖြစ်ချင်တဲ့ စိတ်ရှိတဲ့အတွက် အထက် မဂ်ဖိုလ်တွေ
ရအောင် အားမထုတ်ပဲနေခဲ့လို့ အဲဒီ လူ့ဘဝက စုတေခဲ့တဲ့
အခါ တာဝတိံသာမှာဘဲ ဖြစ်နေရပါတယ်တဲ့။

အဲဒါကို ယခုလူတွေအမြင်နဲ့ကြည့်ယင် “အဲဒီနတ်ပြည်မှာ
ဖြစ်တာ အကောင်းသားဘဲ၊ ဒါကတော့ မကျေနပ်စရာမရှိ
ပါဘူး” လို့ ထင်စရာ ရှိပါတယ်။ ကိုယ့်မျှော်လင့်ချက်နဲ့

မကိုက်ယင် မကျေနပ်စရာရှိတာပါ။ နတ်ပြည် မရောက်ခင် တုန်းကတော့ “နတ်ပြည်ဆိုတာ သိပ်ကောင်းတယ်” လို့ သူထင်ထားဟန်တူပါတယ်။ တကယ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ သူထင်သလောက်က မကောင်းတော့ သူ့စိတ်မှာ မကျေနပ်ဖြစ်နေဟန်တူပါတယ်။ ဟုတ်တယ်၊ ယခု လူ့ပြည်မှာလဲ ကိုယ်မရောက်ဘူးတဲ့ မြို့ရွာတွေ နိုင်ငံခြားတွေများ သွားကြည့်လိုက်ရယ်။ သိပ်ကောင်းလိမ့်မယ်လို့ ထင်ထားတတ်ကြတယ်။ တကယ် သွားကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ဘာမှ မထူးလှပါဘူး။ လူတွေဟာ စားဝတ်နေရေးတွေနဲ့ အမြဲမပြတ် ကြောင့်ကြစိုက် လုပ်ကိုင်နေကြတာကို တွေ့ရတာပါ။ ထင်သလောက် မထူးလှပါဘူး။

လူတွေက “နတ်ပြည်ရောက်ယင် ကြောင့်ကြမှု တောင့်တမှု တွေမရှိတော့ဘဲ အင်မတန် ချမ်းသာကြလိမ့်မယ်” လို့ မျှော်လင့်နေတတ်ကြတယ်။ နတ်ပြည်ဆိုတာ လူ့ပြည်နဲ့ စာကြည့်ယင်တော့ “အများကြီးဘဲ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ်” လို့ ဆိုရမှာပါ။ ဒါပေမယ့် မကောင်းတာကလေးတွေကလဲရှိသေးတာ။ ဘယ်လိုဟာတွေလဲ ဆိုရင်၊ တဏှာအလိုအတိုင်း မပြည့်နိုင်တာရယ်၊ အမြဲမတည်တာရယ် ဒီလိုဟာတွေပါ။ နတ်ပြည်မှာ “မိမိကံအားလျော်စွာ ပြည့်စုံနေတယ်” လို့ ဆိုရမှာပါ။ သို့ပေမယ့် ကာမဂုဏ်ဆိုတာ သုံးဆောင်ခံစားလို့ အားရရောင့်ရဲတယ်လို့လဲ မရှိဘူး။ သူတပါးနဲ့လဲ စပ်ဆိုင်နေလို့ ကိုယ်အလိုအတိုင်း ဘယ်တော့မှ မပြည့်စုံနိုင်ဘူး။ ရောက်ရာ နတ်ပြည်မှာ ကိုယ့်ထက်ကံကြီးမားပြီး အဆင့်အတန်း မြင့်နေ

တာတွေကလဲ ရှိနေဦးမယ်၊ သူများလို အဆင့်အတန်း မြင့်ချင် ပြည့်စုံချင်တာတွေကလဲ ရှိဦးမယ်၊ ဥပမာအားဖြင့် တောရွာက လူတယောက် ဒီရန်ကုန်မြို့မှာ လာနေတယ်ဆိုယင်၊ မူလရွာမှာ နေရတာထက်တော့ ကောင်းတယ်လို့ ဆိုရမှာပါဘဲ၊ ဒါပေ မယ့် ကိုယ့်ထက်မြင့်တဲ့ လူတွေကိုကြည့်ပြီး ကိုယ့်အခြေအနေ ကို အားမရစရာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ နတ်ပြည်မှာလဲ အဲဒါလို ဖြစ် နိုင်ပါတယ်။ သိကြားမင်းကြီးတောင်မှ သူ့ထက်သာတဲ့ နတ် သားကြီးတွေက ရှိနေလို့ စိတ်ဆင်းရဲရသေးတယ်ဆိုဘဲ။ ပြီးတော့ တရားဘက်ကနေ ကြည့်လိုက်ယင် အဲဒီ နတ်စည်းစိမ်က အမြဲ တည်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ တနေ့ကျတော့ နတ်ဘဝက စုတေပြီး မိမိလက်ရှိ စည်းစိမ်တွေကို စွန့်သွားရဦးမယ်။ ပြီးတော့ နတ်ကာမဂုဏ်တွေက ဘယ်လိုဘဲပြည့်စုံတယ် ကောင်း တယ်ဆိုပေမယ်လို့ ခံစားပြီးယင် ဘာမှ အနှစ်သာရ ကျန်ရစ်၊ တာမဟုတ်ဘူး၊ အိပ်မက်သဖွယ် ဖြစ်နေပါတယ်၊ မျက်လှည့်ပြု တာနဲ့လဲ တူနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပေါသထာနတ်သွီးက တရားသဘောနဲ့ ဆင်ခြင်ပြီး မကျေနပ်တာလဲ ဖြစ်နိုင်ပါ တယ်။ ဒါကြောင့် သူမကျေနပ်ပုံကို ဆက်ပြီး လျှောက်ထား ပြန်ပါတယ်။

နာကာသိ သတ္တု ဝစနံ၊ ဗုဒ္ဓဿ ဒိစ္စဗန္ဓု နော။
 ဟိနေ စိတ္တံ ပဏိခာယ၊ သာမိ ပစ္ဆာနုတာပိနိ၊ တံ-

ဘန္ဓေ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့် တော်မသည်။ အာဒိစ္စဗန္ဓု နော၊ နေမင်း၏ အဆွေ ဖြစ်တော်

မူသော။ သတ္တု - ဗုဒ္ဓဿ၊ ဆရာသခင် ဘုရားရှင်၏။ ဝစနံ၊ အဆုံးအမ စကားတော်ကို။ န အကောင်း၊ အပြည့်အစုံ လိုက် နာ၍ မကျင့်မိခဲ့ပါ။ ဟီနေ၊ ယုတ်ညံ့သော နတ်ပြည် လောက၌။ စိတ္တံ ဝဏိဓာယ၊ စိတ်ညွတ်မိ တောင့်တမိသော ကြောင့်။ သာ၊ ထိုတပည့်တော်မသည်။ ပစ္ဆာနုတပိနီ၊ နောင်တတဖန် ပူပန်ရသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်နေပါသည် အရှင် ဘုရား-တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ “ဘဝဆိုယင် ဘယ်ဘဝမှမကောင်း ဘူး၊ ဘဝရှိယင် အိုရမယ်၊ နာရမယ်၊ သေရမယ်၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး ရမယ်၊ ငိုကြွေးရမယ်၊ ကိုယ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲရမယ်၊ စိတ်နှလုံး မသာ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းရမယ်၊ ဒါကြောင့် ဘဝ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် ရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်” လို့ချည်း ဆုံးမညွှန်ကြားနေပါတယ်။ သို့သော်လဲ ဥပေါသထာ ကတော့ နတ်ဘဝဆိုယင် သက်သာရာရပြီး ချမ်းသာပါပြီလို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ တာဝတိံသာနတ်ပြည်လောက်သာ စိတ် ညွတ်လာခဲ့တယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်အောင် အားမထုတ် ခဲ့မိဘူး-တဲ့။ မူလကတော့ နတ်ပြည်ဆိုယင် မြင့်မြတ်လှပြီလို့ထင် ပြီး တောင့်တခဲ့သော်လဲ ယခု နတ်ပြည်ရောက်တဲ့အခါ ကျတော့ တရားနဲ့ ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ မူလကထင်သလောက် မမြင့်မြတ်ပဲဖြစ်နေလို့ “ဟီနေ-ယုတ်ညံ့တဲ့ နတ်ပြည်လောက” လို့ ရှုတ်ချပြီး လျှောက်ထားပါတယ်။ အဖိုးတန်ပစ္စည်းထင်ပြီး ဝယ်ယူလာခဲ့ရာမှာ အိမ်ရောက်လို့ မြေဖြန့်ကြည့်တော့မှ အဖိုး

တန်မဟုတ်တာကိုသိရလို့ စိတ်ပျက်ရတာနဲ့ တူနေပါတယ်။ ဒီတော့ ဘုရားသာသနာမှာ ဈေးဝယ်မယ့်ဘို့လဲ အရေးကြီးပါတယ်။ အဝယ်မှားသွားယင် ဟိုနတ်ပြည်ရောက်တော့မှ ဥပေါသထာနတ်သမီးလို့ နောင်တပူပန်နေကြရဦးမယ်။ အဲဒါကိုလဲသတိပြုကြပေါ့။

ဒီနေရာမှာ “ဒီနတ်သမီးကလဲ ဘာကြောင့် ဒါလောက်ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ချဲ့ပြီး ပြောနေရတာလဲ၊ လူ့ဘဝတုန်းက အားမထုတ်ခဲ့မိယင် နတ်ဘဝမှာ အားထုတ်လိုက်ရောပေါ့” လို့ ဒီလိုလဲ စဉ်းစားစရာ ပြောစရာရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ လူ့ပြည် အခြေအနေမျိုးနဲ့ စဉ်းစားတာဘဲ။ နတ်ပြည်မှာ အားထုတ်ဖို့က မလွယ်ပါဘူး။ နတ်ပြည်မှာ နတ်တွေအများက တီးလိုက် မှုတ်လိုက် ကလိုက် ခုန်လိုက် သီချင်း ဆိုလိုက်နဲ့ တအုံးအုံး တရုန်းရုန်းနဲ့ ဘာမှ အလုပ်မရှိဘဲ တပျော်တည်း ပျော်နေကြပါတယ်။ အဲဒီလို ဆူဆူညီညီတွေထဲမှာ ကိုယ့်တယောက်တည်း တရားအားထုတ်လို့ကတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ လူ့ပြည်မှာလို ဆိတ်ငြိမ်တဲ့အရပ်ရယ်လို့လဲ မရှိဘူး။ ကိုယ်က ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်ငြိမ် နေချင်ပေမယ့်လို့ ကိုယ့်အခြေအရံ အပေါင်း အဖော် မိတ်ဆွေ နတ်သား နတ်သမီးတွေက လာကြဦးမယ်။ ယခု လူ့ပြည်မှာတောင်မှ တချို့ယောဂီတွေဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းက အိမ်ပြန်ရောက်တဲ့အခါ ဘာမှ ကောင်းကောင်း အားမထုတ်နိုင်ကြဘူး။ အဲဒါကိုသာ ကြည့်ပေတော့။ ဒါကြောင့် ဥပေါသထာက “လူ့ဘဝတုန်းက မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ

အတိုင်း အပြည့်အစုံလိုက်နာပြီးတော့ အားမထုတ်ခဲ့ရလို့ သူ စိတ်ပူပန်တယ်” ဆိုတာကို လျှောက်ထားတာဘဲ။ တို့ဒကာ ဒကာမတွေလဲ အဲဒီ ဥပေါသထာလို နောင်တ တဖန် မပူပန်ရအောင် ယခုလို အခွင့်ကောင်း ရနေတုန်းက ကြိုးစားအားထုတ်ကြရမယ်။

အဲဒီလို ဥပေါသထာကလျှောက်တော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလားန်မထေရ်မြတ်က ဒီလို အားပေးစကား ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

မာ တံ ဥပေါသထေ ဘာယံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေနာသိ ဗျာကတာ၊ သောတာပန္နာ ဝိသေသယံ၊ ပဟိနာ တဝ ဒုဂ္ဂတိ။ တဲ့—

ဥပေါသထေ၊ ဥပေါသထာမည်သော နတ်သမီးကလေး။ တံ၊ သင်သည်။ မာ ဘာယံ၊ မစိုးရိမ်ပါနဲ့တော့။ ပူစရာ မရှိတော့ပါဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်—

သမ္ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်က ပင်လျှင်။ ဗျာကတာ၊ ဗျာဒိတ်စကား ပြောကြားအပ်ပြီးသည်။ အသိ၊ ဖြစ်နေပါပြီတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားကိုက သင့်ကို ဗျာဒိတ်စကား ပြောကြားပြီး ဖြစ်နေပါပြီတဲ့။ ဟိုတုန်းကတော့ မြတ်စွာဘုရားက စုတေသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အကြောင်းကို မေးမြန်း လျှောက်ထားလို့ ပြောကြားတော်မူတာလဲ ရှိတယ်။ အကြောင်းအားလျော်စွာ အမေးအမြန်း မရှိဘဲ ပြောကြားတော်မူတာလဲ

ရှိတယ်။ ယခု ဥပေါသထာရဲ့အကြောင်းကို ပြောကြားတက
တော့ မေးလို့လား၊ မမေးဘဲနဲ့လားဆိုတာ မထင်ရှားဘူး။
“ပြောကြားတယ်” ဆိုတာလောက်ပဲ ဒီဝိမာနဝတ္ထု ဒေသနာ
အရ ထင်ရှားပါတယ်။ ဘယ်လို ပြောကြားတော်မူသလဲ ဆို
တော့—

ဥပေါသထေ၊ ဥပေါသထာ အမည်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးသည်။
ဝိသေသယံ၊ ထူးသော မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရောက်သည် ရသည်
ဖြစ်၍။ သောတာပန္နာ၊ သောတာပန်ဥပါသိကာမပေတည်း။
ဣတံ၊ ဤသို့။ သမ္မုဒ္ဒေန၊ မြတ်ဘုရားက။ ဗျာကတာ၊ ပြော
ကြားအပ်ပြီးသည်။ အသိ၊ ဖြစ်ပါပေ၏။ တဿ၊ ထိုသို့
မြတ်စွာဘုရားက သောတာပန်ဟု ပြောကြားထားသော
ကြောင့်။ တဝ၊ သင့်မှာ။ ဒုဂ္ဂတိ၊ အပါယ်သို့လားရခြင်းကို။
ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးဖြစ်ပါလေပြီ။ တဿ၊ ထိုကြောင့်။
မာ ဘာယံ၊ မစိုးရိမ်ပါနဲ့တော့လို့ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်က
အားပေးတရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဆိုလိုတာကတော့—သင့်မှာ လူ့ဘဝက အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်
ရောက်အောင် အားမထုတ်ခဲ့ရပေမယ့်လို့ စိုးရိမ်စရာကတော့
မရှိပါဘူး။ သောတာပန်ဖြစ်နေပြီလို့ မြတ်စွာဘုရားက ပြော
ကြားထားတဲ့အတွက် သောတာပန်ဖြစ်တာကတော့ သေချာ
နေပါပြီ။ သောတာပန်ဆိုတော့ အပါယ် ၄-ပါးကို မကျနိုင်
တော့ပါဘူး။ မိမိအလိုရှိရာ နတ်ပြည်မှာဘဲဖြစ်ဖြစ် လူ့ပြည်
မှာဘဲဖြစ်ဖြစ် အလိုအတိုင်းဖြစ်သွားဘို့ဘဲ ရှိပါတော့တယ်။

အဲဒီလို သုဂတိဗျာချည်းဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဝင်ရုံဘဲရှိပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ကြောက်ရွံ့ စိုးရိမ်စရာမရှိတော့ပါဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီ နတ်သမီးဟာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ယခုလဲ ရှိနေပါတယ်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်က ရက်-လ-နှစ် အရေ အတွက်နဲ့ဆိုရင် အဲဒီ နတ်သမီးကလေး နတ်ပြည် ရောက် တာဟာ ဘာမှ မကြာသေးဘူး။ လူ့ပြည်က နှစ်ပေါင်းဘရာမှ တာဝတိံသာမှာ တရက်သာ ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက် ထက်က ယခုအထိ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်ဘဲ ရှိသေးတော့ အဲဒီနတ်သမီးကလေးရဲ့ အသက်ဟာ တာဝတိံသာ ရက်နဲ့ ၂၅- ရက်ကျော်ကျော်လောက်ပဲ ရှိသေးတယ်။ တလ သမီးတောင် မရှိသေးဘူး။ ယခု ဒီက တို့ဒကာ ဒကာမတွေဟာ တရား အားထုတ်ပြီး တရားထူးကို ရသွားမယ်ဆိုရင် နောက် နှစ် ပေါင်း လေးငါးခြောက်ဆယ်အတွင်း အဲဒီ နတ်ပြည် ရောက် ပြီးတော့ အဲဒီနတ်သမီးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ တရား အဆင့် အတန်းတူ နေရုံနဲ့ တရားဆွေးနွေးကြရမှာပေါ့။

ယခု အားထုတ်လို့ တရားထူးမရသေးသော်လဲ အားတော့ ငယ်စရာမရှိပါဘူး။ အဲဒီ နတ်ပြည်ကိုတော့ ရောက်ကြမှာပါ ဘဲ။ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီက အရိယာနတ်တွေထံမှာ စုံစမ်းမေးမြန်းပြီးတော့ ဖြစ်စေ အရိယာနတ်တွေ ဟောတဲ့ တရားကိုကြားနာပြီးတော့ဖြစ်စေ တရားနဲ့လုံး သွင်းလိုက်ရင် မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရဘို့ရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ နတ်ဆိုတာ

ရုပ်တွေကလဲ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်တယ်၊ အဲဒီ စင်ကြယ်တဲ့ရုပ်ကို အမှီပြုပြီးဖြစ်ရတဲ့ အသိဉာဏ်ကလဲ ထက်မြက် လျင်မြန် တယ်။ ဒါကြောင့် လူ့ဘဝကအားထုတ်ခဲ့တဲ့တရားကို ပြန်ပြီး သတိ ရလိုက်ယင် တခဏချင်းဘဲ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက် တွေကို မြင်ပြီး အရိယ မဂ် ဖိုလ်ကို ရောက်သွားတတ် ပါတယ် တဲ့။

တဿ တတ္ထ သုခိနော ဓမ္မပဒါ ပ္ပဝန္တိ၊ ဒန္ဓော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထ သော သတ္တော ခိပ္ပံ-
ယေဝ ဝိသေသဂါမီ ဟောတိ။ (အံ ၁-၅၀၇)

တဿ၊ ထိုရှေးဘဝက တရားတော်ကို ကြားနာ မှတ် သား အားထုတ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတ္ထ၊ ထိုနတ် ပြည်၌။ သုခိနော၊ ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မ- ပဒါ၊ ရှေးဘဝက လေ့လာခဲ့သော တရား အစုတို့သည်။ ပ္ပဝန္တိ၊ ထင်ရှားပေါ်လာကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သတုပ္ပါဒေါ၊ ဤသို့သော တရားကို ရှေးဘဝက လေ့လာ အားထုတ်ခဲ့ဘူးပါသည်ဟု သတိ ဖြစ်ခြင်း၊ သတိ ရခြင်း သည်။ ဒန္ဓော၊ နှေးသော် နှေးရာသေး၏။ အထ၊ ထိုသို့ သတိရသော အခါ၌မူကား။ သော သတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခိပ္ပံယေဝ၊ သတိရလျှင် ရခြင်း လျင်မြန်စွာ သာလျှင်။ ဝိသေသဂါမီ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူးသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပေ၏တဲ့။

နတ်ပြည်ရောက်တော့ ဒီလို လွယ်လွယ်နဲ့ တရားထူးရတတ်
 တဲ့အကြောင်းကတော့ ဂေါပိကာဝတ္ထု ဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။
 ကပိလဝတ်ပြည်က ဂေါပိကာ ဆိုတဲ့ သင်္ကဏ်ဝင် အမျိုးသွီး
 တဦးဟာ ရတနာ ၃-ပါးကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ပြီး တရား
 ကျင့်သုံးလို့ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတော့ စုတိပြတ်ကြော သေသွား
 တဲ့အခါ ကာလမှာ တာဝတိံသာနတ်ပြည် သိကြားမင်း၏
 သားတော်အဖြစ် ရောက်သွားတယ်။ နတ်သားဖြစ်သွားတော့
 သူ့ကို ဂေါပက လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သိကြား
 မင်းထံ လာရောက်ပြီး ကပြကြတဲ့ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တွေထဲက ထူး
 ခြားတဲ့ နတ်သား ၃-ယောက်ကို တွေ့မြင်ရတဲ့အတွက် ဂေါ
 ပက နတ်သားက ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တယ်။ ဒီတော့ အဲဒီနတ်
 သား ၃-ယောက်ဟာ သူ ရှေးဘဝတုန်းက ကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့
 ရဟန်းတွေ ဖြစ်နေကြောင်း သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ဂေါပက
 နတ်သားက အဲဒီ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်သား ၃-ယောက်ကို သတိပေး
 စကား ပြောကြားတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီ နတ်သား ၃-ယောက်
 ထဲက ၂-ယောက်ဟာ သတိရပြီး ရှေးဘဝက လေ့လာခဲ့တဲ့
 တရားတွေကို ပြန်ပြီး နှလုံးသွင်းလိုက်တဲ့အခါ ရှေးက ရဘူးတဲ့
 စျာန်တွေကိုလဲ ချက်ချင်းဘဲ ပြန်ရတယ်။ အနာဂါမိ မဂ် ဖိုလ်
 ရောက်ပြီး အနာဂါမိလဲ ဖြစ်သွားကြတယ်။ တာဝတိံသာ
 နတ်တွေရဲ့မျက်မှောက်မှာဘဲ ဗြဟ္မပုရောဟိတာဗြဟ္မာ လဲ ဖြစ်ပြီး
 ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ပျံတက်သွားကြပါတယ် တဲ့။ အဲဒါဟာ “ရှေး
 ဘဝက လေ့လာခဲ့တဲ့တရားကို သတိရယင် နတ်ပြည်မှာ ချက်
 ချင်းဘဲ တရားထူးရတတ်တယ်” ဆိုရာမှာသက်သေသာဓကပါဘဲ။

ပဌမက ပြောလာခဲ့တဲ့ ဥပေါသထာနတ်သွီးလိုဘဲ ဘုရားလက်ထက်က တရားကျင့်သုံး အားထုတ်ပြီး နတ်ပြည်ရောက်နေတဲ့ နတ်သား နတ်သွီးတွေဟာ အများကြီးဘဲ ရှိနေပါတယ်။ ပြီးတော့ ယခုပြောတဲ့ ဂေါပကနတ်သားလို မိန်းမ အဖြစ်က နတ်သားအဖြစ် ရောက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိနေကြ ပါတယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ယခု ဒကာ ဒကာမတွေလို ကျင့်သုံး အားထုတ် သွားကြတာတွေဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ကျင့်ပုံ ဖြစ်ပုံတွေကို ဆင်ခြင် ကြည့်လိုက်ယင် ယခု တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေဟာ အများကြီးဘဲ အားတက်စရာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို တရားအားထုတ်နေရတာဟာ ရှေးရှေး သူတော်ကောင်းတွေ သွားထားတဲ့လမ်းဘဲ။ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမကို လိုက်နာပြီး ကျင့်သုံးကြတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ သွားထားတဲ့လမ်းဘဲ။ ဒီ လမ်းကောင်း လမ်းမကြီးကို ငါတို့တတွေ လိုက်နေကြတာဘဲလို့ အောက်မေ့ကြရမယ်။ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဒီလမ်းကို သွားနေကြတာပေါ့။ ခရီးသွားတဲ့လူဟာ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ရောက်လိုတဲ့ဌာနဘက် နီးနီး သွားသလိုဘဲ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း နိဗ္ဗာန်ဆီကို တထောက် တထောက် နီးနီးသွားတယ်။ သိပ် အားတက်ဖို့ ကောင်းတာဘဲ။

ဥပမာ—“ဒီလမ်းက ရှေ့တည့်တည့် သွားယင် အင်မတန် သာယာတဲ့ဥယျာဉ်ကြီးထဲ ရောက်သွားမယ် သို့မဟုတ် ဘေးရန် အန္တရာယ်ကင်းတဲ့ အင်မတန်ပျော်စရာကောင်းတဲ့ မြို့ကြီးထဲ

“ရောက်သွားမယ်” လို့ ဆိုယင်၊ အဲဒီ လမ်းကို သွားနေရတဲ့သူဟာ
ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ချမ်းသာနဲ့ နိုးနိုးသွားတယ်။ ဒါ
ကြောင့် ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာ
ချည်းဘဲ၊ ယခု ရှုမှတ်နေရတာကလဲ အဲဒီကောင်းစားချမ်းသာမည့်
နေရာဆီကို သွားနေရသလိုပါဘဲ၊ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဘေးရန်
ကင်းတဲ့ အင်မတန် ချမ်းသာတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆီကို ချဉ်းကပ်နေတာ
ဘဲ၊ အင်မတန်ကို ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။

သွားတယ် သွားတယ်လို့ မှတ်တိုင်း ကာယာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပွားနေတယ်၊ ထို့အတူ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်”
လို့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်းလဲ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်နေ
တာဘဲ၊ ညောင်းတယ် ပူတယ်စသည်ဖြင့် မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်းလဲ
ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်နေတယ်။ စိတ်ကူးတယ်
ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်းလဲ စိတ္တာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်နေတယ်။ နှစ်သက်တယ် စိတ်ပျက်တယ်
စသည်ဖြင့် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းလဲ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်
ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း
သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးလဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊
ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင် ဆိုတဲ့ အရိယဓမ္မတွေလဲ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါတွေ
ဟာ အရိယာအဖြစ်ကို ရောက်စေနိုင်တဲ့ တရားတွေဘဲ။ ဒါ
ကြောင့် ဒီလိုရှုမှတ်ရတဲ့လမ်းဟာ အရိယာတွေ သွားထားတဲ့
လမ်းဘဲ၊ တမှတ် မှတ်လိုက်ယင်း၊ အရိယာစခန်းမှာ တလှမ်း
တိုးသွားယင်း၊ တမှတ် မှတ်လိုက်ယင်း၊ တလှမ်းတိုးသွား

ဇာတ်ပုံ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆီကို နီးကပ် နီးကပ် သွားတယ်၊
 အမှတ်ပေါင်း တသောင်းနဲ့ မဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်မယ်ဆိုယင်၊
 အမှတ်ကလဲ တထောင်လောက်သာ ရသေးယင် ကိုးထောင်
 လောက် လိုသေးတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့၊ အမှတ်ပေါင်းကိုးထောင်
 လောက်ရနေယင်တော့ နောက်ထပ် တထောင်သာ လိုတော့
 တယ် ဆိုရမှာပေါ့၊ အမှတ်ပေါင်း ၉၉၉၉-ရှိနေယင်တော့
 နောက်တမှတ်မှာ မဂ်ဝိထိ ရောက်သွားတော့မှာဘဲ။ ဒါကြောင့်
 မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း နီးနီးသွားပြီလို့ နှလုံးသွင်းပြီး ကြိုးစား
 အားထုတ်ကြတိုက်။

ဒီလို အားထုတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို အခြေခံအဖြစ်နဲ့
 မှတ်သားထားကြတိုက်၊ ဝိပဿနာရှုနည်း မှုသေစည်း အဖြစ်နဲ့
 မှတ်သားထားကြတိုက် ဒီကနေ့ ဒီဝိပဿနာအခြေခံတရား ကို
 ဟောလာခဲ့တာဟာ ၂-နာရီက ယခု ၅-နာရီ ဆိုတော့ ၃-နာရီ
 ကြာသွားပြီ။ စုံလဲ တော်တော်စုံသွားပါပြီ၊ တရားသိမ်းဘို့
 အချိန်တန်ပါပြီ၊ ကဲကဲ ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်ရဲ့ မူလရင်း
 ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို အကေစပြီး ဆိုကြဦးစို့။

မူလရင်း ဆောင်ပုဒ်များ

- ၁။ ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာ ရှု၍ဖြစ်သနည်း။ (ဆို)
- ၂။ စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။ (ဆို)
- ၃။ ဘယ်အကျိုးငှါ၊ ထိုခန္ဓာ၊ ဘယ်ခါ ရှုရပါသနည်း။ (ဆို)
- ၄။ မစွဲဘို့ရာ၊ ဖြစ်ဆဲမှာ၊ မှန်စွာရှုရပါသတည်း။ (ဆို)
- ၅။ ဖြစ်ခိုက်မရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုဝင်ရောက်သည်။ (ဆို)

- ၆။ မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါ့ကောင်နယ်၊ တကယ် ထင်
တတ်သည်။ (ဆို)
- ၇။ ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ ရုပ်နာမ်စု၊ စွဲမှုကင်းပျောက်သည်။ (ဆို)
- ၈။ မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ သဘောဘဲ၊ ဉာဏ်ထဲရှင်းတော့သည်။ (ဆို)
- ၉။ စွဲမှုကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊ ဆိုက်ရောက် နိဗ္ဗာန်
ပြည်။ (ဆို)
- ၁၀။ ဝိပဿနာရှုနည်း၊ မူသေစည်း၊ သိမ်းဆည်းထားရမည်။ (ဆို)

နိဂုံးဆုတောင်း

ဝိပဿနာရှုနည်း မူသေစည်းမည်တဲ့ ဒီ ဝိပဿနာ အခြေခံ
တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူ မှတ်သားကြရတဲ့ ဓမ္မသဝန
ကုသိုလ်စေတနာတို့၏ အစွမ်း အာနုဘော်ကြောင့် ဘေးရန်
ကင်းကွာလျက် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာကြ၍ ဒွါရ ၆-ပါး၌
ထင်ရှားပေါ်လာသော ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်
တည်းဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို
ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုနိုင် မှတ်နိုင်ကြ၍ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
အခြင်းအရာအားဖြင့် မှန်ကန်စွာ သိမြင်နိုင်ကြ၍ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်စဉ်အတိုင်း တိုးတက်ကြပြီးလျှင် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ဆင်းရဲ
ဟူသမျှတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို
အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍
မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု—သာဓု—သာဓု၊
ဝိပဿနာ အခြေခံတရားတော် ပြီးပြီ။

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား၏

ဓမ္မဒေသနာ ဆောင်ပုဒ်များ

ဓာတုမနုသိကာရ ဆောင်ပုဒ်များ

၁။ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊
အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ၊ အညှို့၊ နှလုံး၊
အသည်း၊ အမြှေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုတ်၊
အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်။
(ပထဝီဓာတ်-၂၀)

၂။ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊
ဆီကြည်၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်။
(အာပေါဓာတ်-၁၂)

၃။ ။သန္တပ္ပန၊ ဇီရဏ၊ ဒါဟ၊ ပါစကာ။
ပူလောင်၊ ရင့်စေ၊ လောင်ကျွမ်းစေ၊ စာကြေ မီးလေးဖြာ။

၄။ ဆန်၊ စုန်၊ ဝမ်း၊ အူ၊ လှုပ်ပြုမှု၊ သက်ရှု လေ ခြောက်ဖြာ။

၅။ ကြမ်းတမ်း မာခက် ချောညက် တမည်၊ (လက္ခဏာ)
တည်ရာကိစ္စ သူကပြုသည်၊ (ရသ)
ခံလင့် ဆောင်ရေး ပေါ့လေး ထင်သည်၊ (ပစ္စုပဋ္ဌာန်)
ပထဝီဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂီ။

- ၆။ အရည်တနည်း ယိုစီး မတည်၊
စိုထိုင်း ဖွံ့ထွား တိုးပွားစေသည်၊
စေးကပ် ပူးတွဲ လုံးခဲ ထင်သည်၊
အာပေါဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂီ။
- ၇။ အပူ အနှေး အအေး တမည်၊
ပူငွေပေးလျက် ရင့်ကျက်စေသည်၊
နှုံးညံ့ ပြောပျောင်း ဆင့်လောင်းပေးသည်၊
တေဇောဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂီ။
- ၈။ (ဝါယောဓာတ် ဆောင်ပုဒ်ကို စာမျက်နှာ ၄၃-မှာ ပြန်
ကြည့်ပါ။)

ခန္ဓဓမ္မာနုပဿနာဆောင်ပုဒ်များ

- ၁။ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော—မဟာဘုတ် ၄-ပါး။
- ၂။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်—အကြည်ရုပ် ၅-ပါး။
- ၃။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့-အာရုံရုပ် ၅-ပါး။
အတွေ့ဆိုတာ၊ ပ၊ တေ၊ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ပင်တည်း။
- ၄။ မိန်းမ ဖြစ်ကြောင်း၊ ယောကျ်ားဖြစ်ကြောင်း - ဘာဝရုပ်
၂-ပါး။
- ၅။ အသက်၊ နှလုံး၊ အာဟာရ-သီးခြားရုပ် ၃-ပါး။
- ၆။ ဘုတ် လေး၊ ကြည် ငါး၊ အာရုံငါး၊ နှစ်ပါးဘာဝမည်။
- ၇။ သီးခြား သုံးပါး၊ ဆယ်ရှစ်ဖြာ၊ သဘာဝရုပ်မည်။
- ၈။ သဘာဝ ရုပ်ဓာတ်၊ ပရမတ်၊ ဝိပဿ ရှုရသည်။
- ၉။ ကြွင်းရုပ်ဆယ်ဖြာ၊ ပညတ်သာ၊ ရှုစရာ မလိုပြီ။

၁၀။ အာကာသဓာတ်၊ နှစ်ဝိညတ်၊ ပေါ့လတ်၊ နှုခံသည်။

၁၁။ ဖြစ်ပွား၊ ရင့်လတ်၊ သေပျက် မှတ်၊ ပညတ်ရုပ်ဆယ်မည်။

ကလာပ်ဖွဲ့ပုံ

၁။ ဆင်း၊ နို့၊ ရသာ၊ ဘုတ် လေးဖြာ၊ သြဇာ အဋ္ဌကလာပ်။

၂။ အသက်နှင့် တက္ခာ၊ ထို အဋ္ဌ၊ နဝ ရုပ်ကလာပ်။

၃။ အကြည်၊ ဘာဝ၊ ဟဒယ၊ ဒသ ရုပ်ကလာပ်။

၄။ အသံနှင့် တက္ခာ၊ ထို အဋ္ဌ၊ နဝ ရုပ်ကလာပ်။

ကလာပ်နှင့်ရုပ် အရေအတွက်

၁။ နှုပ်၊ တံထွေး၊ ချေး၊ မျက်ရည်၊ စိတ် ဥတုကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ် ၂-ခုစီ၊ ရုပ်ပေါင်း ၆၄ ရသည်။ (၆၄)

၂။ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ကျင်ငယ်၊ ပြည်၊ ဥတုကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ် ၁-ခုစီ၊ ရုပ်ပေါင်း ၃၂ ရသည်။ (၆၄ + ၃၂ = ၉၆)

၃။ ကြွင်းသော ပထဝီ၊ အာပေါ အဖို့ အစု ၂၄-မည်၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥ၊ ဟာ၊ ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကာယနှင့် ဘာဝ ဒသကကလာပ် ၂-ခုစီ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်သည်။ အဋ္ဌကလာပ် ၃-ခုစီ၊ စိတ်၊ ဥ၊ ဟာ၊ ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရုပ်ပေါင်း ၁၀၅၆-ရသည်။ (၉၆ + ၁၀၅၆ = ၁၁၅၂)

၄။ သုံးဆယ့်နှစ် ကောဋ္ဌာ၊ ကလာပ်မူ၊ တရာသုံးဆယ့်နှစ်။ (၁၃၂)

- ၅။ ရုပ်ပေါင်းသင်္ချာ၊ ထောင့်တရာ၊ စွန်းသာ ငါးဆယ်နှစ်။
(၁၁၅၂)
- ၆။ ပါစကတေဇော ကံကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ဇီဝိတ နဝက
ကလာပ်သာ ရသည်။ (၉)
- ၇။ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်၊
သဒ္ဓနဝက ကလာပ်သာ ရသည်။ (၉)
- ၈။ ကြွင်းသော တေဇော ဝါယော အဖို့ အစု ရှစ်မည်
ကံ, စိတ်, ဥ, ဟာကြောင့် ဖြစ်သည်။
ဇီဝိတနဝကနှင့် အဋ္ဌကလာပ် ၃-ခုစီ၊ ရုပ်ပေါင်း ၂၆၄-
ရသည်။ (၉ + ၉ + ၂၆၄ = ၂၈၂)
- ၉။ မီး, လေ, ဆယ်ရပ်၊ ရုပ်ကလာပ်၊ သိအပ်သုံးဆယ့်လေး။
(၃၄)
- ၁၀။ နှစ်ရဒ္ဓ ရှစ်ဆယ်၊ နှစ်ခု ကယ်၊ မှတ်ဖွယ် ရုပ်သင်္ချေ။
(၉ + ၉ + ၂၆၄ = ၂၈၂)
- ၁၁။ ဒွါရ ၆-ဝယ်၊ ရုပ် ၆၀၊ ၆-သွယ် ကလာပ်ပေါင်း။
(ကလာပ် ၆၊ ရုပ် ၆၀)
- ၁၂။ တရဒ္ဓခုနှစ်ဆယ်၊ နှစ်ခု ကယ်၊ ကိုယ်ဝယ် ကလာပ်ပေါင်း။
(၁၃၂ + ၃၄ + ၆ = ၁၇၂)
- ၁၃။ ကိုးဆယ့်လေး စွန်းသာ၊ ထောင့် လေးရာ၊ ကိုယ်မှာ
ရုပ်အပေါင်း။ (၁၁၅၂ + ၂၈၂ + ၆၀ = ၁၄၉၄)
- ၁၄။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ထုတ်ဖော် မြှက်၊ ရေတွက် သိစေတော်။

- ၁၅။ သံခိပ် တလီ၊ မဟာဋ္ဌိ၊ ပြင်ပြီ ရှေးနည်းဟောင်း။
(သစ္စသံခိပ်နှင့် မဟာဋ္ဌိကာ ပ-၄ ၆ ၆-၌ ထိုနည်းဟောင်း
ကို အောက်ပါအတိုင်း ပြင်သည် ဟူလို့)
- ၁၆။ ကိုယ်ဒွါရတုက်၊ မတိုးတက်၊ ဝင်ထွက် သံ မပေါင်း။
(ဒွါရ ၆-ဝယ်၊ ရုပ်၆၀-ဆိုရာ၌ တာယဒွါရ အတုက်၊
ထပ်၍မတိုးဘဲ ရုပ်၅၀-သာ ယူသည်၊ ဝင်သက် ထွက်
သက်၌ အသံမပါဘဲ အဋ္ဌကလပ် ရုပ်ရှစ်ခုသာယူသည်၊
ထိုကြောင့် ရုပ် ၁၁-ခု လျော့သွားသည်ဟူလို့)
- ၁၇။ သဒ္ဓနဝက၊ စိတ်၊ ဥဇ၊ နှစ်ဝ တိုးဆင့်လောင်း။
(စိတ္တဇ ဥတုဇ သဒ္ဓနဝက ကာလ၂ပံ ၂-ခု ရုပ်၁၈-ခု၊
တိုးလာသည် ဟူလို့)
- ၁၈။ တရားခုနစ်ဆယ်၊ သုံးခုကယ်၊ ကိုယ်ဝယ် တလာပ်ပေါင်း၊
(၁၇၃)
- ၁၉။ တခုစွန်းသာ၊ ထောင့်ငါးရာ၊ ကိုယ်မှာရုပ်အပေါင်း။
(၁၅၀၁)
- ၂၀။ သံခိပ်မိန့်မှာ ဋ္ဌိ မဟာ၊ သေချာလှပေတောင်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဆောင်ပုဒ်များ

- ၁။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဆင်ခြင်၊ မြင်ပြီးလျှင် ထိုပြင် လက်ခံတုံ။
(ဘဝင်္ဂအစဉ် ပြတ်၍ ဆင်ခြင်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်
ဖြစ်သည်။ ထို့နောင် မြင်သော စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၊
ထို့နောင် လက်ခံသော သမ္ပဋိစိုဏ်းစိတ် ဖြစ်သည်ဟု
ဆိုလိုသည်)

- ၂။ စုံစမ်း၊ ဆုံးဖြတ်၊ လောစိတ် သတ်၊ ၂-ရပ် တဒါရုံ၊
(ထို့နောင် စုံစမ်းသော သန္တီရဏစိတ်၊ ထို့နောင် ဆုံး
ဖြတ်သော ဝုဠောစိတ်၊ ထို့နောင် လောစိတ် ခုနစ်ကြိမ်၊
ထို့နောင် ထိုလော၏အာရုံကိုပင် ဆက်လက်၍ အာရုံပြု
သော တဒါရုံစိတ် ၂-ကြိမ်ဖြစ်ပြီးနောက် အိပ်ပျော်သွား
သကဲ့သို့ဘဝင်စိတ်အစဉ်ပြန်ဖြစ်သွားသည်ဟုဆိုလိုသည်)
- ၃။ အဆင်းမြင်လျှင်၊ ဖြစ်ရိုးပင်၊ စိတ်စဉ် မှတ်ပါကုန်။
(မြင်လျှင် ဤစိတ်အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သည်)
- ၄။ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ မြင်တူ၏၊ မှတ်ဘိ စိတ်ဖြစ်ပုံ။
(ကြားလျှင်၊ နံလျှင်၊ စားသိလျှင်၊ ထိသိလျှင်၊ မြင်ခိုက်
စိတ်အစဉ်နှင့် တူသည်၊ မြင်ပြီးလျှင် ဟူသော နေရာ၌
ကြားပြီးလျှင်၊ နံပြီးလျှင်၊ စားပြီးလျှင်၊ ထိပြီးလျှင်ဟု
ပြင်ဆိုရုံ ယူရုံမျှသာ ထူးသည်ဟု ဆိုလိုသည်)
- ၅။ ဆင်ခြင်ပြီးခါ၊ လောတဒါ၊ ကြံရာ စိတ်ဖြစ်ပုံ။
(ဘဝင်အစဉ် ပြတ်၍ ဆင်ခြင်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်၊
ထို့နောင် လောခုနစ်ကြိမ်၊ ထို့နောင် တဒါရုံ ၂-ကြိမ်-
ဤစိတ်အစဉ်အတိုင်း ကြံသိ ရှုမှတ်သောအခါ ဖြစ်သည်
ဟု ဆိုလိုသည်)

စိတ်၏သရုပ်

- ၁။ အကုဆယ့်နှစ်၊ ကုသိုလ်ရှစ်၊ အပြစ်ကောင်းကျိုးပေး။
- ၂။ ရဟန္တာမှတ်၊ ကိရိယာ၊ ကိုးဖြာ ကျိုးမပေး။
- ၃။ ကာမလောမျိုး၊ နှစ်ဆယ့်ကိုး၊ ဖြစ်ရိုး ကျယ်လှသေး။

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး

- ၁။ လောရှုစ်၊ ဒေါနှစ်၊ မောလည်း နှစ်၊ ဆယ့်နှစ်အကုမည်။
- ၂။ ဝမ်းသာ၊ မသာ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်၊ မယှဉ်၊ တိုက်တွန်းမှု ရှိ၊ မရှိ၊ ခွဲလေဘိ၊ ဖြစ်၏ လောရှုစ်မည်။
- ၃။ တိုက်တွန်း ရှိတာ၊ မရှိတာ၊ နှစ်ဖြာ ဒေါစိတ်မည်။
- ၄။ ပျံလွင်၊ ယုံမှား၊ စိတ် ၂-ပါး၊ မှတ်သား မောစိတ်မည်။

သဟိတ်ကာမကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာ ၂၄-ပါး

- ၁။ ဝမ်းသာ၊ မသာ၊ ဉာဏ်ယှဉ်၊ မယှဉ်၊ တိုက်တွန်းမှု ရှိ၊ မရှိ၊ ခွဲလေဘိ၊ ဖြစ်၏ ကုရှုစ်မည်။
- ၂။ ဝိပါက်၊ ကြိယာ၊ နည်းတူသာ၊ မှတ်ပါ ရှစ်ခုစီ။

အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါး

- ၁။ စုံစမ်း၊ လက်ခံ၊ ငါးဝိညာဏ်၊ နှစ်တန် ဝိပါက်စိတ်။
(ကုသလ ဝိပါက်၊ အကုသလ ဝိပါက် ၂-ခုစီ)
- ၂။ ဆင်ခြင်နှစ်ဖြာ၊ ရဟန္တာ၊ ပြုံးတာ ကြိယာစိတ်။
- ၃။ ဤဆယ့်ရှစ်မှာ၊ ဟိတ်မပါ၊ မှတ်ပါ အဟိတ်စိတ်။
- ၁။ စုံစမ်း ၃-ခုချက်၊ ရှစ်ဝိပါက်၊ ရေတွက် တဒါစိတ်။
(တဒါရုံ-၁၁)
- ၁။ စျာန်ကုသိုလ် ၉၊ ဝိပါက် ၉၊ ကြိယာ ၉၊ ပေါင်း
မဟဂ္ဂုတ်စိတ် ၂၇-ပါး။
- ၂။ မဂ်စိတ် ၄၊ ဖိုလ်စိတ် ၄၊ ပေါင်း လောကုတ္တရာစိတ်
၈-ပါး။

၃။ ကာမစိတ် ၅၄၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် ၂၇၊ လောကုတ္တရာစိတ်
၈၊ ပေါင်း စိတ် ၈၉-ပါး။

စေတသိက်ခန္ဓာ ဆောင်ပုဒ်များ

စိတ်နှင့် တပေါင်းတည်း ဖြစ်သော နာမ်တရားများ
ကို စေတသိက် ဟု ခေါ်သည်။

- ၁။ အာရုံကို တွေ့ဘာက ဖဿ။
- ၂။ အကောင်းအဆိုးကို ခံစားဘာက ဝေဒနာ။
- ၃။ အာရုံကို မှတ်သားတာက သညာ။
- ၄။ စေ့ဆော်တိုက်ဘွန်းတာက စေတနာ။
- ၅။ စူးစိုက်ဘည်ကြည်တာက ကေဂ္ဂတာ။
- ၆။ အသက်ရှင်နာဘာက ဇီဝိတိန္ဒြေ။
- ၇။ နှလုံးသွင်းဘာက မနသိကာရ။

(ဤ ၇-ပါးမှာ စိတ်တိုင်း နှင့် ယှဉ်သည်)

- ၁။ ကြံစည်တာက ဝိတက်။ (စိတ် ၅၅-နှင့် ယှဉ်သည်)
- ၂။ ဆင်ခြင်တာက ဝိစာရ။ (စိတ် ၆၆-နှင့် ယှဉ်သည်)
- ၃။ နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်တာက ပီတိ။ (စိတ် ၅၁-နှင့်
ယှဉ်သည်)
- ၄။ အားထုတ်တာက ဝီရိယ။ (စိတ် ၇၃-နှင့် ယှဉ်သည်)
- ၅။ လိုလားတာက ဆန္ဒ။ (အဟိတ် မောဟမူတို့နှင့် မယှဉ်၊
ကြွင်း ၆၉-နှင့် ယှဉ်သည်)

၆။ ဆုံးဖြတ်တာက အဓိမောက္ခ။ (ပဉ္စဝိညာဏ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ တို့နှင့် မယှဉ်၊ ကြွင်း ၇၈-နှင့် ယှဉ်သည်) ဤ ၆-ပါးမှာ စိတ်အမျိုးမျိုးနှင့် ပြီးပြမ်း ယှဉ်သည်။

၁။ အမှန်ကို မသိတာက မောဟ။

၂။ မကောင်းမှုမှ မရှက်တာက အဟိရိက။

၃။ မကောင်းမှုမှ မကြောက်တာက အနောတ္တပ္ပ။

၄။ ပျံ့လွင့်တာက ဥဒ္ဒစ္စ။

ဤ ၄-ပါးမှာ အကုသိုလ်စိတ်တိုင်း နှင့် ယှဉ်သည်။

၁။ တပ်မက် လိုချင်တာက လောဘ။ (စိတ် ၈-ပါးနှင့် ယှဉ်သည်)

၂။ အယူမှားတာက ဒိဋ္ဌိ။ (ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် ၄-ပါးနှင့်)

၃။ အထင်ကြီးတာက မာန။ (ဒိဋ္ဌိဝိပွယုတ် ၄-ပါးနှင့်)

ဤ ၃-ပါးမှာ လောဘစိတ်တို့နှင့် ယှဉ်သည်။

၁။ စိတ်ဆိုးပြစ်မှားတာက ဒေါသ။

၂။ မနာလိုတာက ဣဿာ။

၃။ ဝန်တိုတာက မစ္ဆရိယ။

၄။ နောင်တ ပူပန်တာက ကုက္ကုစ္စ။

ဤ ၄-ပါးမှာ ဒေါသစိတ်တို့နှင့် ယှဉ်သည်။

၁။ ၂။ ထိုင်းမှိုင်း ပျင်းရိတာက ထိန-မိဒ္ဓ၊
ဤ ၂-ပါးမှာ လျော့နည်းသော လောဘစိတ်၊ ဒေါသ
စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်သည်။

၁။ ယုံမှားတာက ဝိစိကိစ္ဆာ။
(ဝိစိကိစ္ဆာစိတ်နှင့်သာ ယှဉ်သည်)

၁။ ယုံကြည်ဘာ ကြည်ညိုဘာက သဒ္ဓါ။

၂။ အမှတ်ရဘာက သတိ။

၃။ မကောင်းမှုမှ ရှက်တာက ဟိရီ။

၄။ မကောင်းမှုမှ ကြောက်တာက ဩတ္တပ္ပ။

၅။ မတပ်မက် မလိုချင်တာက အလောဘ။

၆။ စိတ်မဆိုး မပြစ်မှားတာက အဒေါသ။

၇။ အညီအမျှ ဖြစ်နေတာက တတြမဇ္ဈတ္တတာ။

၈။ ၉။ ငြိမ်းအေးတာက ပဿဒ္ဓိ။

၁၀။ ၁၁။ ပေါ့ပါးတာက လဟုတာ။

၁၂။ ၁၃။ နူးညံ့တာက မုဒုတာ။

၁၄။ ၁၅။ ပြုရန်ခံ့တာက ကမ္မညတာ။

၁၆။ ၁၇။ သန့်စွမ်းတာက ပါဂုညတာ။

၁၈။ ၁၉။ ဖြောင့်မတ်တာက ဥဇုကတာ။

ဤ ၁၉-ပါးမှာ တင့်တယ်သော စိတ်တိုင်းနှင့်
ယှဉ်သည်။

+ အကုသိုလ်စိတ်၊ အဟိတ်စိတ်တို့ကို မတင့်တယ်
သောစိတ်ဟု ခေါ်သည်။

+ကုသိုလ်စိတ်, ဟိတ်ရှိသော ဝိပင်္ဂါ, ကြိယာ စိတ်တို့ကို တင့်တယ်သောစိတ်ဟု ခေါ်သည်။

၂၀။ အမှန်ကို သိတာက အမောဟ၊ ဉာဏ်, ပညာ ဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ တင့်တယ်သော စိတ်တို့နှင့်ယှဉ်သည်။

၁။ သနားတာက ကရုဏာ။

၂။ သူတပါးကောင်းစားသည်ကို ကြည်ဖြူ ဝမ်းမြောက် တာက မုဒိတာ။

ဤ ၂-ပါးကို အပ္ပမညာ ဟု ခေါ်သည်။ သနားခိုက် ဝမ်းမြောက်ခိုက်၌ ဖြစ်သည်။

၁။ မကောင်းသောစကားကို ကြည်ရှောင်တာက သမ္မာ— ဝါစာ။

၂။ မကောင်းသော အမှုကို ကြည်ရှောင်တာက သမ္မာ ကမ္မန္တ။

၃။ မတရား စီးပွားရှာမှုကို ကြည်ရှောင်တာက သမ္မာ အာဇီဝ ဤ ၃-ပါးကို ဝိရတီ ဟု ခေါ်သည်။ ရှောင်လိုသောစိတ်၊ မဂ်ဖိုလ်စိတ်တို့နှင့်သာ ယှဉ်သည်။

ဤ စေတသိက် ၅၂-ပါးတို့တွင် ဝေဒနာက ဝေဒနာ- ကွန္ဓာ၊ သညာက သညာကွန္ဓာ၊ ကျန်ငါးဆယ်က သင်္ခါရ- ကွန္ဓာ။

(ပဿဒ္ဓိ စသည်တို့၌ ကာယပဿဒ္ဓိ, စိတ္တပဿဒ္ဓိ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ၂-ပါးစီ ခွဲ၍ ယူလေ)

ဩဇာတရဏသုတ်တရားတော်

က။ ဩဇာရေယဉ်၊ ဘယ်သို့လျှင်၊ အရှင် ကူးမြောက်
ပါသနည်း။

ခ။ မရပ်တည်ဘဲ၊ အားမခဲ၊ ဤနဲ့ ဖြင့်ပင် ကူးမြောက်
သည်။

ကူးမြောက်ပုံ(၇)နည်း

၁။ တဏှာအလိုဖြင့် ရပ်တည်နေလျှင် နစ်မြုပ်မည်။
ဒိဋ္ဌိအလိုဖြင့် အားထုတ်လျှင် မျောသွားမည်။
ထိုနှစ်မျိုးကို ပယ်၍ ကူးမြောက်သည်။

၂။ ကိလေသာအလိုဖြင့် ရပ်တည်နေလျှင် နစ်မြုပ်မည်။
အဘိသင်္ခါရအလိုဖြင့် အားထုတ်လျှင် မျောသွားမည်။
ထိုနှစ်မျိုးကို ပယ်၍ ကူးမြောက်သည်။

၃။ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့အလိုဖြင့် ရပ်တည်နေလျှင် နစ်မြုပ်မည်။
အခြား ကိလေသ၊ အဘိသင်္ခါရတို့ အလိုဖြင့် အား
ထုတ်လျှင် မျောသွားမည်။ ထိုနှစ်မျိုးကို ပယ်၍....

၄။ သဿတဒိဋ္ဌိ အလိုဖြင့် ရပ်တည်နေလျှင် နစ်မြုပ်မည်။
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အလိုဖြင့် အားထုတ်လျှင် မျောသွားမည်။
ထိုနှစ်မျိုးကို ပယ်၍....

၅။ တွန့်ဆုတ်သည့်အလိုဖြင့် ရပ်တည် နေလျှင် နှစ်မြုပ်မည်။
ပျံလွင့်သည့်အလိုဖြင့် အားထုတ်လျှင် မျောသွားမည်။
ထိုနှစ်မျိုးကို ပယ်၍...

၆။ ကာမသုခလ္လိကအလိုဖြင့် ရပ်တည်နေလျှင် နှစ်မြုပ်မည်။
အတ္တကိလမထအလိုဖြင့် အားထုတ်လျှင် မျောသွားမည်။
ထိုနှစ်မျိုးကို ပယ်၍....

၇။ အကုသိုလ် အလိုဖြင့် ရပ်တည်နေလျှင် နှစ်မြုပ်မည်။
ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်အလိုဖြင့် အားထုတ်လျှင် မျောသွား
မည်။

ထိုနှစ်မျိုးကို ပယ်၍ ကူးမြောက်မည်။

(၃၃၂၂-ခု တပို့တွဲလပြည့်နေ့ ဟောသည်)

